PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DOLNY ŚLĄSK

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik do Uchwały nr
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia

Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

(Uszczegółowienie RPO WD)

2015 r.

Zawartość

I część Informacje dotyczące RPO 3
1.1 Podstawowe informacje dotyczące URPO 3
1.2 Skrócony opis RPO 5
1.3 Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania RPO 7
1.4 Informacje dotyczące kwalifikowalności w ramach RPO 8
1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO WD 10
II część Informacje na temat priorytetów i działań RPO 35
2.1 Priorytet 1 Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw („Przedsiębiorstwa i Innowacyjność") 35
2.2 Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku („Społeczeństwo Informacyjne") 60
2.3 Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport") 70
2.4 Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne") 83
2.5 Priorytet 5 Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka") . 115
2.6 Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura") 132
2.7 Priorytet 7 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja") 159
2.8 Priorytet 8 Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku („Zdrowie") . 171
2.9 Priorytet 9 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta") 176
2.10 Priorytet 10 Pomoc Techniczna 189
Załączniki: 198
1. Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla programu operacyjnego w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross-financing 199
2. Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach programu operacyjnego wg kategorii interwencji, w tym przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej 204
4. Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działania 209
5. Lista kluczowych projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 2013 225
6. Propozycje kryteriów wyboru operacji finansowanych 282
Załącznik nr 7a: Wykaz wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowanych w ramach Działania 1.3 „Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MŚP" w Priorytecie 1 RPO WD 2007-2013 326
8. Pomoc Publiczna RPO WD 336
9. Schematy 347
10. Kryteria wyboru obszarów objętych działaniami z zakresu mieszkalnictwa 349
11. Słowniczek 352

I część Informacje dotyczące RPO

1.1 Podstawowe informacje dotyczące URPO

Status, cel, data przyjęcia, zakres, procedura wprowadzania zmian do Uszczegółowienia RPO WD oraz okres jego obowiązywania

Zgodnie z obowiązującymi na lata 2007-2013 rozporządzeniami Rady Parlamentu i Rady oraz Komisji Europejskiej programy operacyjne (w tym regionalne) w części strategicznej ograniczone zostały jedynie do ogólnego opisu priorytetów i w tym zakresie podlegają negocjacjom z Komisją Europejską. Z uwagi na ogólny charakter zapisów RPO WD składanego do Komisji Europejskiej Zarząd Województwa Dolnośląskiego, pełniący rolę Instytucji Zarządzającej RPO WD (IZ RPO WD), został zobowiązany przepisem prawa krajowego /art. 26 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2009 r., Nr 84, poz. 712, z późn. zm.)/ do przygotowania „Szczegółowego opisu priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013", zwanego Uszczegółowieniem RPO WD.

W celu zachowania jednolitej formy przygotowania i wdrożenia wszystkich programów operacyjnych na lata 2007-2013 ogólne zasady przygotowania Uszczegółowienia RPO określone zostały w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego nr 2 z dnia 13.03.2007 r. w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego.

Uszczegółowienie RPO WD – mimo, że nie jest wymagane przepisami prawa wspólnotowego – ze względu na szczegółowy zakres zawartych w nim informacji stanowi, oprócz innych dokumentów programowych w ramach RPO WD, kompendium wiedzy dla potencjalnych wnioskodawców RPO WD o typach, rodzajach i możliwościach realizacji projektów.

Podstawowym celem Uszczegółowienia RPO WD jest przekazanie potencjalnym wnioskodawcom RPO WD informacji na temat zasad wdrażania poszczególnych priorytetów oraz systemu oceny i wyboru projektów w ramach poszczególnych priorytetów RPO WD. Zapisy Uszczegółowienia RPO WD są ponadto podstawą do formułowania wytycznych dla beneficjentów w poszczególnych rundach aplikacyjnych (naborach) na etapie realizacji RPO WD oraz wytycznych dotyczących realizacji poszczególnych priorytetów i działań RPO WD. Wytyczne IZ RPO WD nie podlegają obligatoryjnym konsultacjom z beneficjentami Programu. Wyjątkiem są wytyczne dotyczące projektu realizowanego w ramach inicjatywy JEREMIE (działanie 1.3 Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MŚP), gdzie wydanie Wytycznych wymaga uprzedniego zaopiniowania przez Beneficjenta. W sytuacji gdy Beneficjent działania 1.3 nie skorzysta z przysługującego mu prawa do zaopiniowania wytycznych w terminie określonym przez Instytucję Zarządzającą, dokument ten jest przyjmowany przez Zarząd Województwa w drodze decyzji / uchwały lub Dyrektora Departamentu DEF w UMWD działającego w tym zakresie z upoważnienia Zarządu Województwa.

Uszczegółowienie RPO zawiera także informacje dotyczące kryteriów wyboru projektów, o których mowa w art. 65 lit. a) rozporządzenia Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący RPO.

Uszczegółowienie RPO WD wynika bezpośrednio z zapisów RPO WD i jest w pełni zgodne z zapisami Programu oraz przepisami prawa wspólnotowego i krajowego. Niniejszy dokument stanowi więc bezpośrednią kontynuację zapisów RPO WD przyjętego przez Komisję Europejską decyzją nr K(2011) 9362 z dnia 13 grudnia 2011 r. oraz przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwała nr 1716/IV/2012 z dnia 17 stycznia 2012 r

Uszczegółowienie RPO WD zawiera następujące istotne informacje:

a. ogólny system instytucjonalny w ramach RPO WD,
b. podział środków finansowych w ramach każdego priorytetu,
c. przykładową listę typów projektów,
d. doprecyzowane kategorie beneficjentów,
e. zasady kwalifikowalności i/lub niekwalifikowalności wydatków,
f. wskazanie zakresu stosowania instrumentu elastyczności (cross-financing),
g. ogólne zasady przeprowadzania naboru, oceny i wyboru projektów w ramach każdego priorytetu,
h. określenie podstawowych zagadnień związanych z występowaniem pomocy publicznej,
i. maksymalny poziom dofinansowania projektu środkami EFRR,
j. minimalny wkład własny beneficjenta,
k. minimalną/maksymalną wartość projektu (jeśli dotyczy),
l. formę płatności na rzecz beneficjenta (zaliczka, refundacja (jeśli dotyczy)/refundacja/rozliczenie),

oraz załączniki:

a. indykatywną tabelę finansową zobowiązań dla RPO WD w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz instrumentu elastyczności (cross-financing),
b. poziom wydatków pochodzących z EFRR w ramach RPO WD przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej,
c. tabelę wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działania,
d. listę kluczowych projektów w ramach priorytetu, w tym dużych,
e. kryteria wyboru projektów,
f. wykaz wydatków wyłączonych z kwalifikowalności w ramach RPO WD,
g. schematy,
h. słowniczek.

Za przygotowanie, przyjęcie i wprowadzanie zmian do Uszczegółowienia RPO WD odpowiedzialna jest IZ RPO WD (Zarząd Województwa Dolnośląskiego). Instytucja Zarządzająca RPO WD może konsultować propozycje zapisów z Instytucją Pośredniczącą w ramach RPO WD (IP RPO WD).

Projekt Uszczegółowienia RPO WD, przed jego zatwierdzeniem przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, poddawany jest konsultacjom społecznym. Ponadto IZ RPO WD przekazuje projekt Uszczegółowienia RPO WD do Instytucji Koordynującej RPO (właściwej komórki organizacyjnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego) celem weryfikacji jego zapisów, a następnie do Instytucji Koordynującej NSRO (właściwej komórki organizacyjnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego) celem weryfikacji zgodności zapisów projektu Uszczegółowienia RPO WD z wymogami prawa wspólnotowego i krajowego oraz wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego. Po wydaniu pozytywnej opinii przez Instytucję Koordynującą NSRO odnośnie projektu Uszczegółowienia RPO WD, IZ RPO WD w drodze Uchwały przyjmuje i zatwierdza ostateczną wersję dokumentu. Następnie IZ RPO WD przekazuje Uszczegółowienie RPO WD do Instytucji Koordynującej NSRO i Instytucji Koordynującej RPO. Uszczegółowienie RPO WD (oraz jego kolejne wersje) są przechowywane i archiwizowane w Instytucji Zarządzającej RPO WD.

Zmiany w Uszczegółowieniu RPO WD mogą być wprowadzane z inicjatywy IZ RPO WD lub na uzasadniony wniosek IP RPO WD.

Każda zmiana (aktualizacja) Uszczegółowienia RPO WD obowiązuje od dnia wskazanego w uchwale Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie zmiany Uszczegółowienia RPO WD.

Po ostatecznym zatwierdzeniu Uszczegółowienia RPO WD, wersja elektroniczna oraz jego kolejne zmiany podawane są do publicznej wiadomości przez umieszczenie na stronie internetowej:

- w UMWD (www.rpo.dolnyslask.pl);

- w MRR (www.mrr.gov.pl, www.funduszestrukturalne.gov.pl).

IZ RPO WD ogłasza komunikat w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego o:

a) adresie strony internetowej, na której IZ RPO WD zamieści treść Uszczegółowienia RPO WD lub jego zmian;
b) terminie, od którego Uszczegółowienie RPO WD lub jego zmiany będą stosowane;
c) zakresie zmian wprowadzonych do Uszczegółowienia RPO WD.

Zatwierdzone Uszczegółowienie RPO WD obowiązuje po jego przyjęciu w drodze uchwały przez IZ RPO WD trzy lata od zamknięcia RPO WD, chyba że IZ RPO WD określi inny termin końcowy obowiązywania Uszczegółowienia RPO WD.

1.2 Skrócony opis RPO

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (RPO WD) jest podstawą realizacji strategicznych przedsięwzięć przygotowanych przez dolnośląskie jednostki samorządu terytorialnego oraz inne jednostki publiczne i prywatne, możliwych do realizacji ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Realizowane zadania będą zmierzać do zmniejszenia dysproporcji ekonomicznych, społecznych i terytorialnych w regionie.

Cele Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 zmierzają do podniesienia poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawy konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Zostały one ustalane zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r. oraz wpisują się w cele i priorytety Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. Jednocześnie zapisy RPO WD są zgodne z treścią rozporządzeń Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczących funduszy strukturalnych w latach 2007-2013 oraz uwzględniają potrzebę zdynamizowania realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej.

Alokacja środków dostępnych w latach 2007-2013 w ramach RPO WD dla regionu Dolnego Śląska wynosi ponad **1240,2 mln euro** Działania przewidziane do realizacji w ramach poszczególnych osi priorytetowych Programu są komplementarne względem siebie oraz priorytetów realizowanych w ramach innych krajowych programów operacyjnych.

Obszary interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wskazane w Rozporządzeniu Rady i Parlamentu Europejskiego nr 1080/2006 oraz odpowiadające poszczególnym potrzebom regionu, zostały ujęte w RPO WD w ramach dziesięciu osi priorytetowych.

Realizowane osie priorytetowe obejmują:

- stymulowanie i propagowanie regionalnej przedsiębiorczości i innowacyjności oraz zwiększanie zdolności w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego (Priorytet „Przedsiębiorstwa i innowacyjność”);
- poprawę dostępu do usług informatycznych („Priorytet „Społeczeństwo informacyjne”);
- inwestycje i rozwój transportu, w tym usprawnianie połączeń drogowych, kolejowych, oraz promocję transportu ekologicznego (Priorytet „Transport”);
- inwestycje związane z szeroko pojętą ochroną środowiska naturalnego oraz zapobieganiem zagrożeniom naturalnym i technologicznym (Priorytet „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”);
- bezpieczeństwo dostaw energii oraz rozwój produkcji energii odnawialnych (Priorytet „Energia”);
- promowanie walorów przyrodniczych jako potencjału dla rozwoju zrównoważonej turystyki oraz podnoszenie rangi kultury regionu poprzez jej promowanie, rozwój infrastruktury kulturalnej i zachowanie dziedzictwa kulturowego (Priorytet „Turystyka i Kultura”);

- zwiększenie dostępności i atrakcyjności edukacji i wyrównywanie szans społecznych poprzez inwestycje (Priorytet „Edukacja”);
- poprawę i rozwój infrastruktury ochrony zdrowia (Priorytet „Zdrowie”);
- zrównoważony rozwój obszarów miejskich (Priorytet „Miasta”).

W ramach RPO WD będzie także realizowany Priorytet „Pomoc Techniczna”, który ma na celu podniesienie zdolności absorpcyjnych środków funduszy strukturalnych w ramach Programu oraz zapewnienie jego sprawnej i efektywnej realizacji.

1.3 Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania RPO

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 będzie realizowany przy zaangażowaniu łącznie **1 868,9** mln euro. Na kwotę tę składa się **1240,2** mln euro środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, **427,2** mln euro środków publicznego wkładu krajowego oraz **201,5** mln euro wkładu prywatnego. Szczegółowy podział środków na poszczególne priorytety i działania RPO WD został przedstawiony wzałączniku nr 1.

W realizację celów Strategii Lizbońskiej zaangażowanych jest **505,4** mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, czyli **40,75** % przyznanej alokacji (szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono w załączniku nr 2).

Zgodnie z art. 53 ust 1 pkt a Rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS i FS przyjęto, że wkład funduszy na poziomie Programu oblicza się w odniesieniu do całkowitej kwoty wydatków kwalifikowalnych,w tym wydatków publicznych i prywatnych. Ponadto Instytucja Zarządzająca będzie przestrzegać zasady, zgodnie z którą projekty generujące dochody muszą być zgodne z Artykułem 55 Rozporządzenia Rady Nr 1083/2006.

W ramach działań 1.1 oraz 1.2 wysokość dofinansowania dla projektów objętych pomocą publiczną będzie się składać w 85% ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) oraz w 15% ze środków krajowych (budżet państwa, część 34). W wyjątkowych sytuacjach powyższa proporcja może ulec zmianie.

W przypadku działania 1.4 wysokość dofinansowania dla projektów objętych pomocą publiczną będzie się składać w 85% ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) oraz w 15% ze środków krajowych (budżet państwa, część 34). W wyjątkowych sytuacjach powyższa proporcja może ulec zmianie.

W przypadku działań 5.2 i 7.1 wysokość dofinansowania dla projektów objętych pomocą publiczną może być udzielana w 100% ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) lub składać się w 75% ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) oraz w 25% ze środków krajowych (budżet państwa, część 34). W wyjątkowych sytuacjach powyższa proporcja może ulec zmianie.

1.4 Informacje dotyczące kwalifikowalności w ramach RPO

Na podstawie delegacji ustawowej /art. 26 ust. 1 pkt 6) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju/ Instytucja Zarządzająca RPO WD, w oparciu o krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków, określa szczegółowe kryteria kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach RPO WD.

Kwalifikowalność należy rozpatrywać w dwóch aspektach, tj. kwalifikowalności projektów i kwalifikowalności wydatków poniesionych w ramach realizacji projektów w ramach RPO WD.

Projekt kwalifikuje się do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach RPO WD, jeżeli spełnia następujące warunki ogólne:

- jest zgodny z horyzontalnymi politykami wspólnotowymi;
- jest zgodny z wymogami EFRR i jego obszarami wsparcia;
- jest zgodny i spójny z Programem Operacyjnym i spełnia szczegółowe kryteria wyboru projektów w ramach RPO WD oraz szczegółowe zasady określone w Uszczegółowieniu RPO WD oraz został wybrany do dofinansowania;
- jest zgodny z programem pomocy publicznej – w przypadku projektów objętych zasadami pomocy publicznej albo z decyzją KE w sprawie zatwierdzenia pomocy indywidualnej;
- beneficjent jest uprawniony do złożenia wniosku o dofinansowanie.

Wydatek jest kwalifikowalny w ramach RPO WD, jeżeli:

- został faktycznie poniesiony w ramach projektu realizowanego w określonym terminie;
- jest celowy, niezbędny i konieczny dla realizacji projektu;
- jest racjonalny i oszczędny;
- jest rzetelnie udokumentowany i możliwy do zweryfikowania;
- jest zgodny i spójny z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami oraz zasadami określonymi przez państwo członkowskie i IZ RPO WD;
- jest zgodny z kategoriami wydatków przewidzianymi w budżecie projektu i został ujęty we wniosku o dofinansowanie, studium wykonalności, biznesplanie, itp.;
- został poniesiony przez Beneficjenta, chyba że inny podmiot został do tego upoważniony w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu.

Ocena kwalifikowalności projektu jest dokonywana na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. Ocena kwalifikowalności wydatków w ramach projektu jest dokonywana na etapie weryfikacji wniosków o płatność oraz kontroli projektu. Sam fakt, że dany projekt kwalifikuje się do wsparcia w ramach Programu, nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione podczas realizacji projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne.

Kwalifikowalność wydatków są to kryteria i zasady dotyczące uznawania wydatków ponoszonych w trakcie realizacji projektu oraz wdrażania RPO WD, których spełnienie warunkuje otrzymanie dofinansowania.

Przez wydatki kwalifikowalne należy rozumieć wydatki i koszty uznane za kwalifikowalne i spełniające kryteria, o których mowa wyżej, oraz zgodne w szczególności z:

- Rozporządzeniem Rady nr 1083/2006;
- Rozporządzeniem Komisji nr 1828/2006;
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006;
- Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) i zapisami rozporządzeń wydanych do niniejszej ustawy;
- Rozporządzeniami MRR dot. udzielania pomocy publicznej w RPO/decyzją Komisji Europejskiej w sprawie zatwierdzenia indywidualnej pomocy publicznej dla projektu w ramach RPO WD (jeżeli dotyczy);

- RPO WD;
- Uszczegółowieniem RPO WD, które zawiera zasady dotyczące kwalifikowalności określone przez Instytucję Zarządzającą RPO WD;
- Wytycznymi nr 8 Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26.06.2007 r. dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 (z późn. zm.), wydanymi na podstawie art. 56 ust. 4 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006.

W szczególnych przypadkach IZ RPO może określić dodatkowe wytyczne lub zasady dotyczące kwalifikowania dla poszczególnych typów projektów oraz rodzajów wydatków, które będą zamieszczane m.in. na stronie internetowej www.rpo.dolnyslask.pl Wydatki kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD, jeżeli zostały faktycznie poniesione oraz zapłacone i udokumentowane **najwcześniej od dnia 1 stycznia 2007 r.** (powyższa zasada może nie dotyczyć projektów objętych pomocą publiczną). Datę końcową kwalifikowalności wydatków na poziomie Programu dla beneficjentów określa Instytucja Zarządzająca RPO WD, uwzględniając czas potrzebny na dokonanie zamknięcia Programu i końcowe rozliczenie z Komisją Europejską. Datą zamykającą okres kwalifikowalności na poziomie projektów dla beneficjentów w ramach RPO WD jest dzień **30 czerwca 2015 r.** (nie dotyczy Działania 1.3 oraz priorytetu 10 Pomoc techniczna). W uzasadnionych przypadkach, kiedy wina za opóźnienia w realizacji nie leży po stronie beneficjenta, Zarząd Województwa może wydać zgodę na przesunięcie terminu zakończenia realizacji projektu na późniejszy niż określono powyżej, nie później jednak niż 31.12.2015 r.

W przypadku projektów, dla których dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, mogą zostać określone bardziej restrykcyjne zasady i terminy dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach tych projektów niż wyżej określone.

Szczegółowe informacje na temat wydatków wyłączonych z kwalifikowalności w ramach RPO WD zostały zawarte w załączniku nr 6 i nr 6a.

1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO WD

1.5.1 Tryb dokonywania wyboru projektów w ramach RPO WD:

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w ramach RPO mogą być dofinansowywane projekty wybierane w 3 trybach:

- konkursowym;
- systemowym, w tym również projekty pomocy technicznej[1];
- indywidualnym[2].

Schematy naboru, oceny i wyboru projektów w ramach ww. trybów zostały przedstawione w załączniku nr 8 Schematy.

A. Tryb konkursowy (schemat nr 1).

IZ RPO WD/IP RPO WD w celu wyłonienia projektów do dofinansowania w trybie konkursowym ogłasza konkurs na swojej stronie internetowej oraz zamieszcza informację o konkursie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub regionalnym.

Ogłoszenie na stronie internetowej zawiera informacje obejmujące:

- rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu;
- rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie;
- kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów;
- poziom dofinansowania projektów jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem;
- maksymalną kwotę dofinansowania projektu, o ile kwota taka została ustalona;
- okres realizacji projektu;
- minimalną/maksymalną wartość projektu;
- kryteria wyboru projektów;
- termin rozstrzygnięcia konkursu;
- wzór wniosku o dofinansowanie realizacji projektu;
- termin, miejsce i sposób składania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu;
- wzór umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu/uchwały Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu Województwa Dolnośląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz określenia szczegółowych zasad, trybu i warunków jego realizacji;
- informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w ramach systemu realizacji RPO WD.

Informacja o konkursie w prasie zawiera informacje obejmujące:

- rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu;
- rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie;
- kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów;
- wskazanie adresu strony internetowej, na której zamieszczono ogłoszenie o konkursie.

Nabór w trybie konkursowym jest przeprowadzany w dwóch formułach:

a) zamkniętej (o określonym początkowym i końcowym terminie składania wniosków o dofinansowanie). IZ RPO WD/IP RPO WD określa daty składania wniosków oraz

[1] **Projekty systemowe, w tym również projekty pomocy technicznej** – polegające na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów.

[2] **Projekty indywidualne** – o strategicznym znaczeniu dla realizacji Programu, wskazywane przez Instytucję Zarządzającą.

techniczne wymogi dotyczące np. sposobu doręczenia i złożenia wniosku, interpretacji daty złożenia wniosku. IZ RPO WD/IP RPO WD gwarantuje zachowanie minimalnego 30-dniowego terminu pomiędzy datą ogłoszenia o naborze, a ostateczną datą składania wniosków o dofinansowanie. Ocenie podlegają wnioski złożone w terminie w Punkcie Przyjęć Wniosków w IZ RPO WD/IP RPO WD.

b) otwartej – możliwej tylko dla Działania 1.1 i 1.2 (określającej jedynie termin otwarcia konkursu, tj. datę, od której przyjmowane będą wnioski o dofinansowanie, bez określania końcowego terminu składania wniosków o dofinansowanie). Instytucja ogłaszająca konkurs zapewni odpowiedni czas, między zamieszczeniem ogłoszenia o konkursie a rozpoczęciem naboru wniosków, na przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej przez wnioskodawców. W Instytucji ogłaszającej konkurs przyjmowane będą wnioski o dofinansowanie napływające w sposób ciągły, do zatwierdzonej przez IZ RPO wielokrotności alokacji przewidzianej na dany nabór lub daty wskazanej w ogłoszeniu o konkursie, gdy wartość złożonych wniosków o dofinansowanie nie przekroczy ww kwoty, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej. W uzasadnionych przypadkach, decyzją Instytucji Zarządzającej zawieszenie konkursu może nastąpić wcześniej niż po spełnieniu powyższych sytuacji. W tym przypadku Instytucja ogłaszająca konkurs informuje na stronie internetowej o zawieszeniu konkursu decyzją IZ w terminie 30 dni od zamieszczenia komunikatu. W każdym z ww. przypadków przyjmowanie wniosków o dofinansowanie zostanie zawieszone. Instytucja ogłaszająca konkurs na bieżąco prowadzi ocenę formalną i merytoryczną wniosków. W przypadku, gdy po przeprowadzonej ocenie formalnej lub merytorycznej okaże się, że limit środków wynikający z danej alokacji nie zostanie wykorzystany, przyjmowanie wniosków zostanie wznowione, do momentu wyczerpania przewidzianych w danej alokacji środków. Instytucja ogłaszająca konkurs na bieżąco (co najmniej raz na tydzień) aktualizuje informację na stronie internetowej o poziomie wykorzystania alokacji w ramach prowadzonego naboru.

O tym, która formuła trybu konkursowego będzie stosowana, decyduje wyłącznie IZ RPO WD.

IZ RPO WD/IP RPO WD jest odpowiedzialna za udzielanie beneficjentom informacji na temat m.in.:

- dostępności środków w ramach danego naboru;
- możliwości uzyskania dofinansowania projektów;
- aktualnie przeprowadzanych naborów;
- kwalifikowalności projektów, wnioskodawców i wydatków.

Ocena podzielona jest na ocenę formalną i merytoryczną.

Ocena formalna wniosku o dofinansowanie realizacji projektu dokonywana jest przez dwie osoby w IZ RPO WD/IP RPO WD (zgodnie z zasadą „dwóch par oczu") na podstawie listy sprawdzającej do oceny formalnej. Osoby uczestniczące w ocenie podpisują deklarację poufności i bezstronności. W celu przeprowadzenia prawidłowej i rzetelnej oceny formalnej m.in.:

- IZ RPO WD może zwrócić się do Wnioskodawcy o dodatkowe wyjaśnienia nt. projektu (zgodnie z obowiązującymi procedurami w tym zakresie),
- IZ RPO WD/IP RPO WD może zwrócić się do kancelarii prawnej obsługującej RPO WD lub innych zewnętrznych podmiotów bądź osób o wydanie opinii odnośnie m.in. kategorii wnioskodawców i/lub typów, rodzajów projektów, kwalifikowalności wnioskodawcy, projektu lub wydatku, prawidłowości przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, pomocy publicznej, itp.;
- IP RPO WD może zwrócić się do IZ RPO WD o wydanie opinii odnośnie m.in. kategorii wnioskodawców i/lub typów, rodzajów projektów, kwalifikowalności wnioskodawcy, projektu lub wydatku, prawidłowości przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, pomocy publicznej, itp.

W przypadku projektów podlegających procesowi notyfikacji do Komisji Europejskiej (w zakresie pomocy publicznej) ocena formalna składa się z 2 etapów: pierwszej oceny formalnej oraz drugiej oceny formalnej (przewidziana wyłącznie dla projektów, które przeszły pozytywnie pierwszą ocenę formalną). W przypadku projektów ocenionych negatywnie w trakcie pierwszej oceny formalnej ich ocenę formalną uznaje się za zakończoną, a projekt jest odrzucany. Projekty, które przeszły pozytywnie pierwszą ocenę formalną przekazywane są do notyfikacji, a po jej zakończeniu dokonywana jest ich druga ocena formalna.W przypadku niespełnienia kryterium uzupełniającego, wnioskodawca ma możliwość jednokrotnej poprawy/uzupełnienia wniosku i/lub załączników.

Wnioski, które przeszły pozytywnie ocenę formalną przekazywane są do oceny merytorycznej oraz do Menedżera ds. Środowiska, przedstawiciela Wojewody i przedstawiciela organizacji pozarządowych ekologicznych w Komitecie Monitorującym RPO WD, którzy zajmują się zagadnieniami ochrony środowiska naturalnego, w celu zaopiniowania w zakresie kwestii środowiskowych. Konsultacje w zakresie kwestii środowiskowych są obligatoryjne dla projektów z działań wdrażanych przez IZ RPO WD. IP RPO WD w ramach działań przez nią wdrażanych ma możliwość prowadzenia dla wybranych projektów konsultacji w zakresie kwestii środowiskowych. Projekty dotyczące współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej oraz projekty w ramach działania 1.3 nie wymagają – ze względu na swoją secyfikę – poddania konsultacjom w zakresie kwestii środowiskowych.

Oceny merytorycznej dokonuje Komisja Oceny Projektów, która realizuje swoje zadania zgodnie z Regulaminem Pracy Komisji Oceny Projektów.

Dla konkursów ogłaszanych w ramach Działania 1.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw, Działania 5.1 Odnawialne źródła energii oraz Działania 5.3 Ciepłownictwo i kogeneracja, ocena merytoryczna może składać się z dwóch etapów. Pierwszy etap to ocena projektu dokonywana przez Komisję Oceny Projektów. Drugi etap obejmuje ocenę zgodności projektu z kryteriami specyficznymi dla danego konkursu, która dokonywana jest przez Panel Ekspertów[3]. Prace Panelu Ekspertów odbywają się zgodnie z Regulaminem Pracy Komisji Oceny Projektów.

Przed przystąpieniem do oceny członkowie Komisji Oceny Projektów, w tym członkowie Panelu Ekspertów, podpisują deklarację poufności i bezstronności składając oświadczenie, że nie zachodzi żadna z okoliczności powodujących wyłączenie członka Komisji Oceny Projektów oraz Panelu Ekspertów z udziału w ocenie projektu na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) oraz, że nie zachodzą żadne okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności względem podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie, podmiotu, który złożył wniosek będący przedmiotem oceny lub podmiotu/osoby wystawiającej/podpisującej załączone do wniosku opinie (np. opinię o innowacyjności).

Oceny merytorycznej dokonuje się poprzez wypełnienie formularza oceny merytorycznej wniosku. W przypadku pojawienia się wątpliwości na etapie oceny merytorycznej istnieje możliwość wezwania wnioskodawców przez IZ RPO WD/IP RPO WD do złożenia stosownych wyjaśnień. Wyjaśnienia powinny ograniczać się jedynie do uzyskania właściwego zrozumienia intencji wnioskodawcy. Ponadto w przypadku stwierdzenia przez oceniających braków lub błędów formalnych we wniosku i/lub załączników jest on zwracany do ponownej oceny formalnej.

Członkowie Komisji Oceny Projektów oraz członkowie Panelu Ekspertów mogą również wnioskować o wydanie dodatkowych opinii ekspertów na temat wniosku.

Ocena przeprowadzana przez Panel Ekspertów kończy się decyzją podjętą zwykłą większością głosów i wpisaniem wyniku do „Karty oceny merytorycznej II etap oceny – Panel Ekspertów".

[3] W skład Panelu Ekspertów wchodzą specjaliści z dziedzin odpowiadających specyfice danego konkursu. Panel Ekspertów jest powoływany i działa w ramach Komisji Oceny Projektów.

Podczas obrad Panelu Ekspertów możliwe jest dokonanie prezentacji projektu przez Wnioskodawcę. W przypadku braku prezentacji i pojawienia się wątpliwości dotyczących interpretacji zapisów we wniosku o dofinansowanie w zakresie ocenianym przez Panel, Wnioskodawca może zostać poproszony o wyjaśnienia.

Projekty, które zostały pozytywnie ocenione przez członków Komisji Oceny Projektów przekazywane są do drugiego etapu oceny dokonywanej przez Panel Ekspertów, zgodnie z Regulaminem Pracy Komisji Oceny Projektów, pod kątem spełniania kryteriów merytorycznych specyficznych dla danego konkursu. Projekty ocenione negatywnie w pierwszym etapie nie są przekazywane do drugiego etapu oceny merytorycznej. Oceny negatywne zarówno w ramach pierwszego jak i drugiego etapu oceny merytorycznej lub całościowa negatywna ocena merytoryczna obejmująca dwa etapy oznaczają, że od wyniku każdej z nich jak również od całościowej negatywnej oceny merytorycznej Wnioskodawcy przysługuje protest wnoszony, zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.5.2 Uszczegółowienia RPO WD.

Wnioski, które przeszły pozytywnie ocenę merytoryczną, przekazywane są do Zarządu Województwa w celu dokonania wyboru projektów do dofinansowania.

Wybór projektów dokonywany jest przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznych kryteriów wyboru zatwierdzonych przez KM RPO WD. Zarząd Województwa, uwzględniając opinie (w zakresie kwestii środowiskowych) przedstawiciela Wojewody i przedstawiciela organizacji pozarządowych ekologicznych w Komitecie Monitorującym RPO WD zajmujących się zagadnieniami ochrony środowiska naturalnego, podejmuje ostateczną decyzję, w formie uchwały, o wyborze projektów do dofinansowania, o odrzuceniu projektów lub o umieszczeniu projektów na liście rezerwowej.

W przypadku działań 1.1 oraz 1.2 Zarząd Województwa dokonuje wyboru projektów poprzez zatwierdzenie listy projektów przedstawionych przez IP RPO WD zgodnie z zasadami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący RPO WD (w tym przypadku nie mają zastosowania strategiczne kryteria wyboru). Zarząd Województwa podejmuje decyzję, w formie uchwały, o wyborze projektów do dofinansowania lub umieszczeniu projektów na liście rezerwowej.

W przypadku projektów dotyczących współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej oraz działania 1.3 Priorytetu I „Przedsiębiorstwa i Innowacyjność" Zarząd Województwa wybiera projekty do dofinansowania zgodnie z zasadami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący RPO WD. Zarząd Województwa podejmuje decyzję, w formie uchwały, o wyborze projektów do dofinansowania projektów lub o umieszczeniu projektów na liście rezerwowej (w tym przypadku nie mają zastosowania strategiczne kryteria wyboru).

Wszelkie dokumenty przedstawiane przez wnioskodawców, oceniane w trakcie trwania konkursu lub danej tury konkursu, do czasu zawarcia umów o dofinansowanie lub zakończenia danej tury konkursu w przypadku konkursu otwartego, nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.).

Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.

W odniesieniu do Priorytetu „Miasta" szczegółowe zasady poprzedzające rozpoczęcie procedury konkursowej określają „Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013" opracowane przez IZ RPO WD.

IZ RPO WD/IP RPO WD, zgodnie z systemem realizacji RPO WD, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

IZ RPO WD/IP RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny oraz wyboru jego projektu.

W przypadku ponownej negatywnej oceny (formalnej/merytorycznej) projektu/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania (odrzucenie projektu/umieszczenie projektu na liście rezerwowej) przeprowadzonej/dokonanego w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu lub wyroku sądu administarcyjnego uznającego skargę za zasadną, IZ RPO WD/IP RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach ponownej oceny/ponownego wyboru jego projektu wraz z pouczeniem, że wnioskodawcy:

a) nie przysługuje prawo do wniesienia protestu do IZ RPO WD od tego samego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów [procedura odwoławcza została zakończona, a wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, na zasadach określonych w odpowiednich przepisach ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.); prawo do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie od rozstrzygnięcia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu posiada Wnioskodawca, a także IZ RPO WD/IP RPO WD];

b) przysługuje prawo do wniesienia protestu do IZ RPO WD wyłącznie od innego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów, wskazując jednocześnie m.in. termin przysługujący wnioskodawcy na jego wniesienie, sposób, tryb i warunki wniesienia protestu oraz właściwej instytucji.

B. Tryb systemowy (schemat nr 2).

W trybie systemowym IZ RPO WD ogłasza zaproszenie do składania propozycji projektów zawierające informacje obejmujące co najmniej:

- rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu;
- rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie;
- kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie;
- poziom dofinansowania projektów, jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem;
- maksymalną kwotę dofinansowania projektów, o ile kwota taka została ustalona;
- okres realizacji projektu;
- maksymalną/minimalną wartość projektu;
- kryteria wyboru propozycji projektów;
- termin dokonania wyboru propozycji projektów;
- termin, sposób zgłaszania propozycji projektu;
- wzór umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu/uchwały Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu Województwa Dolnośląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz określenia szczegółowych zasad, trybu i warunków jego realizacji;
- informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w ramach systemu realizacji RPO WD.

Zaproszenie zostaje zamieszczone na stronie internetowej IZ RPO WD, a informacja o zaproszeniu zostaje opublikowana w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub regionalnym. IZ RPO WD gwarantuje zachowanie minimalnego 20-dniowego terminu pomiędzy datą ogłoszenia zaproszenia, a ostateczną datą zgłaszania propozycji projektów. Zgłaszanie propozycji projektów systemowych odbywa się w ściśle określonym terminie, za pomocą aplikacji internetowej („Bazy Projektów Systemowych" – BPS) przygotowanej przez IZ RPO WD. Wnioskodawcom nie przysługuje prawo poprawy/uzupełnienia zgłoszonych do BPS propozycji projektów.

IZ RPO WD dokonuje oceny zgłoszonych propozycji projektów pod kątem spełniania kryteriów oceny propozycji projektów zatwierdzonych przez KM RPO WD. Propozycje projektów, które nie

spełniły ww. kryteriów, nie są brane pod uwagę w dalszej procedurze preselekcji. Propozycje projektów, które spełniły ww. kryteria, przekazywane są do Zarządu Województwa, który dokonuje ich wyboru (w formie uchwały) zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez KM RPO WD, zachowując poziom 150-170% alokacji środków przeznaczonych na dany nabór, z zastrzeżeniem poniższych sytuacji:

- Zarząd Województwa Dolnośląskiego dokonuje wyboru kolejnej na liście propozycji projektu i tym samym przekracza poziom 170% alokacji, gdy łączna wartość dofinansowania wszystkich znajdujących się przed nią propozycji projektów nie zapewnia osiągnięcia poziomu 150% alokacji,

- Zarząd Województwa Dolnośląskiego może przekroczyc próg 170 % alokacji, w przypadku wyboru propozycji projektów, które przeszły pozytywnie procedurę odwoławczą na etapie preselekcji.

IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawców o wynikach preselekcji. IZ RPO WD zaprasza wnioskodawców wybranych propozycji projektów do złożenia wniosków o dofinansowanie wraz z załącznikami.

Dalsza procedura oceny formalnej, oceny merytorycznej, konsultacji (w zakresie kwestii środowiskowych z przedstawicielami KM RPO WD zajmującymi się zagadnieniami ochrony środowiska naturalnego oraz Menedżera ds. Środowiska) oraz wyboru wniosków do dofinansowania jest analogiczna jak dla trybu konkursowego.

IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny oraz wyboru jego projektu.

W przypadku pojawienia się wolnych środków Zarząd Województwa może, kierując się zasadami przyjętymi przez Komitet Monitorujący RPO WD, przesunąć propozycje projektów z listy niewybranych na listę wybranych.

Łączna wartość dofinansowania nowowybranych propozycji projektów nie powinna przekroczyć 170% wolnych środków w ramach alokacji na dany nabór, z zastrzeżeniem poniższej sytuacji:

Zarząd Województwa Dolnośląskiego zawsze ma możliwość dobrania do 3 propozycji projektów, nawet jeśli łącznie lub każda z nich osobno przekracza poziom 170% alokacji wolnych środków.

W przypadku ponownej negatywnej oceny propozycji projektu/oceny (formalnej/merytorycznej) projektu/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania (odrzucenie projektu/umieszczenie projektu na liście rezerwowej) przeprowadzonej/dokonanego w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu, IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach ponownej oceny/ponownego wyboru jego projektu wraz z pouczeniem, że wnioskodawcy:

a) nie przysługuje prawo do wniesienia protestu do IZ RPO WD od tego samego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów [procedura odwoławcza została zakończona, a wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze oraz nie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, a następnie skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie];

b) przysługuje prawo do wniesienia protestu do IZ RPO WD wyłącznie od innego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów, wskazując jednocześnie m.in. termin przysługujący wnioskodawcy na jego wniesienie, sposób, tryb i warunki wniesienia protestu oraz właściwej instytucji.

W przypadku projektów własnych IZ RPO WD, projektów IP RPO WD, projektów Biura Obsługi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego (zwanego dalej BOU) oraz projektów dotyczących wsparcia w zakresie dokumentacji projektowej inwestycji strategicznych dla rozwoju województwa dolnośląskiego, możliwych do realizacji w perspektywie finansowej 2014-2020 realizowanych w ramach **Priorytetu 10 Pomoc Techniczna RPO WD** obowiązuje tryb systemowy właściwy dla pomocy technicznej.

1) **Schemat I: Wsparcie instytucjonalne i kadrowe**

Jednostki realizujące projekty własne IZ RPO WD, projekty IP RPO WD oraz projekty BOU w ramach Pomocy Technicznej RPO WD w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego materiały planistyczne/plan budżetu na kolejny rok budżetowy przygotowują *Plany Działań*, będące jednocześnie wnioskami o dofinansowanie projektu w ramach Pomocy Technicznej RPO WD.

Plan Działań zawiera w szczególności:

- opis i uzasadnienie planowanych działań i wydatków;
- wskaźniki osiągnięcia celów (m.in. zgodne ze wskaźnikami określonymi w dokumencie RPO WD oraz w wykazie wskaźników zawartych w Uszczegółowieniu RPO WD oraz inne wskazane przez beneficjenta – max 1);
- indykatywny budżet projektu w podziale na kategorie wydatków;
- załączniki.

Złożone *Plany Działań* podlegają weryfikacji formalnej, merytorycznej i finansowej w szczególności pod kątem:

- zgodności z celami RPO WD;
- zgodności z celami osi priorytetowej i działania;
- zgodności z prawem wspólnotowym i krajowym oraz dokumentami programowymi;
- kwalifikowalności wydatków w ramach projektu;
- spełnienia warunku maksymalnego poziomu dofinansowania;
- zaplanowania odpowiedniego źródła finansowania projektu (np. w budżecie dysponenta środków).

W przypadku negatywnej oceny projektu Pomocy Technicznej RPO WD w ramach **Schematu I** wnioskodawcom, ze względu na specyfikę działania, nie przysługują środki odwoławcze ani zaskarżenia.

Po pozytywnej weryfikacji *Planów Działań* złożonych przez jednostki realizujące ww. projekty Pomocy Technicznej RPO WD przygotowywany jest stosowny materiał na posiedzenie Zarządu Województwa Dolnośląskiego, z podaniem listy projektów rekomendowanych do współfinansowania w ramach Pomocy Technicznej RPO WD. Zarząd Województwa Dolnośląskiego podejmuje ostateczną decyzję o wyborze projektów do dofinansowania w ramach Pomocy Technicznej RPO WD w formie uchwały Zarządu Województwa.

Na podstawie ww. uchwały, Zarząd Województwa Dolnośląskiego podejmuje uchwały o dofinansowaniu projektu.

2) **Schemat II: Wsparcie w zakresie dokumentacji projektowej**

W celu wyboru projektów Pomocy Technicznej RPO WD dotyczących wsparcia w zakresie dokumentacji projektowej inwestycji strategicznych dla rozwoju województwa dolnośląskiego, możliwych do realizacji w perspektywie finansowej UE 2014-2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, IZ RPO WD ogłasza zaproszenie do składania *Wniosków o dofinansowanie (Planów Działań) w zakresie dokumentacji projektowej z Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.* Zaproszenie zostaje zamieszczone na stronie internetowej IZ RPO WD, a informacja o zaproszeniu zostaje opublikowana w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub regionalnym.

Zaproszenie na stronie internetowej zawiera informacje obejmujące co najmniej:

- rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu;
- rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie;

- kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie;
- poziom dofinansowania projektów, jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem;
- okres realizacji projektu;
- kryteria wyboru projektów;
- termin, miejsce i sposób składania *Wniosków o dofinansowanie (Planów Działań);*
- wzór *Wniosku o dofinansowanie (Planu Działań);*
- wzór umowy o dofinansowanie projektu/uchwały Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu i warunków realizacji projektu w ramach Priorytetu 10 „Pomoc Techniczna" Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007–2013;
- informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w ramach systemu realizacji RPO WD.

Informacja w prasie zawiera informacje obejmujące co najmniej:

- rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu;
- rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów;
- kwotę środków przeznaczonych na dofinansownie projektów;
- wskazanie adresu strony internetowej, na której zamieszczono zaproszenie.

IZ RPO WD gwarantuje zachowanie minimalnego 20-dniowego terminu pomiędzy datą ogłoszenia zaproszenia, a ostateczną datą złożenia *Wniosków o dofinansowanie (Planów Działań)*.

Składanie projektów w ramach Pomocy Technicznej RPO WD odbywa się w ściśle określonym terminie, na formularzu *Wniosku o dofinansowanie (Planu Działań)* przygotowanym przez IZ RPO WD.

Ocena złożonego *Wniosku o dofinansowanie (Planu Działań)* podzielona jest na: ocenę formalną, merytoryczną oraz strategiczną.

Ocena formalna dokonywana jest przez co najmniej dwie różne osoby w IZ RPO WD, z zachowaniem zasady „dwóch par oczu" poprzez wypełnienie listy sprawdzającej do oceny formalnej. Osoby uczestniczące w ocenie podpisują deklarację poufności i bezstronności. W celu przeprowadzenia prawidłowej i rzetelnej oceny formalnej IZ RPO WD może zwrócić się do wnioskodawcy o dodatkowe wyjaśnienia nt. projektu (zgodnie z obowiązującymi procedurami w tym zakresie),

Wnioski o dofinansowanie (Plany Działań), które przeszły pozytywnie ocenę formalną przekazywane są do oceny merytorycznej.

Oceny merytorycznej dokonuje Komisja Oceny Projektów, która realizuje swoje zadania zgodnie z Regulaminem Pracy Komisji Oceny Projektów.

Oceny merytorycznej dokonuje się poprzez wypełnienie formularza oceny merytorycznej *Wniosku o dofinansowanie (Planu Działań)*. W przypadku pojawienia się wątpliwości na etapie oceny merytorycznej istnieje możliwość wezwania wnioskodawców przez IZ RPO WD do złożenia stosownych wyjaśnień. Wyjaśnienia powinny ograniczać się jedynie do uzyskania właściwego zrozumienia intencji wnioskodawcy. Ponadto w przypadku stwierdzenia przez oceniających braków lub błędów formalnych we *Wniosku o dofinansowanie (Planie Działań)* i/lub załączników jest on zwracany do ponownej oceny formalnej.

Wnioski o dofinansowanie (Plany Działań), które przeszły pozytywnie ocenę merytoryczną, przekazywane są do Zarządu Województwa w celu dokonania wyboru projektów do dofinansowania.

Wybór projektów dokonywany jest przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznych kryteriów wyboru zatwierdzonych przez KM RPO WD. Zarząd Województwa podejmuje

ostateczną decyzję, w formie uchwały, o wyborze projektów do dofinansowania, o odrzuceniu projektów lub o umieszczeniu projektów na liście rezerwowej.

IZ RPO WD zgodnie z systemem realizacji RPO WD, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny jego projektu.

W przypadku niewybrania projektu do dofinansowania lub umieszczenia projektu na liście rezerwowej, IZ RPO WD podaje przyczyny tej decyzji oraz informuje o możliwości wniesienia środka odwoławczego do właściwej instytucji.

W przypadku ponownej negatywnej oceny propozycji projektu/oceny (formalnej/merytorycznej) projektu/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania (odrzucenie projektu/umieszczenie projektu na liście rezerwowej) przeprowadzonej/dokonanego w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu, IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach ponownej oceny/ponownego wyboru jego projektu wraz z pouczeniem, że wnioskodawcy:

a) nie przysługuje prawo do wniesienia protestu do IZ RPO WD od tego samego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów [procedura odwoławcza została zakończona, a wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze oraz nie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, a następnie skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie];

b) przysługuje prawo do wniesienia protestu do IZ RPO WD wyłącznie od innego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów, wskazując jednocześnie m.in. termin przysługujący wnioskodawcy na jego wniesienie, sposób, tryb i warunki wniesienia protestu oraz właściwej instytucji.

C. Tryb indywidualny (schemat nr 3).

Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjmuje Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych (zwany również Indykatywną Listą Projektów Indywidualnych) w formie uchwały.

IZ RPO WD zamieszcza na stronie internetowej (www.rpo.dolnyslask.pl) listę projektów indywidualnych oraz jej zmiany oraz ogłasza w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego komunikat o adresie strony internetowej, na której zamieści listę projektów indywidualnych lub jej zmiany.

Po ogłoszeniu Wykazu następuje podpisanie umów pomiędzy IZ RPO WD/IP RPO WD a wnioskodawcami dotyczących przygotowania projektów indywidualnych (tzw. pre-umów). W przypadku projektów indywidualnych realizowanych przez Województwo Dolnośląskie, Zarząd Województwa podejmuje uchwałę w sprawie przygotowania do realizacji projektu indywidualnego, która jest tożsama z podpisaniem pre-umowy.

Pre-umowa/uchwała zawiera w szczególności:

- podstawowe informacje dotyczące projektu (m.in. zakres projektu, wartość finansową projektu, wymaganą dokumentację oraz bieżący stan jego przygotowania);
- zobowiązanie Beneficjenta do prawidłowego i terminowego przygotowania projektu do realizacji oraz do przedstawienia do oceny w określonym terminie wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami;
- harmonogram przygotowania projektu;
- inne informacje konieczne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowego i terminowego przygotowania projektu.

IZ RPO WD/IP RPO WD prowadzi bieżący monitoring realizacji przygotowania projektu. Podstawę do monitorowania terminowości postępów w przygotowaniu projektów oraz

podejmowania działań przewidzianych w przypadku opóźnień stanowią zawarte w pre-umowie/uchwale: harmonogram przygotowania projektu oraz składane przez Beneficjentów comiesięczne sprawozdania. Opóźnienie w przygotowaniu projektu stanowi jedną z przesłanek dla Zarządu Województwa do wykreślenia, w drodze uchwały, projektu z Wykazu. Prawidłowo prowadzony proces kończy się złożeniem wniosku o dofinansowanie w terminie określonym w pre-umowie/uchwale.

Procedura oceny formalnej złożonego wniosku oraz oceny merytorycznej projektu indywidualnego jest identyczna jak w trybie konkursowym.

Procedura konsultacji projektów w zakresie kwestii środowiskowych oraz wyboru projektów do dofinansowania jest identyczna jak dla trybu konkursowego.

IZ RPO WD/IP RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny oraz wyboru jego projektu.

Negatywny wynik oceny projektu na którymkolwiek z etapów/niewybranie projektu do dofinansowania lub nieuwzględnienie protestu/odmowa rozpatrzenia protestu/pozostawienie protestu bez rozpatrzenia dla projektu, stanowi przesłankę dla Zarządu Województwa do wykreślenia, w drodze uchwały, projektu z Wykazu.

W przypadku nieotrzymania dofinansowania Wnioskodawca ma prawo przedłożyć projekt w innym trybie naboru wniosków w ramach RPO WD.

W przypadku ponownej negatywnej oceny (formalnej/merytorycznej)/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania projektu przeprowadzonej w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu, IZ RPO WD/IP RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach ponownej oceny/ponownego wyboru jego projektu wraz z pouczeniem, że wnioskodawcy:

a) nie przysługuje prawo do wniesienia protestu do IZ RPO WD od tego samego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów [procedura odwoławcza została zakończona, a wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze oraz nie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, a następnie skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie];

b) przysługuje prawo do wniesienia protestu wyłącznie do IZ RPO WD od innego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów, wskazując jednocześnie m.in. termin przysługujący wnioskodawcy na jego wniesienie, sposób, tryb i warunki wniesienia protestu oraz właściwej instytucji.

D. Realizacja w ramach RPO WD projektu dużego (w rozumieniu art. 39 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006):

Procedury dotyczące naboru, oceny, wyboru i zatwierdzenia projektu dużego w ramach RPO WD są analogiczne jak w przypadku pozostałych projektów w ramach RPO WD (tryb konkursowy/systemowy/indywidualny), z następującymi wyjątkami:

- obligatoryjnym załącznikiem do wniosku o dofinansowanie projektu, składanym przez wnioskodawcę na etapie naboru, jest wniosek o potwierdzenie wkładu finansowego [standardowy formularz wniosku dla projektu dużego, zgodny z załącznikiem XXI (w przypadku inwestycji w infrastrukturę) lub XXII (w przypadku inwestycji produkcyjnych) do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006], który jest następnie weryfikowany przez IZ RPO WD/KOP podczas oceny formalnej i merytorycznej projektu dużego, podpisywany przez IZ RPO WD i przekazywany do zatwierdzenia przez Komisję Europejską

- po podjęciu uchwały przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego o wyborze projektu dużego do dofinansowania a przed zawarciem umowy/porozumienia/podjęciem uchwały o dofinansowanie projektu dużego, wnioskodawca jest zobowiązany, w terminie określonym przez IZ RPO WD, do dokonania aktualizacji wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego w zakresie rzeczowo-finansowym (jeżeli dotyczy)

- IZ RPO WD zawiera umowę/porozumienie/podejmuje uchwałę o dofinansowanie projektu dużego oraz, zgodnie z art. 40 ust. 2 lit. e) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006, przesyła wersję elektroniczną wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego dla projektu dużego (wraz z wybranymi danymi z załącznika XXI lub XXII, wskazanymi w załączniku XX do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006) do Komisji Europejskiej za pomocą systemu informatycznego wymiany danych SFC2007, celem dokonania oceny.

Poprawnie wypełniony wniosek o potwierdzenie wkładu finansowego wraz z dodatkowymi dokumentami (załącznikami) stanowi podstawę dokonywanej przez Komisję Europejską oceny dużego projektu w zakresie, o którym mowa w art. 40 oraz 41 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

Zgodnie z art. 41 ust 2 i ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, Komisja Europejska podejmuje decyzję o zatwierdzeniu przyznanego przez IZ RPO WD dofinansowania poprzez potwierdzenie wkładu finansowego Funduszu w duży projekt, bądź odmawia takiego zatwierdzenia nie później niż w ciągu 3 miesięcy od poprawnego złożenia do Komisji Europejskiej wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego wraz z załącznikami. W przypadku zgłoszenia przez Komisję Europejską uwag do wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego Funduszu w duży projekt następuje wstrzymanie biegu trzymiesięcznego terminu na podjęcie przez Komisję Europejską decyzji w sprawie dużego projektu.

Decyzja Komisji ma wymiar ramowy (określa ogólne, progowe warunki realizacji projektu dużego) i obligatoryjny w stosunku do umowy/porozumienia/uchwały o dofinansowanie projektu dużego. Treść decyzji Komisji wiąże państwo członkowskie (IZ RPO WD oraz Beneficjenta) i w przypadku potrzeby modyfikacji tej decyzji, niezbędne będzie wprowadzenie stosownych zmian również w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu dużego.

Projekt duży realizowany jest na podstawie wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego, z uwzględnieniem postanowień decyzji Komisji Europejskiej oraz umowy/porozumienia/uchwały o dofinansowanie projektu dużego.

Jakakolwiek zmiana elementu zakresu rzeczowo-finansowego projektu dużego, który zostanie bezpośrednio opisany w załączniku I do decyzji Komisji Europejskiej wiąże się z koniecznością wystąpienia do Komisji o ponowna weryfikację projektu dużego i wydanie decyzji zmieniającej. Nie zwalnia to jednak Beneficjenta oraz IZ RPO WD od bieżącego monitorowania realizacji projektu dużego oraz informowania Komisji o zidentyfikowanych ewentualnych rozbieżnościach w przedmiocie projektu w stosunku do informacji przedstawionych we wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego, nawet wówczas, gdy (ze względu na stopień ogólności decyzji) nie zostały one określone wprost w decyzji Komisji.

Kryteria wyboru operacji finansowanych w ramach RPO WD (dla trybu konkursowego, systemowego i indywidualnego).

Kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO (KM RPO WD) zostały podzielone na:

- *kryteria oceny formalnej* (kryteria odnoszące do wszystkich typów/rodzajów projektów oraz kryteria specyficzne dla wybranych priorytetów RPO WD);

- *kryteria oceny merytorycznej* (kryteria odnoszące do wszystkich typów/rodzajów projektów oraz kryteria specyficzne dla wybranych priorytetów RPO WD, w tym kryteria sektorowe dla działania 1.1, 1.2 Priorytetu 1 „Przedsiębiorstwa i Innowacyjność");
- *strategiczne kryteria wyboru projektów* (kryteria wyboru projektów, którego dokonuje Zarząd Województwa);
- *kryteria oceny i wyboru propozycji projektów* (kryteria oceny i wyboru propozycji projektów na etapie preselekcji w trybie systemowym);
- *kryteria dla Priorytetu Pomoc Techniczna*.

W ramach powyższych typów kryteriów wyróżnia się następujące ich rodzaje:

- *kryteria kluczowe* – muszą być bezwzględnie spełnione na każdym etapie oceny, w przeciwnym razie wniosek jest odrzucany (brak możliwości poprawy/uzupełnienia dokumentacji w trakcie oceny formalnej, dopuszczalne są wyjaśnienia składane przez wnioskodawcę w trakcie oceny formalnej i merytorycznej);
- *kryteria uzupełniające* – dotyczą oceny formalnej wniosku oraz oceny merytorycznej wyłącznie w przypadku działania 1.3 Priorytetu 1 „Przedsiębiorstwa i Innowacyjność", w przypadku niespełnienia tego rodzaju kryterium wnioskodawca ma możliwość jednokrotnej poprawy/uzupełnienia dokumentacji;
- *kryteria dodatkowe* – dotyczą oceny merytorycznej wniosku, umożliwiają przyznanie projektom punktów np. w celu ich porównania (dopuszczalne są wyjaśnienia składane przez wnioskodawcę w trakcie oceny merytorycznej).

Kryteria wyboru operacji finansowych zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WD Uchwałą Nr 2/II/2007 z dnia 4 października 2007 r.

Zatwierdzone kryteria wraz z późniejszymi zmianami są dostępne na stronie internetowej

www.rpo.dolnyslask.pl.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 1641/III/08 z dnia 24 czerwca 2008 r. przyjął „Przewodnik po Kryteriach wyboru operacji finansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013" zawierający dodatkowe wyjaśnienia do poszczególnych kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO WD.

Zatwierdzony dokument wraz z ewentualnymi późniejszymi zmianami jest dostępny na stronie internetowej

www.rpo.dolnyslask.pl.

1.5.2 Procedura odwoławcza

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie procedury odwoławczej od negatywnego wyniku oceny projektów reguluje generalny kształt tej procedury właściwy wyłącznie dla trybu konkursowego i to w sposób ogólny, nadając wyłączne prawo instytucji zarządzającej do szczegółowej regulacji procedury odwoławczej w systemie realizacji programu operacyjnego. Dla pozostałych trybów oceny i wyboru projektów (systemowego, w tym pomocy technicznej, oraz indywidualnego) przepisy ww. ustawy nie przewidziały formalnej możliwości zmiany w procedurze odwoławczej decyzji właściwej instytucji o negatywnej ocenie projektu.

Jednakże, działając bezpośrednio na podstawie art. 60 rozporządzenia Rady nr 1083/2006 oraz przepisu art. 26 ust. 1 pkt 8) ww. ustawy, IZ RPO WD ustanowiła, wprowadziła i stosuje procedurę odwoławczą dla pozostałych dwóch trybów oceny i wyboru projektów do dofinansowania (z wyłączeniem pomocy technicznej, ze względu m.in. na specyfikę tego typu projektów i ich znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania IZ RPO WD/IP RPO WD), tak aby wnioskodawcy mieli prawo do wystąpienia do IZ RPO WD z pismem o skorygowanie negatywnych decyzji podjętych przez nią samą lub IP RPO WD.

System realizacji RPO WD przewiduje jeden środek odwoławczy – protest (działania 1.1-9.2 RPO WD, wdrażane przez IZ RPO WD/IP RPO WD).

Wszelkie dokumenty przedstawiane przez wnioskodawców, oceniane w trakcie trwania konkursu lub danej tury konkursu, do czasu zawarcia umów o dofinansowanie lub zakończenia danej tury konkursu w przypadku konkursu otwartego, nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.).

Wszystkie zarzuty wnioskodawcy muszą zostać ujęte w jednym proteście. Jeżeli, zdaniem wnioskodawcy, ocena lub wybór projektu zostały przeprowadzone niezgodnie z więcej niż jednym kryterium oceny, w proteście należy wskazać wszystkie te kryteria. Nie dopuszcza się możliwości kwestionowania i podważania w ramach protestu zasadności samych kryteriów oceny/wyboru lub obowiązujących procedur w ramach RPO WD.

IZ RPO WD sprawdza poprawność przeprowadzonej oceny jedynie w zakresie tego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru oraz tego aspektu procedury oceny/wyboru projektu, które zostały wskazane w proteście.

Dopuszczalne jest wycofanie przez Wnioskodawcę protestu.

Wnioskodawca, po wniesieniu protestu, ma możliwość wnoszenia (na zasadach i trybie jak dla protestu) uzupełnień do złożonego protestu.

Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.

W ramach działań 1.1 – 9.2 RPO WD, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, IZ RPO WD może zawiesić postępowanie odwoławcze (np. gdy pojawiły się szczególne powody uniemożliwiające rozstrzygnięcie protestu). O zawieszeniu postępowania jest pisemnie informowany wnioskodawca wraz z podaniem powodu zawieszenia. Postępowanie jest podejmowane (wznawiane) przez IZ RPO WD niezwłocznie po ustąpieniu przyczyny zawieszenia uniemożliwiającej zakończenie postępowania odwoławczego. O fakcie podjęcia zawieszonego postępowania jest pisemnie informowany wnioskodawca.
Na powyższe nie przysługuje wnioskodawcy żaden środek odwoławczy ani skarga do sądu administracyjnego.
Zawieszenie postępowania odwoławczego dla któregokolwiek projektu nie skutkuje wstrzymaniem procedury odwoławczej w ramach całego naboru.

A. Tryb konkursowy

IZ RPO WD (działania 1.3-4.7, 5.2, 5.4 i 6.1-9.2 RPO WD)/IP RPO WD (działania 1.1, 1.2, 5.1 i 5.3 RPO WD), po każdym etapie oceny i wyboru projektów w trybie konkursowym, ogłasza na swojej stronie internetowej oraz pisemnie informuje każdego z wnioskodawców o wynikach oceny i wyboru jego projektu.

Po etapie oceny formalnej i merytorycznej projektu/po etapie wyboru projektów do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach RPO WD wnioskodawca, w przypadku negatywnej oceny projektu/odrzucenia projektu/umieszczenia projektu na liście rezerwowej, po otrzymaniu od IZ RPO WD (działania 1.3-4.7, 5.2, 5.4 i 6.1-9.2 RPO WD)/IP RPO WD (działania 1.1, 1.2, 5.1 i 5.3 RPO WD) pisemnej informacji w tym zakresie ma możliwość wniesienia protestu bezpośrednio do IZ RPO WD (działania 1.1-9.2 RPO WD) w określonym terminie, trybie, warunkach i zasadach. W pisemnej informacji dla wnioskodawcy o negatywnej ocenie projektu/odrzuceniu projektu/umieszczeniu projektu na liście rezerwowej, IZ RPO WD (działania 1.3-4.7, 5.2, 5.4 i 6.1-9.2 RPO WD)/IP RPO WD (działania 1.1, 1.2, 5.1 i 5.3 RPO WD) zamieszcza szczegółowe uzasadnienie wyników oceny/wyboru projektu oraz pouczenie o możliwości wniesienia protestu, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie, sposobie wniesienia oraz właściwej instytucji, do której protest należy wnieść [tj. IZ RPO WD (działania 1.1-

9.2 RPO WD)]. Szczegółowe zasady, terminy, tryby, sposoby oraz warunki wnoszenia oraz rozpatrywania protestu określone zostały m.in. w ww. pisemnej informacji, w Poradniku dla Beneficjenta w ramach RPO WD/Wytycznych DIP dla wnioskodawców w ramach działania 1.1, 1.2, 5.1 i 5.3 RPO WD, dostępnych na stronie internetowej

www.rpo.dolnyslask.pl oraz www.dip.dolnyslask.pl.

Protest (działania 1.1-9.2 RPO WD) nie przysługuje wnioskodawcy od:

- pozytywnej oceny projektu;
- wyboru projektu przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego do dofinansowania;
- wyniku ponownej negatywnej oceny projektu przeprowadzonej przez IZ RPO WD/IP RPO WD w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego przez IZ RPO WD protestu (od tego samego kryterium oceny) lub wycofania uprzednio wniesionego protestu (uwzględniając warunki dopuszczalności ponownego wniesienia protestu).

Protest (działania 1.1-9.2 RPO WD) przysługuje wnioskodawcy od negatywnej oceny (formalnej/merytorycznej) projektu oraz niewybrania projektu do dofinansowania (odrzucenie projektu/umieszczenie projektu na liście rezerwowej).

W przypadku stosowania dwuetapowej oceny merytorycznej w ramach Działania 1.1, 5.1, 5.3 RPO WD negatywne oceny zarówno w ramach pierwszego jak i drugiego etapu oceny merytorycznej traktowane są jako odrębne negatywne oceny merytoryczne projektu, co oznacza, że od każdego z jej wyników Wnioskodawca może wnieść protest zgodnie z zasadami określonymi w procedurze odwoławczej.

Termin na wniesienie przez wnioskodawcę protestu do IZ RPO WD (działania 1.1-9.2 RPO WD) liczy się od dnia następnego po dniu otrzymania przez niego pisemnej informacji od IZ RPO WD (działania 1.3 – 4.7 5.2, 5.4 i 6.1-9.2 RPO WD)/IP RPO WD (działania 1.1, 1.2, 5.1 i 5.3 RPO WD) o negatywnej ocenie projektu/odrzuceniu projektu/umieszczeniu projektu na liście rezerwowej. Publikacja wyników oceny/wyboru projektów na stronie internetowej IZ RPO WD/IP RPO WD nie jest podstawą do wniesienia protestu.

Protest jest wnoszony przez wnioskodawcę, wyłącznie w formie pisemnej, bezpośrednio do IZ RPO WD (w przypadku działań 1.1-9.2 RPO WD).

W procesie rozpatrywania protestu nie biorą udziału osoby w IZ RPO WD (działania 1.3- 4.7, 5.2, 5.4, 6.1-9.2 RPO WD)/IP RPO WD (działania 1.1, 1.2, 5.1 i 5.3 RPO WD), które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę oraz były zaangażowane w jego przygotowanie (nie dotyczy etapu wyboru projektów przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego).

IZ RPO WD (działania 1.1-9.2 RPO WD), w wyniku analizy i rozpatrzenia protestu:

- uwzględnia protest [przywracając projekt do ponownej oceny/ponownego wyboru od zakwestionowanego etapu i przekazując wnioskodawcy oraz IP RPO WD (jeżeli dotyczy) pisemną informację w tym zakresie]) lub
- nie uwzględnia protestu [i projekt nie podlega dalszej procedurze oceny i wyboru, a IZ RPO WD przekazuje wnioskodawcy oraz IP RPO WD (jeżeli dotyczy) pisemną informację w tym zakresie].

Po otrzymaniu przez wnioskodawcę pisemnego rozstrzygnięcia protestu wraz z uzasadnieniem o nieuwzględnieniu protestu/odmowie rozpatrzenia protestu/pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia przez IZ RPO WD (działania 1.1-9.2 RPO WD) – wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia skargi bezpośrednio do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, na zasadach określonych w pouczeniu zawartym w rozstrzygnięciu protestu lub piśmie informującym o odmowie rozpatrzenia protestu, w odpowiednich przepisach ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W wyniku uwzględnienia protestu, IZ RPO WD/IP RPO WD dokonuje ponownej oceny projektu, zgodnie z obowiązującymi w tym względzie zasadami i procedurami. W przypadku uwzględnienia protestu od negatywnej oceny merytorycznej projektu, sposób dalszego postępowania z projektem określa Regulamin pracy KOP.

W wyniku ponownej oceny merytorycznej/ponownego wyboru projektu do dofinansowania, eksperci KOP (Panelu Ekspertów)/Zarząd Województwa Dolnośląskiego, w ramach kryteriów dodatkowych/strategicznych kryteriów wyboru projektów, mogą przyznać mniejszą ilość punktów lub taką samą ilość punktów bądź większą ilość punktów, w stosunku do ilości punktów, jakie otrzymał projekt w ramach pierwszej oceny merytorycznej/wyboru projektu do dofinansowania.

Nie podlega rozpatrzeniu protest (działania 1.1-9.2 RPO WD), jeżeli mimo prawidłowego pouczenia ww. środek odwoławczy został wniesiony przez wnioskodawcę po terminie, do niewłaściwej instytucji, przez podmiot nieuprawniony do ubiegania się o dofinansowanie oraz bez spełnienia wymogów, określonych w art. 30b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W tych przypadkach IZ RPO WD kieruje do wnioskodawcy pismo/informację o odmowie rozpatrzenia środka odwoławczego ze względu na jedną z powyższych przyczyn.

Ponadto nie podlega rozpatrzeniu przez IZ RPO WD protest powtórnie wniesiony przez wnioskodawcę od tego samego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów w wyniku ponownej negatywnej oceny projektu/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania przeprowadzonej/dokonanego przez IZ RPO WD/IP RPO WD/KOP w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu lub wycofania uprzednio wniesionego protestu (uwzględniając warunki dopuszczalności ponownego wniesienia protestu). Nie odnosi się to do sytuacji gdy, zdaniem wnioskodawcy, w ramach ponownie przeprowadzonej negatywnej oceny projektu/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania nastąpiły inne naruszenia w tej ocenie, niż wskazane uprzednio w proteście (w zakresie aspektów proceduralnych może wnieść ponownie zarzuty dotyczące procedury oceny/wyboru). W takim przypadku wnioskodawca może ponownie wnieść do IZ RPO WD kolejny protest oparty wyłącznie o inne kryteria oceny/strategiczne kryteria wyboru projektów niż te, które zostały wskazane uprzednio w proteście. Ponadto istnieje możliwość ponownego wniesienia protestu w tej samej sprawie, w której odmówiono wnioskodawcy rozpatrzenia protestu, jeżeli jednak wniesienie to nastąpi przy zachowaniu wszystkich zasad określonych dla wnoszonego protestu (w tym m.in. przed upływem pierwotnego terminu na wniesienie protestu).

W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania odwoławczego, alokacja na realizację działania lub priorytetu, o której mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zostanie wyczerpana, IZ RPO WD pozostawia protest bez rozpatrzenia.

IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wyniku procedury odwoławczej. W każdym przypadku, rozpatrzenia protestu/odmowy rozpatrzenia protestu/pozostawienia protestu bez rozpatrzenia przez IZ RPO WD dokonuje się w formie pisemnej wraz ze szczegółowym uzasadnieniem oraz odpowiednim pouczeniem o przysługujących wnioskodawcy uprawnieniach.

Prawo do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie od rozstrzygnięcia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu posiada wnioskodawca, IZ RPO WD lub IP RPO WD.

Przy ponownej ocenie merytorycznej projektu (działania 1.1-9.2 RPO WD), dokonywanej przez KOP(Panel Ekspertów), eksperci KOP(Panelu Ekspertów) zapoznają się z wynikiem rozstrzygnięcia protestu przez IZ RPO WD.

B. Tryb systemowy i tryb indywidualny

IZ RPO WD/IP RPO WD[4], po każdym etapie oceny propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny)/etapie wyboru projektu (tryb systemowy i indywidualny), ogłasza na swojej stronie internetowej oraz informuje każdego z wnioskodawców o wynikach oceny oraz wyboru jego propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny).

Po etapie oceny propozycji projektu (tryb systemowy)/oceny formalnej i merytorycznej (tryb systemowy i indywidualny)/etapie wyboru projektu (tryb systemowy i indywidualny) w ramach RPO WD wnioskodawca, w przypadku negatywnej oceny propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny)/odrzuceniu projektu (tryb systemowy i indywidualny)/umieszczeniu projektu na liście rezerwowej (tryb systemowy), po otrzymaniu od IZ RPO WD/IP RPO WD informacji w tym zakresie, ma możliwość wniesienia protestu do IZ RPO WD w określonym terminie, trybie, warunkach i zasadach. W takim przypadku w informacji dla wnioskodawcy o negatywnej ocenie propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny)/odrzuceniu projektu (tryb systemowy i indywidualny)/umieszczeniu projektu na liście rezerwowej (tryb systemowy), IZ RPO WD/IP RPO WD zamieszcza szczegółowe uzasadnienie wyników oceny lub wyboru propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny) oraz pouczenie o możliwości wniesienia protestu, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie, sposobie wniesienia oraz właściwej instytucji, do której protest należy wnieść [IZ RPO WD]. Szczegółowe zasady, terminy, tryby, sposoby oraz warunki wnoszenia protestu określone zostały w m.in. w ww. informacji, w Poradniku dla Beneficjenta w ramach RPO WD/Wytycznych DIP dla wnioskodawców w ramach poszczególnych naborów dla działania 1.2 RPO WD,[5] dostępnych na stronie internetowej

www.rpo.dolnyslask.pl oraz www.dip.dolnyslask.pl.

Protest nie przysługuje wnioskodawcy od:

- pozytywnej oceny propozycji projektu/projektu;
- wyboru/niewybrania propozycji projektu przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego do dofinansowania;
- wyboru projektu przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego do dofinansowania;
- wyniku ponownej negatywnej oceny/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania propozycji projektu/projektu przeprowadzonej/dokonanego w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu (od tego samego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów) lub wycofania uprzednio wniesionego protestu (uwzględniając warunki dopuszczalności ponownego wniesienia protestu);
- odmowy zawarcia pre-umowy/podjęcia uchwały w sprawie przygotowania do realizacji projektu indywidualnego.

Wnioskodawcy nie przysługuje prawo do wniesienia protestu na etapie dotyczącym pre-umowy/uchwały.

W przypadku projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD dla Schematu I: **Wsparcie instytucjonalne i kadrowe** (ze względu na ich specyfikę oraz znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania IZ RPO WD/IP RPO WD/BOU) wnioskodawcy nie przysługuje środek odwoławczy, zgodnie z systemem realizacji RPO WD.

W przypadku projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD dla Schematu II: **Wsparcie w zakresie dokumentacji projektowej** wnioskodawcy przysługuje środek odwoławczy.

Termin na wniesienie przez wnioskodawcę protestu do IZ RPO WD liczy się od dnia następnego po dniu otrzymania przez niego informacji od IZ RPO WD/IP RPO WD. Publikacja wyników oceny

[4] Zakres czynności podejmowanych przez IP RPO WD w pkt 1.5.2 B dotyczy wyłącznie trybu indywidualnego w ramach działania 1.2 RPO WD.

[5] Nie dotyczy trybu indywidualnego w ramach działania 1.2 RPO WD.

oraz wyboru propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny) na stronie internetowej IZ RPO WD/IP RPO WD nie jest podstawą do wniesienia protestu.

Protest jest wnoszony przez wnioskodawcę, wyłącznie w formie pisemnej, bezpośrednio do IZ RPO WD.

W procesie rozpatrywania protestu nie biorą udziału osoby w IZ RPO WD/IP RPO WD, które były zaangażowane w jego przygotowanie i/lub dokonywały oceny propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny) – nie dotyczy etapu wyboru projektów przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

IZ RPO WD, w wyniku analizy i rozpatrzenia protestu:

- uwzględnia protest [przywracając propozycję projektu (tryb systemowy)/projekt (tryb systemowy i indywidualny) do ponownej oceny/do ponownego etapu wyboru projektu do dofinansowania od zakwestionowanego etapu i przekazując wnioskodawcy oraz IP RPO WD (jeżeli dotyczy) pisemną informację w tym zakresie] lub
- nie uwzględnia protestu [projekt nie podlega dalszej procedurze oceny i wyboru, a IZ RPO WD przekazuje wnioskodawcy oraz IP RPO WD (jeżeli dotyczy) pisemną informację w tym zakresie].

W wyniku uwzględnienia protestu, IZ RPO WD/IP RPO WD dokonuje ponownej oceny propozycji projektu/projektu/ponownego wyboru projektu, zgodnie z obowiązującymi w tym względzie zasadami i procedurami. W przypadku uwzględnienia protestu od negatywnej oceny merytorycznej projektu, sposób dalszego postępowania z projektem określa Regulamin pracy KOP.

Nie podlega rozpatrzeniu protest, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, zostało wniesione przez wnioskodawcę po terminie, do niewłaściwej instytucji, przez podmiot nieuprawniony do ubiegania się o dofinansowanie oraz bez spełnienia wymogów, określonych w art. 30b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W tych przypadkach IZ RPO WD kieruje do wnioskodawcy pismo/informację o odmowie rozpatrzenia protestu ze względu na jedną z powyższych przyczyn.

Ponadto nie podlega rozpatrzeniu przez IZ RPO WD protest powtórnie wniesiony przez wnioskodawcę od tego samego kryterium oceny/strategicznego kryterium wyboru projektów w wyniku ponownej negatywnej oceny propozycji projektu/projektu/ponownego niewybrania projektu do dofinansowania przeprowadzonej przez IZ RPO WD/IP RPO WD/KOP w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu lub wycofania uprzednio wniesionego protestu (uwzględniając warunki dopuszczalności ponownego wniesienia protestu). Nie odnosi się to do sytuacji gdy, zdaniem wnioskodawcy, w ramach ponownie przeprowadzonej negatywnej oceny propozycji projektu/projektu nastąpiły inne naruszenia w tej ocenie, niż wskazane uprzednio w proteście (w zakresie aspektów proceduralnych może wnieść ponownie zarzuty dotyczące procedury oceny/wyboru). W takim przypadku wnioskodawca może ponownie wnieść do IZ RPO WD kolejny protest oparty wyłącznie o inne kryteria oceny/strategiczne kryteria wyboru projektów, niż te, które zostały wskazane uprzednio w proteście. Ponadto istnieje możliwość ponownego wniesienia protestu w tej samej sprawie, w której odmówiono wnioskodawcy rozpatrzenia protestu, jeżeli jednak wniesienie to nastąpi przy zachowaniu wszystkich zasad określonych dla wnoszonego protestu (w tym m.in. przed upływem pierwotnego terminu na wniesienie protestu).

W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania odwoławczego, alokacja na realizację działania lub priorytetu, o której mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zostanie wyczerpana, IZ RPO WD pozostawia protest bez rozpatrzenia.

IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wyniku procedury odwoławczej. W każdym przypadku, rozpatrzenia protestu/odmowy rozpatrzenia protestu/pozostawienia protestu bez rozpatrzenia przez IZ RPO WD dokonuje się w formie pisemnej wraz ze szczegółowym uzasadnieniem.

W trybie systemowym i indywidualnym rozstrzygnięcie protestu/odmowa rozpatrzenia protestu/pozostawienie protestu bez rozpatrzenia podjęte przez IZ RPO WD jest ostateczne i wiążące oraz kończy procedurę oceny propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb systemowy i indywidualny), a wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze oraz nie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, a następnie skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Przy ponownej ocenie merytorycznej projektu(tryb systemowy i indywidualny) (działania 1.1-9.2 RPO WD), dokonywanej przez KOP, eksperci KOP zapoznają się z wynikiem rozstrzygnięcia protestu przez IZ RPO WD.

W wyniku ponownej oceny merytorycznej/ponownego wyboru projektu do dofinansowania, eksperci KOP (Panelu Ekspertów)/Zarząd Województwa Dolnośląskiego, w ramach kryteriów dodatkowych/strategicznych kryteriów wyboru projektów, mogą przyznać mniejszą ilość punktów lub taką samą ilość punktów bądź większą ilość punktów, w stosunku do ilości punktów, jakie otrzymał projekt w ramach pierwszej oceny merytorycznej/wyboru projektu do dofinansowania.

C. Protesty w zakresie odmowy zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu (tryb konkursowy, systemowy oraz indywidualny)

Zawieranie umów/porozumień/podejmowanie uchwał o dofinansowanie projektu odbywa się na określonych zasadach i w terminie określonychprzez IZ RPO WD/IP RPO WD.

Przesłanki do odmowy zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu:

- niedostarczenie przez Beneficjenta do IZ RPO WD/IP RPO WD dokumentów wymaganych do zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu, w tym w wyznaczonym terminie lub niedokonanie w nich stosownych korekt lub uzupełnień;
- nieodesłanie przez Beneficjenta do IZ RPO WD/IP RPO WD podpisanych egzemplarzy umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu w wyznaczonym terminie; lub niezgłoszenie się do IP RPO WD w wyznaczonym terminie w celu zawarcia umowy/porozumienia;
- niewniesienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy/porozumienia (jeżeli dotyczy);
- uzyskanie przez IZ RPO WD/IP RPO WD informacji o zaistnieniu nowych okoliczności, nieznanych w momencie przeprowadzania procedury naboru, oceny i wyboru propozycji projektów/projektów, mogących mieć wpływ na prawidłowość tej procedury.

W przypadku wystąpienia ww. przesłanek uprawniających do odmowy zawarcia przez IZ RPO WD/IP RPO WD umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu, IZ RPO WD/IP RPO WD pisemnie informuje Beneficjenta o przyczynach tej odmowy oraz poucza o możliwości wniesienia protestu, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie, sposobie wniesienia oraz właściwej instytucji, do której protest należy wnieść [IZ RPO WD]. Szczegółowe zasady, terminy, tryby, sposoby oraz warunki wnoszenia protestu określone zostały w ww. pisemnej informacji, Poradniku dla Beneficjenta w ramach RPO WD/Wytycznych dla wnioskodawców w ramach działania 1.1, 1.2, 5.1 i 5.3 RPO WD, dostępnych na stronie internetowej

www.rpo.dolnyslask.pl oraz www.dip.dolnyslask.pl.

W przypadku projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD dla Schematu I: **Wsparcie instytucjonalne i kadrowe** (ze względu na ich specyfikę oraz znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania IZ RPO WD/IP RPO WD/BOU) wnioskodawcy nie przysługuje protest, zgodnie z systemem realizacji RPO WD.

W przypadku projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD dla Schematu II: **Wsparcie w zakresie dokumentacji projektowej** wnioskodawcy przysługuje środek odwoławczy.

Termin na wniesienie przez wnioskodawcę protestu bezpośrednio do IZ RPO WD liczy się od dnia następnego po dniu otrzymania przez niego pisemnej informacji od IZ RPO WD/IP RPO WD.

Protest jest wnoszony przez wnioskodawcę, wyłącznie w formie pisemnej, bezpośrednio do IZ RPO WD.

W procesie rozpatrywania protestu nie biorą udziału osoby w IZ RPO WD/IP RPO WD, które przygotowywały projekt umowy/porozumienia/uchwały o dofinansowanie projektu.

IZ RPO WD, w wyniku analizy i rozpatrzenia protestu:

- uwzględnia protest [przekazując wnioskodawcy oraz IP RPO WD (jeżeli dotyczy) pisemną informację o ponownym wszczęciu procedury zawierania umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie] lub
- nie uwzględnia protestu [przekazując wnioskodawcy oraz IP RPO WD (jeżeli dotyczy) pisemną informację o podtrzymaniu odmowy wszczęcia procedury zawierania umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie].

W wyniku uwzględnienia protestu, ponownie wszczyna się procedurę zawierania umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie, zgodnie z obowiązującymi w IZ RPO WD/IP RPO WD w tym względzie zasadami.

Nie podlega rozpatrzeniu protest, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, zostało wniesione przez wnioskodawcę po terminie, w sposób sprzeczny z pouczeniem lub do niewłaściwej instytucji. W tych przypadkach IZ RPO WD kieruje do wnioskodawcy pismo/informację o odmowie rozpatrzenia protestu ze względu na jedną z powyższych przyczyn.

Ponadto nie podlega rozpatrzeniu przez IZ RPO WD protest powtórnie wniesiony przez wnioskodawcę od tego samego zakresu w wyniku ponownej odmowy zawarcia przez IZ RPO WD/IP RPO WD umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu, w efekcie uprzednio wniesionego i uwzględnionego protestu lub wycofania uprzednio wniesionego protestu (uwzględniając warunki dopuszczalności ponownego wniesienia protestu). Nie odnosi się to do sytuacji gdy, zdaniem wnioskodawcy, w ramach ponownie przeprowadzonej procedury odmowy zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu nastąpiły inne naruszenia w tej procedurze, niż wskazane uprzednio w proteście. W takim przypadku wnioskodawca może ponownie wnieść do IZ RPO WD kolejny protest oparty wyłącznie o inny zakres i inne zarzuty (aspekty proceduralne), niż te, które zostały wskazane uprzednio w proteście. Ponadto istnieje możliwość ponownego wniesienia protestu w tej samej sprawie, w której odmówiono wnioskodawcy rozpatrzenia protestu, jeżeli jednak wniesienie to nastąpi przy zachowaniu wszystkich zasad określonych dla wnoszonego protestu (w tym m.in. przed upływem pierwotnego terminu na wniesienie protestu).

IZ RPO WD pisemnie informuje wnioskodawcę o wyniku procedury odwoławczej. W każdym przypadku, rozpatrzenia protestu lub odmowy rozpatrzenia protestu przez IZ RPO WD dokonuje się w formie pisemnej wraz ze szczegółowym uzasadnieniem.

Rozstrzygnięcie protestu/odmowa rozpatrzenia protestu podjęte przez IZ RPO WD jest ostateczne i wiążące oraz kończy procedurę zawierania umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu, a wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze oraz nie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, a następnie skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Przy ponownym wszczęciu przez IZ RPO WD/IP RPO WD procedury zawierania umowy/porozumienia/podejmowania uchwały o dofinansowanie projektu, rozstrzygnięcie protestu przez IZ RPO WD – jest wiążące.

1.6 Wykaz dokumentów służących realizacji RPO

1.6.1 Lista podstawowych aktów prawnych i dokumentów regulujących zarządzanie i wdrażanie RPO WD

A. Akty prawa wspólnotowego

- Traktat z dnia 25 marca 1957 r. ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE C 321 z 29.12.2006) [TWE]/Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 115, z 9.5.2008, s. 47) [TFUE] wraz z traktatami zmieniającymi;
- rozporządzenie Rady nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 31 z 23.12.1995 r., s. 340);
- rozporządzenie Rady (WE, EURATOM) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. WE L 248 z 16.9.2002, str. 1, z późn. zm.);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210, 31.07.2006, s.1z późn. zm.);
- rozporządzenie Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, s.25 z późn. zm.);
- rozporządzenie Komisji nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z 27.12.2006, s.1, sprostowane – Dz. Urz. UE L 45 z 15.02.2007, s.3 z późn. zm.);
- rozporządzenie Komisji nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, s.5);
- dyrektywa nr 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. UE L 41 z 14.02.2003);
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 842/2011 z dnia 19 sierpnia 2011 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1564/2005 (Dz. Urz. UE L 222 z 27.8.2011, s.1);
- rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz.Urz. UE L 214 z 9.08.2008 r., str. 3);
- rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu o ustanowieniu Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. WE L 83 z 27.03.1999, s.1, ze zm.);
- rozporządzenie Komisji (WE) Nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu o ustanowieniu Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. WE L 140 z 30.04.2004, s.1, ze zm.);
- dyrektywa nr 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień przez podmioty działające

w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 134 z 30.04.2004, s.1, ze zm.);
- dyrektywa nr 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielenia zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. UE L 134 z 30.04.2004, str. 114, ze zm.);
- Wytyczne Komisji w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013 (Dz. U. C 54 z 4.03.2006 r., s. 13);
- Wspólnotowe wytyczne z dnia 3 lutego 2001 r. dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (2001/C 37/03) (Dz. U. C 37 z 03.02.2001, s.3);
- Wspólnotowe zasady ramowe z dnia 30 grudnia 2006 r. dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (2006/C 323/01);
- Komunikat wyjaśniający Komisji dotyczący prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych (2006/C 179/02) /Dz. Urz. UE C 179/2, z 1.8.2006/;

B. Akty prawa krajowego

- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1240, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1241, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156 poz. 1118, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
- ustawa z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców (Dz. U. z 2006 r. Nr 191, poz. 1411, z późn. zm.);

- ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2005 r. Nr 64, poz. 565 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz. 675);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651) wraz z aktami wykonawczymi;
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2005 r., Nr 212, poz. 1766);

C. dokumenty programowe

- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013;
- Opis Systemu Zarządzania i Kontroli w ramach RPO WD 2007-2013;
- Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WD;
- Uszczegółowienie RPO WD;
- Poradnik dla Beneficjenta w ramach RPO WD/Wytyczne dla Wnioskodawców w ramach działania 1.1 i 1.2 oraz 5.1 i 5.3 RPO WD;
- Plan Komunikacji RPO WD;
- Strategia Komunikacji Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce 2007-2013;
- Plan Ewaluacji RPO WD;
- Ramowy Plan Realizacji RPO WD;
- Wytyczne horyzontalne Ministra Rozwoju Regionalnego wydawane na podstawie art. 35 ust. 3, 5 i 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
- (dostępne na stronie internetowej www.mrr.gov.pl);
- „Procedura informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013" (z dnia 24.08.2010 r.);
- Wytyczne z dnia 4 grudnia 2006 r. do zasad kontroli ex-ante zamówień publicznych, przyjęte przez Komitet Europejski Rady Ministrów w dniu 15 grudnia 2006 r.;
- Wytyczne programowe IZ RPO WD;
- Wzory wniosków o dofinansowanie realizacji projektu/wzór propozycji projektu/wzór wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego Funduszu w projekt wraz z instrukcjami;
- Wzór pre-umowy/wzór umowy o dofinansowanie projektu/wzór porozumienia o dofinansowanie projektu z państwową jednostką budżetową/wzór uchwały Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu Województwa Dolnośląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz określenia szczegółowych zasad, trybu i warunków jego realizacji;
- Wzory wniosków beneficjenta o płatność z częścią sprawozdawczą wraz z instrukcjami.

1.6.2 Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji poszczególnych priorytetów RPO na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym:

Priorytet I Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw **(„Przedsiębiorstwa i Innowacyjność")**

- 7 Program Ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7PR);
- Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP);
- Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013;
- Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- Regionalna Strategia Innowacji na lata 2011-2020 (RSI);

- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD);
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego.

Priorytet II Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku („Społeczeństwo informacyjne")

- Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020;
- Proponowane kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do 2020 r.;
- Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013;
- Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD);
- Regionalna Strategia Innowacji na lata 2011-2020 (RSI);
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego.

Priorytet III Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport")

- Strategia dla transportu kolejowego do roku 2013;
- Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej i Komunikacji dla Województwa Dolnośląskiego;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD);
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Pasma Odry w granicach Województwa Dolnośląskiego;
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego.

Priorytet IV Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej („Ramowa Dyrektywa Wodna");
- Dyrektywa Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza;
- Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku;
- Dyrektywa 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- Program dla Odry 2006;
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami;
- Program Małej Retencji Wodnej w Województwie Dolnośląskim;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD);
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Pasma Odry w granicach Województwa Dolnośląskiego;
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego;
- Strategia rozwoju zlewni rzeki Ścinawki - Program dla Ścinawki 2006;

Priorytet V Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka")

- Dyrektywa Nr 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na wewnętrznym rynku energii oraz zmieniającej dyrektywę 92/42/EWG;
- Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;

- Strategia Energetyczna Dolnego Śląska;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD);
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego.

Priorytet VI Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")

- Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013;
- Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego[6]**;**
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD);
- Studium Zagospodarowania Turystycznego Dolnośląskich Odcinków Szlaków Wodnych;
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Pasma Odry w granicach Województwa Dolnośląskiego;
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego;
- Program zagospodarowania turystycznego szlaku kajakowego Kwisy.

Priorytet VII Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja")

- Decyzja nr 1720/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiająca program działań w zakresie uczenia się przez całe życie;
- Strategia Rozwoju Edukacji 2007-2013;
- Program Edukacja i Szkolenia 2010: Edukacja w Europie: różne systemy kształcenia i szkolenia – wspólne cele do roku 2010;
- Strategia rozwoju kształcenia ustawicznego do roku 2010;
- Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci 2004-2012 „Polska dla Dzieci";
- Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD) wraz z załącznikiem dotyczącym rozwoju nauki i edukacji;
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego.

Priorytet VIII Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku („Zdrowie")

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015
- Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce na lata 2007 – 2013
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Priorytet IX Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta")

- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 (SRWD)

[6] Obowiązującą wersją Programu jest dokument pn. „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego" przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2696/III/09 z dn. 28 kwietnia 2009 r. (z ew. późniejszymi zmianami)

II część Informacje na temat priorytetów i działań RPO

2.1 Priorytet 1 Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw („Przedsiębiorstwa i Innowacyjność")

Nr działania	Nazwa działania
1.1	Inwestycje dla przedsiębiorstw
1.2	Doradztwo dla firm oraz wsparcie dla Instytucji Otoczenia Biznesu
1.3	Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MŚP
1.4	Infrastruktura wspierająca innowacyjność i przedsiębiorczość w regionie

Opis priorytetu:

Celem priorytetu jest wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw, głównie poprzez działania wspomagające rozwój MŚP oraz wzmocnienie i wykorzystanie potencjału sektora B+R. W dłuższej perspektywie wpłynie to na trwałą poprawę zatrudnienia oraz stworzy podstawy do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

W regionie pod względem wielkości przedsiębiorstw zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa oraz małe przedsiębiorstwa (odpowiednio 95,9% oraz 99,2% spośród ogółu wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych). Stanowi to o potencjale i znaczeniu sektora MŚP dla regionalnej gospodarki. Jednocześnie największą barierą w rozwoju tego sektora jest niedostateczna dostępność środków na przeprowadzanie nowych inwestycji. Potwierdza to najniższy w kraju udział MŚP w regionalnych nakładach inwestycyjnych. Należy również zaznaczyć, że ok. 82 % wartości inwestycji w tym sektorze finansowane jest ze środków własnych. Oznacza to, że dostęp do kapitału zewnętrznego niezbędnego do realizacji przedsięwzięć rozwojowych jest utrudniony. Dodatkowo, jak wykazano w Regionalnej Strategii Innowacji oraz w analizie sytuacji makroekonomicznej, szczególnie niepokojący jest niski udział nakładów na sferę badawczo-rozwojową w MŚP oraz w sektorze dużych przedsiębiorstw, które z racji rozbudowanych procesów i zróżnicowanej oferty produktowej powinny częściej wdrażać innowacyjne rozwiązania.

W regionie na chwilę obecną w niewielkim stopniu występuje współpraca przedsiębiorstw w ramach lokalnych i regionalnych sieci (np. klastrów). Można jednak zauważyć pozytywne tendencje zarówno wśród przedsiębiorstw, jak i Instytucji Otoczenia Biznesu (np. jednostek działających na Dolnym Śląsku w ramach Krajowego Systemu Usług dla MŚP). Również współpraca pomiędzy przedsiębiorstwami i sferą badawczo-rozwojową występuje w bardzo ograniczonym zakresie, co skutkuje niewystarczającym wykorzystywaniem osiągnięć sektora B+R przez przedsiębiorstwa.

Istotną kwestią, niezbędną dla podnoszenia konkurencyjności regionalnych firm, jest zapewnienie kompleksowej obsługi przedsiębiorstw w zakresie doradztwa. Dlatego należy wspierać przedsiębiorstwa poprzez poprawę dostępności i podnoszenie jakości usług świadczonych na ich rzecz przez Instytucje Otoczenia Biznesu.

Niezbędnym elementem pozwalającym osiągnąć wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności regionalnej gospodarki jest sprawne funkcjonowanie odpowiedniej infrastruktury proinnowacyjnej, wspierającej zarówno procesy inkubacji, jak i komercjalizacji innowacji. Konieczna jest modernizacja i rozbudowa istniejącego już systemu, jak i jego wyposażenie w nowe elementy.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

Działanie 1.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 1 „Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw" („Przedsiębiorstwa i Innowacyjność")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
11.	Numer i nazwa działania	***1.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw***
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Głównym celem działania jest wsparcie procesu inwestycyjnego przedsiębiorstw, a w szczególności MŚP, wzrost nakładów na sferę badawczo-rozwojową przedsiębiorstw oraz wykorzystanie potencjału turystyczno-uzdrowiskowego regionu. Uzasadnienie: Rola sektora Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów oraz niwelowaniu skutków przekształceń strukturalnych jest trudna do przecenienia. MŚP są siłą napędową gospodarki. Stanowią główne źródło zatrudnienia, wywierają istotny wpływ na rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, a tym samym mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności. Jednym z kluczowych czynników prorozwojowych MŚP są inwestycje. Natomiast, jak wykazują badania i analizy, główną barierą rozwoju MŚP, jest przede wszystkim niedostateczny zasób własnych środków przeznaczonych na inwestycje. W związku z tym w ramach działania realizowane będą projekty dot. dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw. Preferowane będą inwestycje w zakresie: – wspierania innowacyjności produktowej i procesowej o charakterze regionalnym, zgodnej z RSI;

		– wdrażania technologii informacyjnych; – dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów wynikających z prawa krajowego i wspólnotowego w zakresie ochrony środowiska oraz w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej; – zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu; – realizacji inwestycji w ramach regionalnych sieci współpracy (wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych)[7]; – rozwoju mikroprzedsiębiorstw w ich początkowej fazie rozwoju. Mając na uwadze dążenie do zrównoważonego rozwoju regionu, szczególna uwaga skierowana będzie na prowadzenie inwestycji na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wiejskich i małych miast, jak również na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX RPO „Miasta". Niezwykle istotnym czynnikiem decydującym o wzroście innowacyjności oraz konkurencyjności przedsiębiorstw jest prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej. Jednakże ze względu na stosunkowe wysokie koszty związane z tworzeniem działów B+R, tylko niewielka liczba przedsiębiorstw, a w szczególności z sektora MŚP, decyduje się na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej w wyniku której wdrażać będą innowacje. Jedną z przewag konkurencyjnych regionu jest branża uzdrowiskowa. Jednakże w celu utrzymania swojej pozycji oraz jej poprawienia niezbędne jest wsparcie finansowe inwestycji realizowanych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową. Realizacja działania przyczyni się to do wzrostu konkurencyjności oraz innowacyjności dolnośląskich przedsiębiorstw.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Pozostałymi działaniami priorytetu 1 RPO oraz priorytetami 2, 3, 4, 5 i 8 RPO – Działaniami 2.1, 3.2, 4.2, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 8.1, 8.2 PO IG, – Priorytetem 4 PO IS – Działaniem 3.4 PROW – Programem „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013".
14.	Przykładowe rodzaje projektów[8]	**1.1.A Dotacje inwestycyjne dla MŚP[9] wspierające**

[7] Poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych rozumie się sytuację, gdy o wsparcie ubiega się 1 wnioskodawca współpracujący na podstawie pisemnego porozumienia z co najmniej 2 przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą na obszarze województwa dolnośląskiego. Celem porozumienia łączącego ww. podmioty jest realizacja wspólnych projektów lub projektu związanego z przedmiotem prowadzonej przez podmioty działalności gospodarczej. Porozumienie to określa m.in. przedmiot, zakres oraz zasady współpracy, w tym w szczególności sposób finansowania wspólnych projektów lub projektu.

		innowacyjność produktową[10] i procesową[11], w tym innowacyjność o charakterze regionalnym[12], zgodną z Regionalną Strategią Innowacji (z wyłączeniem projektów z zakresu turystyki) np.: – rozpoczęcie w przedsiębiorstwie działań obejmujących dokonywanie zasadniczych zmian produkcji bądź procesu produkcyjnego, – zmiana wyrobu lub usługi, w tym także zmiana w zakresie sposobu świadczenia usług, wdrażanie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie innowacyjności podejmowanych przez przedsiębiorstwa. *Ogłaszane będą osobne konkursy dot. innowacyjności o znaczeniu regionalnym (1.1.A1) zgodne z RSI oraz na innowacyjność na poziomie przedsiębiorstwa (1.1.A2).* **1.1.B Dotacje inwestycyjne dla MŚP[13] wdrażających technologie informacyjne np.:** – tworzenie platform kompleksowego monitoringu najważniejszych procesów zarządzania przedsiębiorstwem (np.: poszczególnych fazy produkcji, marketingu, sprzedaży, dystrybucji), – zastosowanie i wykorzystanie technologii gospodarki elektronicznej (e-biznes). **1.1.C Dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw[14] związane z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej, np.:** – tworzenie, modernizacja działów B+R w przedsiębiorstwach, w szczególności poprzez zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia prac B+R. **1.1.D1 Dotacje inwestycyjne dla MŚP[15] zwiększające atrakcyjność turystyczną regionu (realizowane będą**

[8] Z zastrzeżeniem postanowień wynikających z obowiązującej linii demarkacyjnej (w szczególności z PROW oraz PO IG).

[9] Z wyłączeniem mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą do 2 lat

[10] Przez innowacyjność produktową rozumie się wprowadzenie w przedsiębiorstwie nowego lub znacząco ulepszonego produktu lub usługi, z wyjątkiem schematu 1.1A1, gdzie innowacyjność produktowa odnosi się tylko do produktu.

[11] Przez innowacyjność procesową rozumie się wprowadzenie/wdrożenie w przedsiębiorstwie nowych lub znacząco ulepszonych – w stosunku do obecnie istniejących w przedsiębiorstwie metod produkcji. Dla schematu 1.1.A2 oprócz wytwarzania dóbr materialnych (przetwórstwa przemysłowego) metodą produkcji może być działalność polegająca na świadczeniu usług.

[12] Innowacyjność produktowa bądź procesowa o charakterze regionalnym będzie musiała być potwierdzona opinią o innowacyjności wystawioną przez niezależnego i niezwiązanego z Wnioskodawcą eksperta w danej dziedzinie nauki/obszarze RSI.

[13] Z wyłączeniem mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą do 2 lat

[14] MŚP oraz duże przedsiębiorstwa

[15] Z wyłączeniem mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą do 2 lat

		projekty wpisujące się w Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego)[16] np.: – działania zmierzające do wprowadzenia nowej/poszerzenia istniejącej turystycznej oferty usługowej i produktowej; – budowa, modernizacja infrastruktury turystycznej (np. bazy noclegowej); – wdrażanie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa. *Ogłoszone będą osobne konkursy na projekty inwestycyjne zwiększające atrakcyjność turystyczną regionu (1.1.D1.a), oraz na projekty inwestycyjne zwiększające atrakcyjność turystyczną regionu poprzez tworzenie centrów pobytowych EURO 2012 (1.1.D1.b).* **1.1.D2 Dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw[17] prowadzących działalność uzdrowiskową[18] zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych np.:** – działania zmierzające do wprowadzenia nowej/poszerzenia istniejącej oferty usługowej i produktowej; – budowa i modernizacja infrastruktury uzdrowiskowej. **1.1.E Dotacje inwestycyjne wspierające rozwój mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą do 2 lat[19,] np.:** – utworzenie nowego przedsiębiorstwa; – rozbudowa istniejącego przedsiębiorstwa; – rozszerzenie zakresu działalności gospodarczej. W ramach schematu nie będą mogły być realizowane projekty dopuszczalne do realizacji w ramach schematów 1.1.C oraz 1.1.D2. **1.1.F Dotacje inwestycyjne dostosowujące MŚP[20] do wymogów wynikających z prawa krajowego i wspólnotowego w zakresie ochrony środowiska oraz projekty w zakresie zwiększania efektywności energetycznej np.:** – zmiany technologii służące eliminowaniu

16 Wsparciem nie będą objęte MŚP prowadzące działalność uzdrowiskową (zgodnie z definicją zawartą w schemacie 1.1.D2), dla których przewidziany jest osobny komponent (schemat 1.1.D2)

17 MŚP oraz duże przedsiębiorstwa

18 Przez działalność uzdrowiskową rozumie się działalność polegającą na świadczeniu lecznictwa uzdrowiskowego, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005r. Nr 167 poz.1399 z późn. zm.)

19 Okres 2 lat mierzony jest od dnia uzyskania wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub wpisu do Rejestru Przedsiębiorców do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu w ramach konkursu. W przypadku osób fizycznych prowadzących wspólną działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej, mierzenie okresu 2 lat dot. każdego ze wspólników i będzie spełniony tylko wówczas, gdy każdy ze wspólników spełni powyższy warunek. W sytuacji, gdy chociaż jeden ze wspólników prowadzi działalność gosp. powyżej 2 lat, takie mikroprzedsiębiorstwo traktowane jest jako działające powyżej 2 lat.

20 Z wyłączeniem mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą do 2 lat

			szkodliwych oddziaływań i uciążliwości poprzez zapobieganie emisjom do środowiska; – zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię, wodę oraz surowce, ze szczególnym uwzględnieniem wtórnego wykorzystania ciepła odpadowego i zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów; – budowa lub modernizacja oczyszczalni lub podczyszczalni ścieków przemysłowych; – budowa lub modernizacja instalacji i urządzeń do odzysku a w szczególności recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów; – wdrażanie tzw. czystych technologii; – budowa lub modernizacja instalacji wentylacyjnych i grzewczych w celu ograniczenia emisji, zużycia surowców i dostosowania do norm BHP.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	6 - Integracja czystych technologii w przedsiębiorstwach 7 - Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związanych z innowacjami (technologie innowacyjne, tworzenie nowych przedsiębiorstw przez uniwersytety, centra B+RT i istniejące już przedsiębiorstwa) 8 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa 14 - Usługi i aplikacje dla MŚP (handel drogą elektroniczną, edukacja/szkolenia, tworzenie sieci)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	62 - Rozwój systemów i strategii kształcenia ustawicznego w przedsiębiorstwach; szkolenia i usługi dla pracowników i administratorów w celu zwiększenia ich adaptacyjności do zmian
	c	Forma finansowania	01 - pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - obszar miejski 02 - obszar górski 05 - obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie z wyjątkiem: 00 - nie dotyczy 01 - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02 - Rybołówstwo, 07 - Górnictwo i kopalnictwo surowców energetycznych, 08 - Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła, 17 - Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6 i 6a
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Szkolenia specjalistyczne. Dofinansowaniem objęte będzie przeszkolenie pracowników niezbędne do prawidłowego wdrożenia projektu inwestycyjnego. Szkolenia stanowią uzupełnienie komponentu inwestycyjnego.
18.	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	Przedsiębiorstwa[21], w tym w szczególności MŚP[22]. Duże przedsiębiorstwa (nie spełniające kryteriów MŚP) mogą być beneficjentami wyłącznie w przypadku konkursów dotyczących: – dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw prowadzących działalność uzdrowiskową zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych; – dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw związanych z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Dyrektora IP RPO.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		343 540 559EUR
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		177 866 366 EUR
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		31 598 739 EUR
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		134 075 454 EUR
24.	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		1. Dla wydatków związanych z częścią inwestycyjną: – 40% - dla dużych przedsiębiorstw oraz MŚP prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transportu; – 50% - dla średnich przedsiębiorstw; – 60% - dla małych i mikroprzedsiębiorstw; 2. Dla wydatków związanych z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usług doradczych z nią związanych: – 50% - wyłącznie dla MŚP

[21] Za przedsiębiorstwo w działaniu 1.1, uznaje się osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej) lub podmiot prowadzący działalność gospodarczą zarejestrowany w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego .

[22] Za MŚP uważa się przedsiębiorstwa spełniające warunki określone w powyższym przypisie oraz dodatkowo spełniające kryteria zawarte w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych).

		3. Dla wydatków związanych z wykorzystaniem mechanizmu cross-financing: – 25% - dla dużych przedsiębiorstw; – 35% - dla średnich przedsiębiorstw; – 45% - dla małych przedsiębiorstw; +10% - w sytuacji, gdy szkolenie jest przeznaczone dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub niepełnosprawnych.
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	1. Dla wydatków związanych z częścią inwestycyjną: – 60% - dla dużych przedsiębiorstw oraz MŚP prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transportu; – 50% - dla średnich przedsiębiorstw; – 40% - dla małych i mikroprzedsiębiorstw 2. Dla wydatków związanych z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usług doradczych z nią związanych: – 50% - wyłącznie dla MŚP 3. Dla wydatków związanych z wykorzystaniem mechanizmu cross-financing: – 75% (65% - jeżeli obejmuje pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub niepełnosprawnych) – dla dużych przedsiębiorstw – 65% (55% - jeżeli obejmuje pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub niepełnosprawnych) – dla średnich przedsiębiorstw – 55% (45% - jeżeli obejmuje pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub niepełnosprawnych) – dla małych przedsiębiorstw
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu	– od 100 tys. PLN do poniżej 8 mln PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku dotacji inwestycyjnych dla MŚP oraz w przypadku dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw z branży uzdrowiskowej; – od 40 tys. PLN do 800 tys. PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku dotacji inwestycyjnych dla mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą do 2 lat; – od 50 tys. PLN do poniżej 2 mln PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia działalności B+R.
29.	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Od 40% do 60% kwot określonych w pkt. 28, w zależności od rodzaju beneficjenta.
30.	Forma płatności	Refundacja, zaliczka
31.	Wysokość udziału cross-financingu %	Do 10% wydatków kwalifikowanych projektu

32.	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	W zakresie bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego (poprzez dotacje) dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw preferowane będą projekty: – wspierające innowacyjność produktową i procesową o charakterze regionalnym, zgodną z Regionalną Strategią Innowacji; – wdrażające technologie informacyjne; – dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów wynikających z prawa krajowego i wspólnotowego w zakresie ochrony środowiska oraz projekty w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej; – zwiększające atrakcyjność turystyczną regionu; – realizowane w ramach regionalnych sieci współpracy; – dotyczące rozwoju mikroprzedsiębiorstw w ich początkowej fazie rozwoju. W zakresie wyżej wymienionych działań szczególna uwaga skierowana będzie na wspieranie rozwoju MŚP inwestujących na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wiejskich i małych miast, jak również na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX RPO „Miasta". Założenia te będą realizowane poprzez wyodrębnienie określonej kwoty w ramach naboru na projekty dotyczące: innowacyjności procesowej i produktowej o charakterze regionalnym (zgodne z Regionalną Strategią Innowacji), wdrażania technologii informacyjnych, dostosowywania do wymogów krajowych i wspólnotowych z zakresu ochrony środowiska oraz zwiększania efektywności energetycznej, zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu, rozwoju mikroprzedsiębiorstw działających do 2 lat, a także na etapie oceny merytorycznej na podstawie następujących kryteriów sektorowych (dodatkowych): „Współpraca sieciowa", „Lokalizacja inwestycji w aspekcie bezrobocia" oraz „Lokalizacja inwestycji w zakresie preferowanych obszarów".

Działanie 1.2 Doradztwo dla firm oraz wsparcie dla Instytucji Otoczenia Biznesu		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 1 „Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw" („Przedsiębiorstwa i Innowacyjność")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
11	Numer i nazwa działania	***1.2 Doradztwo dla firm oraz wsparcie dla Instytucji Otoczenia Biznesu***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest wzmocnienie potencjału dolnośląskich przedsiębiorstw, a w szczególności MŚP, poprzez udzielanie specjalistycznego wsparcia doradczego, ułatwianie nawiązywania nowych kontaktów gospodarczych oraz wzmocnienie potencjału usługowego Instytucji Otoczenia Biznesu. Uzasadnienie: Istotnym czynnikiem decydującym o konkurencyjności firm jest dostęp do specjalistycznej wiedzy. Jednym ze źródeł transferujących wiedzę są wyspecjalizowane instytucje, których głównym zadaniem jest wspieranie przedsiębiorczości poprzez świadczenie usług doradczych i szkoleniowych. Istotą ich działania powinno być stałe rozszerzanie oraz podnoszenie jakości świadczonych usług. Szczególnie ważne jest również wspieranie przedsiębiorstw w zakresie podejmowanej przez nie działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej. Jednym z ważniejszych wyzwań dla dolnośląskich MŚP jest zwiększenie udziałów w rynku oraz zwiększenie zdolności do zdobywania nowych rynków. Będzie to osiągane poprzez działania w zakresie rozwoju produktów i ich promocji, nawiązywania kontaktów gospodarczych oraz tworzenia lub wzmacniania powiązań sieciowych i

		kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorstwami. Realizacja działania przyczyni się zarówno do wzrostu konkurencyjności i innowacyjności dolnośląskich przedsiębiorstw jak i do zapewnienia kompleksowości świadczenia usług doradczych dla przedsiębiorstw przez Instytucje Otoczenia Biznesu.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – pozostałymi działaniami priorytetu 1 RPO – działaniami 1.4 4.1, 4.2, 4.4, 5.1, 5.2 PO IG.
14	Przykładowe rodzaje projektów	**1.2.A Dotacje na doradztwo dla MŚP[23], obejmuje wyłącznie projekty doradcze w zakresie:** – jakości, dotyczące w szczególności: projektowania, wdrażania i doskonalenia systemów zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego oraz uzyskiwania i odnawiania certyfikatów zgodności dla wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno-pomiarowej lub kwalifikacji personelu; – wykorzystania zaawansowanych technologii informatycznych w przedsiębiorstwie; – opracowanie strategii rozwoju przedsiębiorstwa; – projektowania, wdrażania i doskonalenia nowego produktu lub usługi lub opracowywania planów marketingowych; – prowadzenia przedsiębiorstwa na terytorium UE (z wyłączeniem obszaru Polski); – wprowadzania przez przedsiębiorcę produktów na nowe rynki zagraniczne (z wyłączeniem udziału w targach, wystawach i misjach gospodarczych, który wspierany będzie w osobnym komponencie); – pozyskiwania zewnętrznego finansowania na rozwój działalności gospodarczej. **1.2.B Dotacje na doradztwo dla przedsiębiorstw w zakresie B+R i innowacyjności (zgodne z Regionalną Strategią Innowacji)[24]:** – projekty polegające na przygotowywaniu przedsiębiorstw do prowadzenia prac B+R, rozwoju własnych rozwiązań technologicznych i innowacyjnych; – projekty polegające na przygotowaniu przedsiębiorstw do wdrożenia wyników prac B+R, pozyskanych technologii oraz własnych innowacyjnych rozwiązań; – projekty mające na celu ułatwianie nawiązywania współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a podmiotami z sektora B+R w szczególności poprzez tworzenie i rozwój regionalnych sieci współpracy, regionalnych bloków kompetencji, klastrów innowacyjnych;

[23] Wnioskodawcami są wyłącznie MŚP
[24] Wnioskodawcami są wyłącznie przedsiębiorstwa (czyli MŚP oraz duże przedsiębiorstwa)

		– przygotowania do uczestniczenia w wspólnotowych programach badawczych i innowacyjnych, (np. 7 Program Ramowy). **1.2.C Dotacje dla MŚP w zakresie nawiązywanie kontaktów gospodarczych (targi, misje)[25]** – dofinansowanie udziału przedsiębiorców w targach i wystawach międzynarodowych oraz międzynarodowych misjach gospodarczych; – dofinansowanie udziału przedsiębiorców w targach i wystawach krajowych o znaczeniu co najmniej regionalnym. **1.2.D Dotacje na doradztwo i inwestycje dla IOB** Wspierane będą IOB/sieci IOB[26] działające w regionie i świadczące usługi doradczo-szkoleniowe dla MŚP mających siedzibę/adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej (w przypadku przedsiębiorców – osób fizycznych) na terenie województwa dolnośląskiego. W ramach schematu będzie możliwość zgłaszania projektów składających się osobno z komponentu doradczego oraz inwestycyjnego lub projektów kompleksowych, tj. obejmujących obydwa komponenty: a) komponent inwestycyjny: – budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury Instytucji Otoczenia Biznesu; – zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, przyczyniających się do poprawy jakości świadczonych usług lub umożliwiających świadczenie nowych usług; b) komponent doradczy: – zakup przez IOB specjalistycznych usług doradczych niezbędnych do przygotowania i wdrożenia pakietów nowych usług dla MŚP; – transfer technologii do IOB; – działania promocyjne i informacyjne IOB; – wspieranie powstawania i promocja sieci współpracy IOB; – organizowanie, rozwój i wspieranie platform oraz innych narzędzi internetowych służących nawiązywaniu kontaktów między przedsiębiorstwami; – usługi szkoleniowe dla IOB i ich sieci (w ramach cross-financingu); Głównym celem każdego projektu musi być poprawa

[25] Wnioskodawcami mogą być indywidualni MŚP lub IOB-y, które aplikować będą w imieniu określonej grupy przedsiębiorców z sektora MŚP.

[26] Przez sieć IOB, rozumie się współpracę co najmniej trzech IOB działających w regionie, udokumentowaną stosownym porozumieniem. W takim przypadku beneficjentem jest podmiot wiodący/prowadzący sieć (wskazany w porozumieniu).

			jakości, zwiększenie liczby usług doradczych świadczonych na rzecz MŚP w regionie lub wprowadzenie do oferty i świadczenie nowych usług doradczych dla MŚP mających siedzibę/adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej (w przypadku przedsiębiorców – osób fizycznych) na terenie województwa dolnośląskiego. Dotacja nie będzie obejmować dofinansowania kosztów doradczych świadczonych przez IOB dla MŚP, jednak bezpośrednim rezultatem każdego projektu musi być świadczenie usług doradczych dla MŚP, co będzie wykazywane i monitorowane na poziomie wskaźników rezultatu. Wsparcie dla projektów udzielane będzie jako pomoc publiczna. Wsparcie na komponent inwestycyjny udzielane będzie zgodnie z zasadami regionalnej pomocy inwestycyjnej, natomiast na komponent doradczy zgodnie z zasadami pomocy de minimis. Preferowane będą projekty przyczyniające się do powstawania i rozwijania sieci IOB-ów oraz zapewniające kompleksową obsługę dla przedsiębiorstw Instytucje Otoczenia Biznesu (potencjalny Wnioskodawca oraz Wnioskodawca) zgłaszające do schematu typ projektu, który wymieniony jest w działaniu 1.4 (np. dot. inkubatora przedsiębiorczości, centrum transferu technologii) – w niniejszym schemacie mogą realizować jedynie komponent doradczy. **1.2.E Przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń IOB.**
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	4 - Wspieranie B+RT, w szczególności w MŚP (przez dostęp do usług B+RT w centrach badań); 5 - Usługi zaawansowanego wsparcia w przedsiębiorstwach i ich grupach; 9 - Inne działania służące stymulowaniu innowacji i ducha przedsiębiorczości w MŚP
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	62 - Rozwój systemów i strategii kształcenia ustawicznego w przedsiębiorstwach; szkolenia i usługi dla pracowników i administratorów w celu zwiększenia ich adaptacyjności do zmian
	c	Forma finansowania	01 pomoc bezzwrotna

	d	Typ obszaru	01 – obszar miejski 02 – obszar górski 05 – obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 – Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie z wyjątkiem: 00 - nie dotyczy; 01 - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; 02 - Rybołówstwo; 07 - Górnictwo i kopalnictwo surowców energetycznych; 17 - Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Szkolenia specjalistyczne. Szkoleniami będą mogli być objęci pracownicy IOB (szkolenia w ramach projektu inwestycyjnego lub/i doradczego przyczyniające się do podniesienia jakości usług świadczonych przez IOB na rzecz przedsiębiorców).
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– Schemat 1.2.A – MŚP[27] – Schemat1.2.B – Przedsiębiorstwa[28] – Schemat 1.2.C – MŚP, IOB[29] – Schemat 1.2 D – IOB[30] – Schemat 1.2 E - IOB[31]
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	W przypadku Indywidualnego Projektu Kluczowego w schemacie 1.2.C – MŚP W przypadku projektów realizowanych przez IOB-y w schemacie 1.2.C – MŚP W pozostałych schematach nie dotyczy.
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		

[27] Za MŚP uważa się uznaje się osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej) lub podmiot prowadzący działalność gospodarczą zarejestrowany w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego oraz dodatkowo spełniające kryteria zawarte w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych).

[28] Za przedsiębiorstwo w działaniu 1.2, uznaje się osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej) lub podmiot prowadzący działalność gospodarczą zarejestrowany w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

[29] Zgodnie z definicją zawartą w zał. nr 10 „Słowniczek" URPOWD.

[30] j.w.

[31] j.w.

	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Dyrektor IP RPO.
Część finansowa			
20		Alokacja finansowa na działanie ogółem	1 768 339 EUR
21		Wkład ze środków unijnych na działanie	748 656 EUR
22		Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	133 592 EUR
23		Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	886 091 EUR
24		Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	– Schemat 1.2.A – 50% – Schemat1.2.B – 50% – Schemat 1.2.C – do 85%[32] – Schemat 1.2 D – od 40-60% - dla komponentu inwestycyjnego oraz 85% dla komponentu doradczego – Schemat 1.2 E – do 85%[33]
25		Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Schemat 1.2.A – 50% – Schemat1.2.B – 50% – Schemat 1.2.C – od 15%[34] – Schemat 1.2 D – od 40-60% - dla komponentu inwestycyjnego oraz 15% dla komponentu doradczego – Schemat 1.2 E - od 15%[35]
26		Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27		Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28		Minimalna/Maksymalna wartość projektu	– od 10 tys. PLN do 400 tys. PLN wydatków kwalifikowanych – dla schematu 1.2.A; – od 10 tys. PLN do 400 tys. PLN wydatków

[32] Poziom dofinansowania będzie określony w ogłoszeniu o naborze.

[33] j.w.

[34] j.w.

[35] j.w.

		kwalifikowanych – dla schematu 1.2.B; – od 10 tys. PLN do 100 tys. PLN wydatków kwalifikowanych – dla schematu 1.2.C[36];- projektów realizowanych przez MŚP; – od 10 tys. PLN do 500 tys. PLN wydatków kwalifikowanych – dla schematu 1.2.C - projektów realizowanych przez IOB-y[37]; – od 50 tys. PLN do 8 mln PLN wydatków kwalifikowanych – dla schematu 1.2.D .
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	– 50% kwot zawartych w pkt 28 – dla schematu1.2.A oraz 1.2.B ; – 85% kwot zawartych w pkt 28 – dla schematu1.2C[38] oraz 1.2.D (w komponencie doradczym); – 40-60% kwot zawartych w pkt 28 – dla schematu 1.2.D (w komponencie inwestycyjnym). Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej IOB (1.1.E) – 20 tys. PLN
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Do 10% wydatków kwalifikowanych projektu

[36] Jest to maksymalna kwota przypadająca na jednego przedsiębiorcę.
[37] Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych przypadających na jednego przedsiębiorcę wynosi 50 tys. PLN.

[38] Poziom dofinansowania będzie określony w ogłoszeniu o naborze.

Działanie 1.3 Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MŚP		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 1 „Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw" („Przedsiębiorstwa i Innowacyjność")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***1.3 Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowanych dla MŚP***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Głównym celem działania jest ułatwienie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowych dla MŚP prowadzących działalność gospodarczą w regionie. Uzasadnienie: Jedną z istotnych barier w rozwoju MŚP jest trudność w pozyskiwaniu zewnętrznych komercyjnych środków przeznaczonych na finansowanie zamierzeń rozwojowych przedsiębiorstw. Szereg MŚP nie jest w stanie wypełnić kryteriów otrzymania środków ze źródeł komercyjnych , które zostały dodatkowo zaostrzone w efekcie skutków kryzysu finansowego . Celem jak najbardziej skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom , IZ RPO WD zdecydowała się na wdrożenie Inicjatywy JEREMIE[39] w ramach niniejszego działania. Celem inicjatywy będzie poprawa dostępu MŚP do dobrych jakościowo, szeroko dystrybuowanych i dostosowanych do realnych potrzeb przedsiębiorstw instrumentów finansowych (np. pożyczki, poręczenia),

[39] Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises (Wspólne Europejskie Zasoby dla Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw).

			które jednocześnie wypełnią „lukę finansową” w województwie dolnośląskim. Realizacja projektu zakłada utworzenie Funduszu Powierniczego (Holding Fund) oraz powołanie w drodze konkursu jego Menadżera. Zadaniem Menadżera Funduszu Powierniczego będzie zarządzanie powierzonymi środkami i oferowanie, za pośrednictwem instrumentów finansowych (np. fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeniowe, banki, fundusze wysokiego ryzyka itp.) wsparcia dla MŚP. Z uwagi na fakt, że środki finansowe, jakie przedsiębiorcy otrzymają w postaci pożyczek, gwarancji i innych form finansowania udzielanych w ramach inicjatywy JEREMIE będą środkami zwrotnymi, możliwe będzie przyciągnięcie dodatkowego kapitału prywatnego (efekt dźwigni). Realizacja działania przyczyni się do wzrostu konkurencyjności dolnośląskich firm z sektora MŚP. Szczególna uwaga skierowana będzie na wspieranie rozwoju MŚP inwestujących na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wiejskich i małych miast, jak również na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX „Miasta”.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Pozostałymi działaniami priorytetu 1 RPO – Działaniem 3.2, 3.3, 4.3 PO IG.
14	Przykładowe rodzaje projektów		Utworzenie i zarządzanie (pełnienie funkcji Menadżera) Funduszem Powierniczym alokującym w sposób zwrotny środki w instrumenty inżynierii finansowej, o których mowa w art. 44 rozp. Rady (WE) 1083/2006.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	5 - Usługi zaawansowanego wsparcia w przedsiębiorstwach i ich grupach
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	02 - Pomoc (pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje)
	d	Typ obszaru	00 – Nie dotyczy
	e	Działalność gospodarcza	15 – Pośrednictwo finansowe
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Instytucje finansowe w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 7 ustawy Kodeks spółek handlowych[40]

[40] Dz. U. z 2000 r., nr 94, poz. 1037 ze zm.

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	MŚP
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20		Alokacja finansowa na działanie ogółem	99 273 973 EUR
21		Wkład ze środków unijnych na działanie	99 273 973 EUR
22		Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	0 EUR
23		Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	0 EUR
24		Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR wynosi 100%
25		Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
26		Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27		Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- Wydatki związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej – od 1 stycznia 2007 r.; - Pozostałe rodzaje wydatków – począwszy od daty podpisania umowy dot. realizacji projektu.
28		Minimalna/Maksymalna wartość projektu	Minimalna wartość projektu - 99 273 973 EUR wydatków kwalifikowalnych
29		Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	100% kwoty zawartej w pkt 20
30		Forma płatności	Przekazanie dotacji na utworzenie lub wniesienie wkładu do funduszy powierniczego, o którym mowa w art. 44 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.
31		Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32		Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Szczególna uwaga skierowana będzie na wspieranie rozwoju MŚP inwestujących na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wiejskich i małych miast, jak również na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX RPO „Miasta”. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium merytorycznego (dodatkowego): „Profil beneficjentów”.

Działanie 1.4 Infrastruktura wspierająca innowacyjność i przedsiębiorczość w regionie		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 1 „Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw" („Przedsiębiorstwa i Innowacyjność")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***1.4 Infrastruktura wspierająca innowacyjność i przedsiębiorczość w regionie***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Głównym celem działania jest wzmocnienie i wykorzystanie potencjału sektora badawczo-rozwojowego oraz infrastruktury wspierającej innowacyjność i przedsiębiorczość w regionie. Uzasadnienie: Wysoka aktywność innowacyjna oraz efektywne wykorzystywanie osiągnięć naukowych przez podmioty gospodarcze jest kluczowym czynnikiem decydującym o atrakcyjności i konkurencyjności gospodarki, zarówno w skali krajowej, jak i regionalnej. Sprawnie działający system transferu i absorpcji efektów działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej w regionie pozwala na aktywne jego uczestnictwo na gospodarczej arenie Europy i świata. W tym celu region musi posiadać dobrze rozwiniętą infrastrukturę opartą o proinnowacyjne instytucje, zajmujące się inkubacją i komercjalizacją innowacji (np. parki technologiczne, inkubatory technologiczne, centra transferu technologii, centra innowacji), oraz o podmioty prowadzące działalność badawczo-rozwojową na rzecz przedsiębiorstw (np. jednostki naukowe, centra doskonałości). Istotnym czynnikiem wspomagającym rozwój przedsiębiorczości w regionie jest funkcjonowanie

		infrastruktury wspierającej tworzenie i rozwój przedsiębiorstw. W jej skład wchodzą instytucje świadczące wyspecjalizowane usługi dla firm oraz udostępniające infrastrukturę niezbędną do prowadzenia działalności gospodarczej (np. parki przemysłowe, inkubatory przedsiębiorczości).
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: Pozostałymi działaniami priorytetu 1 RPO Działaniem 2.1, 5.3 PO IG .
14	Przykładowe rodzaje projektów	**1. Projekty inwestycyjne dot. tworzenia i rozwoju infrastruktury (przeznaczającej powierzchnię dla przedsiębiorstw) wspierającej innowacje np.: parki naukowo-technologiczne, inkubatory technologiczne itp.:** – budowa i modernizacja infrastruktury instytucji wspierających innowacje (w tym sieci dróg wewnętrznych, parkingów itp.) wraz z kompleksowym uzbrojeniem terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą; – zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania instytucji wspierających innowacje. **2. Projekty inwestycyjne dotyczące tworzenia i rozwoju infrastruktury (nie przeznaczającej powierzchni dla przedsiębiorstw) wspierającej innowacje, np.: centra transferu technologii, centra innowacji itp.:** – budowa i modernizacja infrastruktury instytucji wspierających innowacje (w tym sieci dróg wewnętrznych, parkingów itp.); – zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania instytucji wspierających innowacje . **3. Projekty inwestycyjne dotyczące tworzenia i rozwoju infrastruktury jednostek naukowych, centrów doskonałości prowadzących działalność badawczo-rozwojową na rzecz przedsiębiorstw:** – budowa i modernizacja infrastruktury jednostek naukowych, centrów doskonałości; – zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw. **4. W zakresie projektów inwestycyjnych dotyczących tworzenia i rozwoju parków przemysłowych:** – budowa i modernizacja infrastruktury parków przemysłowych (w tym sieci dróg wewnętrznych, parkingów itp.) wraz z kompleksowym uzbrojeniem terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą; – zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania parków przemysłowych. Preferowane będą parki:

			– zlokalizowane na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX RPO „Miasta”; – wykorzystujące infrastrukturę techniczną pozostałą po restrukturyzowanych lub likwidowanych przedsiębiorstwach. **5. W zakresie projektów inwestycyjnych dotyczących tworzenia i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości:** – budowa i modernizacja infrastruktury inkubatorów przedsiębiorczości (w tym sieci dróg wewnętrznych, parkingów itp.) wraz z kompleksowym uzbrojeniem terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą, – zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania inkubatorów przedsiębiorczości. Preferowane będą inkubatory zlokalizowane na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wiejskich i małych miast, jak również na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX RPO „Miasta”. 6. **Przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń**.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	2 - Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie, oprzyrządowanie i sieci informatyczne dużej szybkości pomiędzy centrami badań) i centrów; 3 - Transfer technologii i ulepszenie sieci współpracy między MŚP i centrami badań; 8 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	62 - Rozwój systemów i strategii kształcenia ustawicznego w przedsiębiorstwach; szkolenia i usługi dla pracowników i administratorów w celu zwiększenia ich adaptacyjności do zmian
	c	Forma finansowania	01 pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 – obszar miejski 02 – obszar górski 05 – obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 – Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	16 – Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej 22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Szkolenia specjalistyczne. Dofinansowaniem objęte są koszty uczestnictwa w niezbędnych szkoleniach wykorzystywanych wyłącznie

			w celu realizacji projektu. Szkolenia stanowią uzupełnienie komponentu inwestycyjnego.
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	W przypadku konkursów w zakresie udzielania dotacji inwestycyjnych dotyczących tworzenia i rozwoju infrastruktury jednostek naukowych, centrów doskonałości, prowadzących działalność badawczo-rozwojową na rzecz przedsiębiorstw beneficjentami mogą być: – jednostki naukowe[41]; – sieci naukowe[42]; – konsorcja naukowe[43]; – centra naukowo-przemysłowe[44]; – szkoły wyższe. W przypadku pozostałych konkursów ogłaszanych w ramach działania beneficjentami mogą być: – instytucje otoczenia biznesu, prowadzące działalność statutową w zakresie projektu, o którego wsparcie wnioskują w ramach działania; – szkoły wyższe; – JST i ich związki oraz stowarzyszenia i porozumienia, jednostki organizacyjne JST.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Przedsiębiorcy
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		43 403 485 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		19 953 741EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		19 889 575 EUR

[41] Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615)

[42] j.w.

[43] j.w.

[44] Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 618)

23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	3 560 169 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	40-60%
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	40-60%
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	– od 1 mln PLN do poniżej 40 mln PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku tworzenia i rozwoju infrastruktury (przeznaczającej powierzchnie dla przedsiębiorstw) wspierającej innowacje, np.: parki naukowo-technologiczne, inkubatory technologiczne itp.; – od 500 tys. PLN do 20 mln PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku tworzenia i rozwoju infrastruktury (nie przeznaczającej powierzchni dla przedsiębiorstw) wspierającej innowacje np.: centra transferu technologii, centra innowacji itp.; – od 500 tys. PLN do poniżej 20 mln PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku wsparcia jednostek naukowych, centrów doskonałości; – od 1 mln PLN do 40 mln PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku tworzenia i rozwoju parków przemysłowych; – od 1mln PLN do 40 mln PLN wydatków kwalifikowanych – w przypadku tworzenia i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	40-60% kwot zawartych w pkt 28 Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej – 20 tys. PLN
30	Forma płatności	Refundacja zaliczka
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Do 10% wydatków kwalifikowanych projektu.
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. W zakresie projektów inwestycyjnych dotyczących tworzenia i rozwoju parków przemysłowych preferowane będą parki: – zlokalizowane na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX RPO „Miasta”; – wykorzystujące infrastrukturę techniczną pozostałą po restrukturyzowanych lub likwidowanych przedsiębiorstwach.

		2. W zakresie projektów inwestycyjnych dotyczących tworzenia i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości preferowane będą inkubatory: – zlokalizowane na terenach o wysokim bezrobociu oraz na obszarach wiejskich i małych miast, jak również na obszarach wsparcia wskazanych w ramach priorytetu IX RPO „Miasta". Założenia te będą realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży".

2.2 Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku („Społeczeństwo Informacyjne")

Nr działania	Nazwa działania
2.1	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
2.2	Rozwój usług elektronicznych

Opis priorytetu:

Głównym celem priorytetu jest wspieranie konkurencyjności Województwa Dolnośląskiego poprzez rozwój szeroko rozumianej regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego. Cel ten będzie realizowany poprzez dofinansowanie działań związanych

z infrastrukturą telekomunikacyjną, technologiami ICT i publicznymi usługami elektronicznymi.

Podstawowym zadaniem priorytetu jest zmniejszenie dysproporcji regionalnych w dostępie do Internetu, a co się z tym wiąże, także do informacji i usług świadczonych drogą elektroniczną.

Ogromny postęp technologiczny przejawiający się m.in. powszechnym stosowaniem narzędzi ICT wpływa dodatnio na rozwój gospodarczy i społeczny regionu. Wsparcie w ramach niniejszego priorytetu będzie stymulować korzystne trendy na rynku i wpływać na budowę społeczeństwa informacyjnego w regionie.

Pierwszym obszarem wsparcia w ramach priorytetu będą regionalne i lokalne sieci zapewniające szerokopasmowy dostęp do Internetu. Dofinansowana w tym zakresie będzie budowa, rozbudowa i modernizacja sieci szkieletowych, dystrybucyjnych i dostępowych wraz z wyposażeniem ośrodków administrujących. Drugim obszarem wsparcia będzie wdrażanie nowoczesnych usług, w tym publicznych, świadczonych drogą elektroniczną. Istotne będzie także zapewnienie bezpieczeństwa i interoperacyjności zastosowanych technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Dzięki temu powstaną nowe usługi, zwiększy się ich dostępność, a także poprawi jakość i stopień zaawansowania.

Realizowane w priorytecie projekty muszą przestrzegać zasady neutralności technologicznej i otwartego dostępu oraz uwzględniać szybki rozwój technologiczny.

W priorytecie preferowane będą przedsięwzięcia o charakterze ponadlokalnym i zmierzające do integracji systemów informacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym. Ponadto preferowane będą projekty przyczyniające się do rozwoju „społeczeństwa partycypacyjnego", np. poprawiające dostępność do technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie).

W celu zmniejszania różnic w dostępie i wykorzystywaniu Internetu i innych technologii informacyjno-komunikacyjnych występujących wewnątrz regionu, zwłaszcza pomiędzy ośrodkami miejskimi a obszarami wiejskimi, udział w budżecie priorytetu projektów dotowanych na obszarach wiejskich i małych miast będzie wynosił nie mniej niż 38%.

Działanie 2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego		
1	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku (Społeczeństwo Informacyjne)
3	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest poprawa dostępu do szerokopasmowego i bezpiecznego Internetu na terenie Województwa Dolnośląskiego. Uzasadnienie: Infrastruktura sieci szerokopasmowych na terenie Dolnego Śląska, umożliwiająca podłączenie indywidualnego odbiorcy do Internetu jest bardzo zróżnicowana. Na zurbanizowanych terenach miejskich działają operatorzy telekomunikacyjni, umożliwiając gospodarstwom domowym i podmiotom gospodarczym łatwy dostęp do Internetu. Zupełnie inaczej kształtuje się sytuacja na obszarach wiejskich i górskich, co prowadzi do dużych dysproporcji wewnątrz regionu i powstawaniu obszarów wykluczonych cyfrowo. W ramach działania będą wspierane projekty dotyczące budowy/ rozbudowy regionalnych i lokalnych sieci szerokopasmowych, zwłaszcza na terenach o słabo rozwiniętej infrastrukturze teleinformatycznej. Dlatego też realizacja działania przyczyni do zmniejszenia dysproporcji w dostępie i wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych między obszarami miejskimi a terenami małych miast i wsi. W ramach działania możliwa będzie realizacja przedsięwzięć z

			zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze infrastruktury i technologii społeczeństwa informacyjnego.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 2.2 priorytetu 2 RPO oraz Priorytetami: 1, 6, 7, 8 i 9 RPO, – Osią priorytetową 7 PO IG – Osią priorytetową 8 PO IG
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – budowy lub rozbudowy telekomunikacyjnych sieci szkieletowych; – budowy lub rozbudowy [45] telekomunikacyjnych sieci dystrybucyjnych – budowy lub rozbudowy telekomunikacyjnych sieci dostępowych (jako elementu ww. typów projektów) W ramach powyższych typów projektów możliwe jest również dofinansowanie zakupu wyposażenia i modernizacji pomieszczeń na potrzeby centrów zarządzania sieciami – budowy/wdrażania bezpiecznych systemów transmisji danych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii; – tworzenia publicznych punktów dostępu do Internetu; – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	10 - Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	62 - szkolenia i usługi na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian; promowanie przedsiębiorczości i innowacyjności
	c	Forma finansowania	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 – Obszar miejski 02 – Obszar górski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 – Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Wydatki bezpośrednio związane ze szkoleniem pracowników obsługujących zakupiony sprzęt/oprogramowanie

[45] przez rozbudowę należy rozumieć zwiększenie możliwości przyłączenia nowych użytkowników do sieci i/lub poprawę parametrów sieci

18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną; – administracja rządowa; – organizacje pozarządowe; – kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; – związki i porozumienia instytucji kultury; – szkoły wyższe; – zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia; – przedsiębiorcy prowadzący działalność telekomunikacyjną.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb indywidualny, systemowy i konkursowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		53 649 883 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		42 318 197 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		7 682 499 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		3 649 187 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z Decyzją Komisjii Europejskiej lub zasadami pomocy publicznej
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w

		szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: -1 mln PLN dla projektów dotyczących budowy/rozbudowy sieci - 300 tys. PLN dla projektów partnerskich dotyczących: • bezpiecznych systemów transmisji danych i/lub • publicznych punktów dostępu do Internetu -150 tys. PLN dla projektów nierealizowanych w partnerstwie dotyczących: • bezpiecznych systemów transmisji danych i/lub • publicznych punktów dostępu do Internetu składanych przez jednego wnioskodawcę
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 50 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych)
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Do 10% wydatków kwalifikowanych projektu
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą przedsięwzięcia o charakterze ponadlokalnym i zmierzające do integracji systemów informacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 2. Ponadto preferowane będą projekty przyczyniające się do rozwoju „społeczeństwa partycypacyjnego", np. poprawiające dostępność do technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych i starszych. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5). 3. Realizowane projekty muszą uwzględniać szybki rozwój technologiczny, przestrzegać zasady

		neutralności technologicznej oraz otwartego dostępu. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla działania 2.1 „Aspekt zasady neutralności technologicznej oraz otwartego dostępu”.

Działanie 2.2 Rozwój usług elektronicznych		
1	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku (Społeczeństwo Informacyjne)
3	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***2.2 Rozwój usług elektronicznych***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną, w tym również e-usług publicznych realizowanych przez jednostki administracji publicznej na rzecz podmiotów gospodarczych i odbiorców indywidualnych. Uzasadnienie: Diagnoza stanu informatyzacji Dolnego Śląska wyraźnie pokazuje, że poziom rozwoju usług elektronicznych świadczonych przez sektor publiczny i prywatny znacząco odbiega od wskaźników unijnych. Niezbędne jest podjęcie działań wspierających i stymulujących wdrażanie e-usług, jak i zwiększających poziom ich zaawansowania. Realizacja działania wpłynie na zwiększenie oferty usług elektronicznych w tym e-usług publicznych oraz polepszenie ich jakości. Wspierane będą projekty, których celem będzie tworzenie i wdrażanie usług elektronicznych na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym dla mieszkańców regionu oraz podmiotów społecznych i gospodarczych. W ramach działania bardzo istotnym jest zapewnienie integracji systemów informatycznych na poziomie regionalnym i krajowym. Ponadto działanie powinno przyczynić się do rozwoju „społeczeństwa partycypującego”, np. poprawiając dostępność usług publicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych.

		Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze elektronicznych usług publicznych.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 2.1 priorytetu 2 RPO oraz Priorytetami: 1, 6, 7, 8 i 9 RPO, – Osią priorytetową 7 PO IG – Osią priorytetową 8 PO IG
14	Przykładowe rodzaje projektów	**W ramach działania współfinansowane będą przedsięwzięcia na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym związane z tworzeniem i wdrażaniem systemów informatycznych zwiększających dostępność i stopień zaawansowania usług świadczonych drogą elektroniczną, zwłaszcza projekty dotyczące:** – interoperacyjnych e-usług opartych na ICT; – systemów informacyjnych w tym platform e-usług i portali dedykowanych; – tworzenia nowych i udoskonalania istniejących cyfrowych baz danych oraz systemów elektronicznej archiwizacji; – zakupu wyposażenia niezbędnego do wdrożenia i administrowania elektronicznymi usługami; – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń. **Ponadto jednostki samorządu terytorialnego i administracji rządowej będą mogły realizować projekty dotyczące:** – budowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury teleinformatycznej[46]; – budowy zintegrowanych systemów informatycznych administracji publicznej wspomagających zarządzanie (back-office); – wdrażania elektronicznego podpisu/obiegu spraw i dokumentów, **których efektem będzie wprowadzenie elektronicznych usług publicznych dla ludności.**
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a Temat priorytetowy	11 – Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.) 13 – Usługi i aplikacja dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja)

[46] Dopuszcza się budowę/rozbudowę infrastruktury WAN, która służy komunikacji pomiedzy różnymi lokalizacjami danej jednostki organizacyjnej lub róznymi jednostkami organizacyjnymi w przypadku gdy zasadna jest bezpośrednia wymiana informacji pomiędzy nimi, a istniejące sieci nie mogą jej zapewnic w ekonomicznie efektywny sposób. Infrastruktura tego typu nie powinna być udostępniana innym użytkownikom ze względu na poufność i bezpieczeństwo przesyłanych danych.

	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	62 - szkolenia i usługi na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian; promowanie przedsiębiorczości i innowacyjności
	c	Forma finansowania	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 – Obszar miejski 02 – Obszar górski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 – Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Wydatki bezpośrednio związane ze szkoleniem pracowników obsługujących zakupiony sprzęt/oprogramowanie
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną; – administracja rządowa; – organizacje pozarządowe; – kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; – związki i porozumienia instytucji kultury; – związki i porozumienia szkół wyższych; – konsorcja (porozumienia, partnerstwa) zakładów opieki zdrowotnej działających w publicznym systemie ochrony zdrowia; – porozumienia ww. podmiotów
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb indywidualny, konkursowy i systemowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		67 452 715 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		54 733 394 EUR

22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	12 719 321 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	0 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	– max 85%,
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek : 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– 1 stycznia 2007 r.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN. Minimalna całkowita wartość projektu dla projektów partnerskich: 200 tys. PLN.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 50 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Do 10% wydatków kwalifikowanych projektu
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą przedsięwzięcia o charakterze ponadlokalnym i zmierzające do integracji systemów informacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 2. Ponadto preferowane będą projekty przyczyniające się do rozwoju „społeczeństwa partycypacyjnego", np. poprawiające dostępność do technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych i starszych. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5). 3. Realizowane projekty muszą uwzględniać szybki rozwój technologiczny, przestrzegać zasady neutralności technologicznej oraz otwartego dostępu. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla działania 2.2 „Zasada neutralności technologicznej oraz otwartego dostępu".

2.3 Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport")

Nr działania	Nazwa działania
3.1	Infrastruktura drogowa
3.2	Transport i infrastruktura kolejowa
3.3	Transport miejski i podmiejski

Opis priorytetu

Infrastruktura transportowa odgrywa istotną rolę w rozwoju gospodarczym i społecznym. Jej prawidłowe funkcjonowanie jest niezwykle ważne z punktu widzenia wielu dziedzin gospodarki, a nieefektywny system transportowy powoduje perturbacje odbijające się negatywnie w każdej dziedzinie życia.

Stan szlaków drogowych i kolejowych nie odpowiada obowiązującym normom oraz oczekiwaniom mieszkańców, przedsiębiorców i przyjeżdżających do regionu turystów. Brak obwodnic kluczowych miast powoduje niszczenie dróg przez ciężki transport oraz zatory utrudniające normalne funkcjonowanie wszystkim użytkownikom dróg. Niedostateczna ilość przepraw mostowych przez rzeki, głównie Odrę, skutkuje trudnościami w połączeniach komunikacyjnych regionu z resztą kraju oraz wewnątrz województwa. Stan techniczny tras kolejowych nie pozwala na osiąganie optymalnych prędkości przez składy pociągów, co znacznie wydłuża czas podróży.

Działania w tym priorytecie mają za zadanie przyczynić się do poprawy jakości i wydajności regionalnej infrastruktury transportowej.

Istotne jest także, aby zapewnić odpowiednią alternatywę dla indywidualnego transportu samochodowego, tak żeby odciążyć układ komunikacyjny miast i miejscowości oraz ograniczać negatywny wpływ na otoczenie. Szczególnie ważne jest zapewnienie odpowiednich środków transportu zbiorowego, charakteryzujących się niskim obciążeniem dla środowiska naturalnego, dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zapewniających odpowiedni komfort podróży. Dlatego w ramach priorytetu realizowane będą działania dotyczące taboru kolejowego oraz komunikacji miejskiej i podmiejskiej.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

Ze względu na dysproporcje w rozwoju infrastruktury transportowej udział w budżecie priorytetu projektów dotowanych na obszarach wiejskich i małych miast wynosił będzie nie mniej niż 38%.

Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa		
1	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport")
3	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest poprawa stanu infrastruktury drogowej na Dolnym Śląsku. Uzasadnienie: Realizacja działania będzie miała pozytywny wpływ na poprawę jakości połączeń wewnętrznych z siecią dróg krajowych i TEN-T. Poprawa jakości połączeń i infrastruktury drogowej wpłynie na poprawę dostępności komunikacyjnej regionu, w tym szczególnie do ośrodków rozwoju gospodarczego i atrakcji turystycznych. Istotnym jest także usprawnienie przejazdów przez miasta. Przy budowie i przebudowie dróg wskazana jest realizacja infrastruktury towarzyszącej związanej z bezpieczeństwem i zarządzaniem ruchem, w tym inteligentnych systemów transportowych. Poprawa dostępności ośrodków rozwoju gospodarczego zarówno o znaczeniu regionalnym, jak i lokalnym, powinna być realizowana przede wszystkim na terenach o wysokim bezrobociu. W uzasadnionych przypadkach należy dostosować nośność dróg do nacisku 115 kN/oś. Wszelkie inwestycje realizowane w ramach działania muszą dotyczyć dróg gminnych, powiatowych lub wojewódzkich o istotnym znaczeniu dla regionalnego układu transportowego.

13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 3.2 i 3.3 Priorytetu 3 RPO oraz Priorytetami: 6 i 9 RPO, – Działaniem 6.1, 8.1, 8.2, 8.3 PO IŚ, – Działaniem 1.7 PROW
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – budowy i modernizacji dróg (przede wszystkim o dużym natężeniu ruchu) w celu poprawy jakości połączeń z siecią TEN-T oraz innymi drogami krajowymi; – budowy i modernizacji obwodnic miast i miejscowości; – budowy i modernizacji dróg w celu poprawy połączeń tranzytowych przez miasta, w których występuje duże natężenie ruchu; – budowy i modernizacji dróg mających na celu poprawę dostępności ośrodków rozwoju gospodarczego zarówno o znaczeniu regionalnym (np. specjalne strefy ekonomiczne, parki technologiczne i przemysłowe) oraz lokalnych centrów aktywności gospodarczej; – budowy i modernizacji dróg mających na celu poprawę dostępności do miejsc atrakcyjnych turystycznie o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym. W ramach powyższych projektów w uzasadnionych przypadkach należy uwzględnić infrastrukturę towarzyszącą oraz obiekty inżynierskie: – modernizacji i budowy obiektów inżynierskich; – budowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej oraz bezpieczeństwa i zarządzania ruchem, w tym inteligentnych systemów transportowych wyłącznie w przypadku projektów o charakterze regionalnym (w przypadku tych projektów nie jest konieczna inwestycja obejmująca zarówno podstawową infrastrukturę drogową, jak i infrastrukturę towarzyszącą).
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	23 - Drogi regionalne/lokalne
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 – Obszar miejski 02 – Obszar górski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	11 – Transport
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego (lub w ich imieniu zarządcy dróg nie posiadający osobowości prawnej), ich związki i stowarzyszenia; – zarządcy dróg publicznych posiadający osobowość prawną.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		381 542 009 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		193 791 230 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		187 750 779 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		85 %
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek : 1 % całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		– Minimalna całkowita wartość projektu z zakresu budowy i modernizacji dróg: 4 mln PLN – Minimalna całkowita wartość projektu z zakresu budowy i modernizacji obiektów inżynierskich: 2 mln PLN – Minimalna całkowita wartość projektu dotyczącego wyłącznie budowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej: 1 mln PLN
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30	Forma płatności		Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-		Nie dotyczy

	financingu (%)	
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Realizowane będą projekty dotyczące poprawy jakości połączeń drogami wojewódzkimi, powiatowymi i w uzasadnionych przypadkach gminnymi (przede wszystkim o dużym natężeniu ruchu) z drogami krajowymi, co doprowadzi do poprawy komunikacji z regionalnymi ośrodkami wzrostu gospodarczego i siecią TEN-T. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 2. Realizowane będą projekty dotyczące poprawy dostępności ośrodków rozwoju gospodarczego zarówno o znaczeniu regionalnym (np. specjalne strefy ekonomiczne, parki technologiczne i przemysłowe) oraz lokalnych centrów aktywności gospodarczej, w tym szczególnie na terenach o wysokim bezrobociu. Założenie to zostanie zapisane w ogłoszeniu o naborze projektów jako kryterium dostępu. Weryfikacja zostanie przeprowadzona na etapie oceny formalnej na podstawie kluczowych kryteriów „Czy wniosek został złożony w odpowiedzi na właściwe ogłoszenie o naborze" oraz „Czy wniosek jest zgodny z typem projektów w ramach ogłoszonego naboru?". 3. Działania realizowane w ramach priorytetu będą uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych, szczególnie w zakresie dostosowania taboru i infrastruktury do potrzeb osób z ograniczoną zdolnością poruszania. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ projektu na politykę równych szans" (sekcja 2. 5). 4. W uzasadnionych przypadkach realizowane projekty powinny uwzględniać infrastrukturę niezbędną do stosowania nowoczesnych rozwiązań ICT. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ projektu na politykę społeczeństwa informacyjnego" (sekcja 2. 5).

Działanie 3.2 Transport i infrastruktura kolejowa		
1	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport")
3	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	Instytucja Zarządzająca PO/RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 3.2 Transport i infrastruktura kolejowa***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest poprawa stanu infrastruktury kolejowej. Uzasadnienie: Obecny stan znacznej części linii kolejowych na terenie regionu charakteryzuje się niskimi parametrami technicznymi. Dużym problemem jest także przestarzały tabor kolejowy wykorzystywany w przewozach regionalnych, o niskim standardzie i często niedostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jest to jedna z przyczyn zawieszania lub likwidacji niektórych połączeń lokalnych oraz powoduje znaczne utrudnienia na eksploatowanych trasach kolejowych. Wpływa to negatywnie na wykorzystanie komunikacji kolejowej w dojazdach do pracy. W celu zwiększenia liczby osób korzystających z transportu kolejowego oraz podniesienia jakości usług konieczny jest zakup nowoczesnego taboru. Istotnym jest także ekologiczny aspekt wykorzystywania transportu kolejowego. W zakresie infrastruktury linii kolejowych ze względu na ograniczone możliwości finansowe wspierane będą wyłącznie projekty o dużym znaczeniu dla regionu, dotyczące likwidacji tzw. „wąskich gardeł" w przewozach kolejowych. Realizowane projekty muszą uwzględniać potrzeby osób

			niepełnosprawnych, a projekty dotyczące taboru muszą być zgodne z aktualną strategią dla transportu kolejowego. W uzasadnionych przypadkach realizowane projekty powinny uwzględniać infrastrukturę niezbędną do stosowania nowoczesnych rozwiązań ICT.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 3.1 i 3.3 Priorytetu 3 RPO oraz Priorytetami: 1 i 9 RPO, – Działaniem 7.1 PO IŚ
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – zakupu nowego taboru kolejowego wykorzystywanego w regionalnych przewozach pasażerskich; – likwidacji ograniczeń wynikających z braku lub złego stanu sieci kolejowej (wyłącznie projekty o dużym znaczeniu dla regionu); – modernizacji dworców, przystanków kolejowych wyłącznie w celu dostosowania ich do potrzeb osób niepełnosprawnych.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	18 - Tabory kolejowe 16 – Kolej
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 – Obszar miejski 02 – Obszar górski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	11 – Transport
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – zarządcy infrastruktury lub przewoźnicy kolejowi zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. nr 86, poz. 789 ze zmianami)
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.

			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		25 179 482 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		21 290 618 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		2 916 648 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		972 216 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Minimalna całkowita wartość projektu: 6 mln PLN
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30	Forma płatności		Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu		1. W zakresie infrastruktury linii kolejowych ze względu na ograniczone możliwości finansowe wspierane będą wyłącznie projekty o dużym znaczeniu dla regionu, dotyczące likwidacji tzw. „wąskich gardeł” w przewozach kolejowych. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru

		projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży” 2. Realizowane projekty muszą uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla Działania 3.2 „Przystosowanie do potrzeb niepełnosprawnych”. 3. Projekty dotyczące taboru muszą być zgodne z aktualną strategią dla transportu kolejowego. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny formalnej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla Priorytetu 3 „Zgodność ze *Strategią rozwoju transportu kolejowego*”. 4. W uzasadnionych przypadkach realizowane projekty powinny uwzględniać infrastrukturę niezbędną do stosowania nowoczesnych rozwiązań ICT. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ projektu na politykę społeczeństwa informacyjnego” (sekcja 2. 5).

Działanie 3.3 Transport miejski i podmiejski		
1	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport")
3	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 3.3 Transport miejski i podmiejski***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Działanie ma na celu poprawę jakości i wydajności przyjaznego dla środowiska transportu miejskiego i podmiejskiego oraz integrowanie różnych form transportu zbiorowego. Uzasadnienie: Dla zrównoważonego rozwoju terenów miejskich i podmiejskich, szczególnie w aspekcie ochrony środowiska, znaczącą rolę odgrywa transport zbiorowy. Rozbudowany system transportu zbiorowego wpływa pozytywnie na mobilność zawodową mieszkańców oraz zwiększa atrakcyjność gospodarczą regionu. Obecnie wykorzystywane na tych terenach środki komunikacji są często przestarzałe i o niskim standardzie. Emitują znaczne ilości spalin, przekraczają normy akustyczne oraz nie uwzględniają potrzeb osób niepełnosprawnych. Brak zintegrowania różnych form transportu zbiorowego powoduje liczne utrudnienia oraz jego niską efektywność. Interwencja w ramach tego działania ma skutkować poprawą stanu środowiska naturalnego, zwiększeniem komfortu podróżnych oraz zwiększeniem udziału transportu zbiorowego w dojazdach mieszkańców regionu do pracy. W ramach działania zostaną również objęte wsparciem przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i

			międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji oraz nowoczesnych rozwiązań w obszarze komunikacji miejskiej i podmiejskiej.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 3.1 i 3.2 Priorytetu 3 RPO oraz Priorytetem 9 RPO, – Działaniem 7.3 PO IŚ
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – zakupu nowych, przyjaznych dla środowiska środków transportu zbiorowego[47] do obsługi istniejących i planowanych linii tramwajowych i autobusowych; – zakupu nowych, przyjaznych dla środowiska środków transportu kolejowego (wyłącznie dla potrzeb komunikacji miejskiej i podmiejskiej), – zakupu pojazdów ciężkiego pogotowia technicznego (np.: ciągnik, holownik, dźwig) – zakupu urządzeń oraz budowy i modernizacji infrastruktury niezbędnej do uruchomienia nowych linii; – zakupu urządzeń oraz budowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej, np. węzłów przesiadkowych, zajezdni; – zakupu urządzeń oraz budowy i modernizacji infrastruktury systemów centralnego sterowania ruchem, dystrybucji biletów, informacji oraz monitoringu bezpieczeństwa; – zakupu i modernizacji podstacji zasilających dla trakcji tramwajowej oraz kolejowej (wyłącznie dla potrzeb komunikacji miejskiej i podmiejskiej); – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	52 - Promocja czystego transportu miejskiego
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 – Obszar miejski 02 – Obszar górski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 – Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	11 - Transport
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera

[47] Pojęcie środki transportu zbiorowego przyjazne dla środowiska zostało doprecyzowane po przeprowadzeniu konsultacjiw ogłoszeniu o naborze.

	w ramach działania (jeśli dotyczy)		załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – przedsiębiorcy będący zarządcami infrastruktury lub świadczący usługi w zakresie transportu zbiorowego na terenach miejskich i podmiejskich
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		69 702 071 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		58 115 066 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		8 426 913 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		3 160 092 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%; – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik

		nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	– Minimalna całkowita wartość projektu: 4 mln PLN, – Projekty na wrocławskim obszarze metropolitalnym do 100 mln PLN całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych. Powyższe ograniczenia nie obejmują projektów dotyczących współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Działania realizowane w ramach priorytetu będą uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych, szczególnie w zakresie dostosowania taboru i infrastruktury do potrzeb osób z ograniczoną zdolnością poruszania. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla Działania 3.3 „Przystosowanie do potrzeb niepełnosprawnych” 2. W uzasadnionych przypadkach realizowane projekty powinny uwzględniać infrastrukturę niezbędną do stosowania nowoczesnych rozwiązań ICT. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ projektu na politykę społeczeństwa informacyjnego” (sekcja 2. 5).

2.4 Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")

Nr działania	Nazwa działania
4.1	Gospodarka odpadami
4.2	Infrastruktura wodno-ściekowa
4.3	Poprawa jakości powietrza
4.4	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe i zapobieganie suszom
4.5	Rekultywacja obszarów zdegradowanych
4.6	Wsparcie instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego
4.7	Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna

Opis priorytetu:

Pomimo stopniowej poprawy stanu środowiska naturalnego w regionie nadal konieczne jest podejmowanie szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych. Szczególnie wyraźne są dysproporcje w przestrzennym rozmieszczeniu i dostępności infrastruktury, na niekorzyść obszarów wiejskich. Stąd też udział w budżecie priorytetu projektów dotowanych na obszarach wiejskich i małych miast wynosił będzie nie mniej niż 38%.

W celu osiągnięcia głównych założeń priorytetu należy podjąć różnorodne działania skierowane w głównej mierze na zapobieganie degradacji oraz poprawę stanu środowiska. Wiąże się to przede wszystkim ze zmniejszeniem obciążenia środowiska odpadami, zwłaszcza poprzez tworzenie systemów odzysku i unieszkodliwienia odpadów komunalnych.

Dużą słabością regionu jest jakość wód powierzchniowych zanieczyszczonych głównie przez działalność bytową i gospodarczą człowieka oraz niewystarczająca ochrona wód podziemnych. Działania w tym obszarze powinny koncentrować się na przedsięwzięciach polegających na zapobieganiu powstawania oraz redukcji zanieczyszczeń przedostających się do środowiska naturalnego.

Z zakresu ochrony powietrza realizowane będą działania przyczyniające się do poprawy jego jakości dzięki obniżeniu wielkości emisji z obiektów użyteczności publicznej poprzez modernizację zlokalizowanych w nich źródeł ciepła.

Ze względu na położenie województwa dolnośląskiego w dorzeczu Odry oraz z uwagi na dotychczasowy, niewystarczający zakres działań związanych z ochroną przeciwpowodziową konieczne jest podejmowanie przedsięwzięć mających na celu budowę, rozbudowę lub przebudowę infrastruktury chroniącej przed powodzią, znajdujących się lub powiązanych z Programem dla Odry 2006. Część obszaru województwa zagrożona jest suszą. Dlatego równie ważna jest poprawa stosunków wodnych. Do minimalizacji skutków suszy przyczyni się realizacja przedsięwzięć wynikających m.in. z Programu Małej Retencji Województwa Dolnośląskiego.

Dla zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców w regionie niezbędne jest wzmocnienie wybranych elementów systemu monitoringu środowiska i zarządzania środowiskiem.

W ramach priorytetu realizowane będą projekty przyczyniające się do ochrony bioróżnorodności, walorów krajobrazowych i przyrodniczych Dolnego Śląska.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

Działanie 4.1 Gospodarka odpadami		
1	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")
3	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 4.1 Gospodarka odpadami***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zapobieganie jego degradacji przez uporządkowanie gospodarki odpadami. Uzasadnienie: Dążąc do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie Województwa Dolnośląskiego w zakresie gospodarki odpadami w ramach niniejszego działania wspierane będą inwestycje zgodne z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dotyczące: – budowy lub rozbudowy instalacji i systemów obsługujących do 150 tys. mieszkańców, zajmujących się zbiórką, segregacją, składowaniem, recyklingiem, unieszkodliwieniem różnego typu odpadów; – likwidacji „dzikich wysypisk śmieci" zwłaszcza na obszarach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz objętych ochroną np. siecią NATURA 2000; – rekultywacji wyłączonych z eksploatacji składowisk szczególnie zagrażających środowisku. Realizowane projekty muszą wynikać z planów gospodarki odpadami odpowiedniego szczebla. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia z

			zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze gospodarki odpadami.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7 Priorytetu 4 RPO oraz Priorytetami: 1, 6 i 9 RPO, – Priorytetem 2 PO IŚ – Działaniem 3.2 PROW
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: 1. budowy, rozbudowy lub przebudowy zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych* oraz elementów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi tj.: stacji przeładunkowych odpadów komunalnych, instalacji do segregacji lub przetwarzania odpadów selektywnie zebranych. *Poprzez zakłady zagospodarowania odpadów komunalnych rozumie się istniejące oraz planowane regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych określone w wojewódzkim planie gospodarki odpadami. 2. zakupu wyposażenia niezbędnego do selektywnego zbierania odpadów, w tym niebezpiecznych; (Zakup taki może stanowić element projektu wymienionego w pkt. 1 lub stanowić odrębny projekt pod warunkiem, że wyposażenie jest uzupełnieniem infrastruktury już istniejącej); 3. likwidacji „dzikich wysypisk śmieci”; 4. rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów komunalnych i innych szczególnie zagrażających środowisku oraz rekultywacji zamkniętych kwater funkcjonujących składowisk odpadów. 5. przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem składowisk odpadów dla pozyskania alternatywnych źródeł energii tj. biogazu. 6. przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń. W ramach działania nie jest możliwa realizacja projektu polegającego wyłącznie na zakupie środków transportu do wywozu odpadów.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	44 - Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna

	d	Typ obszaru	01 – Obszar miejski 02 – Obszar górski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 – Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	21 – Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadowej w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne (wyłącznie w zakresie projektów dotyczących likwidacji „dzikich wysypisk śmieci”).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		29 778 916 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		24 878 916 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 300 000 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		600 000 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1%

		całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: 1 mln PLN (z wyłączeniem projektów z zakresu zakupu wyposażenia niezbędnego do selektywnego zbierania odpadów, w tym niebezpiecznych; likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” oraz współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej).
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 50 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka, rozliczenie wydatków(w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. W zakresie likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” preferowane będą projekty zwłaszcza na obszarach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz objętych ochroną, np. siecią Natura 2000. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży”. 2. W zakresie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami realizowane będą projekty zawarte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny formalnej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla priorytetu „Środowisko” „Zgodność z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami”.

Działanie 4.2 Infrastruktura wodno-ściekowa		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 4.2 Infrastruktura wodno-ściekowa***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Poprawa jakości środowiska naturalnego i warunków życia mieszkańców przez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz rozbudowę infrastruktury wodociągowej. Uzasadnienie: W zakresie gospodarki wodno-ściekowej działania powinny koncentrować się przede wszystkim na ochronie wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych, przez wspieranie przedsięwzięć polegających na zapobieganiu powstawania zanieczyszczeń przedostających się do środowiska. W ramach działania wspierane będą projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej umożliwiające podłączenie do zbiorczej sieci kanalizacyjnej oraz zadania dotyczące oczyszczalni ścieków, przede wszystkim na obszarach wiejskich i małych miast, terenach wrażliwych przyrodniczo oraz na terenach atrakcyjnych turystycznie lub uzdrowiskowych. Działanie dotyczy budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji systemów kanalizacji w aglomeracji od 2 tys. do 15 tys. RLM ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

		W przypadku infrastruktury wodociągowej wspierane będą projekty realizowane przede wszystkim na obszarach wiejskich. Na obszarach miejskich współfinansowane będą wyłącznie zadania z zakresu poprawy jakości wody nie spełniającej wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nie spełniającej wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej. W tym działaniu preferowane będą projekty zintegrowane dotyczące jednocześnie infrastruktury odprowadzania i oczyszczenia ścieków oraz dostarczenia wody (możliwe do realizacji wyłącznie w aglomeracjach od 2 tys. do 15 tys. RLM ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych). Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze infrastruktury wodno-ściekowej.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7 Priorytetu 4 RPO oraz Priorytetami: 1, 6 i 9 RPO, – Priorytetem 1 PO IŚ – Działaniem 3.2 PROW
14	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: a) rozwiązań kompleksowych: jednocześnie budowy i modernizacji infrastruktury wodnej i ściekowej w tym samym spójnym systemie gospodarki wodno-ściekowej[48] ujętej w KPOŚK w aglomeracjach od 2 tys. do 15 tys. RLM (tj. kanalizacji sanitarnej, deszczowej, oczyszczalni ścieków i innych urządzeń wodno-ściekowych zmniejszających negatywne oddziaływanie zanieczyszczeń na środowisko, w tym gospodarcze wykorzystanie odpadów i osadów pościekowych w oczyszczalniach ścieków); b) uzupełnienia istniejącej infrastruktury: – budowy i modenizacji systemów sanitarnych (ujętych w KPOŚK w aglomeracjach od 2 tys. Do 15 tys. RLM), w tym budowy i/lub modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej wraz z budową i/lub modernizacją oczyszczalni ścieków; – modernizacji oczyszczalni ścieków w celu spełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych; – budowy i/ lub modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej, jako uzupełnienie istniejącej sieci wodociągowej we

[48] Nie będą dofinansowane inwestycje wodno-kanalizacyjne dla nie powiązanych bezpośrednio ze sobą systemów dostawy wody i odbioru ścieków.

			wszystkich ww. przypadkach; – budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków na obszarach wiejskich[49] – jako uzupełnienie istniejącej sieci wodociągowej; c) budowy i/lub modernizacji infrastruktury związanej z poprawą jakości wody oraz budowy i/lub modernizacji sieci wodociągowej na obszarach wiejskich, rozumianych zgodnie z definicją zawartą w Słowniczku; d) poprawy jakości wody[50] na obszarach miejskich nie spełniających wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej 98/83/WE zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61, poz. 417); e) energetycznego wykorzystania odpadów i osadów pościekowych w oczyszczalniach ścieków (jako element wyżej wymienionych projektów); f) przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń. W ramach powyższych rodzajów projektów istnieje możliwość realizacji przedsięwzięć z zakresu badania i monitoringu jakości wód i ścieków (jako element projektu).
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	45 - Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną 46 - Oczyszczanie ścieków
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	09 - Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody 21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		

[49] Indywidualne systemy oczyszczania ścieków komunalnych - przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowała nadmierne koszty (brak uzasadnienia technicznej i ekonomicznej realizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych); oczyszczalnie te mogą mieć charakter mechaniczno-biologicznych, np. oczyszczalni opartych na osadniku gnilnym i grawitacyjnym systemie rozsączającym podczyszczone ścieki w gruncie, obsługujących kilka do kilkunastu gospodarstw domowych.

[50] tj. przedsięwzięcia dotyczące budowy i/lub modernizacji źródeł zaopatrzenia w wodę w celu spełnienia wymogów Dyrektywy Wodnej tj. ujęcia wody, stacje uzdatniania wody (SUW), urządzenia przesyłowo-magazynowe.

	a	Typ beneficjentów	– jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; – związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; – podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		73 411 367
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		61 811 367 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		10 700 000 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		900 000 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu

		do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Minimalna kwota wsparcia (dofinansowania) powyżej 4 mln PLN (z wyłączeniem projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej). Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 50 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. W ramach Priorytetu wspierane będą m.in. projekty dotyczące sanitacji i racjonalnego gospodarowania wodą, zwłaszcza na obszarach wiejskich i terenach objętych ochroną, np. siecią Natura 2000, oraz na terenach turystycznych, czy uzdrowiskowych. W przypadku infrastruktury wodociągowej wspierane będą przedsięwzięcia realizowane przede wszystkim na obszarach wiejskich. Na obszarach miejskich współfinansowane będą wyłącznie zadania z zakresu poprawy jakości wody. Preferowane będą projekty zintegrowane, tzn. dotyczące jednocześnie obu elementów: infrastruktury (oczyszczanie ścieków, dostarczanie wody) lub uzupełniające istniejącą infrastrukturę (np. uzupełnienie istniejącej sieci wodociągowej siecią kanalizacyjną lub indywidualnymi systemami oczyszczania ścieków). Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 2. W zakresie projektów dotyczących kanalizacji i oczyszczalni ścieków realizowane będą projekty zgodne z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych (w zakresie wskazanych w tym dokumencie aglomeracji od 2 tys. do 15 tys. RLM. Założenie to zostanie zapisane w ogłoszeniu o naborze projektów jako kryterium dostępu. Weryfikacja zostanie przeprowadzona na etapie oceny formalnej na podstawie kryterium kluczowego „Kwalifikowalność wniosku" (pkt. 1c) „Czy projekt jest zgodny z typem projektów w ramach ogłoszonego naboru?". 3. W miarę możliwości i tylko w uzasadnionych przypadkach realizując inwestycje liniowe należy uwzględnić infrastrukturę niezbędną do wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań ICT. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowego kryterium

		dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę społeczeństwa informacyjnego” (sekcja 2.5).

Działanie 4.3 Poprawa jakości powietrza		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 4.3 Poprawa jakości powietrza***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Poprawa jakości powietrza poprzez obniżenie emisji zanieczyszczeń z obiektów użyteczności publicznej. Uzasadnienie: W celu obniżenia emisji zanieczyszczeń w ramach działania dofinansowanie uzyskają inwestycje dotyczące modernizacji lub wymiany źródeł ciepła w obiektach publicznych. Preferowane będą projekty realizowane na terenach o dużej gęstości zaludnienia, turystycznych czy uzdrowiskowych lub objętych ochroną, np. siecią NATURA 2000.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7 Priorytetu 4 RPO oraz Priorytetami:5, 6 i 9 RPO, – Priorytetem 10 PO IŚ
14	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: – nabycia urządzeń, sprzętu itp., – modernizacji źródeł ciepła, – wymiany źródeł ciepła służących obniżeniu emisji zanieczyszczeń z obiektów

			użyteczności publicznej, m.in. kotłów c.o., systemów oczyszczania gazów odlotowych itp. z wyłączeniem projektów dotyczących obiektów ochrony zdrowia i placówek edukacyjnych (mogą być one realizowane w działaniu 5.4) W ramach powyższych projektów: - możliwa jest modernizacja pomieszczenia, w którym zlokalizowane jest źródło ciepła, w zakresie niezbędnym dla jego prawidłowego funkcjonowania, - dopuszczalne jest dostosowanie do obowiązujących norm infrastruktury niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania źródła ciepła (dotyczy produkcji ciepła, a nie jego dystrybucji).
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	47 - Jakość powietrza
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; – związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, indywidualny i systemowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		1 640 901 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na		1 079 187 EUR

	działanie	
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	561 714 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	0 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. W zakresie projektów dotyczących poprawy jakości powietrza preferowane będą przedsięwzięcia: – realizowane na obszarach o dużej gęstości zaludnienia; – mające wpływ na tereny objęte ochroną, np. siecią Natura 2000; – zlokalizowane na terenach turystycznych czy uzdrowiskowych. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży”.

Działanie 4.4 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe i zapobieganie suszom.		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 4.4 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe i zapobieganie suszom***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Zmniejszenie zagrożenia przeciwpowodziowego i suszy oraz zapobieganie i zwalczanie ich skutków przez wsparcie budowy i modernizacji niezbędnej infrastruktury. Uzasadnienie: Obszar Dolnego Śląska ze względu na ukształtowanie terenu oraz położenie geograficzne jest zagrożony występowaniem katastrof i nadzwyczajnych zdarzeń o podłożu klimatycznym, w tym przede wszystkim hydrologicznym. W związku z niezadowalającym stanem infrastruktury zapobiegającej skutkom tych zdarzeń działanie ukierunkowane jest na wsparcie przedsięwzięć mających na celu skuteczną ochronę przed powodzią i jej skutkami. Preferowane będą inwestycje związane z ochroną ludności i mienia na terenach zagrożonych powodzią powiązanych bądź znajdujących się w „Programie dla Odry 2006". W ramach działania wspierane będą także inwestycje systemowe związane z zapobieganiem i zwalczaniem skutków suszy, szczególnie na obszarach górskich, wiejskich, leśnych i innych terenach o okresowych deficytach wody zgodne z Programem Małej Retencji Wodnej w Województwie Dolnośląskim.

			Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6, 4.7 Priorytetu 4 RPO oraz Priorytetami: 1, 6 i 9 RPO; – Priorytetem 3 PO IŚ; – Osią 1 PROW
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – regulacji i utrzymania cieków wodnych (pogłębianie, stabilizacja brzegów, prace remontowe w korytach rzecznych itd.), uwzględniające potrzeby ochrony przyrody, w tym bioróżnorodności; – robót budowlanych i zakupu wyposażenia dla obiektów technicznej ochrony przeciwpowodziowej, zwiększających retencję wód powierzchniowych (np. wałów, przepompowni, magazynów przeciwpowodziowych, urządzeń piętrzących i zbiorników); – prac ziemnych i robót budowlanych związanych z utrzymaniem i regulacją cieków wodnych, poprawiające bilans wodny w zlewniach, a także związanych z budową i remontem zbiorników wielofunkcyjnych, małej retencji i suchych zbiorników przeciwpowodziowych; – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	53 - Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	– jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; – związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; – parki narodowe i krajobrazowe; – organizacje pozarządowe.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb systemowy, konkursowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		18 324 536 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		15 237 789 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		3 086 747 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia		– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia

	kwalifikowalności wydatków	2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Realizowane będą przedsięwzięcia o całkowitej kwocie wydatków kwalifikowanych od 2 mln PLN do 40 mln PLN.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 50 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. W zakresie projektów dotyczących ochrony przeciwpowodziowej i zapobiegania suszy preferowane będą przedsięwzięcia dotyczące: – budowy, odbudowy lub rozbudowy istniejących systemów zabezpieczenia przed zagrożeniami hydrologicznymi dla ochrony skupisk ludzi i majątku dużej wartości, gdzie zjawiska te mają największą skalę i powodują największe straty, a także przedsięwzięcia dotyczące obszarów górskich i podgórskich, na których ma miejsce gwałtowny i nieoczekiwany przybór wód powodujący największe straty; – budowy i modernizacja wielofunkcyjnych zbiorników wodnych ze szczególnym uwzględnieniem tych o funkcji przeciwpowodziowej i zapobieganiu suszy. Założenia te będą realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 2. Ponadto preferowane będą projekty powiązane bądź znajdujące się w „Programie dla Odry 2006". Działania związane z ochroną przeciwpowodziową będą wdrażane w kompleksowy sposób zgodnie z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz innym prawodawstwem. 3. Przedsięwzięcia te muszą być zgodne z Programem Małej Retencji Wodnej Województwie Dolnośląskim. Założenia te będą realizowane na etapie oceny formalnej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla priorytetu „Środowisko" „*Zgodność z Programem dla Odry 2006/Programem Małej Retencji Wodnej*".

Działanie 4.5 Rekultywacja obszarów zdegradowanych		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca PO/RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 4.5 Rekultywacja obszarów zdegradowanych***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Poprawa jakości środowiska naturalnego przez rekultywację obszarów zdegradowanych (przede wszystkim poprzemysłowych i powojskowych), polegająca na zagospodarowaniu tych terenów na cele przyrodnicze, rekreacyjno-wypoczynkowe oraz gospodarki proekologicznej. Uzasadnienie: W województwie dolnośląskim występuje duży odsetek terenów zdegradowanych i zdewastowanych. Są to głównie tereny po działalności wydobywczej i przemysłowej. Mocno zniszczone są również obszary byłych baz wojskowych oraz poligonów. Zdewastowane i zagrożone są obszary leśne wartościowe pod względem turystycznym. W ramach działania ważnym zadaniem będzie likwidacja nieczynnych mogilników i składowisk odpadów niebezpiecznych. Preferowane będą projekty zlokalizowane na terenach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz objętych ochroną. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia w zakresie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych

			inwestycji w obszarze rekultywacji obszarów zdegradowanych.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.6, 4.7 Priorytetu 4 RPO oraz Priorytetami: 1, 6 i 9 RPO; – Priorytetem 2 PO IŚ; – Osią 1 PROW.
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – rekultywacji obszarów zdegradowanych (w tym poprzemysłowych i powojskowych) polegające na zagospodarowaniu tych terenów na cele przyrodnicze, rekreacyjno-wypoczynkowe lub gospodarki proekologicznej, z wyłączeniem przeznaczenia tych terenów na działalność komercyjną lub odpłatną, – likwidacji nieczynnych mogilników i składowisk odpadów niebezpiecznych, – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	50 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; – związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; – organizacje pozarządowe; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; – parki narodowe i krajobrazowe.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	

19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, indywidualny i systemowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		2 889 305 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		2 406 283 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		483 022 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– max 85%;
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. –
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		– 1 stycznia 2007 r. –
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Realizowane będą przedsięwzięcia o całkowitej kwocie wydatków kwalifikowanych od 500 tys. PLN do 20 mln PLN. Powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności		Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu		1. W ramach projektów z zakresu rekultywacji preferowane będą projekty zlokalizowane na terenach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz terenach objętych ochroną, np. siecią Natura 2000. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa

		na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży”.

Działanie 4.6 Wsparcie instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 4.6 Wsparcie instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Zwiększenie ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych i technologicznych, usuwanie ich skutków, przywracanie środowiska do stanu właściwego oraz wzmocnienie wybranych elementów systemu zarządzania środowiskiem. Uzasadnienie: Rozwój cywilizacyjny powoduje wzrost różnego rodzaju zagrożeń dla środowiska naturalnego. Istotnym jest wyposażenie służb zajmujących się bezpieczeństwem środowiska w odpowiednie środki, tak aby mogły skutecznie ostrzegać, a jeśli jest to możliwe – przeciwdziałać pojawiającym się zagrożeniom oraz szybko i efektywnie usuwać negatywne skutki tych wydarzeń. Działania podejmowane przez różnego rodzaju służby muszą być w jak największym stopniu ze sobą zintegrowane. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze wsparcia instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego.
13	Komplementarność z innymi	Działanie jest komplementarne z:

	działaniami i priorytetami		– Działaniem 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.7 Priorytetu 4 RPO oraz Priorytetami: 1, 6, 8 i 9 RPO; – Priorytetem 2 PO IŚ
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: **a) systemu monitoringu, powiadamiania i identyfikacji zagrożeń:** – projekty z zakresu systemu monitoringu i powiadamiania wszystkich komponentów środowiska naturalnego dotyczące zakupu specjalistycznego sprzętu technicznego i komputerowego, oprogramowania oraz budowy, modernizacji stosownych pomieszczeń. **b) wsparcia instytucji ochrony chemicznej i biologicznej:** – projekty dotyczące budowy, rozbudowy, modernizacji centrów ratownictwa i wyspecjalizowanych służb jak również zakupu specjalistycznego sprzętu technicznego (w tym środków łączności) tak, aby mogły one skutecznie ograniczać i zwalczać skutki katastrof i klęsk żywiołowych oraz technologicznych. **c) infrastruktury przeciwpożarowej i rozminowywania:** – projekty dotyczące rozwoju infrastruktury związanej z zapobieganiem oraz szybką likwidacją zagrożeń i skutków pożarowych (np. systemy ostrzegania, budowy leśnych dróg dojazdowych, punktów czerpania wody); – projekty dotyczące budowy, rozbudowy centrów ratownictwa i wyspecjalizowanych służb jak również zakup specjalistycznego sprzętu technicznego tak, aby mogły one skutecznie ograniczać oraz zwalczać skutki związane z pożarami; – projekty dotyczące rozminowania terenów powojskowych. **d) przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń**.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	50 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów 53 - Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym) 54 - Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna

	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; – związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; – organizacje pozarządowe; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; – parki narodowe i krajobrazowe.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, indywidualny i systemowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		14 591 142
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		12 805 251 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		1 785 891 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR

24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Realizowane będą przedsięwzięcia o całkowitej kwocie wydatków kwalifikowanych od 200 tys. PLN do 4 mln PLN. Wyżej wymienione ograniczenie kwotowe (do 4 mln PLN) nie dotyczy projektów o znaczeniu regionalnym realizowanym przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej. Dodatkowo, powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	Nie określono preferencji

Działanie 4.7 Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca PO/RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 4.7 Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Zachowanie potencjału środowiskowego regionu. Uzasadnienie: Aktywność gospodarcza i społeczna może spowodować znaczne straty środowiskowe, dlatego niezbędne jest stworzenie w regionie mechanizmów umożliwiających ochronę i rozwój bioróżnorodności, terenów zielonych oraz ogrodów specjalnych. Dla zrównoważonego rozwoju istotnym jest także zapewnienie odpowiedniej infrastruktury oraz działań związanych z edukacją ekologiczną społeczeństwa. Należy wykazać dbałość o zachowanie i poprawę środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze ochrony bioróżnorodności i edukacji ekologicznej.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 Priorytetu 4 RPO

		oraz Priorytetami: 1, 5, 6, 7 i 9 RPO, – Priorytetem 5 PO IŚ – Osią 2 PROW – Priorytetem 2, 3 i 4 Programu „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013”.
14	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: – zahamowania strat różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach jej organizacji, czyli różnorodności wewnątrzgatunkowej, międzygatunkowej i ponadgatunkowej (ekosystemów i krajobrazów), tj: • działania służące zachowaniu siedlisk gatunków chronionych w biocenozach poddanych antropopresji zwłaszcza na terenach upraw rolnych i zurbanizowanych; • tworzenie drobnych struktur w krajobrazie rolniczym takich jak mokradła, oczka wodne, zakrzewienia i zadrzewienia śródpolne, miedze i pasy roślinności wzdłuż cieków i dróg, działania powinny być oparte o odtwarzanie swoistych dla danego regionu rodzimych ekosystemów; • działania związane z tworzeniem siedlisk zastępczych dla gatunków chronionych, których obecne siedliska są zagrożone; • działania mające na celu ochronę ekosystemów i gatunków priorytetowych w obszarach Natura 2000; • tworzenie warunków sprzyjających właściwemu zachowaniu zasobów przyrodniczych obszarów Natura 2000 poprzez budowę/rozbudowę infrastruktury służącej kanalizacji ruchu pieszego i rowerowego (w celu powstania spójnych szlaków pieszo-rowerowych). – wzbogacenia składu gatunkowego drzewostanów (w tym eliminacji monokultur) w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej biocenoz leśnych, tj: • działania związane z utrzymaniem lub przywróceniem właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych leśnych będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 (działania wykraczające poza plan urządzania lasu); – odbudowy i udrażniania korytarzy ekologicznych (leśnych, rzecznych i innych) zapewniających wymianę genów pomiędzy różnymi populacjami lokalnymi, tj: • odtwarzanie ciągłości liniowych elementów krajobrazu takich jak szpalery drzew, krzewów, stanowiących korytarze ekologiczne między obszarami Natura 2000;

			• ochrona, konserwacja lub tworzenie siedlisk dla chronionych gatunków zwierząt związanych ze starszymi wiekowo drzewostanami w ten sposób, aby odtwarzać zerwane powiązania między lokalnymi populacjami zasiedlającymi obszary Natura 2000 i rezerwaty; • odtwarzanie lub utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych w dolinach rzecznych umożliwiających migrację i swobodne przemieszczanie się organizmów wodnych służących realizacji celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych zwłaszcza dla cieków położonych w formach ochrony przyrody zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry" (MP nr 40 poz. 451 z 22 lutego 2011 r.); – ochrony i utrzymania siedlisk we właściwym stanie lub przywracających ich właściwy stan, tj: • ochrona i konserwacja miejsc hibernacji lub miejsc letniej koncentracji nietoperzy; • działania związane z eliminacja gatunków obcego pochodzenia w obszarach Natura 2000 i rezerwatach (z wyjątkiem gatunków których eliminacja jest nieracjonalna np.: niecierpek drobnokwiatowy); • działania związane z utrzymaniem lub przywróceniem właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych nieleśnych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony przede wszystkim w obszarach Natura 2000; – renaturalizacji obszarów hydrograficznych i utrzymania obszarów wodno-błotnych, zmierzających do pozyskania gruntów pod obszary chronione; – kształtowania terenów zieleni, parków i lasów komunalnych (szczególnie na obszarach miejskich); – rozwoju ogrodów specjalnych o istotnym znaczeniu przyrodniczym (np. ogrody dendrologiczne, ogrody botaniczne); – budowy, modernizacji i doposażenia infrastruktury służącej szeroko pojętej edukacji ekologicznej (punkty widokowe, ścieżki przyrodnicze, ośrodki dydaktyczno-promocyjne, centra informacyjne i edukacyjne itp.); – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	51 - Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)

	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	73 - Działania na rzecz zwiększenia udziału w kształceniu i szkoleniu przez całe życie, w szczególności poprzez przedsięwzięcia na rzecz ograniczenia przedwczesnego porzucenia skolaryzacji oraz zminimalizowania dyskryminacji ze względu na płeć oraz poprzez działania na rzecz poprawy jakości i dostępu do kształcenia i szkoleń na poziomie początkowym, zawodowym i wyższym
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Możliwość zastosowania mechanizmu elastyczności (cross-financingu) może dotyczyć wyłącznie projektów związanych z poprawą i podniesieniem świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez szeroko pojętą edukację ekologiczną. Możliwe będzie wsparcie dla programów edukacji ekologicznej oraz prowadzenia działalności edukacyjnej i informacyjnej w pierwszych okresie (do 6 miesięcy) funkcjonowania danego ośrodka.
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; – związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; – organizacje pozarządowe; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; – parki narodowe i krajobrazowe; – kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indwywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.

Część finansowa		
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem	12 641 135 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie	10 541 135 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	1 600 000 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	500 000 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita kwota wydatków kwalifikowanych - 50 tys. PLN
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Max. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu.

32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. W ramach działania projekty powinny być ukierunkowane i realizowane w obszarach prawnie chronionych, planowanych do ochrony i atrakcyjnych turystycznie tak, aby region zachował najcenniejsze gatunki i walory krajobrazowe. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży”.

2.5 Priorytet 5 Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka”)

Nr działania	Nazwa działania
5.1	Odnawialne źródła energii
5.2	Dystrybucja energii elektrycznej i gazu
5.3	Ciepłownictwo i kogeneracja
5.4	Zwiększanie efektywności energetycznej

Opis priorytetu:

Infrastruktura energetyczna odgrywa strategiczną rolę dla rozwoju każdego regionu, stanowi istotny element jego bezpieczeństwa. Znacząco wpływa na stan środowiska naturalnego.

Niedostateczne środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego nie pozwalają w pełni zapewnić bezpieczeństwa energetycznego regionu. Dlatego w ramach Priorytetu skoncentrowano się są na niezbędnych inwestycjach na obszarach wiejskich i małych miast, na zapewnieniu odpowiedniej sieci dystrybucji energii elektrycznej na potrzeby inwestycyjne oraz na potrzeby budownictwa społecznego. W ramach Priorytetu ważne jest wspieranie wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Wsparcie koncentrować się będzie na energii pozyskiwanej z wody oraz biomasy. Przewidziano również prowadzenie inwestycji w zakresie sieci dystrybucji gazu mające na celu ograniczenie niskiej emisji (szczególnie na obszarach atrakcyjnych turystycznie i uzdrowiskach) oraz zmierzających do efektywniejszego funkcjonowania pod względem energetycznym ciepłowni, ze szczególnym uwzględnieniem wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w układzie kogeneracji. Ponadto przewidziano wsparcie w zakresie inwestycji termomodernizacyjnych mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej, m.in. poprzez wykorzystanie alternatywnych źródeł energii.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

Udział w budżecie priorytetu projektów dotowanych na obszarach wiejskich i małych miast będzie wynosił nie mniej niż 38%.

Działanie 5.1 Odnawialne źródła energii		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 5 Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka”)
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 5.1 Odnawialne źródła energii***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Działanie ma na celu zwiększenie udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych. Uzasadnienie: W najbliższym okresie w aspekcie środowiskowym pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych będzie odgrywało istotną rolę. Występujące na terenie regionu uwarunkowania naturalne zdeterminowały obszar wsparcia do odnawialnych źródeł energii (OZE) opartych o wodę (w tym także geotermalną) oraz biomasę. W ramach działania zostaną również objęte wsparciem przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji oraz nowoczesnych rozwiązań w tym obszarze. W innych priorytetach programu (np. „Edukacja”, „Zdrowie”) zapewniono wsparcia dla realizacji przedsięwzięć powiązanych z wykorzystywaniem energii słonecznej.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 5.2, 5.3, 5.4 Priorytetu 5 RPO oraz Priorytetami: 1, 4, 6, 7, 8, i 9 RPO; – Działaniem 9.4, PO IŚ;

			– Działaniem 3.21. PROW.
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – budowy, modernizacji jednostek wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych opartych o energię wodną (w tym geotermalną) oraz biomasę[51] wraz z niezbędną infrastrukturą służącą do przyłączenia do najbliżej istniejącej sieci; – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	41 - Energia odnawialna: z biomasy 42 - Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	08 – Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki sektora finansów publicznych; – związki i stowarzyszenia jednostki samorządu terytorialnego; – przedsiębiorstwa[52] energetyczne w rozumieniu ustawy z dn. 10.04.1997r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.); – regionalne zarządy gospodarki wodnej; – organizacje pozarządowe; – szkoły wyższe.

[51] Przez projekty dot. wytwarzania energii z biomasy należy również rozumieć projekty mające na celu wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych opartych o biogaz, w tym biogaz wysypisk owy, a także biogaz powstały w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątek roślinnych i zwierzęcych (również biogaz rolniczy).

[52] Za przedsiębiorstwo w Działaniu 5.1, uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Dyrektora IP RPO.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		17 488 710 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		5 410 321 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		1 372 544 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		10 705 845 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Na obszarach nie objętych PROW realizowane będą projekty o wartości od 300 tys. całkowitych kosztów

		kwalifikowanych do poniżej 10 mln PLN wydatków niezbędnych do realizacji projektu które zostaną/zostały poniesione w okresie kwalifikowalności. Na obszarach objętych PROW i tylko w przypadku gdy beneficjentem jest gmina lub jednostka organizacyjna dla której organizatorem jest j.s.t. realizowane będą projekty o wartości od 3 mln PLN wartości (kwoty) dofinansowania do poniżej 10 mln PLN wydatków niezbędnych do realizacji projektu które zostaną/zostały poniesione w okresie kwalifikowalności. Powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Finansowane będą projekty z zakresu wytwarzania energii odnawialnej, ze szczególnym uwzględnieniem elektrowni wodnych. Założenie to realizuje zagwarantowanie w planie finansowym RPO WD odpowiedniej alokacji środków na kategorię interwencji nr 42.

Działanie 5.2 Dystrybucja energii elektrycznej i gazu		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 5 Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca PO/RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 5.2 Dystrybucja energii elektrycznej i gazu***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Działanie ma na celu poprawę dystrybucji energii elektrycznej oraz upowszechnienie wykorzystywania gazu jako źródła energii. Uzasadnienie: Na obszarach o słabym zaludnieniu brak jest nowych inwestycji, a istniejąca infrastruktura sieci energetycznej często wymaga modernizacji. Wynika to z faktu, że podmioty odpowiadające za sieć na tych terenach nie są zainteresowane z przyczyn ekonomicznych ponoszeniem stosownych wydatków. Skutkuje to starzeniem się sieci elektroenergetycznych oraz stratami na przesyłach energii i przerwami w dostawach. Działanie przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji w tym zakresie pomiędzy obszarami wiejskimi a miejskimi. Ma to wpływ na rozwój gospodarczy terenów słabiej zaludnionych. Ponadto w ramach działania zostanie zapewnione dostarczanie energii dla nowych terenów inwestycyjnych oraz społecznego budownictwa mieszkaniowego na obszarach małych miast. Projekty z zakresu dystrybucji energii elektrycznej muszą wynikać z oceny stanu technicznego sieci. W celu zmniejszenia niskiej emisji realizowane będą projekty z zakresu budowy i rozbudowy sieci gazowych

			przede wszystkim na terenach uzdrowiskowych oraz atrakcyjnych turystycznie. Realizacja działania stwarza również dogodne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej oraz dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego. W przypadku projektów dotyczących sieci dystrybucji energii elektrycznej i gazu koniecznym jest wykazanie, że rynek w tym zakresie nie funkcjonuje prawidłowo oraz że realizowane projekty nie będą zakłócać procesu liberalizacji rynku.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 5.1, 5.3, Priorytetu 5 RPO oraz Priorytetem 1 i 9 RPO, – Działaniem 9.2, 9.6, 10.2 PO IŚ,
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – przebudowy istniejącej sieci dystrybucji energii elektrycznej niskiego i średniego napięcia; – budowy nowych sieci dystrybucji energii elektrycznej niskiego i średniego napięcia w celu zapewnienia niezbędnych potrzeb wyłącznie terenów inwestycyjnych; – budowy nowych sieci dystrybucji energii elektrycznej niskiego i średniego napięcia w celu zapewnienia niezbędnych potrzeb wyłącznie dla społecznego budownictwa mieszkaniowego na obszarach małych miast; – budowy, modernizacji gazowych sieci dystrybucji gazu.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	33 - Elektryczność 35 - Gaz ziemny
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	08 - Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6.
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– przedsiębiorstwa energetyczne w rozumieniu ustawy z dn. 10.04.1997r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.).

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		26 096 754 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		9 623 275 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		3 737 000 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		12 736 479 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– 40-60%
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– 40-60%
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		– Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Minimalna całkowita wartość projektu: – 500 tys. PLN dla projektów z zakresu dystrybucji energii elektrycznej; – 200 tys. PLN dla projektów dotyczących gazowych sieci dystrybucji gazu. Maksymalna wartość projektu: - poniżej 8 mln PLN wydatków niezbędnych do realizacji projektu które zostaną/zostały poniesione w okresie kwalifikowalności dla projektów dotyczących gazowych sieci dystrybucji gazu.
29	Minimalna/Maksymalna kwota		Nie dotyczy

	wsparcia (jeśli dotyczy)	
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Realizowane będą projekty polegające na budowie i rozbudowie gazowych sieci dystrybucji gazu w celu większego upowszechnienia tego źródła energii, zwłaszcza do celów grzewczych. Preferowane będą inwestycje prowadzące do obniżenia niskiej emisji na terenach atrakcyjnych turystycznie i w uzdrowiskach Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 2. Wspierane będą projekty dotyczące przebudowy istniejącej sieci dystrybucji energii elektrycznej niskiego i średniego napięcia. Działania te będą realizowane głównie na obszarach wiejskich i małych miast oraz prowadzone będą w oparciu o ocenę stanu technicznego sieci. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na alokację środków na wsparcie obszarów wiejskich i małych miast". 3. W przypadku projektów dotyczących sieci dystrybucji energii elektrycznej i gazu wnioskodawcy powinny wykazać w studium wykonalności, że rynek w zakresie sieci przesyłowych nie funkcjonuje prawidłowo. Jednocześnie należy zapewnić, że realizowane projekty nie będą zakłócać procesu liberalizacji rynku. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowych kryteriów specyficznych dla Działania 5.2 „Techniczne uwarunkowania przebudowy istniejącej sieci elektrycznej" oraz „Wpływ na liberalizację rynku energii". 4. W miarę możliwości i tylko w uzasadnionych przypadkach realizując inwestycje liniowe należy uwzględnić infrastrukturę niezbędną do wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań ICT. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ projektu na politykę społeczeństwa informacyjnego" (sekcja 2. 5).

Działanie 5.3 Ciepłownictwo i kogeneracja		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 5 Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IP RPO (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 5.3 Ciepłownictwo i kogeneracja***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Działanie ma na celu poprawę stanu środowiska poprzez wsparcie przedsięwzięć dotyczących produkcji energii cieplnej oraz produkcji ciepła i energii elektrycznej w układzie kogeneracji. Uzasadnienie: Na terenie regionu ogrzewnictwo oparte jest na zdecentralizowanym systemie dostaw energii cieplnej. Znaczna część mieszkań, szczególnie w starej zabudowie, wyposażona jest w indywidualne urządzenia grzewcze opalane paliwem stałym. W ramach działania wspierane będą inwestycje związane z upowszechnieniem wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w układzie koogeneracji oraz rozbudowy ciepłowni i sieci dystrybucji ciepła. Preferowane będą inwestycje wykorzystujące odnawialne źródła energii (np. biomasa, energia geotermalna), a w szczególności te, które przestawiają się z paliw w formie ropy, gazu lub węgla na odnawialne źródła energii. Realizacja działania będzie promować likwidację indywidualnych źródeł ciepła będących emitentami tzw. niskiej emisji na rzecz systemowych rozwiązań kogeneracyjnych. W ramach działania zostaną również objęte wsparciem przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i

			międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji oraz nowoczesnych rozwiązań w tym obszarze.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 5.1, 5.2, 5.4 Priorytetu 5 RPO oraz Priorytetem 4 i 9 RPO; – Działaniem 9.1, 9.2, 9.4, PO IŚ; –
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – budowy, modernizacji ciepłowni wykorzystujących odnawialne źródła energii wraz z ich niezbędnym wyposażeniem; – inwestycji w zakresie produkcji ciepła i energii elektrycznej w układzie kogeneracji[53] o wysokiej wydajności zgodnie z dyrektywą Nr 2004/8/WE; – budowy, modernizacji sieci dystrybucji ciepła; – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	08 - Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6.
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		

[53] Dopuszcza się również inwestycje dot. trigeneracji.

	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – przedsiębiorstwa[54] energetyczne w rozumieniu ustawy z dn. 10.04.1997r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.) – organizacje pozarządowe; – szkoły wyższe.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa. Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Dyrektora IP RPO.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		5 624 311 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		2 938 936 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		833 392 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		1 851 983 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85%, – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion

[54] Za przedsiębiorstwo w Działaniu 5.3, uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.

		pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: 500 tys. PLN Maksymalna wartość projektu: - poniżej 20 mln PLN całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu które zostaną/zostały poniesione w okresie kwalifikowalności. – dla projektów dot. budowy, modernizacji sieci dystrybucji ciepła; - poniżej 10 mln PLN całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu które zostaną/zostały poniesione w okresie kwalifikowalności – dla projektów dot. budowy, modernizacji ciepłowni wraz z ich niezbędnym wyposażeniem oraz inwestycji w zakresie produkcji ciepła i energii elektrycznej w układzie kogeneracji o wysokiej wydajności zgodnie z dyrektywą Nr 2004/8/WE. Powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą inwestycje wykorzystujące odnawialne źródła energii (np. biomasa, energia geotermalna), a w szczególności te, które przestawiają się z paliw w formie ropy, gazu lub węgla na odnawialne źródła energii. Założenie to będzie realizowane na etapie strategicznego wyboru projektów na podstawie kryterium nr 2 „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 2. W miarę możliwości i tylko w uzasadnionych przypadkach realizując inwestycje liniowe należy uwzględnić infrastrukturę niezbędną do wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań ICT. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ projektu na politykę społeczeństwa informacyjnego" (sekcja 2. 5).

Działanie 5.4 Zwiększanie efektywności energetycznej		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 5 Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 5.4 Zwiększanie efektywności energetycznej***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Działanie ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji dwutlenku węgla. Uzasadnienie: Na Dolnym Śląsku podmioty ochrony zdrowia oraz placówki edukacyjne zlokalizowane są często w starych, zdekapitalizowanych obiektach z czym wiąże się wysokie roczne zużycie energii cieplnej oraz duża emisja szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery. Wysoka energochłonność tych budynków generuje nadmierne koszty ich utrzymania (szczególnie w sezonie grzewczym), co jest znaczącym obciążeniem budżetowym dla podmiotów prowadzących w nich swoją działalność. Podjęcie niezbędnych działań termomodernizacyjnych, obniży emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery, a także pozwoli na znaczne obniżenie kosztów związanych z utrzymaniem tych obiektów oraz przyczyni się do podniesienia jakości warunków pracy podmiotów w nich zlokalizowanych, jak również podniesie jakość życia mieszkańców okolic, w których te obiekty są zlokalizowane. Konieczne jest zatem dofinansowanie przedsięwzięć w zakresie modernizacji istniejących obiektów ochrony

		zdrowia (podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie opieki zdrowotnej) oraz placówek edukacyjnych (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie) poprzez termomodernizację, w tym z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii, które poprawią efektywność wykorzystania energii i zmniejszą emisję dwutlenku węgla. Ze wsparcia w ramach działania wyłączone są przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową[55]. W ramach działania preferowane będą inwestycje wykorzystujące odnawialne źródła energii (np. biomasa, energia geotermalna), a w szczególności te, które przestawiają się z paliw w formie ropy, gazu lub węgla na odnawialne źródła energii. W przypadku projektów związanych wytwarzaniem energii dopuszczalna jest jedynie produkcja energii na potrzeby własne beneficjenta. Dla wszystkich projektów wymagany będzie jako obligatoryjny załącznik do wniosku o dofinansowanie audyt energetyczny, uzasadniający potrzebę i opłacalność przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych. Podejmowane w ramach działania przedsięwzięcia przyczynią się do realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii oraz usług energetycznych.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 4.3Priorytetu 4 RPO oraz działaniem 7.2 Priorytetu 7 RPO, a także Priorytetem 8 i 9 RPO; – Działaniem 9.3 PO IŚ;
14	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: – termomodernizacji budynków podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie opieki zdrowotnej, w tym z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii; – termomodernizacji placówek edukacyjnych (wyłącznie: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie), w tym z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii.

[55] Przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową rozumie się przedsiębiorstwa prowadzące działalność polegającą na świadczeniu lecznictwa uzdrowiskowego, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005r. Nr 167 poz.1399).

15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6.
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Podmioty lecznicze zgodnie z definicją zawartą w art. 4 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej – z wyłączeniem podmiotów zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 pkt. 3 i 4 tejże Ustawy. 2. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki edukacyjne[56] działające w publicznym systemie oświaty, np.: – jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną; – osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki; – kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; – organizacje pozarządowe;
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.

[56] Jednostki działające na podstawie przepisów Ustawy z dnia 07.09.1991 o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz 2572 ze zm.).

	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa. Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		20 415 407 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		18 421 815 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		1 993 592 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		85%
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Minimalna wartość projektu: 200 tys. PLN wydatków całkowitych Maksymalna wartość projektu: do poniżej 10 mln PLN wydatków niezbędnych do realizacji projektu które zostaną/zostały poniesione w okresie kwalifikowalności
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30	Forma płatności		Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu		Preferowane będą inwestycje wykorzystujące odnawialne źródła energii, a w szczególności te, które przestawiają się z paliw w formie ropy, gazu lub węgla na odnawialne źródła energii. Założenie to będzie realizowane na etapie strategicznego wyboru projektów na podstawie kryterium nr 2 „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży”.

2.6 Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")

Nr działania	Nazwa działania
6.1	Turystyka uzdrowiskowa
6.2	Turystyka aktywna
6.3	Turystyka biznesowa
6.4	Turystyka kulturowa
6.5	Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową

Opis Priorytetu:

Głównym celem priorytetu jest wzrost konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości dla podniesienia atrakcyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym. Walory krajobrazowe i przyrodnicze regionu, w połączeniu z bogatym dziedzictwem przeszłości stwarzają ogromną szansę na rozwój turystyki i kultury na Dolnym Śląsku.

Dynamiczne przemiany zachodzące w regionie, obok jego bogatej oferty kulturalnej oraz różnorodnych atrakcji turystycznych, sprawiają, że jest on coraz częściej odwiedzany przez turystów zarówno z Polski, jak i z zagranicy.

W celu utrzymania tego trendu niezbędnym jest bardziej efektywne wykorzystanie oraz zagospodarowanie walorów naturalnych i kulturowych Dolnego Śląska. Z tego względu w ramach priorytetu istotne będą przede wszystkim działania przyciągające turystów spoza regionu oraz wykazujące wyraźny wpływ na rozwój gospodarczy Dolnego Śląska. Przedsięwzięcia te będą dotyczyć najważniejszych regionalnych produktów turystycznych, takich jak turystyka uzdrowiskowa, aktywna, biznesowa i kulturowa. Wsparciu tych produktów będzie towarzyszyć wzmocnienie publicznej bazy noclegowej, informacji i promocji oraz skuteczniejsze zapewnienie bezpieczeństwa turystom. Realizowane projekty powinny wpisywać się w założenia Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego[57].

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

[57] Obowiązującą wersją Programu jest dokument pn. „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego" przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2696/III/09 z dn. 28 kwietnia 2009 r. (z ew. późniejszymi zmianami)

Działanie 6.1 Turystyka uzdrowiskowa		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11.	Numer i nazwa działania	***Działanie 6.1 Turystyka uzdrowiskowa***
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest wzrost poziomu konkurencyjności dolnośląskich miejscowości uzdrowiskowych. Uzasadnienie: Specyficzne właściwości klimatu oraz zasoby surowców leczniczych na Dolnym Śląsku sprzyjają rozwojowi turystyki uzdrowiskowej w regionie. Jednakże ze względu na zły stan infrastruktury miejscowości uzdrowiskowych oraz niedostateczne działania promocyjne liczba kuracjuszy odwiedzających region ulega zmniejszeniu. Realizacja działania ma na celu wspieranie inwestycji infrastrukturalnych w miejscowościach posiadających status uzdrowiska oraz działań marketingowych promujących dolnośląski potencjał uzdrowiskowy, tak aby zwiększyć konkurencyjność rodzimych uzdrowisk w kraju i za granicą. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze turystyki uzdrowiskowej.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z:

		– Działaniem 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 priorytetu 6 RPO oraz priorytetem 1, 4, 8 i 9 RPO; – Działaniem 6.3 oraz działaniem 6.4 PO IG; – Działaniem PROW - 3.4; – Działaniem PROW - 4.1; – Programem „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013" - Priorytet 4.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: 1. modernizacji architektury zdrojowej: – budowa, modernizacja i renowacja obiektów w miejscowościach uzdrowiskowych[58], w tym np.: teatrów, muszli koncertowych, pijalni wód, małej infrastruktury przestrzeni publicznej, obiektów rekreacyjnych, służących turystom i kuracjuszom wraz z niezbędnym wyposażeniem; – rewitalizacja parków (szczególnie zdrojowych); – przedsięwzięcia dostosowujące obiekty architektury zdrojowej do potrzeb osób niepełnosprawnych; – termomodernizacja oraz wykorzystanie energii słonecznej oraz źródeł geotermalnych (jako jeden z elementów projektu o których mowa w pkt. a,c). – przedsięwzięcia dotyczące drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi) przy obiektach atrakcyjnych turystycznie (jako jeden z elementów projektu o których mowa w pkt. a,b,c); 2. promocji turystyki uzdrowiskowej: – przygotowania i rozpowszechniania materiałów promujących dolnośląski potencjał uzdrowiskowy – przygotowania i realizacji kampanii promocyjnych miejscowości uzdrowiskowych; – tworzenia i udoskonalania systemów identyfikacji wizualnej na terenie miejscowości uzdrowiskowych; 3. przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a Temat priorytetowy	57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
	b Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d Typ obszaru	01 - obszar miejski 05 - obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy
	e Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie

[58]Przez miejscowości uzdrowiskowe rozumie się spełniające warunki określone w Ustawie z dnia 28 lipca 2005 roku z późn. zm. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych

16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; – kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; – organizacje pozarządowe w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne;spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku bądź przeznaczające zysk wyłącznie na cele statutowe, w których w obu powyższych przypadkach udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem przedsiębiorstw prowadzących działalność uzdrowiskową.[59]
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, indywidualny i systemowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		18 173 039 EUR
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		13 373 039 EUR
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 800 000 EUR
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24.	Maksymalny udział środków UE		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 70%.

[59] Przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową są beneficjentami Działania 1.1 URPO i będą objęte zasadami pomocy publicznej wynikającymi z rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.
Przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową rozumie się przedsiębiorstwa prowadzące działalność polegającą na świadczeniu lecznictwa uzdrowiskowego, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005r. Nr 167 poz.1399 z późn. zm.).

	w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	– Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektów: 100 tys. PLN (z wyłączeniem projektów dotyczących wyłącznie przedsięwzięć dostosowujących obiekty architektury zdrojowej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej).
29.	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30.	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32.	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą projekty wykazujące wyraźny wpływ na gospodarkę regionu. Istotne będą przede wszystkim te przedsięwzięcia, które przyciągną turystów spoza regionu, oraz te, które będą zmierzały do wzrostu poziomu konkurencyjności miejscowości uzdrowiskowych względem innych uzdrowisk w kraju i za granicą. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego specyficznego dla działania 6.1 „Adekwatność projektu do celu działania" (sekcja 2.1). 2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu „Turystyka i „Kultura" powinny także w jak

		najszerszym aspekcie uwzględniać poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury turystycznej oraz obiektów dziedzictwa kulturowego i instytucji kultury. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5). 3. Realizowane projekty powinny wpisywać się w założenia Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego[60]. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego „Spójność zewnętrzna projektu" (sekcja 2.5).

[60] Obowiązującą wersją Programu jest dokument pn. „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego" przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2696/III/09 z dn. 28 kwietnia 2009 r. (z ew. późniejszymi zmianami)

Działanie 6.2 Turystyka aktywna		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka Generalnego, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11.	Numer i nazwa działania	***Działanie 6.2 Turystyka aktywna***
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest wsparcie oraz promocja infrastruktury niezbędnej do uprawiania aktywnych form turystyki. Uzasadnienie: Bogate walory przyrodnicze, jakimi dysponuje Dolny Śląsk, przy jednocześnie panującym trendzie prowadzenia aktywnego trybu życia sprawiają, iż ważnym staje się rozwój i promocja infrastruktury turystyki aktywnej. Z tego względu w ramach działania wspierane będą inwestycje infrastrukturalne skierowane na zaspokojenie potrzeb i oczekiwań turystów w zakresie aktywnego wypoczynku, zwłaszcza w obiektach, w których organizowane będą imprezy o zasięgu co najmniej regionalnym. Ponadto dofinansowywane będą również działania marketingowe podejmowane w kraju i za granicą promujące Dolny Śląsk jako miejsce aktywnego wypoczynku. Istotnym jest, aby realizowane projekty stanowiły element kompleksowej koncepcji rozwoju turystyki w regionie. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i

			doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze turystyki aktywnej.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 6.1, 6.3, 6.4, 6.5 priorytetu 6 RPO oraz priorytetem 1 i 9 RPO; – Działaniem 6.3 oraz działaniem 6.4 PO IG; – Działaniem PROW - 3.4; – Działaniem PROW - 4.1; – Programem „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013" - Priorytet 4.
14.	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: 1. modernizacji i budowy infrastruktury turystyki aktywnej: a. budowa, modernizacja infrastruktury (w tym obiektów rekreacyjnych i sportowych) przeznaczonej do uprawiania turystyki aktywnej, w tym m.in. narciarskiej, górskiej, rowerowej, pieszej i wodnej oraz sportów ekstremalnych (np.: ścieżki rowerowe, szlaki piesze, stanice wodne, oznakowanie tras i szlaków turystycznych) wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia; b. inwestycje dot. termomodernizacji oraz wykorzystania energii słonecznej oraz źródeł geotermalnych (jako jeden z elementów projektu)w obiektach rekreacyjnych i sportowych przeznaczonych do uprawiania turystyki aktywnej; c. dostosowanie obiektów rekreacyjnych i sportowych przeznaczonych do uprawiania turystyki aktywnej do potrzeb osób niepełnosprawnych (w ramach projektów wymienionych w pkt. a); d. przedsięwzięcia dotyczące drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi) przy obiektach atrakcyjnych turystycznie (jako jeden z elementów projektów, o których mowa w pkt. a); 2. promocji turystyki aktywnej dotyczące przygotowania i rozpowszechniania materiałów promocyjnych oraz przygotowania i realizacji kampanii promocyjnych 3. przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - obszar miejski 02 - obszar górski 05 - obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy

	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; – szkoły wyższe; – kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; – organizacje pozarządowe w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne; – spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku bądź przeznaczające zysk wyłącznie na cele statutowe, w których w obu powyższych przypadkach udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki samorządu terytorialnego.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, indywidualny i systemowy zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		38 362 958 EUR
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		26 862 958 EUR
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		11 500 000 EUR
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24.	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 70%. – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie

		dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektów: – dla projektów z zakresu promocji: 100 tys. PLN; – dla pozostałych projektów: 500 tys. PLN. Powyższe ograniczenia nie obejmują projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29.	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30.	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą projekty wykazujące wyraźny wpływ na gospodarkę regionu. Istotne będą przede wszystkim te przedsięwzięcia, które przyciągną turystów spoza regionu. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego specyficznego dla działania 6.2 „Adekwatność projektu do celu działania" (sekcja 2.1). 2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu „Turystyka i „Kultura" powinny także w jak najszerszym aspekcie uwzględniać poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury turystycznej oraz obiektów dziedzictwa kulturowego i instytucji kultury. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5). 3. Realizowane projekty powinny wpisywać się w założenia Programu Rozwoju Turystyki dla

		Województwa Dolnośląskiego[61]. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego „Spójność zewnętrzna projektu" (sekcja 2.5). 4. W ramach priorytetu realizowane będą kompleksowe przedsięwzięcia dotyczące opracowywania i wdrażania koncepcji z zakresu rozwoju infrastruktury (w tym modernizacji i budowy obiektów rekreacyjnych i sportowych) niezbędnej do uprawiania aktywnych form turystyki, między innymi: narciarskiej, górskiej, rowerowej, pieszej i wodnej. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Komplementarność" (sekcja 2.5).

[61] Obowiązującą wersją Programu jest dokument pn. „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego" przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2696/III/09 z dn. 28 kwietnia 2009 r. (z ew. późniejszymi zmianami)

Działanie 6.3 Turystyka biznesowa		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11.	Numer i nazwa działania	***Działanie 6.3 Turystyka biznesowa***
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest wzmocnienie pozycji Dolnego Śląska jako ośrodka kongresowo-biznesowego o znaczeniu europejskim. Uzasadnienie: Położenie geograficzne Dolnego Śląska oraz jego walory turystyczne i kulturowe sprawiają, iż region posiada szczególne predyspozycje do wzmocnienia i ugruntowania swojej pozycji jako jednego z głównych ośrodków turystyki biznesowej. Atutem województwa jest także jego dynamiczny rozwój, a co za tym idzie – wzrost znaczenia w rankingu najbardziej atrakcyjnych gospodarczo regionów w Polsce. Istotne znaczenie ma również intensywnie rozwijająca się współpraca międzyregionalna i międzynarodowa. Z tego względu w ramach działania wpierana będzie infrastruktura umożliwiająca organizowanie w regionie kongresów, konferencji, wystaw gospodarczych oraz innych imprez biznesowych o charakterze co najmniej regionalnym.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 6.1, 6.2, 6.4, 6.5 priorytetu 6 RPO oraz priorytetem 1 i 9 RPO; – Działaniem 6.3 i 6.4 PO IG;

			– Działaniem PROW - 3.4; – Działaniem PROW - 4.1.
14.	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – budowy, modernizacji obiektów (wraz z niezbędnym wyposażeniem) pełniących lub przeznaczonych do pełnienia funkcji centrów wystawienniczych i kongresowych zdolnych obsłużyć imprezy o charakterze co najmniej regionalnym (w tym działania z zakresu termomodernizacji i wykorzystania energii słonecznej, działania dostosowujące obiekty wystawiennicze i kongresowe do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz przedsięwzięcia dotyczące drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi) przy obiektach atrakcyjnych turystycznie – jako jeden z elementów projektu inwestycyjnego); – przygotowania i rozpowszechnianie materiałów promujących region jako atrakcyjnego miejsce dla organizacji kongresów, konferencji, wystaw gospodarczych oraz innych imprez biznesowych (jako element projektu inwestycyjnego).
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - obszar miejski 05 - obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – szkoły wyższe; – regionalne i lokalne organizacje turystyczne; – spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku bądź przeznaczające zysk wyłącznie na cele statutowe, w których w obu powyższych przypadkach udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki sektora finansów publicznych i/lub podmioty prawa publicznego określone w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r.).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa. Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		11 557 617 EUR
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		7 907 617 EUR
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		3 650 000 EUR
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24.	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 70% – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w

		szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: – dla projektów z zakresu promocji: 100 tys. PLN, – dla pozostałych projektów: 3 mln PLN.
29.	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Refundacja, zaliczka, rozliczenie (w przypadku państwowych jednostek budżetowych) ,
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą projekty wykazujące wyraźny wpływ na gospodarkę regionu. Istotne będą przede wszystkim te przedsięwzięcia, które przyciągną turystów spoza regionu . Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego specyficznego dla działania 6.3 „Adekwatność projektu do celu działania" (sekcja 2.1). 2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu „Turystyka i „Kultura" powinny także w jak najszerszym aspekcie uwzględniać poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury turystycznej oraz obiektów dziedzictwa kulturowego i instytucji kultury. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytoryczne na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5). 3. Realizowane projekty powinny wpisywać się w założenia Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego[62]. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego „Spójność zewnętrzna projektu" (sekcja 2.5).

[62] Obowiązującą wersją Programu jest dokument pn. „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego" przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2696/III/09 z dn. 28 kwietnia 2009 r. (z ew. późniejszymi zmianami)

Działanie 6.4 Turystyka kulturowa		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7..	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11.	Numer i nazwa działania	***Działanie 6.4 Turystyka kulturowa***
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest bardziej efektywne wykorzystanie obiektów dziedzictwa kulturowego oraz wsparcie działalności instytucji kultury, co przyczyni się do rozszerzenia oferty turystycznej i kulturalnej regionu. Uzasadnienie: Wzrost atrakcyjności turystycznej Dolnego Śląska uzależniony jest od lepszego wykorzystania potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości, jakim dysponuje region. Z tego względu niezbędnym jest przede wszystkim zachowanie i ochrona cennych obiektów zabytkowych występujących na Dolnym Śląsku. W produkcie „turystyka kulturowa" preferowane będą projekty: – będące impulsem do podejmowania kolejnych przedsięwzięć (np. związanych z adaptacją i wykorzystaniem zabytków do pełnienia nowych funkcji mających pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy regionu), które przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy; – przewidziane do realizacji na szlakach turystycznych o znaczeniu regionalnym; – umożliwiające jak najszersze udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego. Preferowane będą projekty związane z miejscowościami,

		obiektami i imprezami o znaczeniu regionalnym, zlokalizowanymi w otoczeniu szlaków takich, jak np.: szlak zabytków Światowego Dziedzictwa UNESCO, szlak cysterski, szlak zamków piastowskich, szlak rzeki Odry. Ponadto realizowane projekty z zakresu dziedzictwa kulturowego powinny stanowić element szerszej oferty turystycznej w regionie, np. w ramach sieciowych produktów turystyki kulturowej, oraz być udostępnione dla ruchu turystycznego. Istotną kwestią jest również wsparcie infrastruktury dolnośląskich jednostek kultury oraz usprawnienie ich funkcjonowania, prowadzące do rozszerzenia oferty artystycznej danej jednostki. Walory turystyczne regionu uzupełnione bogatą ofertą kulturalną oraz profesjonalną promocją przyczynią się do znacznego zwiększenia ruchu turystycznego na Dolnym Śląsku. W ramach działania wsparciem zostaną również objęte przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze turystyki kulturowej.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 6.1, 6.2, 6.3, 6.5 priorytetu 6 RPO oraz priorytetem 1 i 9 RPO; – Działaniem 6.3 oraz działaniem 6.4 PO IG; – Działaniem 12.1 i 12.2 POIŚ; – Działaniem PROW - 3.4; – Działaniem PROW - 4.1.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: 1. obiektów dziedzictwa historycznego: a. konserwacji, restauracji, oraz robót budowlanych (w przypadku nieruchomości) nieruchomych i ruchomych[63] obiektów wpisanych jednostkowo do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków[64]; b. adaptacji i wykorzystania zabytków (wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków)do pełnienia nowych funkcji wraz z zakupem niezbędnego sprzętu; c. dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych; d. inwestycje dotyczące. termomodernizacji oraz wykorzystania energii słonecznej (jako jeden z elementów projektów wymienionych w pkt a, b);

[63] Zgodnie z art. 11 ust. 2 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r., w przypadku obiektów zabytkowych ruchomych nie wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków, równoważny z wymaganym wpisem uznaje się wpis do inwentarza muzealnego oraz w wypadku księgozbioru będącego częścią narodowego zasobu bibliotecznego – wpis do inwentarza bibliotecznego. Zasadę tę stosuje się do inwentarzy instytucji mających siedziby na terenie Województwa Dolnośląskiego.

[64] Zgodnie z definicjami zawartymi w „Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami" (Dz.U.z 2003 nr 162 poz 1568 z póź, zm.)

		e. adaptacji i zastosowania środków ochrony (np. przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej) w ww. obiektach; f. przedsięwzięcia dotyczące drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi) przy obiektach atrakcyjnych turystycznie (jako jeden z elementów projektów, o których mowa w pkt. a,b). 2. obiektów instytucji kultury: a. modernizacji obiektów zajmowanych przez te instytucje (wraz z zakupem niezbędnego sprzętu); b. termomodernizacji oraz wykorzystania energii słonecznej (jako jeden z elementów projektów wymienionych w pkt a); c. doposażenia w sprzęt informatyczny, niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instytucji kultury, w tym także oprogramowania komputerowego ułatwiającego ich wewnętrzne zarządzanie; 3. upowszechniania informacji o dziedzictwie przeszłości oraz o przedsięwzięciach jednostek kultury: a. tworzenie i upowszechnianie baz danych dotyczących twórców, wybitnych dzieł kultury, wydarzeń kulturalnych; b. digitalizacja zasobów wraz zakupem niezbędnych urządzeń do jej przeprowadzenia (tylko w uzasadnionych przypadkach[65]) i upowszechnianie istniejących zasobów, szczególnie związanych z zabytkami; 4. informacji i promocji turystyki kulturowej: a. budowy i modernizacji punktów informacji turystycznej oraz zakupu niezbędnego wyposażenia(pod warunkiem włączenia do regionalnego systemu informacji turystycznej i systemu e-turystyki); b. przygotowania i rozpowszechniania materiałów promujących produkty kulturowe regionu oraz przygotowania i realizacji kampanii promocyjnych; 5. organizacji imprez/wydarzeń kulturalnych o znaczeniu co najmniej regionalnym; 6. przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	

[65] Przez „uzasadnione przypadki" rozumie się sytuację, w której zakres digitalizacji jest tak duży, iż zasadnym pod względem ponoszonych kosztów oraz dalszej działalności beneficjenta, staje się zakup sprzętu służącego do digitalizacji a nie zakup samej usługi.

	a	Temat priorytetowy	11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli 57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych 58 - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego 59 - Rozwój infrastruktury kulturalnej 60 - Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - obszar miejski 02 - obszar górski 05 - obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy
	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – administracja rządowa; – szkoły wyższe; – instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z Ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego; – kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; – organizacje pozarządowe, w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne; – spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku bądź przeznaczające zysk wyłącznie na cele statutowe w których w obu powyższych przypadkach udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki sektora finansów publicznych i/lub podmioty prawa publicznego określone w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r.).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		

	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		66 257 566 EUR
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		46 157 566 EUR
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		17 300 000 EUR
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		2 800 000 EUR
24.	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 70%. – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności, w odniesieniu do projektów w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Minimalna całkowita wartość projektu: 100 tys. PLN W ramach działania możliwa będzie realizacja projektów z zakresu infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego o całkowitej kwocie wydatków kwalifikowanych do 20 mln PLN z wyjątkiem: a. projektów dotyczących : – konserwacji zabytków ruchomych; – zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i

		zniszczeniem; – projektów realizowanych przez instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego oraz uczelnie artystyczne; b. projektów dotyczących digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego, których całkowita wartość wydatków kwalifikowanych nie może przekroczyć 4 mln PLN. Powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29.	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30.	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą projekty wykazujące wyraźny wpływ na gospodarkę regionu. Istotne będą przede wszystkim te przedsięwzięcia, które przyciągną turystów spoza regionu. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego specyficznego dla działania 6.4 „Adekwatność projektu do celu działania” (sekcja 2.1). Preferowane będą projekty będące impulsem do podejmowania kolejnych przedsięwzięć (np. związanych z adaptacją i wykorzystaniem zabytków do pełnienia nowych funkcji mających pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy regionu), które przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy, Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży”. Preferowane będą projekty: – związane z miejscowościami, obiektami i imprezami o znaczeniu regionalnym, zlokalizowanymi na szlakach turystycznych o znaczeniu regionalnym, takich jak np.: szlak zabytków Światowego Dziedzictwa UNESCO, szlak cysterski, szlak zamków piastowskich, szlak rzeki Odryl – umożliwiające jak najszersze udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego. Preferencje te będą realizowane poprzez wyodrębnienie określonej kwoty w ramach naboru na projekty uwzględniające powyższe zapisy, np. projekty realizowane na wskazanych szlakach turystycznych o znaczeniu regionalnym, umożliwiające jak najszersze udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego. 2. Realizowane inwestycje powinny prowadzić do

		poszerzenia oferty artystycznej danej jednostki. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego specyficznego dla działania 6.4 „Adekwatność projektu do celu działania" (sekcja 2.1). 3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu „Turystyka i „Kultura" powinny także w jak najszerszym aspekcie uwzględniać poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury turystycznej oraz obiektów dziedzictwa kulturowego i instytucji kultury. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5). 4. Realizowane projekty powinny wpisywać się w założenia Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego[66]. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego „Spójność zewnętrzna projektu" (sekcja 2.5).

[66] Obowiązującą wersją Programu jest dokument pn. „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego" przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2696/III/09 z dn. 28 kwietnia 2009 r. (z ew. późniejszymi zmianami)

Działanie 6.5 Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11.	Numer i nazwa działania	***Działanie 6.5 Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową***
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest wzmocnienie oraz rozwój regionalnych produktów turystycznych realizowanych w ramach priorytetu „Turystyka i Kultura". Uzasadnienie: W celu stworzenia spójnego wizerunku regionu jako terenu atrakcyjnego dla turystów konieczne jest wspieranie działań o charakterze uzupełniającym, dotyczących publicznej bazy noclegowej, bezpieczeństwa turystów oraz szeroko rozumianej promocji turystycznej regionu jako całości. Realizacja powyższych przedsięwzięć przyczyni się m.in. do zwiększenia liczby turystów i zapewnienia sprawniejszej obsługi ruchu turystycznego w regionie.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 priorytetu 6 RPO oraz priorytetem 1 i 9 RPO; – Działaniem 6.3 oraz 6.4 PO IG; – Działaniem 12.1 POIŚ; – Działaniem PROW - 3.4; – Działaniem PROW - 4.1.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące:

			1. budowy, modernizacji obiektów pełniących lub przeznaczonych do pełnienia funkcji schronisk turystycznych, prowadzonych przez jednostki sektora finansów publicznych oraz organizacje pozarządowe (np. PTTK, PTSM) wraz z niezbędnym wyposażeniem (w tym działania z zakresu termomodernizacji i wykorzystania energii słonecznej, działania dostosowujące obiekty do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz przedsięwzięcia dotyczące drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi) przy obiektach atrakcyjnych turystycznie jako jeden z elementów projektu); 2. zapewnienia bezpieczeństwa turystów: – modernizacja bazy infrastrukturalnej służb i organizacji ratowniczych, działających w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa turystom; – zakup wyposażenia dla jednostek, służb i organizacji ratowniczych, działających w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa turystom; – elektroniczne systemy ostrzegawcze i monitorujące; 3. szeroko rozumianej informacji oraz promocji regionu (w tym organizacja imprez/wydarzeń o znaczeniu co najmniej regionalnym); 4. e-usług w dziedzinie turystyki i kultury.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli 55 - Promowanie walorów przyrodniczych 57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - obszar miejski 02 - obszar górski 05 - obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – administracja rządowa; – publiczne szkoły wyższe; – instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z Ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego; – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; – organizacje pozarządowe w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne; – spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku bądź przeznaczające zysk wyłącznie na cele statutowe, w których w obu powyższych przypadkach udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. – posiadają jednostki sektora finansów publicznych i/lub podmioty prawa publicznego określone w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r.).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		21 028 307 EUR
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		14 178 307 EUR
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		5 950 000 EUR
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		900 000 EUR
24.	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 70%. – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie

		dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dot. konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu, środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektów dotyczących zakupu urządzeń i wyposażenia służących zwiększeniu bezpieczeństwa turystów: 100 tys. PLN. Minimalna całkowita wartość projektów dotyczących organizacji imprez promujących Dolny Śląsk o znaczeniu co najmniej regionalnym, w tym wydarzeń turystycznych i kulturalnych: 500 tys. PLN.
29.	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32.	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą projekty wykazujące wyraźny wpływ na gospodarkę regionu. Istotne będą przede wszystkim te przedsięwzięcia, które przyciągną turystów spoza regionu Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego specyficznego dla działania 6.5 „Adekwatność projektu do celu działania" (sekcja 2.1). 2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu „Turystyka i „Kultura" powinny także w jak najszerszym aspekcie uwzględniać poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury turystycznej oraz obiektów dziedzictwa kulturowego i instytucji kultury. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5). 3. Realizowane projekty powinny wpisywać się w założenia Programu Rozwoju Turystyki dla

		Województwa Dolnośląskiego[67]. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium kluczowego „Spójność zewnętrzna projektu” (sekcja 2.5).

[67] Obowiązującą wersją Programu jest dokument pn. „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego” przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2696/III/09 z dn. 28 kwietnia 2009 r. (z ew. późniejszymi zmianami)

2.7 Priorytet 7 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja”)

Nr działania	Nazwa działania
7.1	Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego
7.2	Rozwój infrastruktury placówek edukacyjnych

Opis priorytetu:

Dynamiczny rozwój Dolnego Śląska jest ogromnym wyzwaniem dla instytucji i środowisk kształcących przyszłą, dobrze wykwalifikowaną kadrę. Uwzględniając tempo rozwoju i dywersyfikację rynku pracy, polityka edukacyjna regionu powinna być ukierunkowana przede wszystkim na dostosowanie kształcenia do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy oraz do wymogów rynku pracy. Priorytetem powinna być również poprawa jakości i efektywności kształcenia w zakresie nauk technicznych, matematycznych i przyrodniczych z uwzględnieniem innowacyjnych form nauczania oraz integracyjnej roli technologii informacyjnej.

W ramach priorytetu wsparcie uzyskają przedsięwzięcia w zakresie edukacji mające na celu zwiększenie jej efektywności, atrakcyjności programowej, unowocześnienie poprzez inwestycje związane z infrastrukturą obiektów edukacyjnych (wraz z niezbędnym, nowoczesnym wyposażeniem dydaktycznym), ich bazy socjalnej i zaplecza sportowego. Dotyczy to placówek edukacyjnych od etapu przedszkolnego po szkolnictwo wyższe, placówek uwzględniających specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży, jak również ośrodków prowadzących działalność związaną z kształceniem i doskonaleniem zawodowym osób dorosłych, w tym nauczycieli. Ze względu na niewystarczające, w stosunku do potrzeb rynkowych, kształcenie zawodowe młodzieży wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia inwestycyjne w infrastrukturę bazy dydaktycznej służącej praktycznemu kształceniu zawodowemu w szkołach ponadgimnazjalnych.

W celu zaspokojenia zwiększającego się popytu na specjalistów, głównie z dziedzin rozwijających się w oparciu o innowacyjne rozwiązania, niezbędne będzie wsparcie działań dotyczących umożliwiania dostępu osobom uczącym się do nowoczesnych rozwiązań, m.in. poprzez inwestycje poprawiające ilość i jakość laboratoriów dydaktycznych. Ważną kwestią jest zagwarantowanie dobrego jakościowo zaplecza informatycznego, w tym sprzętu komputerowego dla celów dydaktycznych w placówkach edukacyjnych. Ponadto dla szkolnictwa wyższego możliwe będzie wsparcie w zakresie e-usług w edukacji dotyczących e-learningu oraz systemów zarządzania.

Wsparciem objęte zostaną również inwestycje dotyczące usuwania barier architektonicznych utrudniających dostęp do edukacji osobom niepełnosprawnym oraz działania sprzyjające poszanowaniu środowiska naturalnego (m.in. poprzez inwestycje termomodernizacyjne).

Wszystkie przedsięwzięcia związane z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną w ramach priorytetu powinny uwzględniać jej szersze użytkowanie, np. wykorzystanie placówki szkolnej również dla celów kształcenia ustawicznego.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

Biorąc pod uwagę duże zróżnicowanie wewnątrz regionu w dostępności do odpowiedniej jakości usług edukacyjnych, preferowane będą projekty realizowane na obszarach wiejskich i małych miast. W ramach tego priorytetu projekty z tych terenów mają zagwarantowaną min. 15% alokację.

Działanie 7.1 Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 7 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 7.1 Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Poprawa warunków infrastrukturalnych ośrodków akademickich służących podniesieniu jakości i zwiększeniu dostępności kształcenia na poziomie wyższym z uwzględnieniem e-usług w edukacji. Uzasadnienie: Rozwój nowych dziedzin naukowych, postęp technologiczny w gospodarce i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań przekłada się na potrzebę zwiększenia liczby specjalistów, zwłaszcza w dziedzinach nauk inżynieryjnych, technicznych, matematycznych i przyrodniczych. Wymusza to konieczność zwiększenia możliwości kształcenia w nowoczesnych warunkach, z dostępem do najnowszych osiągnięć i doświadczeń. Obecny stan regionalnych ośrodków akademickich nie spełnia ww. wymagań, głównie ze względu na niedostosowaną powierzchniowo i technicznie infrastrukturę oraz przestarzałe bądź niewystarczające wyposażenie. Ważnym elementem wspomagającym jakość kształcenia jest odpowiednia baza socjalna (akademiki, stołówki). Szczególnie istotne jest to ze względu na osoby zamieszkujące poza ośrodkami akademickimi, zwłaszcza z obszarów wiejskich. Wspierana będzie także infrastruktura towarzysząca, tj. obiekty sportowe, biblioteki. Jedną ze

		słabych stron współczesnego kształcenia jest również zbyt niski poziom wykorzystywania e-usług przez jednostki szkolnictwa wyższego. Umiejętne wykorzystywanie e-usług znacząco wpływa na poprawę funkcjonowania placówek (np. przez sprawną obsługę studentów, możliwość zasięgania informacji drogą internetową) oraz wzbogaca ofertę edukacyjną poprzez kształcenie na odległość. Rozwiązania, jakie daje e-edukacja, powinny być szczególnie brane pod uwagę w przypadku osób z utrudnionym dostępem do edukacji, m.in. niepełnosprawnych i zamieszkujących obszary wiejskie i małe miasta. W tym celu wsparciem będą objęte projekty (tylko w ramach jednej placówki) związane z wdrożeniem nowoczesnych metod nauczania na odległość oraz e-usług z wykorzystaniem sprzętu informatycznego i nowoczesnych rozwiązań technologicznych. W ramach przedsięwzięć duże znaczenie będzie miało uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto w ramach realizowanych projektów możliwe będzie zastosowanie nowoczesnych technologii energooszczędnych, dotyczących m.in. termomodernizacji, wykorzystania energii słonecznej. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze szkolnictwa wyższego.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 7.2, Priorytetu 7 RPO oraz Priorytetem 1, 2 i 9 RPO; – Działaniem 14.1 PO IŚ; – Priorytetem 3, 4 PO KL; – Działaniem 2.1,oraz 2.2,2.3 PO IG.
14	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: 1. budowy i modernizacji: – obiektów dydaktycznych szkół wyższych; – infrastruktury naukowo-badawczej wykorzystywanej w zajęciach dydaktycznych (w tym laboratoria, biblioteki); 2. budowy i modernizacji infrastruktury sportowej funkcjonującej przy szkołach wyższych i wykorzystywanej na cele edukacyjne; 3. budowy i modernizacji infrastruktury bazy socjalnej szkół wyższych, np. akademiki, stołówki; 4. wyposażenia obiektów dydaktycznych i zaplecza szkół wyższych w niezbędny sprzęt, np. sprzęt laboratoryjny; 5. zakupu wyposażenia informatycznego (np. sprzętu informatycznego, oprogramowania i serwerów wraz z niezbędnymi przyłączami) wykorzystywanego w: – prowadzeniu działalności e-edukacyjnej na odległość (e-learning);

			– prowadzeniu e-usług w systemie zarządzania w placówkach szkolnictwa wyższego oraz powiązanych z dydaktyką (np. biblioteki) projekty dotyczące m.in. rekrutacji on-line, elektronicznej karty studenta, elektronicznej bazy zasobów bibliotecznych; 6. infrastruktury informatycznej powiązanej z dydaktyką (w tym budowa i modernizacja pracowni komputerowych, zakup niezbędnego wyposażenia (np. sprzęt komputerowy, przyłącza) – jako jeden z elementów projektu; 7. inwestycji związanych z usuwaniem barier infrastrukturalnych dla niepełnosprawnych w obiektach dydaktycznych i zaplecza szkół wyższych (jako jeden z elementów projektów o których mowa w pkt.1-3); 8. inwestycji dot. termomodernizacji oraz wykorzystania energii słonecznej (jako jeden z elementów projektów o których mowa w pkt.1-3); 9. przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń w obszarze tematycznym działania 7.1.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	75 - Infrastruktura systemu oświaty 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	18 - Edukacja
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– szkoły wyższe[68]; – osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły wyższe[40]; – jednostki naukowe prowadzące działalność edukacyjną, w tym jednostki organizacyjne Polskiej Akademii Nauk.

[68] Jednostki działające na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27.07.2005, Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 164, poz 1365 ze zm.)

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb systemowy, konkursowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		64 543 220 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		45 142 135 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		17 401 085 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		2 000 000 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 70 % – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość		Realizowane będą przedsięwzięcia o wartości:

	projektu (jeśli dotyczy)	– w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia i infrastruktury informatycznej (w tym zakup sprzętu/oprogramowania) od 200 tys. PLN do 20 mln PLN całkowitej wartości projektu; – w przypadku pozostałych projektów inwestycyjnych: od 2 mln PLN do 20 mln PLN całkowitej wartości projektu (z wyłączeniem: o indywidualnych projektów kluczowych o projektów dotyczących szkolnictwa artystycznego, gdzie maksymalna wartość wynosi 4 mln PLN całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych). Powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w zakresie e-usług w edukacji 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Preferowane będą projekty dotyczące kierunków studiów posiadających akredytację, a zwłaszcza tych istotnych dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, czyli inżynieryjno-technicznych, matematycznych (w tym informatycznych), przyrodniczych. Założenie to będzie realizowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży”. 2. Projekty realizowane w ramach priorytetu będą uwzględniać działania mające na celu poprawę dostępu dla osób niepełnosprawnych. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans” (sekcja 2.5).

Działanie 7.2 Rozwój infrastruktury placówek edukacyjnych		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 7 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 7.2 Rozwój infrastruktury placówek edukacyjnych***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel : Poprawa warunków nauczania i możliwości rozwoju osób uczących się poprzez przedsięwzięcia inwestycyjne w placówkach edukacyjnych. Uzasadnienie: Mimo postępującego niżu demograficznego oraz systematycznej poprawy warunków kształcenia, odczuwalny jest nadal niedostatek nowoczesnej bazy edukacyjnej, zapewniającej odpowiednie warunki nauki. Ze względu na potrzeby rozwoju regionalnej gospodarki opartej na wiedzy oraz dostosowanie systemu nauczania do potrzeb rynku pracy dofinansowane będą projekty podnoszące efektywność oraz popularyzujące nauczanie przedmiotów technicznych, przyrodniczych i matematycznych. Ponadto wspierany będzie rozwój bazy dydaktycznej służącej praktycznemu kształceniu zawodowemu i ustawicznemu. Konieczność doskonalenia oraz pozyskiwania nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych przez osoby dorosłe wymaga odpowiedniego zaplecza, sprzętu i przygotowania kadr do nauczania z wykorzystaniem tego sprzętu Zły stan infrastruktury oświatowej oraz braki w wyposażeniu są szczególnie widoczne na obszarach wiejskich. Dotyczy to m.in. braku odpowiedniej i

		właściwie wyposażonej infrastruktury sportowej wykorzystywanej w systemie edukacyjnym. W ramach działania wspierane będą również inicjatywy mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku 3-6 lat (preferowane będą projekty dotyczące wyrównywania szans edukacyjnych na terenach wiejskich i małych miast) oraz przedsięwzięcia inwestycyjne, których celem będzie poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury placówek prowadzących działalność dla dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wszystkie inwestycje infrastrukturalne w publicznym systemie edukacji powinny wynikać z racjonalizacji sieci placówek edukacyjnych (dotyczy to wyłącznie placówek przedszkolnych, szkolnych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i kształcenia ustawicznego). Istotnym elementem wszystkich przedsięwzięć realizowanych w tym działaniu będzie uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach realizowanych projektów możliwe będzie zastosowanie nowoczesnych technologii energooszczędnych, dotyczących m.in. termomodernizacji oraz wykorzystania energii słonecznej. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze tematycznym działania 7.2
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 7.1 Priorytetu 7 RPO oraz Priorytetem 5 i 9 RPO; – Priorytetem 3, 7, 9 PO KL.
14	Przykładowe rodzaje projektów	Projekty dotyczące: 1. budowy i modernizacji obiektów służących prowadzeniu działalności dydaktycznej, tj.: – budynków przedszkolnych, szkolnych oraz placówek dla dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych; – infrastruktury powiązanej z dydaktyką w placówkach szkolnych (w tym laboratoria, biblioteki); – infrastruktury placówek kształcenia ustawicznego i placówek kształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz placówek związanych z praktyczną nauką zawodu w szkołach ponadgimnazjalnych; 2. budowy i modernizacji obiektów sportowych wykorzystywanych w systemie edukacji, np. sale gimnastyczne, baseny, boiska sportowe; 3. budowy i modernizacji obiektów infrastruktury socjalnej szkół np. bursy, internaty, stołówki; 4. wyposażenia obiektów dydaktycznych i zaplecza przedszkoli, szkół oraz placówek dla dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i placówek

			kształcenia ustawicznego w niezbędny sprzęt (np. sprzęt laboratoryjny, sprzęt wykorzystywany do edukacji zawodowej); 5. infrastruktury informatycznej powiązanej z dydaktyką w placówkach edukacyjnych (w tym budowa i modernizacja pracowni komputerowych, zakup niezbędnego sprzętu) – jako jeden z elementów projektu; 6. inwestycji związanych z usuwaniem barier infrastrukturalnych dla osób niepełnosprawnych (jako jeden z elementów projektu o których mowa w pkt.1-3); 7. inwestycji dot. termomodernizacji oraz wykorzystania energii słonecznej (jako jeden z elementów projektu o których mowa w pkt.1-3); 8. przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń w obszarze tematycznym działania 7.2.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	75 - Infrastruktura systemu oświaty 77 - Infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza 79 - Pozostała infrastruktura społeczna
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	72 - Opracowywanie, uruchomienie i wdrożenie reform systemów kształcenia i szkolenia celem zwiększenia zdolności do zatrudnienia, zwiększenia stopnia dostosowania systemów kształcenia i szkolenia początkowego i zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz systematycznej aktualizacji kwalifikacji kadry systemu oświaty w perspektywie gospodarki opartej na innowacji i wiedzy
	c	Forma finansowania	01 - pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	18 – Edukacja
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Możliwość zastosowania mechanizmu elastyczności (cross-financingu) może dotyczyć wyłącznie projektów polegających na wyposażeniu w nowy sprzęt niezbędny do praktycznej nauki zawodu i kształcenia ustawicznego. W tym zakresie możliwe będzie wsparcie dla opracowania programów nauczania bazujących na danym sprzęcie oraz kursów obsługi dla osób prowadzących zajęcia na tym sprzęcie.
18	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	1. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki edukacyjne[69], np.: – jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną; – kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; – organizacje pozarządowe; – samorządy gospodarcze i zawodowe, izby rzemieślnicze (wyłącznie w zakresie kształcenia zawodowego i ustawicznego). 2. Szkoły wyższe, osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły wyższe[70] (wyłącznie w zakresie kształcenia ustawicznego). 3. Województwo Dolnośląskie (w przypadku projektów indywidualnych, nie realizowanych przez Województwo Dolnośląskie jako typ beneficjenta wskazany w pkt 1).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		77 008 181 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		53 908 181 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		20 100 000 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		3 000 000 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 70% – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi

[69] Jednostki działające na podstawie przepisów Ustawy z dnia 07.09.1991 o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz 2572 ze zm.).
[70] Jednostki działające na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27.07.2005 Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 164, poz 1365 ze zm.).

		pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Realizowane będą projekty o wartości: – w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia: dla przedszkoli od 25 tys. PLN całkowitej wartości projektu, dla pozostałych jednostek od 50 tys. PLN całkowitej wartości projektu; – w przypadku projektów infrastrukturalnych (w tym budowa i modernizacja) obiektów: – przedszkoli od 100 tys. PLN całkowitej wartości projektu; – dla pozostałych (z wyjątkiem szkolnictwa artystycznego) od 500 tys. PLN całkowitej wartości projektu; – dla szkolnictwa artystycznego od 500 tys. PLN całkowitej wartości projektu do 4 mln PLN całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych. Powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 20 tys. PLN
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalnie 10 % wydatków kwalifikowalnych projektu
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Ze względu na większość negatywnych uwarunkowań w zakresie edukacji na poziomie przedszkolnym, podstawowym oraz gimnazjalnym, skumulowanych na obszarach wiejskich i w małych miastach, w ramach priorytetu preferowane będą projekty realizowane na terenach wiejskich i małych miast. Założenie to realizuje gwarancja zapisana w celu Priorytetu

		VII, zgodnie z którą udział w budżecie priorytetu projektów dotowanych na obszarach wiejskich i w małych miastach wynosił będzie nie mniej niż 15%. 2. Projekty realizowane w ramach priorytetu będą uwzględniać działania mające na celu poprawę dostępu dla osób niepełnosprawnych Założenie to będzie realizowane na etapie oceny merytorycznej na podstawie kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans" (sekcja 2.5).

2.8 Priorytet 8 Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku („Zdrowie")

Nr działania	Nazwa działania
8.1	Poprawa jakości opieki zdrowotnej

Opis priorytetu:

Głównym celem działania jest poprawa jakości opieki zdrowotnej poprzez podniesienie standardu usług medycznych oraz zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez zakłady opieki zdrowotnej. Zostanie to osiągnięte poprzez niezbędne i wymagane prawem modernizacje obiektów już istniejących zakładów opieki zdrowotnej, zakup nowoczesnego sprzętu medycznego i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających zarządzanie i związanych z e-zdrowiem. Wszystkie inwestycje infrastrukturalne powinny wynikać z racjonalizacji sieci placówek ochrony zdrowia. Realizacja działania przyczyni się do poprawy zdrowia mieszkańców regionu i utrzymaniu liczby osób aktywnych zawodowo. W ramach istniejącej lokalowej infrastruktury ochrony zdrowia wspierane będą przedsięwzięcia dostosowujące obiekty do obowiązujących wymogów prawnych, które muszą spełniać jednostki ochrony zdrowia.

Dofinansowanie mogą również uzyskać projekty związane z termomodernizacją budynków, łącznie z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii. Współfinansowanie budowy nowych obiektów będzie możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy modernizacja istniejącej infrastruktury jest ekonomicznie nieuzasadniona. Preferowane będą projekty wspierające rozwój zakładów leczenia i opieki długoterminowej przebiegający na bazie zasobów znajdujących się w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej (zamiana łóżek krótkoterminowych na łóżka opieki długoterminowej).

Ze wsparcia w ramach Priorytetu zostały wyłączone przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową[71].

Ponadto w ramach priorytetu będą dofinansowywane zakupy nowoczesnego, niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej w tym specjalistycznych urządzeń diagnostycznych. Inwestycje w takie urządzenia umożliwią wczesne wykrywanie i leczenie chorób, co w efekcie doprowadzi do utrzymania liczby osób aktywnych zawodowo na rynku pracy. Na zwiększenie dostępności do usług medycznych wpłynie również wdrożenie w ochronie zdrowia systemów informatycznych pozwalających na rozwój aplikacji telemedycznych umożliwiających świadczenie usług medycznych drogą elektroniczną (e-zdrowie).

Dofinansowanie otrzymają również projekty związane z informatyzacją placówek i wykorzystaniem technologii informacyjno-telekomunikacyjnych.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

O dotacje w niniejszym działaniu mogą ubiegać się zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia (zgodnie z pkt. 18 a Typ Beneficjentów), czyli jednostki posiadające umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, o której mowa w dziale VI ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ponadto zakres projektu musi być zgodny z zakontraktowanym rodzajem lub zakresem świadczeń.

[71] Przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową są beneficjentami Działania 1.1 URPO i będą objęte zasadami pomocy publicznej wynikającymi z projektowanego rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.
Przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność uzdrowiskową rozumie się przedsiębiorstwa prowadzące działalność polegającą na świadczeniu lecznictwa uzdrowiskowego, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005r. Nr 167 poz.1399).

Działanie 8.1 Poprawa jakości opieki zdrowotnej		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 8 Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku („Zdrowie")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 8.1 Poprawa jakości opieki zdrowotnej***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem działania jest poprawa jakości opieki zdrowotnej poprzez podniesienie standardu usług medycznych oraz zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez zakłady opieki zdrowotnej. Uzasadnienie: Jakość usług medycznych na terenie Dolnego Śląska świadczonych w publicznym systemie ochrony zdrowia znacząco odbiega od oczekiwań mieszkańców regionu. Sytuacja ta wynika ze złego stanu infrastruktury lokalowej, jak również niewystarczającej ilości sprzętu medycznego, w tym specjalistycznego. Dlatego też w ramach działania wsparcie uzyskają przedsięwzięcia poprawiające istniejącą infrastrukturę jednostek ochrony zdrowia poprzez jej dostosowanie do wymogów prawnych. Wszystkie dotowane zadania muszą prowadzić do racjonalizacji sieci placówek opieki zdrowotnej w regionie. Podniesienie jakości świadczonych usług medycznych wymaga jednocześnie nakładów finansowych na nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną. Zakup nowego sprzętu możliwy będzie przede wszystkim w sytuacji, gdy posiadany sprzęt nie spełnia obowiązujących norm lub gdy jego wymiana doprowadzi do racjonalizacji procesu leczenia, bądź też jego brak uniemożliwi leczenie. Inwestycje w tym zakresie opierać się muszą na

			szczegółowej analizie zapotrzebowania oraz optymalnego poziomu świadczenia usług w danym zakresie. Dodatkowo wspierane będą projekty dotyczące wdrażania rozwiązań z zakresu e-zdrowie wraz z zakupem odpowiednich narzędzi ICT. Projekty w tym zakresie zgłaszane przez więcej niż jeden podmiot będą realizowane w Priorytecie „Społeczeństwo informacyjne". Realizowane w ramach działania przedsięwzięcia będą przyczyniać się do osiągnięcia celu Strategii Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce na lata 2007-2013. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze ochrony zdrowia.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		Działanie jest komplementarne z: – Priorytetem 1, 2, 5 RPO; – Priorytetem 13 PO IŚ.
14	Przykładowe rodzaje projektów		Projekty dotyczące: – budowy[72], modernizacji placówek ochrony zdrowia (związane z dostosowaniem obiektów do obowiązujących przepisów prawa); – termomodernizacji i wykorzystania energii słonecznej (jako element ww. typów projektów); – modernizacji, zakupu aparatury i sprzętu medycznego, w tym specjalistycznego wraz z dostosowaniem pomieszczeń; – zakupu i wdrożenia technologii informacyjno-komunikacyjnych (np. zintegrowanych systemów wspomagających zarządzanie placówką) oraz systemów i aplikacji związanych z e-zdrowiem; – przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń – zakupu aparatury i sprzętu medycznego służącego wysokospecjalistycznym technikom terapii onkologicznej wykorzystujących promieniowanie jonizujące wraz z dostosowaniem pomieszczeń.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	76 - Infrastruktura ochrony zdrowia 11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.) 13 - Usługi i aplikacja dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja)

[72] Współfinansowanie budowy nowych obiektów będzie możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy modernizacja istniejącej infrastruktury jest ekonomicznie nieuzasadniona

	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 02 - Obszar górski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia) 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6.
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	– zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia z wyłączeniem podmiotów, których organami założycielskimi są: minister, centralny organ administracji rządowej, publiczna uczelnia medyczna, publiczna uczelnia prowadząca działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych. – organy założycielskie uprawnionych powyżej zakładów opieki zdrowotnej działających w publicznym systemie ochrony zdrowia.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa. Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		63 722 970 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		52 722 970 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		8 000 000 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		3 000 000 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		Projekty nie objęte pomocą publiczną lub objęte pomocą de minimis – maks. 85%.

25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Od 1 stycznia 2007 r.,
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: 100 000 PLN (z wyłączeniem projektów dotyczących współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej).
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka ,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	1. Współfinansowanie budowy nowych obiektów będzie możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy modernizacja istniejącej infrastruktury jest ekonomicznie nieuzasadniona. Założenie to zostanie zapisane w ogłoszeniu o naborze projektów. Weryfikacja zostanie przeprowadzona na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowego kryterium" Zgodność z założeniami programu" (sekcja 2.3). 2. Wszystkie dotowane zadania muszą prowadzić do racjonalizacji sieci placówek opieki zdrowotnej w regionie. Założenie to będzie weryfikowane na etapie wyboru projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa na podstawie strategicznego kryterium wyboru projektów „Wpływ projektu na rozwój sektora/branży". 3. Współfinansowanie zakupu nowego sprzętu możliwe będzie przede wszystkim w sytuacji, gdy posiadany sprzęt nie spełnia obowiązujących norm lub gdy jego wymiana doprowadzi do racjonalizacji procesu leczenia bądź też jego brak uniemożliwia leczenie. Założenie to zostanie zapisane w ogłoszeniu o naborze projektów. Weryfikacja zostanie przeprowadzona na etapie oceny merytorycznej na podstawie kluczowego kryterium" Zgodność z założeniami programu" (sekcja 2.3).

2.9 Priorytet 9 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta")

Nr działania	Nazwa działania
9.1	Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców
9.2	Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców

Opis priorytetu:

Głównym celem priorytetu jest przeciwdziałanie marginalizacji obszarów miast województwa dolnośląskiego, na których nasilają się negatywne zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan fizyczny przestrzeni.

Działania podjęte w ramach priorytetu prowadzić będą do odnowy zdegradowanych obszarów miejskich oraz wzmocnienia struktur społeczno-ekonomicznych. Wsparcie udzielone zostanie na zintegrowane rozwiązania traktujące kompleksowo problemy gospodarcze, społeczne i środowiskowe, tj. Lokalne Programy Rewitalizacji[73].

Zakres wsparcia został zróżnicowany ze względu na wielkość miast. Wynika to z konieczności koncentracji środków na wybranych obszarach problemowych. W przypadku miast powyżej 10 000 mieszkańców wsparte zostaną szeroko rozumiane procesy rewitalizacyjne i sanacyjne najbardziej zdegradowanych części tych miast.

W przypadku pozostałych miast wsparcie to zostało ograniczone wyłącznie do inwestycji z zakresu mieszkalnictwa.

Zarówno w Działaniu 9.1 jak i w Działaniu 9.2 w zakresie mieszkalnictwa preferowane będą projekty dotyczące zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych dla:

- gospodarstw domowych o niskich dochodach,
- osób niepełnosprawnych,
- imigrantów, mniejszości narodowych i mniejszości etnicznych lub uchodźców

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w ramach priorytetu przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

[73] Dopuszcza się stosowanie innej nazwy dokumentu pod warunkiem zachowania zintegrowanego podejścia do problemów związanych z obszarami miejskimi oraz przyjęcia tego dokumentu przez organ stanowiący miasta.

Działanie 9.1. Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 9 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 9.1 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel : Celem działania jest odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach województwa dolnośląskiego liczących powyżej 10 tysięcy mieszkańców. Uzasadnienie: Na terenie województwa występują negatywne tendencje ograniczające rozwój gospodarczy miast. W szczególności jest to degradacja fizycznego środowiska miast, przejawiająca się w postępującej destrukcji tkanki urbanistyczno-architektonicznej. Niszczeniu ulega przede wszystkim nieremontowana od lat zabudowa (często zabytkowa), a także towarzysząca jej infrastruktura. Ponadto w niektórych miastach istotny problem stanowią niezagospodarowane tereny poprzemysłowe i powojskowe. Negatywną tendencją jest także degradacja społeczna przejawiająca się kumulacją negatywnych zjawisk ekonomiczno-społecznych (np. wysokie bezrobocie, niski poziom aktywności gospodarczej, wyższe niż w innych rejonach natężenie występowania zjawisk patologicznych, wysoki stopień przestępczości). W ramach niniejszego działania przewidywane jest dofinansowanie przedsięwzięć zmierzających do odnowy zdegradowanych obszarów w 37 największych miastach

		regionu[74]. Wsparcie będzie udzielane zintegrowanym interwencjom na obszarach zdegradowanych w ramach Lokalnych Programów Rewitalizacji. Podejmowane interwencje powinny przyczyniać się do ożywienia gospodarczego tych obszarów. Aby zapewnić trwałą poprawę obszarów zdegradowanych, obszary wsparcia będą wyznaczone w taki sposób, by zachowana została intensywność udzielonej pomocy w wysokości 1100 zł na jednego mieszkańca. Ponadto dla powodzenia procesów rewitalizacyjnych konieczne jest uzupełnienie przedsięwzięć infrastrukturalnych, realizowanych przy wsparciu środków priorytetu „Miasta", odpowiednimi przedsięwzięciami społecznymi. IZ RPO będzie weryfikować wywiązywanie się z tego obowiązku. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń z zakresu rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich. Ogólne zasady w zakresie udzielania wsparcia w ramach Działania 9.1 można znaleźć w Załączniku nr 3 do RPO. Zasady te są uszczegółowione w Załączniku nr 9 oraz w „Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013" opracowanych przez IZ RPO.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – Działaniem 9.2 oraz Priorytetem 2, 3, 4, 5, 6 i 7 RPO; W przypadku wsparcia dla mieszkalnictwa, jest ono dopuszczalne wyłącznie z EFRR na poziomie Regionalnych Programów Operacyjnych. Dlatego też działanie nie jest komplementarne z innymi programami operacyjnymi.
14	Przykładowe rodzaje projektów	**1. Zakres typów projektów jak w następujących priorytetach RPO:** – Priorytet 2 „Społeczeństwo informacyjne" – z wyłączeniem projektów dotyczących jednostek służby zdrowia; – Priorytet 3 „Transport" – z wyłączeniem projektów – dotyczących taboru miejskiego i kolejowego; – Priorytet 4 „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne"; – Priorytet 5 „Energetyka" – z wyłączeniem projektów dotyczących termomodernizacji budynków podmiotów leczniczych; – Priorytet 6 „Turystyka i Kultura"; – Priorytet 7"Edukacja"

[74] 37 miast o liczbie mieszkańców co najmniej 10 000 mieszkańców wg faktycznego miejsca zamieszkania w dniu 31.12.2005 r. na podstawie danych GUS.

		2. Realizacja innych przedsięwzięć niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania obszaru wsparcia, w szczególności: – budowa, remont i modernizacja drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej (np. zieleń miejska, place zabaw); – wsparcie infrastruktury użytkowanej przez instytucje i organizacje pełniące kluczowe funkcje społeczne na rzecz społeczności lokalnej obszaru wsparcia. – zabezpieczenia przeciwpowodziowego np. zakupu sprzętu służącego zapobieganiu i walce z powodziami **3. Inwestycje w dziedzinie mieszkalnictwa[75] dotyczące:** a) renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj. odnowienie następujących głównych elementów konstrukcji budynku: – dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki schodowej, korytarzy wewnętrznych/ zewnętrznych, wejścia i elementów jego konstrukcji zewnętrznej, windy, – instalacji technicznej budynku, – działania w zakresie oszczędności energetycznej; b) przygotowania do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i zmianę wykorzystania istniejących budynków stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. Zmiana wykorzystania ww. budynków nie może dotyczyć budynków, które dotąd pełniły funkcję budynków socjalnych. Do współfinansowania kwalifikuje się wyłącznie takie inwestycje, które będą polegały na renowacji, połączonej jednocześnie z adaptacją (zmianą) dotychczasowego przeznaczenia budynku niepełniącego dotąd funkcji budynku socjalnego. Dzięki takim inwestycjom mają powstać nowe lokale socjalne (ma się zatem zwiększyć liczba tego rodzaju lokali). **4. Przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.** **5. Projekty dotyczące rekultywacji obszarów poprzemysłowych i powojskowych:** - wsparcia infrastruktury użytkowanej przez instytucje i organizacje pełniące kluczowe funkcje społeczne na rzecz społeczności lokalnej obszaru wsparcia; - budowy, remontu i modernizacji drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej (np. zieleń miejska, place zabaw); - termomodernizacji placówek edukacyjnych (wyłącznie: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły

[75] zgodnie z art. 47 Rozporządzenia (WE) nr 1828/2006

		średnie), w tym z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii; - wsparcia obiektów instytucji kultury w zakresie: modernizacji obiektów zajmowanych przez te instytucje (wraz z zakupem niezbędnego sprzętu) lub doposażenia w sprzęt informatyczny, niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instytucji kultury, w tym także oprogramowania komputerowego ułatwiającego ich wewnętrzne zarządzanie; - infrastruktury placówek edukacyjnych zgodnie z zakresem działania 7.2 z wyłączeniem przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej; - infrastruktury szkolnictwa wyższego zgodnie z zakresem działania 7.1 z wyłączeniem przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej; - zabezpieczenia przeciwpowodziowego i zapobiegania suszom w zakresie: regulacji i utrzymania cieków wodnych (pogłębianie, stabilizacja brzegów, prace remontowe w korytach rzecznych itd.), uwzględniające potrzeby ochrony przyrody, w tym bioróżnorodności lub robót budowlanych i zakupu wyposażenia dla obiektów technicznej ochrony przeciwpowodziowej, zwiększających retencję wód powierzchniowych (np. wałów, przepompowni, magazynów przeciwpowodziowych, urządzeń piętrzących i zbiorników); - rekultywacji obszarów zdegradowanych (w tym poprzemysłowych i powojskowych) polegającej na zagospodarowaniu tych terenów na cele przyrodnicze, rekreacyjno-wypoczynkowe lub gospodarki proekologicznej; - budowy i modernizacji dróg publicznych prowadzących bezpośrednio lub znajdującego się na terenach poprzemysłowych i powojskowych; **6. Projekty infrastrukturalne skierowane na realizację potrzeb imigrantów, mniejszości narodowych i mniejszości etnicznych oraz uchodźców:** - wsparcia infrastruktury użytkowanej przez instytucje i organizacje pełniące kluczowe funkcje społeczne na rzecz społeczności lokalnej obszaru wsparcia; - budowy, remontu i modernizacji drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej (np. zieleń miejska, place zabaw); - termomodernizacji placówek edukacyjnych (wyłącznie: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie), w tym z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii; - wsparcia obiektów instytucji kultury w zakresie: modernizacji obiektów zajmowanych przez te instytucje (wraz z zakupem niezbędnego sprzętu) lub doposażenia w sprzęt informatyczny, niezbędny do prawidłowego

			funkcjonowania instytucji kultury, w tym także oprogramowania komputerowego ułatwiającego ich wewnętrzne zarządzanie; - infrastruktury placówek edukacyjnych zgodnie z zakresem działania 7.2 z wyłączeniem przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej. **Uwaga: Wszystkie projekty planowane do realizacji muszą być ujęte w ramach Lokalnych Programów Rewitalizacji.**
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	66 - Wdrażanie środków aktywnych i prewencyjnych na rynku pracy 71- Ścieżki wprowadzania do zatrudnienia osób zdefaworyzowanych: zwalczanie dyskryminacji w dostępie do rynku pracy i promocja zróżnicowania w pracy 73 - Zwiększenie udziału edukacji i szkoleń poprzez działania ukierunkowane na zmniejszenie zjawiska przedwczesnego kończenia edukacji i przez poprawę dostępu do profesjonalnego nauczania początkowego i szkolnictwa wyższego
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	Dla poszczególnych typów projektów zgodnie z odpowiednimi zapisami w Priorytetach: 2 „Społeczeństwo informacyjne”, 3 „Transport”, 4 „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”, 5 „Energetyka”, 6 „Turystyka i Kultura”, 7”Edukacja”. 12 – Budownictwo (dla przedsięwzięć z zakresu infrastruktury mieszkaniowej)
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6.
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		W ramach instrumentu elastyczności istnieje możliwość współfinansowania szkoleń dla mieszkańców obszaru wsparcia wskazanego w Lokalnym Programie Rewitalizacji (np. dzielnicy miasta o niskiej jakości życia), pod warunkiem, że związki z inwestycjami w infrastrukturę są wyraźne i jednoznaczne oraz że mieszczą się w ramach programu rewitalizacji miasta (działania szkoleniowe wspierane z EFRR w ramach instrumentu elastyczności): są one kwalifikowalne tylko, jeżeli wchodzą w skład szerszego programu rewitalizacji miasta, a ich skala jest niewielka; w tym przypadku priorytetem jest inwestycja w infrastrukturę, a związane z nią szkolenie ma charakter podporządkowany. Planowane do realizacji w ramach instrumentu elastyczności działania muszą być

			ujęte w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.
18	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	– beneficjenci wymienieni w Priorytetach: 2 „Społeczeństwo informacyjne”, 3 „Transport”, 4 „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”, 5 „Energetyka”, 6 „Turystyka i Kultura”, 7 „Edukacja” w zakresie projektów wskazanych w tych priorytetach; – jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną; – spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; – towarzystwa budownictwa społecznego; – podmioty działające w zakresie pomocy społecznej; – organizacje pozarządowe; – samorządy gospodarcze i zawodowe oraz związki zawodowe; – administracja publiczna
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		144 167 756 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		100 996 874 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie[76]		28 459 686 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		14 711 196 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		– Typy projektów: – **Projekty dotyczące rekultywacji obszarów poprzemysłowych i powojskowych i projekty infrastrukturalne skierowane na realizację potrzeb**

[76] Wskazanie indykatywne

		imigrantów, mniejszości narodowych i mniejszości etnicznych oraz uchodźców a także projekty związane z usuwaniem skutków powodzi oraz zabezpieczeniem przeciwpowodziowym wspierane ze środków EFRR w ramach Dostosowania Technicznego – max 85%. – Pozostałe typy projektów – max 70% – Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z zasadami pomocy publicznej.
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1% całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz projektów związanych z usuwaniem skutków powodzi wspieranych ze środków EFRR w ramach Dostosowania Technicznego. – W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, przy określaniu minimalnego wkładu własnego, należy uwzględniać zasady pomocy publicznej (zawarte w poszczególnych programach pomocowych), w szczególności dotyczące konieczności uzupełnienia wkładu środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu środkami pozbawionymi znamion pomocy publicznej, celem nie przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– Projekty nie objęte pomocą publiczną od 1 stycznia 2007 r. – Termin rozpoczęcia kwalifikowalności w odniesieniu do projektów, w których występuje pomoc publiczna, powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: 100 tys. PLN, niezależnie od typu projektu, w ramach którego jest on realizowany. Powyższe ograniczenie nie dotyczy projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka lub rozliczenie wydatków (w przypadku państwowych jednostek budżetowych),
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalnie 10 % wydatków kwalifikowalnych projektu

32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	Dla projektów z dziedziny mieszkalnictwa preferowane będą projekty dotyczące zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych dla: – gospodarstw domowych o niskich dochodach, – osób niepełnosprawnych, – imigrantów, mniejszości narodowych i mniejszości etnicznych lub uchodźców. Założenie to będzie realizowane na etapie oceny formalnej na podstawie kluczowego kryterium specyficznego dla Priorytetu 9 „Zgodność projektu z propozycją przedstawioną w LPR oraz zapisem w Opinii IZ RPO dotyczącej zgodności LPR z wymogami RPO”.

Działanie 9.2. Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 9 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta")
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca PO/RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 9.2 Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców***
12	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel:</u> Celem działania jest poprawa warunków mieszkaniowych w miastach województwa dolnośląskiego liczących poniżej 10 tysięcy mieszkańców. <u>Uzasadnienie:</u> W 54 miastach regionu liczących poniżej 10 tysięcy mieszkańców zamieszkuje 283 084 osób[77], co stanowi prawie 10% ludności regionu. Sytuacja mieszkaniowa w tych miastach nie odbiega od sytuacji występującej w większych ośrodkach miejskich. Narastające przez lata problemy społeczne w zdegradowanych częściach tych miast dotykają przede wszystkim zamieszkujące je społeczności, dla których nierzadko brak jest alternatyw względem pomieszczeń w budynkach socjalnych, często pozbawionych podstawowych instalacji technicznych. Z tego względu w ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia przyczyniające się do poprawy warunków mieszkaniowych osób zamieszkujących zdegradowane obszary miast, ze szczególnym uwzględnieniem osób

[77] wg faktycznego miejsca zamieszkania w dniu 31.12.2005 r. na podstawie danych GUS

		dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń z zakresu rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich. W Załączniku nr 9 do URPO określono zasady wyznaczania obszaru wsparcia dla przedsięwzięć z dziedziny mieszkalnictwa. Szczegółowe zasady w zakresie udzielania wsparcia w ramach Działania 9.2 określają „**Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013**" opracowane przez IZ RPO.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z Działaniem 9.1 RPO. Wsparcie dla przedsięwzięć z zakresu mieszkalnictwa jest dopuszczalne wyłącznie z EFRR na poziomie Regionalnych Programów Operacyjnych. Dlatego też działanie nie jest komplementarne z innymi programami operacyjnymi.
14	Przykładowe rodzaje projektów	1. Inwestycje w dziedzinie mieszkalnictwa[78] dotyczące: a) renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj. odnowienie następujących głównych elementów konstrukcji budynku: – dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki schodowej, korytarzy wewnętrznych/ zewnętrznych, wejścia i elementów jego konstrukcji zewnętrznej, windy, – instalacji technicznej budynku, – działania w zakresie oszczędności energetycznej; b) przygotowania do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i zmianę wykorzystania istniejących budynków stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. Zmiana wykorzystania ww. budynków nie może dotyczyć budynków, które dotąd pełniły funkcję budynków socjalnych. Do współfinansowania kwalifikuje się wyłącznie takie inwestycje, które będą polegały na renowacji, połączonej jednocześnie z adaptacją (zmianą) dotychczasowego przeznaczenia budynku niepełniącego dotąd funkcji budynku socjalnego. Dzięki takim inwestycjom mają powstać nowe lokale socjalne (ma się zatem zwiększyć liczba tego rodzaju lokali). 2. Przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń. **Uwaga: W danym mieście może być przedłożony do dofinansowania wyłącznie jeden zintegrowany projekt z**

[78] zgodnie z art. 47 Rozporządzenia (WE) nr 1828/2006

			zakresu mieszkalnictwa. Informacje o tym projekcie muszą się znaleźć w Lokalnym Programie Rewitalizacji, lub innym równoważnym dokumencie, w którym zostanie on wskazany do realizacji w ramach RPO WD.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	78 - Infrastruktura mieszkaniowa
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 00 - Nie dotyczy (w przypadku przedsięwzięć z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej)
	e	Działalność gospodarcza	12 – Budownictwo
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; – jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną; – spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; – towarzystwa budownictwa społecznego; – podmioty działające w zakresie pomocy społecznej; – organizacje pozarządowe.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb konkursowy, systemowy i indywidualny zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa.
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		9 146 403 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		6 163 139 EUR
22	Wkład ze środków publicznych		1 491 632 EUR

	krajowych na działanie79	
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	1 491 632 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	max 70%
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	– Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1 % całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 7.
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	– od 1 stycznia 2007 r.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Minimalna całkowita wartość projektu: 100 tys. PLN, Powyższe ograniczenia nie dotyczą projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej: 30 tys. PLN. W przypadku objęcia projektu zasadami de minimis maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu mieszkalnictwa musi być zgodna z obowiązującymi zasadami dla tego trybu udzielania pomocy, tj. w szczególności nie przekraczać równowartości 200 tys. EUR.
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka,
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	Dla projektów z dziedziny mieszkalnictwa preferowane będą projekty dotyczące zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych dla: – gospodarstw domowych o niskich dochodach; – osób niepełnosprawnych; – imigrantów, mniejszości narodowych i mniejszości etnicznych lub uchodźców. Preferencja będzie weryfikowana na etapie oceny merytorycznej przy użyciu kryterium dodatkowego „Wpływ realizacji projektu na politykę równych szans” (sekcja 2.5).

[79] Wskazanie indykatywne

2.10 Priorytet 10 Pomoc Techniczna

Nr działania	Nazwa działania
10.1	Pomoc Techniczna

Opis priorytetu:

Wysokość środków dostępnych w ramach RPO WD na lata 2007-2013 kilkukrotnie przewyższa wielkość alokacji, jaka była przeznaczona na wsparcie województwa dolnośląskiego w ramach ZPORR w latach 2004-2006. Zmienia się także funkcja samorządu województwa we wdrażaniu funduszy strukturalnych. Po raz pierwszy będzie on pełnił rolę Instytucji Zarządzającej Programem. Wymaga to od administracji wojewódzkiej odpowiednich przygotowań oraz zaangażowania znacznie większych zasobów i środków, szczególnie związanych z zapewnieniem kadry zaangażowanej we wdrażanie funduszy strukturalnych, podnoszeniem jej kwalifikacji zawodowych oraz zapewnieniem odpowiednich warunków technicznych (przestrzeń biurowa, sprzęt i wyposażenie biurowe, koszty bieżące). Ponadto od działań informacyjnych i promocyjnych zależeć będzie liczba oraz jakość składanych projektów, a także powszechna akceptacja obywateli dla działań finansowanych z funduszy strukturalnych.

Mając na względzie efekty, jakie daje wymiana doświadczeń oraz korzystanie z dobrych praktyk, w priorytecie przewidziano również dofinansowanie (w wysokości do 0,5% alokacji przewidzianej w priorytecie) na przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

Działanie 10.1 Pomoc Techniczna		
1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa priorytetu	Priorytet 10 Pomoc Techniczna
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca PO/RPO	Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Departament DEF, Departament Budżetu i Finansów, Departament Marszałka, Wydział Audytu Wewnętrznego, Sekretarz Województwa – Departament Prawny i Kadr)
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Instytucji Certyfikującej)
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Dolnośląski Urząd Wojewódzki (Wydział Certyfikacji i Funduszy Europejskich)
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów (Departament Instytucji Płatniczej)
10	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	IZ RPO – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (Wydział Finansów i Rachunkowości w Departamencie Budżetu i Finansów)
11	Numer i nazwa działania	***Działanie 10.1 Pomoc Techniczna***
12	Cel i uzasadnienie działania	Cel: Celem głównym niniejszego działania jest podniesienie zdolności absorpcyjnych środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 poprzez wzmocnienie procesu programowania, zarządzania i wdrażania RPO WD oraz zapewnienie sprawnego i efektywnego prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia, których celem będzie nawiązanie i pogłębienie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń. Ponadto w ramach działania możliwe będzie udzielenie wsparcia beneficjentom do przygotowania dokumentacji projektowej przedsięwzięć o charakterze strategicznym dla rozwoju regionu, które będą mogły się ubiegać o wsparcie ze środków potencjalnie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województa Dolnośląskiego 2014-2020. **Cele szczegółowe obejmują:** **Obszar A** – wzmocnienie potencjału administracyjnego; **Obszar B** – wzmocnienie procesu zarządzania i wdrażania RPO WD; **Obszar C** – komunikacja i promocja;

		<u>Uzasadnienie:</u> Skuteczne wykorzystanie środków z Pomocy Technicznej RPO WD jest uzależnione od odpowiedniego potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w programowanie, zarządzanie i wdrażanie RPO WD. Szczególnie ważne w tym zakresie jest zagwarantowanie odpowiedniej liczby wysoko wykwalifikowanych specjalistów znających procedury wdrażania funduszy strukturalnych i właściwie wykonujących powierzone im obowiązki. Konieczne jest więc zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji personelu zaangażowanego w programowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluację, kontrolę, informację i promocję funduszy strukturalnych oraz stworzenie odpowiedniego standardu środowiska ich pracy (powierzchnie biurowe, wyposażenie i sprzęt). Instytucja Zarządzająca RPO WD pokrywa 100% wydatków przeznaczonych na szkolenia zarówno specjalistyczne jak i ogólne, kursy językowe, studia podyplomowe oraz inne formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, których wynagrodzenie jest finansowane w całości ze środków Pomocy Technicznej RPO WD, jak i tych, których wynagrodzenie finansowane jest w części lub nie jest finansowane ze środków Pomocy Technicznej RPO WD a są zaangażowani w programowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluację, kontrolę, informację i promocję RPO WD. Kluczowym dla efektywnego procesu zarządzania i wdrażania RPO WD jest również obsługa procedury naboru, oceny i wyboru projektów. Jego prawidłowe przeprowadzenie będzie miało duży wpływ na efektywność całego Programu i osiągnięcie założonych w nim celów. Konieczne jest więc wsparcie i odpowiednia organizacja tego procesu, w tym także obsługa gremiów (ekspertów) biorących udział w ocenie projektu oraz organizacja i obsługa spotkań KOP. Prawidłowe zarządzanie i wdrażanie RPO WD wiąże się również z zapewnieniem systemu ciągłego monitorowania realizacji poszczególnych projektów oraz Osi Priorytetowych, analizowaniem postępów w ich realizacji, a także badaniem oddziaływania zaangażowanych środków (wpływu EFRR na strukturę społeczno-gospodarczą województwa). Działania innowacyjne z zakresu prowadzenia badań oraz opracowywania ekspertyz, analiz i ewaluacji przyczynią się do podniesienia jakości zarządzania i wdrażania pomocy strukturalnej oraz zapewnią właściwą ocenę stopnia realizacji przyjętych w RPO WD celów. Ponadto skuteczne wykorzystanie środków z Pomocy Technicznej RPO WD jest uzależnione od efektywności działań informacyjnych i promocyjnych. Finansowane będą głównie przedsięwzięcia związane z realizacją

		Strategii komunikacji Funduszy Strukturalnych w Polsce oraz Planu komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (np.: organizacja konferencji, szkoleń i seminariów, stworzenie, wyposażenie i utrzymanie punktów informacyjnych, stworzenie i utrzymanie stron internetowych, współpraca z mediami, imprezy informacyjno-promocyjne oraz publikacja materiałów promocyjnych). Dodatkowo stworzenie mechanizmu umożliwiającego wsparcie potencjalnych przyszłych beneficjentów przy procesie aplikowania o dofinansowanie ze środków RPO w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 przyczyni się do zwiększenia zdolności absorpcji tych środków. Nastąpi to poprzez zwiększenie gotowości potencjalnych beneficjentów do realizacji inwestycji jak również poprawę jakości dokumentacji niezbędnej do aplikowania o wsparcie ze środków Unii Europejskiej przeznaczonych na lata 2014-2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Wsparcie będą mogły uzyskać jedynie projekty o charakterze strategicznym dla rozwoju województwa dolnośląskiego, które wymagają poniesienia znacznych nakładów pracy oraz czasu. Uzyskane wsparcie umożliwi zgłaszanie gotowych do realizacji projektów już w początkowym okresie wdrażania kolejnej perspektywy finansowej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.
13	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	Działanie jest komplementarne z: – priorytetem 1 „Wsparcie zasobów ludzkich”, 2 „Wsparcie informatyczne realizacji NSRO”, 3 „Wsparcie realizacji operacji funduszy strukturalnych”, 4 „Komunikacja i promocja” PO PT – priorytetem 3 „Pomoc Techniczna” PO Interreg IV C
14	Przykładowe rodzaje projektów	**Schemat I: Wsparcie instytucjonalne i kadrowe** **Obszar A m.in.:** – zatrudnienie personelu odpowiedzialnego m.in. za zarządzanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę, kontrolę, informacje i promocję RPO WD, w tym finansowanie wynagrodzeń pracowników, których obowiązki w części dotyczą ZPORR 2004-2006, a pozostałe dotyczą realizacji RPO WD; – podróże służbowe krajowe i zagraniczne pracowników zaangażowanych m.in. w przygotowanie, wdrażanie i realizację RPO WD; – organizacja różnego rodzaju wizyt, spotkań roboczych i innych związanych z przygotowaniem, wdrażaniem i zarządzaniem RPO WD;

		– zakup lub leasing oraz eksploatacja wyposażenia i urządzeń niezbędnych do realizacji dla RPO WD/ZPORR 2004-2006; – najem pomieszczeń biurowych i konferencyjnych m.in. na potrzeby pracowników zaangażowanych w przygotowanie i realizację RPO WD, a także zakup i modernizacja, adaptacja, budowa i rozbudowa oraz remont ww. pomieszczeń; – zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, licencją i instalacją; – zakup innego sprzętu biurowego (np. telefony, niszczarki itp.), materiałów biurowych oraz literatury fachowej i materiałów dydaktycznych (zakup i prenumerata prasy i innych publikacji) – zakup usług telekomunikacyjnych, audiowizualnych i informatycznych; – zapewnienie środków transportu; – organizacja i przeprowadzanie szkoleń oraz zakup usług szkoleniowych i dydaktycznych, w tym studiów podyplomowych i innych form podnoszenia kwalifikacji dla pracowników zaangażowanych m.in. w zarządzanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę, kontrolę, informacje i promocję w ramach RPO WD, których wynagrodzenie jest finansowane w całości ze środków Pomocy Technicznej RPO, jak i tych, których wynagrodzenie finansowane jest w części lub nie jest finansowane ze środków Pomocy Technicznej RPO WD (np.: krajowe i zagraniczne szkolenia językowe, krajowe i zagraniczne staże, wizyty studyjne, spotkania informacyjne, w tym również przygotowanie do nowego okresu programowania po roku 2013); – przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń; – wsparcie funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej, której powierzono wdrażanie części Priorytetu 1 RPO WD; **Obszar B m.in.:** – wsparcie finansowania oraz obsługa procesu oceny, naboru i selekcji projektów, w tym wsparcie eksperckie; – organizacja i obsługa prac Komitetu Monitorującego; – organizacja i obsługa prac zespołów związanych z wdrażaniem programu wynikających ze stosowania zasady partnerstwa; – szkolenia dla zespołów związanych z wdrażaniem programu m.in. Komitetu Monitorującego, KOP; – zakup, modernizacja i rozbudowa istniejących lub

		tworzenie nowych systemów informatycznych; – przygotowanie lokalnego systemu informatycznego wspierającego proces implementacji RPO WD; – zakup baz danych; – finansowanie przeprowadzenia audytów zewnętrznych; – obsługa prawna; – archiwizacja dokumentów dotyczących RPO WD oraz usługi związane z archiwizacją; – wsparcie procesu zarządzania finansowego i monitorowania; – finansowanie i wsparcie procesu kontroli; – wsparcie procesu ewaluacji, finansowanie analiz, ekspertyz, opinii; – przygotowanie raportów, analiz, badań ekspertyz i ewaluacji z zakresu RPO WD oraz na potrzeby kolejnego okresu programowania po roku 2013; – przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń; – wsparcie funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej, której powierzono wdrażanie części Priorytetów 1 i 5 RPO WD; **Obszar C m.in.:** – kompleksowa organizacja konferencji, seminariów, szkoleń, warsztatów itp. (w tym w zakresie zamówień publicznych i pomocy publicznej); – utworzenie, wyposażenie i utrzymanie funkcjonowania punktów informacyjno-kontaktowych ; – przygotowanie i upowszechnianie publikacji oraz innych materiałów promocyjnych i informacyjnych; – przygotowanie i przeprowadzanie akcji i imprez informacyjno-promocyjnych (np.: promocja w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi); – utworzenie i utrzymanie stron oraz serwisów internetowych dotyczących programu; – udział w krajowych oraz zagranicznych imprezach promujących RPO WD; – współpraca z mediami, której celem będzie informowanie opinii publicznej o rezultatach wdrażania RPO WD; – kampanie promujące RPO WD/ZPORR 2004-2006; – przygotowanie planu działań promocyjnych, modyfikacja i uaktualnienie strategii promocji i informacji na temat RPO WD/ZPORR 2004-2006; – działania informacyjno-promocyjne dotyczące okresu programowania po roku 2013; – przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in.

			seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń, – wsparcie funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej, której powierzono wdrażanie części Priorytetów 1 i 5 RPO WD. **Schemat II: Wsparcie w zakresie dokumentacji projektowej** **Obszar B:** Wzmocnienie procesu zarządzania i wdrażania RPO WD. Wsparcie przygotowania elementów dokumentacji projektowej niezbędnych dla realizacji inwestycji strategicznych potencjalnie kwalifikujących się do wsparcia w przyszłej perspektywie finansowej UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, m. in: - dokumentacja techniczna/projektowa niezbędna do uzyskania pozwoleń i wymaganych decyzji; - program funkcjonalno-użytkowy; - mapy i szkice lokalizujące; - dokumentacja środowiskowa (np. raport oddziaływania na środowisko); - studium wykonalności; - badania i ekspertyzy.
15	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	85 - przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola 86 - ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01- pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	00 - Nie dotyczy
	e	Działalność gospodarcza	17 - Admnistracja publiczna 00 – Nie dotyczy
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL51 Dolnośląskie
16	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Informacje na temat kwalifikowalności wydatków zawiera załącznik nr 6
17	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
18	Beneficjenci:		

	a	Typ beneficjentów	**Schemat I:** – Instytucja Zarządzająca RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013; – Instytucje Pośredniczące, którym powierzono wdrażanie całości lub części działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów; – Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna – jednostka budżetowa. **Schemat II:** Lista potencjalnych beneficjentów, przygotowujący dokumentację projektową przedsięwzięć o strategicznym znaczeniu dla rozwoju regionu, musi być zgodna z *Kryteriami wyboru operacji finansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013* przyjętymi przez Komitet Monitorujący RPO WD.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	
19	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb systemowy właściwy dla pomocy technicznej zgodnie z zasadami opisanymi w części I URPO WD w punkcie 1.5 Opis systemu wyboru projektów w ramach RPO WD.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Dolnośląskiego w formie uchwały
			Uchwała o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podejmowana przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego
			Umowa o przyznaniu wsparcia dla projektu jest podpisywana przez Samorząd Województwa zgodnie z reprezentacją.
Część finansowa			
20	Alokacja finansowa na działanie ogółem		46 500 929 EUR
21	Wkład ze środków unijnych na działanie		39 525 790 EUR
22	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		6 975 139 EUR
23	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0 EUR
24	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		85%
25	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek: 1%

		całkowitych kosztów projektu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.
26	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
27	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	1 stycznia 2007 r.
28	Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29	Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30	Forma płatności	Refundacja, zaliczka, wydatkowanie
31	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy
32	Realizacja preferencji i wymogów wskazanych w opisie osi priorytetowej RPO WD na etapie wdrażania Programu	Nie określono preferencji

Załączniki:

1. Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla programu operacyjnego w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz zasadom cross-financing
2. Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach programu operacyjnego wg kategorii interwencji, w tym przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej
3. Tabela obrazująca zmiany w certyfikacji wydatków zgodnie z tzw. mechanizmem elastyczności (art. 77 rozporządzenia 1083/2006). –kwoty w EURO
4. Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działania
5. Lista kluczowych projektów w ramach RPO WD
6. Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji
7. Wykaz wydatków wyłączonych z kwalifikowalności w ramach RPO WD
8. Pomoc Publiczna RPO WD
9. Schematy
10. Kryteria wyboru obszarów objętych działaniami z zakresu mieszkalnictwa
11. Słowniczek

1. Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla programu operacyjnego w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross-financing

Wyszczególnienie	Ogółem	Środki publiczne (UE+krajowe)	Wkład wspólnotowy				Krajowy wkład publiczny					Cross - financing (%)	Prywatne	Pożyczki EBI	Kategoria interwencji	
			Ogółem	EFRR	EFS	FS	Ogółem	Budżet państwa cz. 34	Budżet państwa (poza cz. 34)	Budżet JST	Inne				SL	inne
	1=2+12	2=3+7	3=4+5+6	4	5	6	7=8+8a+9+10	8	8a	9	10	11	12	13	14	15
Przedsiębiorstwa i innowacyjność																
2007-2013	**487 986 356**	**349 464 642**	**297 842 736**	**297 842 736**	**-**	**-**	**51 621 906**	**35 924 228**	**12 866 010**	**1 415 834**	**1 415 834**		**138 521 714**	**0**		
Działanie 1.1.																
2007-2013	343 540 559	209 465 105	177 866 366	177 866 366	-	-	31 598 739	31 598 739	-	-	-	max 10 %	134 075 454	0		
% cross financing																
Działanie 1.2.																
2007-2013	1 768 339	882 248	748 656	748 656	-	-	133 592	133 592	-	-	-	max 10 %	886 091	0	4, 5, 9	
% cross financing																
Działanie 1.3.																
2007-2013	99 273 973	99 273 973	99 273 973	99 273 973	-	-	-	-	-	-	-		-	0	5	
% cross financing																
Działanie 1.4.																
2007-2013	43 403 485	39 843 316	19 953 741	19 953 741		-	19 889 575	4 191 897	12 866 010	1 415 834	1 415 834	max 10 %	3 560 169	0	2, 3, 8	
% cross financing																
Społeczeństwo informacyjne																
2007-2013	**121 102 598**	**117 453 411**	**97 051 591**	**97 051 591**	**-**	**-**	**20 401 820**	**-**	**1 698 932**	**18 289 252**	**413 636**	**-**	**3 649 187**	**0**		**0**
Działanie 2.1.																
2007-2013	53 649 883	50 000 696	42 318 197	42 318 197	-	-	7 682 499	-	768 250	6 914 249	-	max 10 %	3 649 187	0	10	
% cross financing																

Działanie 2.2.																
2007-2013	67 452 715	67 452 715	54 733 394	54 733 394	-	-	12 719 321		930 682	11 375 003	413 636	max 10 %	-	0	11, 13	
% cross financing																
Transport																
2007-2013	**476 423 562**	**472 291 254**	**273 196 914**	**273 196 914**	**-**	**-**	**199 094 340**	**-**	**-**	**198 122 124**	**972 216**		**4 132 308**	**0**		
Działanie 3.1.																
2007-2013	**381 542 009**	**381 542 009**	**193 791 230**	193 791 230	-	-	187 750 779	-	-	187 750 779	-		-	0		23
% cross financing																
Działanie 3.2.																
2007-2013	**25 179 482**	**24 207 266**	**21 290 618**	21 290 618	-	-	2 916 648	-	-	1 944 432	972 216		972 216	0	16	18
% cross financing																
Działanie 3.3.																
2007-2013	**69 702 071**	**66 541 979**	**58 115 066**	58 115 066	-	-	**8 426 913**	-	-	**8 426 913**	-		**3 160 092**	**0**	**52**	
% cross financing																
Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne																
2007-2013	**153 277 302**	**151 277 302**	**128 759 928**	128 759 928	**0**	**0**	**22 517 374**	**-**	**2 170 947**	**19 406 857**	**939 570**	**0**	**2 000 000**	**0** -	**-**	**-**
Działanie 4.1.																
2007-2013	**29 778 916**	**29 178 916**	**24 878 916**	24 878 916	0	0	4 300 000	-	-	4 000 000	300 000		600 000	**0** -	-	44
% cross financing																
Działanie 4.2.																
2007-2013	**73 411 367**	**72 511 367**	**61 811 367**	61 811 367	0	0	10 700 000	**-**	-	10 700 000	-		900 000	**0** -	-	45,46
% cross financing																
Działanie 4.3.																
2007-2013	**1 640 901**	**1 640 901**	**1 079 187**	1 079 187	-	-	561 714	-	-	468 095	93 619		-	0		47
% cross financing																
Działanie 4.4.																

2007-2013	**18 324 536**	**18 324 536**	**15 237 789**	15 237 789	0	0	3 086 747	0	1 028 916	2 057 831	0		0	0		53
% cross financing																
Działanie 4.5.																
2007-2013	**2 889 305**	**2 889 305**	**2 406 283**	2 406 283	-	-	483 022	-	48 302	386 418	48 302		-	0		50
% cross financing																
Działanie 4.6.																
2007-2013	**14 591 142**	**14 591 142**	**12 805 251**	12 805 251	-	-	1 785 891	-	793 729	694 513	297 649		-	0		50, 53, 54
% cross financing																
Działanie 4.7.																
2007-2013	**12 641 135**	**12 141 135**	**10 541 135**	10 541 135	0	0	1 600 000	0	300 000	1 100 000	200 000	max 10 %	500 000	0		51
% cross financing																
Energetyka																
2007-2013	**69 625 182**	**44 330 875**	**36 394 347**	**36 394 347**	-	-	**7 936 528**	**3 737 000**	**117 270**	**3 964 988**	**117 270**		**25 294 307**	**0**		
Działanie 5.1.																
2007-2013	17 488 710	6 782 865	5 410 321	5 410 321	-	-	1 372 544	-	-	1 372 544	-		10 705 845	0	41, 42	
% cross financing																
Działanie 5.2.																
2007-2013	26 096 754	13 360 275	9 623 275	9 623 275			3 737 000	3 737 000	-	-	-		12 736 479	0		33, 35
% cross financing																
Działanie 5.3.																
2007-2013	5 624 311	3 772 328	2 938 936	2 938 936	-	-	833 392	-	-	833 392	-		1 851 983	0	43	
% cross financing																
Działanie 5.4.																

2007-2013	20 415 407	20 415 407	18 421 815	18 421 815	-	-	1 993 592	-	117 270	1 759 052	117 270			0	43	
% cross financing																
Turystyka i kultura																
2007-2013	**155 379 487**	**151 679 487**	**108 479 487**	**108 479 487**	**0**	**0**	**43 200 000**	**0**	**1 150 000**	**33 000 000**	**9 050 000**		**3 700 000**	**0**		
Działanie 6.1.																
2007-2013	**18 173 039**	**18 173 039**	**13 373 039**	13 373 039	0	0	4 800 000	-	-	4 800 000	-		-	-	-	57
% cross financing																
Działanie 6.2.																
2007-2013	**38 362 958**	**38 362 958**	**26 862 958**	26 862 958	-	-	11 500 000	-	-	10 500 000	1 000 000		-	0		57
% cross financing																
Działanie 6.3.																
2007-2013	11 557 617	11 557 617	7 907 617	7 907 617	0	0	3 650 000	0	0	2 700 000	950 000		0	0		57
% cross financing																
Działanie 6.4.																
2007-2013	**66 257 566**	**63 457 566**	**46 157 566**	46 157 566	0	0	17 300 000	-	600 000	11 000 000	5 700 000		17 300 000	0		57, 58, 59, 60
% cross financing																
Działanie 6.5.																
2007-2013	**21 028 307**	**20 128 307**	**14 178 307**	14 178 307	-	-	5 950 000	-	550 000	4 000 000	1 400 000		5 950 000	0	11, 13	55, 57
% cross financing																
Edukacja																
2007-2013	**141 551 401**	**136 551 401**	**99 050 316**	**99 050 316**	**-**	**-**	**37 501 085**	**-**	**18 001 085**	**19 500 000**	**-**		**5 000 000**	**0**		
Działanie 7.1.																
2007-2013	**64 543 220**	**62 543 220**	**45 142 135**	45 142 135	-	-	17 401 085	-	17 401 085	-	-		2 000 000	0		75
% cross financing																
Działanie 7.2.																
2007-2013	**77 008 181**	**74 008 181**	**53 908 181**	53 908 181	-	-	20 100 000	-	600 000	19 500 000	-	max 10 %	3 000 000	0	13	75, 77, 79

% cross financing																
Zdrowie																
2007-2013	**63 722 970**	**60 722 970**	**52 722 970**	**52 722 970**	**-**	**-**	**8 000 000**	**-**	**-**	**8 000 000**	**-**		**3 000 000**	**0**		
Działanie 8.1.																
2007-2013	63 722 970	60 722 970	52 722 970	52 722 970	-	-	8 000 000	-	-	8 000 000	-		3 000 000	0	11, 13	76
% cross financing																
Miasta																
2007-2013	**153 314 159**	**137 111 331**	**107 160 013**	**107 160 013**	**-**	**-**	**29 951 318**	**51 692**	**-**	**25 841 341**	**4 058 285**		**16 202 828**	**0**		
Działanie 9.1.																
2007-2013	144 167 756	129 456 560	100 996 874	100 996 874	-	-	28 459 686	51 692	-	24 349 709	4 058 285	max 10 %	14 711 196	0		61, 78
% cross financing																
Działanie 9.2.																
2007-2013	9 146 403	7 654 771	6 163 139	6 163 139	-	-	1 491 632	-	-	1 491 632			1 491 632	0		78
% cross financing																
Pomoc Techniczna																
2007-2013	**46 500 929**	**46 500 929**	**39 525 790**	**39 525 790**	**-**	**-**	**6 975 139**	**-**	**-**	**6 975 139**	**-**		**-**	**0**		
Działanie 10.1.																
2007-2013	46 500 929	46 500 929	39 525 790	39 525 790	-	-	6 975 139	-	-	6 975 139	-		-	0		85, 86
% cross financing																
Razem	**1 868 883 946**	**1 667 383 602**	**1 240 184 092**	**1 240 184 092**	**0**	**0**	**427 199 510**	**39 712 920**	**36 004 244**	**334 515 535**	**16 966 811**	**0**	**201 500 344**	**0**	**0**	**0**

2. Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach programu operacyjnego wg kategorii interwencji, w tym przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej

Indykatywny podział wkładu funduszu (EFRR) w RPO Województwa Dolnośląskiego 2007-2013 wg kategorii interwencji (w euro)

Nazwa kategorii	Kod kategorii	Alokacja EFRR
Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	02	1 805 000
Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)	03	5 000 000
Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)	04	23 558
Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	05	99 571 832
Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	07	27 000 000
Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	08	164 015 107
Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	09	427 239
Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	10	42 318 197
Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)	11	31 866 693
Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)	13	33 976 000
Kolej	16	14 439 805
Tabor kolejowy	18	6 850 812
Drogi regionalne/lokalne	23	193 791 230
Energia elektryczna	33	8 359 270
Gaz ziemny	35	1 264 005

Energia odnawialna: biomasa	41	2 372 000
Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe	42	3 038 321
Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	43	21 360 751
Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi	44	24 878 916
Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną	45	11 075 298
Oczyszczanie ścieków	46	50 736 069
Jakość powietrza	47	1 079 187
Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	50	2 406 283
Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)	51	10 541 135
Promowanie czystego transportu miejskiego	52	58 115 066
Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)	53	27 482 617
Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom	54	560 423
Promowanie walorów przyrodniczych	55	6 314 926
Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych	57	58 813 828
Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	58	27 835 187

Rozwój infrastruktury kulturalnej	59	7 000 000
Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych	60	1 356 245
Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	61	91 243 017
Infrastruktura systemu oświaty	75	94 715 073
Infrastruktura ochrony zdrowia	76	49 452 970
Infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza	77	2 744 000
Infrastruktura mieszkalnictwa	78	15 916 996
Pozostała infrastruktura społeczna	79	911 243
Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola	85	35 925 790
Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja	86	3 600 000
OGÓŁEM		1 240 184 092

Indykatywny podział wkładu funduszu (EFRR) w RPO Województwa Dolnośląskiego 2007-2013 zaangażowanego w realizację Strategii Lizbońskiej wg kategorii interwencji (w euro)

Kategoria interwencji	Alokacja EFRR	% ogólnej alokacji
02	1 805 000	0,15%
03	5 000 000	0,40%
04	23 558	0,00%
05	99 571 832	8,03%
07	27 000 000	2,18%
08	164 015 107	13,23%
09	427 239	0,03%
10	42 318 197	3,41%
11	31 866 693	2,57%
13	33 976 000	2,74%
16	14 439 805	1,16%
41	2 372 000	0,19%
42	3 038 321	0,24%
43	21 360 751	1,72%
52	58 115 066	4,69%
Razem	505 329 569	40,75%
Ogólna alokacja EFRR (środki na realizację strategii lizbońskiej oraz pozostałe)	**1 240 184 092**	**100,00%**

3. Tabela obrazująca zmiany w certyfikacji wydatków zgodnie z tzw. mechanizmem elastyczności (art. 77 rozporządzenia 1083/2006). – kwoty w EURO

	Zwiększenia w poszczególnych osiach w ramach "mechanizmu elastyczności" - zbiorczo													
Termin zmiany Priorytet/ Działanie	VII 2014 r.	IX 2014 r.	XI 2014 r.	XII 2014	II 2015	IV 2015	VI 2015	VII 2015	X 2015	XI 2015	**Razem**	**kwota alokacji z EFRR wg. Programu**	**10% alokacji**	**Wartość zwiększenia jako % wartości Priorytetu**
Przedsiębiorstwa i innowacyjność	-2 366 301,39	0,00	0,00	-2 224 986,85	-3 661 949,46	0,00	-3 377 531,50	-540 544,12	-1 916 754,35		-14 088 067,67	297 842 736,00	29 784 273,60	-4,73%
Działanie 1.1.	-1 930 233,28			-1 076 606,54	-3 563 579,34		-3 377 531,50	-540 544,12	-1 901 848,46	-76 493,58	-12 466 836,82	177 866 366,00		
Działanie 1.2.	-9 847,34				-2 223,84						-12 071,18	748 656,00		
Działanie 1.4.	-426 220,77			-1 148 380,31	-96 146,28				-14 905,89	-17 632,84	-1 703 286,09	19 953 741,00		
Społeczeństwo informacyjne	4 075 648,00	0,00	-782 583,95	215 321,31	-1 929 162,46	-11 942 490,91	-51 804,67	-602 662,58	-103 835,21		-11 121 570,47	97 051 591,00	9 705 159,10	-11,46%
Działanie 2.1.	504 735,00		-18 971,73		-1 599 394,41						-1 113 631,14	42 318 197,00		
Działanie 2.2.	3 570 913,00		-763 612,22	215 321,31	-329 768,05	-11 942 490,91	-51 804,67	-602 662,58	-103 835,21	-257 161,07	-10 265 100,40	54 733 394,00		
Transport	0,00	0,00	0,00	711 020,14	342 927,61	11 942 490,91	2 882 222,94	0,00	2 577 905,27		18 456 566,87	273 196 914,00	27 319 691,40	6,76%
Działanie 3.1					342 927,61	1 112 606,51	2 882 222,94		2 577 905,27	1 428 018,82	8 343 681,15	193 688 103,00		
Działanie 3.2						10 356 082,74					10 356 082,74	21 040 660,00		
Działanie 3.3				711 020,14		473 801,66					1 184 821,80	58 468 151,00		
Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne	-2 253 669,48	-270 192,54	0,00	-126 800,33	388 082,05	0,00	1 250 389,71	0,00	-810 244,69		-1 822 435,28	128 759 928,00	12 875 992,80	-1,42%
Działanie 4.1.	-522 180,24	-60 550,09							-99 830,40		-682 560,73	24 949 662,00		
Działanie 4.2		-56 729,14							-317 594,44	87 343,74	-286 979,84	61 740 621,00		
Działanie 4.3		-4 220,37							-1 580,78		-5 801,15	1 079 187,00		
Działanie 4.4.	-458 099,08	-107 107,81									-565 206,89	15 237 789,00		
Działanie 4.5.				-126 800,33					-15 814,11		-142 614,44	2 406 283,00		
Działanie 4.6.	-1 262 228,42				388 082,05		1 250 389,71		-327 618,05		48 625,29	12 805 251,00		
Działanie 4.7.	-11 161,74	-41 585,13							-47 806,91		-100 553,78	10 541 135,00		
Energetyka	-1 709 346,98	0,00	-284 575,98	0,00	-400 129,68	0,00	-651 786,51	-193 405,93	-1 272 982,61		-4 512 227,69	36 394 347,00	3 639 434,70	-12,40%
Działanie 5.1	-24 595,01				-14 732,96				-1 098 477,30	-15 982,37	-1 153 787,64	5 410 321,00		
Działanie 5.2					-69 266,69		-399 190,29	-4 201,72	-29 525,38	-6 811,77	-508 995,85	9 623 275,00		
Działanie 5.3	-139 837,06				-6 934,18						-146 771,24	2 938 936,00		
Działanie 5.4	-1 544 914,91		-284 575,98		-309 195,85		-252 596,22	-189 204,21	-144 979,93	-46 533,26	-2 772 000,36	18 421 815,00		
Turystyka	0,00	270 192,53	147 238,64	0,00	583 866,36	0,00	0,00	64 241,63	1 438 216,64		2 503 755,80	108 479 487,00	10 847 948,70	2,31%
Działanie 6.1											0,00	13 373 039,00		
Działanie 6.2		270 192,53	147 238,64							-15 067,63	402 363,54	26 872 962,00		
Działanie 6.3											0,00	7 907 617,00		
Działanie 6.4					583 866,36			52 063,42	1 438 216,64	-140 211,27	1 933 935,15	46 138 324,00		
Działanie 6.5								12 178,21		-768,98	11 409,23	14 187 545,00		
Edukacja	0,00	0,00	0,00	0,00	1 445 397,59	-120 489,34	-51 489,97	0,00	-96 617,91		1 176 800,37	99 050 316,00	9 905 031,60	1,19%
Działanie 7.1									-44 495,77	-7 347,14	-51 842,91			
Działanie 7.2					1 445 397,59	-120 489,34	-51 489,97		-52 122,14	-38 339,44	1 182 956,70	53 955 345,00		
Zdrowie	0,00	0,00	0,00	0,00	3 461 893,25	524 133,01	0,00	1 286 270,74	0,00		5 272 297,00	52 722 970,00	5 272 297,00	10,00%
Działanie 8.1					3 461 893,25	524 133,01		1 286 270,74			5 272 297,00	52 722 970,00		
Miasta	2 253 669,47	0,00	919 921,30	1 425 445,72	0,00	-403 643,67	0,00	-13 899,74	184 312,86		4 365 805,94	107 160 013,00	10 716 001,30	4,07%

Działanie 9.1.	2 253 669,47		919 921,30	1 425 445,72		-403 643,67			184 312,86	-287 480,68	4 092 225,00	100 996 874,00		
Działanie 9.2.								-13 899,74		-2 036,34	-15 936,08			
PT	0,00	0,00	0,00	0,00	-230 925,26	0,00	0,00	0,00	0,00		-230 925,26	39 525 790,00	3 952 579,00	-0,58%
PT					-230 925,26					-603 496,19	-834 421,45	39 525 790,00		

4. Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działania

Uwaga:

- Wskaźnik „Liczba bezpośrednich utworzonych miejsc pracy" jest wskaźnikiem celu głównego RPO. Jest on obowiązkowym wskaźnikiem dla każdego projektu realizowanego w ramach Programu, za wyjątkiem Priorytetu Pomoc Techniczna. W sytuacji, gdy w wyniku projektu nie są tworzone miejsca pracy, należy przedstawić w tym miejscu wartość „0".
- Wskaźniki wymienione w niniejszym rozdziale odpowiadają wskaźnikom wymienionym w RPO WD, dlatego też należy je traktować priorytetowo przy doborze wskaźników opisujących poszczególne projekty. Dokładne zasady doboru wskaźników oraz pełna lista wskaźników są określone w „Liście wskaźników monitoringowych Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnosląskiego na lata 2007-2013" dostępnej na stronie rpo.dolnyslask.pl.

Wskaźnik horyzontalny

Typ wskaźnika	Nazwa Wskaźnika	Jednostka	Źródło	Uwagi
Rezultat	Liczba bezpośrednich utworzonych miejsc pracy, w tym: - kobiety	etat	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 50 (2010), 6 700 (2013), 8 370 (2015); kobiety 25 (2010), 3 350 (2013), 4 185 (2015)

Wskaźniki do poszczególnych Działań RPO

Działanie	Typ wskaźnika	Nazwa Wskaźnika	Jednostka	Źródło	Uwagi
Inwestycje dla przedsiębiorstw					
1.1.	produkt	Liczba projektów dotyczących współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 20 (2010) 70 (2013) 87 (2015)
1.1.	produkt	Liczba projektów z dziedziny B+R w MŚP	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 20 (2010) 64 (2013) 80 (2015)
1.1.	produkt	Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego MŚP, w tym: - mikroprzedsiębiorstwa, - małe przedsiębiorstwa, - średnie przedsiębiorstwa, w tym: - dotyczące przedsiębiorstw innowacyjnych, - ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko w MŚP	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 50 (2010), 800 (2013), 1 000 (2015); mikroprzedsiębiorstwa 50 (2010), 400 (2013), 504(2015); małe przedsiębiorstwa 0 (2010), 288 (2013), 360 (2015); średnie przedsiębiorstwa 0 (2010), 112 (2013), 136 (2015); przedsiębiorstwa innowacyjne 0 (2010), 70 (2013), 90 (2015); ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko w MŚP 0 (2010), 160 (2013), 200 (2015)
1.1.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R, w tym: - kobiety	etaty	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 56 (2013), 73 (2015); kobiety 0 (2010) 28(2013), 36 (2015)
1.1.	rezultat	Dodatkowe inwestycje indukowane w MŚP	euro	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 116 000 000(2013) 160 000 000(2015)

1.1.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w MŚP (brutto), w tym: - mężczyźni - kobiety, - na obszarach wiejskich	etat	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 50 (2010), 6 200 (2013), 7 800 (2015); mężczyźni 25 (2010), 3 100 (2013), 3 900 (2015);kobiety 25 (2010), 3 100 (2013), 3 900 (2015); na obszarach wiejskich 10 (2010), 940 (2013), 1 100 (2015)
Doradztwo dla firm oraz wsparcie dla Instytucji Otoczenia Biznesu					
1.2.	produkt	Liczba projektów dotyczących współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 0 (2013) 3 (2015)
1.2.	produkt	Liczba projektów doradczych świadczonych firmom	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 5 (2010) 72(2013) 88 (2015)
1.2.	produkt	Wartość dotacji EFRR na projekty doradcze świadczone firmom	euro	beneficjent	Wartość docelowa: 60 000 (2010) 1 300 000 (2013) 1 600 000 (2015)
Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MSP					
1.3.	rezultat	Liczba udzielonych pożyczek	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 1250 (2013) 3 000 (2015)
1.3.	rezultat	Liczba wspartych MŚP w formie pożyczek i poręczeń	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 2 300 (2013) 4 000 (2015)
Infrastruktura wspierająca innowacyjność i przedsiębiorczość w regionie					

1.4.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R, w tym: - kobiety	etaty	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 4(2013), 7 (2015); kobiety 0 (2010), 2(2013), 4(2015)
Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego					
2.1.	produkt	Liczba projektów realizowanych w zakresie społeczeństwa informacyjnego	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 27 (2013) 34 (2015)
2.1.	rezultat	Liczba nowych węzłów dostępowych w posiadaniu administracji publicznej	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 22 (2013) 200 (2015)
2.1.	rezultat	Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu, w tym: - na obszarach wiejskich	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 200 000 (2013), 250 000 (2015); na obszarach wiejskich 60 000 (2013), 75 000(2015)
Rozwój usług elektronicznych					
2.2.	produkt	Liczba projektów dotyczących e-usług	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 28 (2010) 28 (2013) 36 (2015)
Infrastruktura drogowa					
3.1.	produkt	Liczba projektów w zakresie transportu drogowego	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 4 (2010) 33 (2013) 45 (2015)
3.1.	produkt	Długość wybudowanej drogi wojewódzkiej	km	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0,6 (2010), 8 (2013), 25 (2015)

3.1.	produkt	Długość wybudowanej drogi powiatowej	km	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 8 (2013), 10 (2015)
3.1.	produkt	Długość wybudowanej drogi gminnej	km	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 1,4 (2010), 8 (2013), 10 (2015)
3.1.	produkt	Długość zmodernizowanej drogi wojewódzkiej	km	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010), 30 (2013) 35 (2015)
3.1.	produkt	Długość zmodernizowanej drogi powiatowej	km	beneficjent	Wartość docelowa: 3,6 (2010), 40 (2013) 45 (2015)
3.1.	produkt	Długość zmodernizowanej drogi gminnej	km	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010), 10 (2013) 20 (2015)
3.1.	produkt	Liczba projektów dotyczących poprawy dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych i atrakcji turystycznych	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 10 (2013) 25 (2015)
3.1.	rezultat	Oszczędność czasu na nowych i zmodernizowanych drogach, w tym: - w przewozach pasażerskich, - w przewozach towarowych	euro/rok	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem: 50 000 000 (2013) 72 000 000 (2015) w tym pasażerskie 43 000 000 (2013) 62 000 000 (2015) towarowe 7 000 000 (2013) 10 000 000 (2015)
Transport i infrastruktura kolejowa					
3.2.	produkt	Liczba projektów w zakresie transportu kolejowego	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 1 (2013) 2 (2015)

3.2.	produkt	Liczba zakupionego taboru kolejowego	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 6 (2013) 6(2015)
3.2.	produkt	Liczba miejsc w zakupionym taborze kolejowym	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 1200 (2013) 1200 (2015)
3.2.	produkt	Długość zmodernizowanych linii kolejowych	km	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 0(2013) 30(2015)
3.2.	rezultat	Oszczędność czasu na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych, w tym: - w przewozach pasażerskich, - w przewozach towarowych	euro/rok	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem: 1 400 000 (2013) 1 400 000 (2015) w tym pasażerskie 1 300 000 (2013) 1 300 000 (2015) towarowe 100 000 (2013) 100 000 (2015)
Transport miejski i podmiejski					
3.3.	produkt	Liczba projektów w zakresie transportu komunikacji miejskiej i podmiejskiej	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 1 (2013) 8 (2015)
3.3.	produkt	Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 48 (2013) 60 (2015)
3.3.	produkt	Liczba miejsc w zakupionym taborze komunikacji miejskiej	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 5 600 (2013) 7 000 (2015)

3.3.	produkt	Liczba zakupionego taboru kolejowego	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 11(2013) 11(2015)
3.3.	produkt	Liczba miejsc w zakupionym taborze kolejowym	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 1800(2013) 1800(2015)
3.3.	rezultat	Przyrost liczby ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej z Programu	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0. (2010) 1 081 200 (2013) 1 351 500(2015)
Gospodarka odpadami					
4.1.	produkt	Liczba projektów dotyczących gospodarki odpadami	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 12 (2013) 16 (2015)
4.1.	rezultat	Liczba osób objęta selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektu	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 16 000 (2013) 200 000 (2015)
4.1.	rezultat	Powierzchnia zrekultywowana/odzyskana	ha	beneficjent	Wartość docelowa: powierzchnia zrekultywowana/ odzyskana: ogółem 0 (2010), 25(2013), 27(2015)
Infrastruktura wodno – ściekowa					
4.2.	produkt	Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 130 (2013) 160 (2015)
4.2.	produkt	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	km	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 430 (2013) 540 (2013)

4.2.	rezultat	Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 16 000 (2013) 20 000 (2015)
4.2.	rezultat	Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 32 000 (2013) 40 000 (2015)
4.2.	rezultat	Ilość oczyszczanych ścieków w wyniku realizacji projektu	m^3	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 1 150 000 (2013) 1 440 000 (2015)
Poprawa jakości powietrza					
4.3.	produkt	Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 25 (2013) 32 (2015)
Zabezpieczenie przeciwpowodziowe i zapobieganie suszom					
4.4.	produkt	Liczba projektów dotyczących infrastruktury zapobiegania powodziom i suszy	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 4 (2013) 5 (2015)
4.4.	rezultat	Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektu	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 110 000 (2013) 140 000 (2015)
Rekultywacja obszarów zdegradowanych					
4.5.	rezultat	Powierzchnia zrekultywowana/odzyskana	ha	beneficjent	Wartość docelowa: powierzchnia zrekultywowana/ odzyskana: ogółem 0 (2010), 5 (2013), 33 (2015)
Wsparcie instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego					
4.6.	produkt	Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 8 (2013) 10 (2015)
Ochrona i bioróżnorodności i edukacja ekologiczna					

Odnawialne źródła energii					
5.1.	produkt	Liczba projektów dotyczących energii odnawialnej	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 4 (2013) 6 (2015)
5.1.	rezultat	Dodatkowa roczna produkcja energii ze źródeł odnawialnych	MWh/rok	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 19 000 (2013) 24 000 (2015)
5.1.	rezultat	Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych	MW	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 3 (2013) 4 (2015)
Dystrybucja energii elektrycznej i gazu					
5.2.	produkt	Długość sieci dystrybucji energii elektrycznej	km	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 80 (2013) 100 (2015)
5.2	produkt	Długosć wybudowanych gazociągów dystrybucyjnych	km	beneficjent	Wartość docelowa: 32 (2013) 40 (2015)
5.2.	rezultat	Liczba odbiorców energii elektrycznej podłączonych do nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci elektrycznej	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010), 0 (2013) 500 000 (2015)
5.2.	rezulat	Liczba użytkowników wybudowanego/zmodernizowanego gazociągu	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 800 (2013) 1000 (2015)
Ciepłownictwo i Kogeneracja					
5.3.	rezultat	Dodatkowa roczna produkcja energii ze źródeł odnawialnych	MWh/rok	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 5 000 (2013) 6 000 (2015)
5.3.	rezultat	Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych	MW	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 1 (2013) 1 (2015)

Zwiększanie efektywności energetycznej					
Turystyka uzdrowiskowa					
6.1.	produkt	Liczba projektów z zakresu turystyki, w tym: - liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 1 (2010), 9(2013), 11(2015) liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej 0 (2010), 1 (2013), 1 (2015)
6.1.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym: - kobiety	etat	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 6 (2013), 6 (2015) kobiety 0 (2010), 3(2013), 3(2015)
Turystyka aktywna					
6.2.	produkt	Liczba projektów z zakresu turystyki, w tym: - liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 20 (2013), 25 (2015) liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej 0 (2010), 2 (2013), 7 (2015)
6.2.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym: - kobiety	etat	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 65 (2013), 65 (2015) kobiety 0 (2010), 35 (2013), 35 (2015)
Turystyka biznesowa					
6.3.	produkt	Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010), 2 (2013), 3 (2015)
6.3.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym: - kobiety	etat	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 6 (2013), 6 (2015); kobiety 0 (2010), 3 (2013), 3 (2015)
Turystyka kulturowa					

6.4.	produkt	Liczba projektów z zakresu turystyki, w tym: - liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 40 (2013), 43 (2015) liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej 0 (2010), 22 (2013), 25 (2015)
6.4.	produkt	Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 18 (2013) 23 (2015); dotyczy obiektów zabytkowych zaadaptowanych/wykorzystanych do pełnienia nowych funkcji; dotyczy kategorii interwencji nr 57 „Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych”
6.4.	produkt	Liczba wspartych instytucji kultury	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 5 (2013) 7 (2015)
6.4.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym: - kobiety	etat	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 63 (2013), 93 (2015) kobiety 0 (2010), 28 (2013), 44 (2015)
6.4.	rezultat	Liczba osób odwiedzających instytucje kultury, wsparte w ramach Priorytetu	osoby	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010), 750 000 (2013, 2015)
Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową					

6.5.	produkt	Liczba projektów z zakresu turystyki, w tym: - liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 19 (2013), 30 (2015) liczba projektów dotyczących informacji i promocji turystycznej 0 (2010), 15 (2013), 17 (2015)
6.5.	rezultat	Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym: - kobiety	etat	beneficjent	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 20 (2013), 30 (2015); kobiety 0 (2010), 11 (2013), 15 (2015)
Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego					
7.1.	produkt	Liczba projektów dotyczących infrastruktury szkolnictwa wyższego	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 10 (2013) 12 (2015)
7.1.	rezultat	Liczba studentów kierunków inżynieryjno - technicznych, matematycznych (w tym: informatycznych i przyrodniczych) korzystających z efektów projektów	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 10 000 (2013) 12 000 (2015)
7.1.	rezultat	Liczba studentów korzystających z efektów projektów (z wyłączeniem e-edukacji)	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 25 000 (2013) 32 000 (2015)
Rozwój infrastruktury placówek edukacyjnych					
7.2.	produkt	Liczba projektów zrealizowanych w ramach działania, w tym: - liczba projektów dotyczących infrastruktury kształcenia ustawicznego i zawodowego	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), 52 (2013), 66 (2015); kształcenie ustawiczne i zawodowe 0 (2010), 4 (2013), 6 (2013)

7.2.	rezultat	Liczba miejsc w przedszkolach na obszarach wiejskich wspartych w ramach priorytetu	osoby.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 240 (2013) 300 (2015)
7.2.	rezultat	Liczba uczniów korzystających z efektów projektów (z wyłączeniem e-edukacji)	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 11 000 (2013) 14 500 (2015)
Poprawa jakości opieki zdrowotnej					
8.1.	produkt	Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia w tym: - liczba projektów dotyczących wyłącznie zakupu aparatury i sprzętu medycznego	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 5 (2010), 48 (2013), 60 (2015); wyłącznie zakup aparatury i sprzętu 0 (2010), 20 (2013), 25 (2015)
8.1.	rezultat	Liczba zakładów opieki zdrowotnej podlegających Samorządowi Województwa objętych konsolidacją lub procesem konsolidacji w wyniku realizacji Programu	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 4 (2013) 4 (2015)
8.1.	rezultat	Liczba oddziałów/jednostek/działów zakładów opieki zdrowotnej dostosowanych do wymogów określonych prawem	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 60 (2013) 75 (2015)
8.1.	rezultat	Potencjalna liczba specjalistycznych badań przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji RPO	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 80 000 (2013) 100 000 (2015)
Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców					

9.1.	produkt	Liczba Lokalnych Programów Rewitalizacji, które otrzymały wsparcie, w tym: - uwzględniające obszary poprzemysłowe, - uwzględniające obszary powojskowe	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: ogółem 0 (2010), maksymalnie 37 (2013), maksymalnie 37 (2015); uwzględniające obszary poprzemysłowe 0 (2010), 8 (2013), 8 (2015); uwzględniające obszary powojskowe 0 (2010), 3 (2013), 3 (2015)
9.1.	produkt	Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 88 (2013) 111 (2015)
9.1.	produkt	Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych	szt.	IZ RPO	Wartość docelowa: 0 (2010) 8 (2013) 10 (2015)
9.1.	rezultat	Liczba osób zamieszkujących budynki mieszkalne odnowione w ramach priorytetu	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 7 300 (2013) 10 500 (2015)
9.1.	rezultat	Liczba osób zamieszkujących obszary objęte rewitalizacją	osoby	na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji i późniejszych raportów	Wartość docelowa: 0 (2010) 216 000 (2013) 216 000 (2015)

9.1.	rezultat	Powierzchnia zagospodarowana w ramach priorytetu	ha	na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji i późniejszych raportów	Wartość docelowa: 0 (2010) 2 050 (2013) 2 050 (2015)
Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców					
9.2.	rezultat	Liczba osób zamieszkujących budynki mieszkalne odnowione w ramach priorytetu	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 0 (2010) 3 700 (2013) 5 200 (2015)
Pomoc Techniczna					
10.1.	produkt	Liczba etatów współfinansowanych z PT RPO	etaty	beneficjent	Wartość docelowa: 165 (2010) 241(2013) 241 (2015)
10.1.	produkt	Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 165 (2010) 267 (2013) 267 (2015)
10.1.	rezultat	Odsetek pracowników, którzy uczestniczyli w przynajmniej w jednej formie doskonalenia zawodowego w ciągu roku w stosunku do ogólnej liczby pracowników, których etat współfinansowany jest z PT RPO	%	beneficjent	Wartość docelowa: 95 (2010) 95 (2013) 95 (2015)
10.1.	rezultat	Liczba odwiedzin portali internetowych dotyczących RPO	szt.	beneficjent	Wartość docelowa: 1 542 797 (2010) 1 720 000 (2013) 2 160 000 (2015)

10.1.	rezultat	Liczba osób odwiedzających punkty informacyjne	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 6 185 (2010) 12 300 (2013) 15 360 (2015)
10.1.	rezultat	Liczba uczestników szkoleń, konferencji, spotkań informacyjnych, seminariów itp., dotyczących przygotowania i wdrażania projektów	osoby	beneficjent	Wartość docelowa: 9 197(2010) 14 000 (2013) 16 000 (2015)

5. Lista kluczowych projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 2013

Projekty podstawowe									
Lp.	**Nazwa projektu**	**Orientacyjny koszt całkowity projektu (PLN)**	**Maksymalny poziom dofinansowania z UE (PLN)**	**Orientacyjny koszt całkowity projektu (EUR)***	**Maksymalny poziom dofinansowania z UE (EUR)***	**Przewidywany okres realizacji projektu (od roku - do roku)**	**Miejsce realizacji projektu**	**Instytucja odpowiedzialna za realizację projektu**	**Uzasadnienie realizacji projektu**
Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku									
1	Likwidacja obszarów wykluczenia informacyjnego i budowa dolnośląskiej sieci szkieletowej**	**215 000 000,00**	**147 643 052,70**	49 375 344,48	34 233 583,35	2008-2015	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Przedmiotem projektu jest budowa Dolnośląskiej Sieci Szkieletowej. Projekt ma strategiczny charakter, gdyż ma na celu likwidację obszarów wykluczenia informacyjnego na terenie Dolnego Śląska - głównie na obszarach wiejskich i małych miast. Realizacja projektu będzie podstawą dalszej informatyzacji regionu i jednym z elementów zrównoważonego rozwoju. Projekt ma charakter regionalny - obejmuje swoim zasięgiem obszar całego województwa dolnośląskiego. Projekt jest zgodny z celem priorytetu 1 Strategii Rozwoju Kraju (SRK) „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki" poprzez rozwój społeczeństwa informacyjnego, oraz z celem 4 Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług" i celem 6 NSRO „Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich". Projekt realizuje cel szczegółowy nr 1 RPO WD „ Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę

									i innowacyjność” oraz cel Priorytetu 2 RPO WD „Wspieranie konkurencyjności regionu poprzez rozwój szeroko rozumianej regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego”. Projekt przyczyni się do realizacji celu sfery gospodarczej Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska”. Projekt realizuje cele Strategii kierunkowej rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 w zakresie zlikwidowania zjawiska „wykluczenia cyfrowego” w zagrożonych grupach społecznych i obszarach geograficznych oraz wzrostu penetracji wielokanałowego dostępu do szerokopasmowego Internetu, a także przyczynia się do realizacji 3 celu strategicznego Dolnośląskiej Strategii Innowacji „Budowa infrastruktury innowacyjnej”. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 2 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

2	Budowa systemu Bazy Danych Topograficznych jako platformy Dolnośląskiego Systemu Informacji Przestrzennej - II etap realizacji	**6 726 188,25**	**5 384 381,85**	1 609 212,94	1 288 191,27	2008-2012	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Celem projektu jest budowa systemu Bazy Danych Topograficznych. Projekt ma charakter strategiczny dla rozwoju Dolnego Śląska ponieważ ze względu na upowszechnienie technologii informacyjno - komunikacyjnych przyczynia się w sposób zasadniczy do poprawy konkurencyjności województwa dolnośląskiego. Budowa Systemu Bazy Danych Topograficznych to przedsięwzięcie dotyczące tworzenia nowych i udoskonalania istniejących cyfrowych zasobów informacji oraz systemów elektronicznej archiwizacji baz danych wykorzystywanych przez obywateli, jednostki publiczne oraz podmioty gospodarcze. Projekt ma charakter regionalny, gdyż powstałe zasoby cyfrowe dotyczyć będą całego województwa dolnośląskiego, a korzystać z nich będą mogli wszyscy obywatele, jednostki publiczne oraz podmioty gospodarcze z terenu regionu. Projekt realizuje cel priorytetu 1 Strategii Rozwoju Kraju (SRK) „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki" poprzez rozwój społeczeństwa informacyjnego. Projekt wpisuje się także w cel 4 NSRO „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług". Projekt przyczynia się do realizacji celu szczegółowego nr 1 RPO WD „Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność" oraz celu Priorytetu 2 RPO WD „Wspieranie konkurencyjności regionu poprzez rozwój szeroko rozumianej regionalnej i lokalnej

									infrastruktury społeczeństwa informacyjnego". Projekt realizuje cel sfery gospodarczej Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska". Projekt jest również zgodny z celami Strategii kierunkowej rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013, w zakresie zwiększenia dostępu do informacji w formie cyfrowej oraz 3 celem strategicznym Dolnośląskiej Strategii Innowacji „Budowa infrastruktury innowacyjnej". Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 2 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

3	Dolnośląska e-Szkoła	**17 443 587,40**	**14 824 221,55**	4 173 306,71	3 546 634,18	2009-2012	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Projekt ma charakter strategiczny ponieważ pozwoli na wdrażanie sieci efektywnych rozwiązań z zakresu ICT w kilkudziesięciu dolnośląskich szkołach. Dzięki temu projektowi szkoły staną się ośrodkami rozwoju lokalnego oraz kształcenia ustawicznego. Regionalna e-platforma umożliwi wymianę informacji, doświadczeń i materiałów edukacyjnych oraz współpracę nauczycieli. Projekt realizuje cel priorytetu nr 1 SRK „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki" poprzez rozwój społeczeństwa informacyjnego i działania na rzecz rozwoju nauczania na odległość (e-learning). Projekt jest zgodny z 5 celem NSRO "Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej" oraz celem 6 NSRO „Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich". Projekt pośrednio realizuje także cel 4 NSRO „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług". Projekt realizuje cel szczegółowy nr 1 RPO WD „Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność" oraz cel Priorytetu 2 „Wspieranie konkurencyjności regionu poprzez rozwój szeroko rozumianej regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego". Projekt przyczynia się do realizacji celu sfery społecznej Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

									„Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich twórczych i otwartych na świat" poprzez zapewnienie powszechnego dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz celu sfery gospodarczej „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska" poprzez wzmacnianie potencjału innowacyjności. Projekt realizuje cele Strategii kierunkowej rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 w zakresie zlikwidowania zjawiska „wykluczenia cyfrowego" w zagrożonych grupach społecznych i obszarach geograficznych, zapewnienia wszystkim obywatelom i przedsiębiorcom infrastruktury dostępu do usług drogą elektronicznych oraz powszechnej edukacji na rzecz społeczeństwa informacyjnego. Projekt realizuje 3 cel strategiczny Dolnośląskiej Strategii Innowacji „Budowa infrastruktury innowacyjnej". Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 2 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

4	Dolnośląska platforma wymiany informacji o bezpieczeństwie i porządku publicznym	**9 711 156,90**	**7 180 173,03**	2 323 354,44	1 717 826,94	2010-2015	Województwo Dolnośląskie	Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu	Projekt ma na celu zapewnienie obywatelom powszechnego dostępu do informacji o bezpieczeństwie i porządku publicznym na terenie Dolnego Śląska. Przyczyni się on do wzrostu aktywności obywatelskiej w zakresie zwiększania bezpieczeństwa własnego i środowiska zamieszkania poprzez stworzenie systemu sprawnej komunikacji elektronicznej pomiędzy obywatelem a jednostką Policji szczebla podstawowego (komendy miejskie, powiatowe i komisariaty Policji). Projekt realizuje cel priorytetu nr 1 SRK „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki" poprzez rozwój społeczeństwa informacyjnego. Projekt realizuje cel 1 NSRO „Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa" oraz cel 5 NSRO "Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej". Projekt realizuje cel szczegółowy nr 1 RPO WD „ Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność" oraz cel Priorytetu 2 RPO WD „Wspieranie konkurencyjności regionu poprzez rozwój szeroko rozumianej regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich twórczych i otwartych na świat" poprzez zapewnienie powszechnego dostępu do technologii informacyjno - komunikacyjnych oraz cel sfery gospodarczej

									„Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska” poprzez wzmacnianie potencjału innowacyjności. Projekt jest również zgodny z celami Strategii kierunkowej rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 w zakresie zwiększenia dostępu do informacji w formie cyfrowej oraz zwiększenia dostępności do systemu usług elektronicznych w Polsce świadczonych przez sektor publiczny. Projekt realizuje 3 cel strategiczny Dolnośląskiej Strategii Innowacji „Budowa infrastruktury innowacyjnej”. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 2 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
5	Regionalna platforma informacyjna dla mieszkańców i samorządów Dolnego Śląska "e-DolnySlask"	**64 623 512,00**	**54 859 639,51**	15 460 910,09	13 124 943,66	2009-2015	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Projekt przewiduje stworzenie pełnej platformy informacyjnej o Województwie Dolnośląskim. Jej zadaniem będzie dostarczanie wszelkich informacji dotyczących Regionu dla mieszkańców województwa oraz JST. Jednocześnie będzie pełnić rolę platformy promującej nasz Region w Internecie. Zgromadzone w ramach projektu „e-DolnyŚląsk” bazy danych pozwolą znaleźć dowolną informację dotyczącą Regionu zarówno dla potencjalnych turystów jak i inwestorów planujących ulokować swój kapitał w Województwie Dolnośląskim. Projekt realizuje cel priorytetu nr 1 Strategii Rozwoju Kraju „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki” poprzez rozwój społeczeństwa informacyjnego. Projekt odpowiada założeniom celu 4

									NSRO "Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw" poprzez zwiększenie dostępności do usług e-Government on-line oraz wzrost wydatków na technologie informacyjne i komunikacyjne. Projekt realizuje cel szczegółowy nr 1 RPO WD „ Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność" oraz cel Priorytetu 2 RPO WD „Wspieranie konkurencyjności regionu poprzez rozwój szeroko rozumianej regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich twórczych i otwartych na świat" poprzez zapewnienie powszechnego dostępu do technologii informacyjno - komunikacyjnych oraz cel sfery gospodarczej „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska" poprzez wzmacnianie potencjału innowacyjności. Projekt jest również zgodny z celami Strategii kierunkowej rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 w zakresie zwiększenia dostępu do informacji w formie cyfrowej. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 2 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

6	Modernizacja infrastruktury teleinformatycznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego	**22 203 734,55**	**18 721 950,00**	5 312 152,39	4 479 149,72	2009-2014	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Projekt ma charakter strategiczny ponieważ jego realizacja zapewni ciągłą i bezawaryjną pracę infrastruktury telekomunikacyjnej Urzędu Marszałkowskiego. W konsekwencji modernizacja infrastruktury teleinformatycznej usprawni działania wykonywane przez pracowników UMWD i zapobiegnie wszelkim awariom technicznym uniemożliwiającym prawidłowe wykonywanie zadań. Projekt wpłynie również na rozwój e-usług publicznych realizowanych przez UMWD na rzecz podmiotów gospodarczych, instytucjonalnych i mieszkańców regionu. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projekt jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego oraz Dolnośląską Strategią Innowacji . Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK, NSRO i RPO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 2 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
7	Digitalizacja wniosków paszportowych Oddziału Paszportowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego	**258 000,00**	**219 300,00**	61 725,44	52 466,63	2011-2011	Województwo Dolnośląskie	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Projekt ma na celu podniesienia poziomu jakości obsługi mieszkańców Dolnego Śląska poprzez wdrożenie nowoczesnego systemu informatycznego w Oddziale Paszportowym, Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, Dolnośląskiego Urzędu

									Wojewódzkiego. System będzie obejmował połączone rejestry zarchiwizowanych wniosków paszportowych co wpłynie na skrócenie czasu oczekiwania przez obywateli na odbiór paszportu a tym samym wzmocni zdolności DUW w zakresie sprawnego oraz efektywnego wypełniania powierzonych zadań publicznych.
8	System Ostrzegania, Alarmowania i Informowania Województwa Dolnośląskiego	**3 024 032,39**	**2 461 074,31**	723 487,34	588 801,93	2012-2013	Województwo Dolnośląskie	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Celem projektu jest umożliwienie pełnej koordynacji działań wszystkich służb zaangażowanych w zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców Dolnego Śląska w sytuacjach kryzysowych oraz informowanie i ostrzeganie mieszkańców, z zagrożonych terenów. Objęcie jednym systemem teleinformatycznym wszystkich służb ma strategiczne znaczenie dla zwiększenia bezpieczeństwa społeczeństwa i infrastruktury Dolnego Śląska. Pełna koordynacja działań może przyczynić się do uniknięcie chaosu i zwiększenie skuteczności akcji ratunkowych.
Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku									
9	Budowa mostu na rzece Odrze w ciągu drogi wojewódzkiej nr 323	**60 237 011,79**	**29 155 233,02**	14 411 457,91	6 975 269,87	2007-2014	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Przedmiotem projektu jest budowa mostu na rzece Odrze w ciągu drogi wojewódzkiej nr 323. Projekt ma strategiczny charakter dla regionu poprzez zwiększenie efektywności i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej. Jego realizacja umożliwi szybkie, bezpieczne i niezależne od warunków żeglugowych (stan wody, zalodzenie) połączenie południowo – wschodniej Wielkopolski przez Powiat Górowski z terenami wydobycia i przetwórstwa miedzi zlokalizowanymi w

									okolicach Głogowa i Legnicy. Projekt realizuje cel priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" oraz cel priorytetu nr 6 SRK „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej", cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" oraz jest zgodny z celem szczegółowy nr 2 RPO WD „Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej", a także celem Priorytetu 3 RPO WD. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
10	Budowa drogi powiatowej nr 3396 D na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 5 a drogą wojewódzką nr 382 i ul. Stęczyńskiego w Świdnicy	**101 709 716,27**	**50 228 146,05**	24 333 632,30	12 016 877,85	2008-2011	Województwo Dolnośląskie	Starostwo Powiatowe w Świdnicy	Celem projektu jest budowa drogi powiatowej nr 3396 D na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 5 a drogą wojewódzką nr 382 i ul. Stęczyńskiego w Świdnicy. Projekt ma strategiczne znaczeniu dla regionu a jego realizacja przyczyni się do stworzenia szybkiego i nowoczesnego ciągu komunikacyjnego na linii Wałbrzych-Świdnica-Żarów-autostrada A4. Dzięki realizacji inwestycji, poprawie ulegną także połączenia drogowe pomiędzy lokalnymi centrami inwestycyjnymi powiatu świdnickiego i wałbrzyskiego. W wyniku realizacji inwestycji poprawią się parametry dróg stanowiących połączenia z systemem sieci TEN-T, zwiększona zostanie nośność

									drogi co jest szczególnie istotne jeśli chodzi o funkcjonowanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (WSSE). Projekt realizuje cel priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" oraz cel priorytetu nr 6 „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej". Jest także zgodny z celem nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski", a także celem szczegółowym nr 2 RPO WD „Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej" i celem Priorytetu 3 RPO WD. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
11	Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap I	**46 409 181,34**	**11 463 361,05**	11 103 206,22	2 742 562,10	2007-2014	Województwo Dolnośląskie	Gmina Wrocław	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Jest pierwszym etapem połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym. Realizacja inwestycji przyczyni się do rozwoju społeczno - gospodarczego regionu dzięki bezpośredniemu umożliwieniu sprawnej i szybkiej komunikacji w obrębie strategicznych pod względem regionalnym i krajowym szlaków komunikacyjnych stolicy województwa, a także do poprawienia infrastruktury transportowej pod kątem organizacji Euro 2012 w Polsce.

									Projekt realizuje cel priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej", cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" oraz cel szczegółowy nr 2 RPO WD „Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej" i cel Priorytetu 3 RPO WD. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
12	Budowa infrastruktury drogowej w otoczeniu stadionu piłkarskiego Euro 2012 we Wrocławiu	**29 914 004,10**	**11 950 780,70**	7 156 802,74	2 859 175,25	2009-2011	Województwo Dolnośląskie	Gmina Wrocław	Przedmiotem projektu jest budowa infrastruktury drogowej - Węzła Drzymały we Wrocławiu. Inwestycja o strategicznym znaczeniu dla regionu, jej realizacja umożliwi szybką i bezkolizyjną komunikację z Portem Lotniczym, Autostradową Obwodnicą Wrocławia i Obwodnicą Śródmiejską. Stworzy to warunki dla wzrostu konkurencyjności Dolnego Śląska, zapewniając podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a także przyczyni się do poprawienia infrastruktury transportowej pod kątem organizacji Euro 2012 w Polsce. Projekt realizuje cel priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" oraz cel priorytetu nr 6 „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej", cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja

									infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" oraz cel szczegółowy nr 2 RPO WD „Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej" i cel Priorytetu 3 RPO WD. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
13	Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap II	**46 625 097,76**	**17 188 553,44**	11 154 863,33	4 112 290,88	2009-2011	Województwo Dolnośląskie	Gmina Wrocław	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Jest kolejnym etapem połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym. Realizacja inwestycji przyczyni się do rozwoju społeczno - gospodarczego regionu dzięki bezpośredniemu umożliwieniu sprawnej i szybkiej komunikacji w obrębie strategicznych pod względem regionalnym, krajowym i międzynarodowym szlaków komunikacyjnych stolicy województwa, a także do poprawienia infrastruktury transportowej pod kątem organizacji Euro 2012 w Polsce. Projekt realizuje cel priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" oraz cel priorytetu nr 6 „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej", cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski", cel szczegółowy nr 2 RPO WD „Rozwój

									infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej" oraz cel Priorytetu 3 RPO WD. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
14	Budowa obwodnicy południowej I Etap - Zadanie I (ul. W. Pola - ul. Sudecka) w Jeleniej Górze	**87 228 894,81**	**42 033 189,35**	20 869 155,18	10 056 268,09	2007-2012	Województwo Dolnośląskie	Miasto Jelenia Góra	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Obwodnica południowa miasta zapewni dogodne połączenie Kotliny Jeleniogórskiej z siecią TEN-T poprzez drogi krajowe Nr 3 oraz Nr 30, a także z kierunków Bolesławiec i Legnica do miejscowości wypoczynkowych Kotliny Jeleniogórskiej. Budowa obwodnicy znacząco odciąży także układ komunikacyjny miasta zmniejszając jednocześnie emisję spalin oraz poziom hałasu w centrum miasta, a także przyczyni się do zmniejszenia ogólnej liczby wypadków. Ponadto planowana obwodnica uaktywni około 144 ha terenu po byłej jednostce wojskowej zwiększając jego atrakcyjność dla inwestorów i przyczyniając się do rozwoju tego rejonu miasta. Projekt realizuje cel priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" oraz cel priorytetu nr 6 „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej", cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski", cel szczegółowy nr 2 RPO WD „Rozwój

									infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej" oraz cel Priorytetu 3 RPO WD.Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
15	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 376 w m. Jabłów na odcinku od km 11+501 do km 13+733 wraz z przebudową mostu	**14 688 227,52**	**7 024 348,09**	3 514 098,17	1 680 546,46	2007-2011	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt ma charakter strategiczny dla województwa. Droga wojewódzka nr 376 Wałbrzych – Szczawno Zdrój – Boguszów Gorce jest ważnym ciągiem komunikacyjnym stanowiącym połączenie Szczawna Zdroju z Kamienną Górą (poprzez drogę wojewódzką nr 367). Jest ona główną drogą obsługująca przyległe tereny. Realizacja inwestycji usprawni połączenie z drogą krajową nr 5 oraz z przejściem granicznym w Lubawce. Projekt wpłynie na zwiększenie atrakcyjności turystycznej części subregionu wałbrzyskiego dzięki modernizacji trasy często wykorzystywanej przez turystów podróżujących m.in. ze Szczawna Zdroju oraz odwiedzających zespół klasztorny opactwa cystersów w Krzeszowie. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

16	Budowa obwodnicy Nowej Rudy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 381 - Etap III	**28 737 063,34**	**10 606 087,93**	6 875 224,49	2 537 463,02	2007-2014	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu, gdyż droga wojewódzka 381 jest ciągiem komunikacyjnym łączącym powiat wałbrzyski z Kłodzkiem (przez Nową Rudę). Budowa obwodnicy podniesie w znacznym stopniu atrakcyjność inwestycyjną gruntów przeznaczonych pod zabudowę przemysłową na terenach po zlikwidowanej kopalni i innych zakładach przemysłowych, obsługiwać będzie noworudzką podstrefę wałbrzyskiej SSE Investpark. Realizacja inwestycji oznacza szybsze i bezpieczniejsze połączenia do sieci dróg krajowych i międzynarodowych. Poprawa tej sieci komunikacyjnej przyczyni się do wzrostu aktywności turystycznej i gospodarczej w tej części regionu, co jednocześnie przełoży się na pozyskanie nowych inwestorów i zmniejszenie istniejącego na tym terenie bezrobocia. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
17	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 384 na odcinku Dzierżoniów-Łagiewniki	**90 021 526,75**	**42 428 982,53**	21 537 280,91	10 150 959,98	2008-2014	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt ma charakter strategiczny. W jego ramach planowana jest przebudowa części drogi wojewódzkiej nr 384. Głównym celem niniejszego przedsięwzięcia jest poprawa dostępności komunikacyjnej miejscowości należących do gmin Łagiewniki i Dzierżoniów (w tym terenu Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej) między innymi poprzez lepsze ich skomunikowanie z drogą krajową nr 8. Projekt przyczyni się do wzrostu aktywności

									turystycznej i gospodarczej regionu, co jednocześnie przełoży się na powstanie nowych miejsc pracy. Realizacja projektu sprzyja zrównoważonemu rozwojowi społecznemu i gospodarczemu, poprawie dostępności komunikacyjnej oraz zwiększeniu wydajności regionu poprzez szybsze i bezpieczniejsze połączenie obszarów na jakich realizowany jest projekt z centralnymi ośrodkami regionu oraz sieciami dróg krajowych i międzynarodowych (w tym drogą krajową nr 8). Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
18	Budowa mostu na rzece Odrze w m. Brzeg Dolny wraz z drogami dojazdowymi	**153 926 843,07**	**75 788 982,44**	36 826 365,63	18 132 203,08	2008-2014	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu - celem przedmiotowego Projektu jest stworzenie nowego układu drogowego łączącego drogi wojewódzkie z drogami krajowymi, tj. budowa mostu na rzece Odrze wraz z drogami dojazdowymi - odcinek ten będzie stanowił część zachodnią odcinka Obwodnicy Aglomeracji Wrocławia, który na południu będzie łączył się z istniejącą autostradą A4 w m. Kąty Wrocławskie, na północy z drogą krajową nr 5 w kierunku Poznania, w miejscowości Żmigród. Projekt ma charakter regionalny, jest jednym z elementów budowy Obwodnicy Aglomeracyjnej Wrocławia. Budowa mostu na rzece Odrze wraz z drogami dojazdowymi zapewni poprawę bezpieczeństwa ruchu wszystkich użytkowników drogi i zapewni

									powstanie nowych miejsc pracy w regionie - tym samym przyczyni się do rozwoju społeczno – gospodarczego regionu. W chwili obecnej przeprawa przez rz. Odrę odbywa się za pomocą promów, które przy niesprzyjających warunkach tj. zbyt wysokim lub zbyt niskim poziomie wód nie odbywają kursów. W związku z powyższym użytkownicy drogi wojewódzkiej nr 340 i 341 chcący włączyć się do autostrady A4 lub drogi krajowej nr 94 zmuszeni są kierować się w stronę Wrocławia lub Lubiąża. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
19	Budowa obwodnicy Dobroszyc w ciągu drogi wojewódzkiej nr 340	**10 188 771,75**	**4 977 169,92**	2 437 621,84	1 190 767,48	2009-2012	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt ma strategiczny charakter wynikający ze stworzenia nowego układu drogowego łączącego drogę wojewódzką nr 340 z drogami krajowymi nr 5 i 8. Ponadto realizacja projektu doprowadzi do poprawy komunikacji w regionie oraz przyczyni się do wzrostu gospodarczego województwa. Budowa obwodnicy Dobroszyc poprawi komunikację między obszarami wiejskimi i miejskimi regionu, przyczyni się do poprawy infrastruktury transportowej na terenie województwa dolnośląskiego. Regionalną skalę oddziaływania projektu potwierdza również wpływ realizacji projektu na poprawę dostępności i połączenia między atrakcjami turystycznymi północnej części regionu Dolnego Śląska. Odcinek drogi woj. nr 340

									przechodzący przez miejscowość Dobroszyce stanowi połączenie miasta Trzebnica z Oleśnicą. Ponadto droga ta stanowi północną część tzw. „obwodnicy aglomeracji wrocławskiej” Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
20	Budowa obwodnicy Szczawna Zdroju w ciągu drogi wojewódzkiej nr 376	**36 759 460,14**	**16 693 302,77**	8 794 550,01	3 993 804,19	2008-2014	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Usprawni komunikację w mieście Szczawno Zdrój oraz przyczyni się do poprawy ruchu samochodowego w mieście Wałbrzych. Ponadto spowoduje przeniesienie ruchy tranzytowego poza centrum miasta Szczawno – Zdrój.Projekt ma charakter regionalny, budowa obwodnicy w Szczawnie Zdroju poprawi bezpieczeństwo ruchu użytkowników drogi wojewódzkiej 376, jak również wpłynie na rozwój gospodarczy regionu, zwiększy poziom dostępności regionu dla kuracjuszy i zapewni powstanie nowych miejsc pracy w regionie. Tym samym przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

21	Zakup taboru kolejowego dla Samorządu Województwa Dolnośląskiego w latach 2008-2013	**33 505 091,77**	**28 438 750,20**	8 015 955,73	6 803 854,30	2008-2011	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Przedmiotem projektu jest zakup taboru kolejowego dla Samorządu Województwa Dolnośląskiego. Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Projekt ma na celu poprawę warunków przejazdów pasażerskich transportem kolejowym między ośrodkami miejskimi i wiejskimi województwa. Obniżenie uciążliwości ruchu dla otoczenia nastąpi zarówno poprzez skrócenie czasu przejazdu jak i zwiększenie częstotliwości kursowania pociągów. Wprowadzenie nowoczesnego taboru wpłynie na poprawę komfortu, bezpieczeństwa i ogólnych warunków podróżowania w migracjach dobowych uczniów i dojeżdżających do pracy, a także w przejazdach do miejscowości turystycznych i wypoczynkowych na obszarze Województwa Dolnośląskiego. Projekt realizuje cel priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" oraz cel priorytetu nr 6 „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej", cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" oraz cel szczegółowy nr 2 RPO WD „Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej" i cel Priorytetu 3 RPO WD. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w

									ramach Programu.
22	Zakup pięciu nowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych na potrzeby realizacji przez Koleje Dolnośląskie S.A. zadań przewozowych dla potrzeb komunikacji podmiejskiej	**100 042 390,00**	**67 577 761,72**	23 934 731,33	16 167 702,22	2010-2013	Województwo Dolnośląskie	Koleje Dolnośląskie S.A.	Projekt ma strategiczne znaczenie dla regionu. Dzięki jego realizacji nastąpi m.in: - usprawnienie komunikacji zbiorowej na terenie dwóch ośrodków miejskich: Wrocławia i Legnicy oraz na obszarach funkcjonalnie, ekonomicznie i społecznie z nimi zespolonych; - wygenerowanie istotnego efektu ekologicznego, polegającego na ograniczeniu emisji spalin samochodowych na terenach miejskich i podmiejskich Wrocławia i Legnicy (również Oleśnicy i Żmigrodu) - stworzeniu podstawy do dalszego rozwoju zaplanowanej do realizacji Wrocławskiej Kolei Aglomeracyjnej. Wyznaczone, do obsługi przez zakupiony w ramach projektu tabor komunikacyjny, linie kolejowe dobrane zostały tak, aby w pełni można było wykorzystać cechy nowych pociągów oraz objąć najdokładniej strefy ciążenia do miast – Wrocław, Legnica. Połączenia zbudowano pomiędzy ośrodkami miejskimi, celem wygenerowania maksymalnie dużych potoków pasażerskich, co podyktowane jest

									przesłankami ekonomicznymi. Biorąc pod uwagę lokalizację oraz zasięg planowanych linii komunikacyjnych aglomerację wrocławską oraz legnicką, oddziaływanie w skali regionalnej uznać należy za znaczące. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska									
23	Magazyny przeciwpowodziowe - modernizacja, woj. dolnośląskie	**3 451 578,72**	**2 675 302,35**	825 776,05	640 055,11	2009-2012	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu	Inwestycja ma charakter strategiczny dla województwa dolnośląskiego, ponieważ jej realizacja umożliwi przechowywanie w odpowiednich warunkach materiałów niezbędnych w czasie akcji przeciwpowodziowych i zapewni sprawne ich wykorzystania na terenie Dolnego Śląska. Projekt ma charakter regionalny i ponadregionalny. Jego realizacja będzie miała wpływ na ochronę przeciwpowodziową regionu Dolnego Śląska oraz województw ościennych. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projekt jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) raz Strategią Rozwoju Województwa. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki NSRO i RPO oraz pośredni na wskaźniki SRK. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 4 RPO WD

									umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
24	Remont istniejącej zabudowy regulacyjnej wraz z modernizacja stopni celem poprawienia spływu wód oraz umożliwienia migracji ryb na potoku Włodzica w km 5+300-9+000 w miejscowości Nowa Ruda	**14 640 591,03**	**11 536 057,34**	3 502 701,33	2 759 954,39	2007-2012	Województwo Dolnośląskie	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Projekt jest strategiczny dla województwa dolnośląskiego, dotyczy miasta Nowa Ruda, projekt zwiększa bezpieczeństwo przeciwpowodziowe mieszkańców miasta i gminy Nowa Ruda. Oddziaływanie inwestycji ograniczone jest do terenów miasta i gminy Nowa Ruda, jednakże przez miasto wiedzie ważny szlak komunikacyjny umożliwiający łączność Kotliny Kłodzkiej z rejonem wałbrzysko-świdnickim, a także jeleniogórskim. Realizacja zadania ma bezpośredni wpływ na zapewnienie ciągłości powyższego szlaku komunikacyjnego. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projekt jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) raz Strategią Rozwoju Województwa. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki NSRO i RPO oraz pośredni na wskaźniki SRK. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 4 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

25	Zabezpieczenie prawego brzegu rzeki Białej Lądeckiej w km 24+250-25+130 w miejscowości Lądek Zdrój	**3 312 247,17**	**2 662 885,73**	792 441,55	637 084,48	2007-2011	Województwo Dolnośląskie	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Inwestycja ma charakter strategiczny dla województwa dolnośląskiego. Projekt ma za zadanie zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego dla mieszkańców miasta i gminy Lądek Zdrój a także dla turystów, kuracjuszy oraz podmiotów gospodarczych inwestujących na tych terenach. Realizacja projektu ma charakter regionalny i ponad regionalny, wpłynie na polepszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego mieszkańców miasta i gminy Lądek Zdrój a także na bezpieczeństwo turystów i kuracjuszy odwiedzających te tereny. Realizacja projektu bezpośrednio przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa dla cennych kulturowo i architektonicznie barokowych i renesansowych kamieniczek oraz budynków sanatoryjnych zlokalizowanych na murach oporowych objętych niniejszym zadaniem. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projekt jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) raz Strategią Rozwoju Województwa. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki NSRO i RPO oraz pośredni na wskaźniki SRK. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 4 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

26	Remont zabudowy regulacyjnej rz. Kamiennej w km 0+000-10+500 w m. Jelenia Góra	**9 046 563,14**	**6 507 124,09**	2 164 353,11	1 556 802,74	2007-2012	Województwo Dolnośląskie	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Projekt ma charakter strategiczny dla województwa dolnośląskiego, ponieważ zwiększy bezpieczeństwo przeciwpowodziowe dla mieszkańców miasta i gminy Jelenia Góra, a także dla turystów oraz podmiotów gospodarczych inwestujących na tych terenach. Realizacja projektu zapewni ochronę przeciwpowodziową na terenie 500 km2 oraz bezpośrednio zwiększy bezpieczeństwo 15 000 mieszkańców miasta i gminy Jelenia Góra, a pośrednio 50 000 mieszkańców zamieszkujących okoliczne tereny. Realizacja projektu ma charakter regionalny i ponad regionalny. Projekt wpływa na polepszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego mieszkańców miasta i gminy Jelenia Góra, Sobieszów, Cieplice Śląskie, a także na bezpieczeństwo turystów odwiedzających te tereny.Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania.Projekt jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) raz Strategią Rozwoju Województwa.Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki NSRO i RPO oraz pośredni na wskaźniki SRK. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 4 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

27	Bezpieczny Dolny Śląsk - rozbudowa centrów ratownictwa województwa dolnośląskiego - zakup specjalistycznego sprzętu technicznego	**26 251 615,00**	**22 291 274,95**	6 280 591,18	5 333 096,07	2009-2010	Województwo Dolnośląskie	KWP Straży Pożarnej we Wrocławiu	Projekt ma charakter strategiczny, wpływa na poprawę bezpieczeństwa w całym regionie (ochrona środowiska naturalnego oraz obywateli i przedsiębiorców) w zakresie ratownictwa: - technicznego - chemiczno-ekologicznego - wodnego - przeciwpożarowego. Realizacja Projektu w bezpośredni sposób wpływa na poprawę zabezpieczenia regionu przed zagrożeniami o charakterze naturalnym i cywilizacyjnym. Zakupione w ramach Projektu pojazdy pożarnicze będą rozlokowane po całym województwie, w oparciu o zdiagnozowane przez beneficjenta potrzeby (potencjalne zagrożenia) oraz możliwość szybkiego reagowania na zagrożenia w każdym miejscu województwa. Tak znaczące doposażenie pozwoli na wzmocnienie systemu bezpieczeństwa wewnętrznego regionu – województwa dolnośląskiego. Tym samym, zapewni zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w całym regionie, co z kolei przyczyni się do zwiększenia jego atrakcyjności dla potencjalnych i działających już na rynku inwestorów. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 4 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
28	Lipki-Oława – modernizacja obwałowań, gm. Oława i Jelcz-Laskowice. Modernizacja wału W-4(S).	**10 883 147,87**	**8 971 110,11**	2 603 748,47	2 146 301,28	2007-2013	Województwo Dolnośląskie	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu	Projekt jest o znaczeniu ponadregionalnym, ma zasadniczy wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Wał W-4(S), jako jedna z podstawowych budowli przy polderze Lipki-Oława, którego

									celem jest zmniejszenie zagrożenia powodziowego miasta Oławy i terenów przyległych, przyczyni się pośrednio do ochrony tych terenów. Tereny te stanowią podstrefę Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, jest obszarem o wysokim potencjale gospodarczym o znaczeniu strategicznym dla całego Dolnego Śląska.
29	Lipki-Oława – modernizacja obwałowań, gm. Oława i Jelcz-Laskowice. Modernizacja wału W-1(OM).	**22 084 627,22**	**14 983 368,15**	5 283 656,45	3 584 709,35	2007-2015	Województwo Dolnośląskie	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu	Projekt jest o znaczeniu ponadregionalnym, ma zasadniczy wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego,Planowana do realizacji modernizacja przedmiotowego wału W-1(OM) ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Jelcza-Laskowice i miejscowości Łęg oraz ochronę przed wylewami powodziowymi rzeki Odry zabudowań mieszkalnych, gospodarczych, zakładów przemysłowych, infrastruktury i zabytków kultury tego miasta. Jelcz-Laskowice, stanowiący podstrefę Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, jest obszarem o wysokim potencjale gospodarczym o znaczeniu strategicznym dla całego Dolnego Śląska. Realizacja przedsięwzięcia w dalszej perspektywie wpływa ponadto na zmniejszenie zagrożenia powodziowego m. Wrocławia, wchodząc pośrednio do jego systemu ochrony przeciwpowodziowej.

30	Likwidacja, rekultywacja i zagospodarowanie służbowych stacji paliw w 23 jednostkach miejskich i powiatowych Policji woj. dolnośląskiego	**3 658 352,19**	**2 928 459,25**	245,75 875	700 621,86	2011-2014	Województwo Dolnośląskie	Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu	Projekt ma strategiczne znaczenie dla regionu. KWP we Wrocławiu jest w posiadaniu służbowych stacji paliw z lat 70-tych – 80 –tych XX w, które zlokalizowane są na terenie całego Dolnego Śląska, w tym w miejscowościach turystycznych czy uzdrowiskowych i stanowią zagrożenie dla środowiska. Wobec powyższej sytuacji celowym działaniem wydaje się być realizacja kompleksowego programu obejmującego likwidację istniejących instalacji paliwowych oraz przeprowadzenie rekultywacji terenu wraz z jego aranżacją dla nowych potrzeb. Projekt KWP we Wrocławiu realizowany będzie na terenie całego województwa dolnośląskiego, w miejscowościach o dużej gęstości zaludnienia oraz na terenach turystycznych i uzdrowiskowych, efekty projektu oddziaływać będą pozytywnie praktycznie na całe województwo dolnośląskie na terenie 23 gmin.
31	System ograniczania skutków katastrof ekologicznych, technologicznych i klęsk żywiołowych na terenie powiatów lwóweckiego i lubańskiego.	**1 616 195,79**	**1 254 124,68**	668,21 386	300 044,18	2011-2012	Województwo Dolnośląskie	Powiat Lwówecki	Projekt ma strategiczne znaczenie dla regionu. Realizacja projektu w bezpośredni sposób wpływa na poprawę zabezpieczenia regionu przed zagrożeniami o charakterze naturalnym i cywilizacyjnym. Zakupione w ramach Projektu pojazdy pożarnicze i sprzęt specjalistyczny będą rozlokowane na całym na obszarze obydwu powiatów, na podstawie doświadczeń wnioskodawcy oraz przeprowadzonej diagnozy w celu jak najszybszej reakcji na zagrożenia. Rozbudowa bazy doposażenia pozwoli nadobne funkcjonowanie ratownictwa na obszarze podgórskim o utrudnionym dojeździe i na

									obszarach przygranicznych płd-zach części województwa.
32	Bezpieczny Dolny Śląsk – budowa mobilnego systemu monitoringu i usuwania zagrożeń środowiska	**13 391 785,77**	**11 146 557,63**	3 203 929,80	2 666 768,18	2011-2012	Województwo Dolnośląskie	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu	Projekt ma strategiczne znaczenie dla regionu Realizacja projektu w bezpośredni sposób wpływa na poprawę zabezpieczenia regionu przed zagrożeniami o charakterze naturalnym i cywilizacyjnym. Zarówno dobór sprzętu, jak i jego lokalizacja zapewnia budowę sprawnie działającego systemu ratowniczego, który będzie pozwalał na monitorowanie zagrożeń, analizę możliwego ich rozwoju oraz skuteczne usuwanie skutków na obszarze całego Dolnego Śląska. Zakupione w ramach Projektu pojazdy ratownicze będą rozlokowane na obszarze całego województwa, w oparciu o zdiagnozowane przez beneficjenta potrzeby (potencjalne zagrożenia) oraz możliwość szybkiego reagowania na zagrożenia w każdym miejscu województwa. Tak znaczące doposażenie pozwoli na wzmocnienie systemu bezpieczeństwa wewnętrznego regionu – województwa dolnośląskiego.
33	Budowa budynku dla Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP przy ul. Kosmonautów we Wrocławiu	**19 057 300,82**	**3 400 000,00**	4 559 381,03	813 436,05	2010-2012	Województwo Dolnośląskie	Gmina Wrocław	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu. Realizacja inwestycji przyczyni się wzrostu bezpieczeństwa na obszarze Dolnego Śląska, skrócenia czasu reakcji służb ratowniczo- gaśniczych na zagrożenia w każdym miejscu regionu poprzez bardzo dobry dojazd do obwodnic śródmiejskiej i autostradowej przy zdarzeniach losowych. Oprócz tego jednostka ta obsługiwać będzie dwa

									powiaty tj. powiat wrocławski oraz Wrocław miasto na prawach powiatu. Strażacy będą również w miarę potrzeby wyjeżdżać na akcje do sąsiednich powiatów tj. średzkiego i wołowskiego. w ten sposób zabezpieczona zostanie znaczna część województwa.
Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska									
34	Utworzenie Regionalnego Centrum Turystyki Biznesowej we Wrocławiu	**79 597 598,84**	**23 569 583,23**	19 043 398,93	5 638 926,08	2009-2010	Województwo Dolnośląskie	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	Celem projektu jest utworzenie Regionalnego Centrum Turystyki Biznesowej we Wrocławiu. Projekt ma strategiczne znaczenie dla rozwoju obszaru turystyki i kultury wspieranego w ramach RPO WD, ponieważ jego realizacja w sposób szczególny przyczyni się do realizacji celu osi priorytetowej, tzn. wpłynie na podniesienie konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej oraz na lepsze wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości dla podniesienia atrakcyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym. Poprzez rewitalizację i ochronę zabytkowego kompleksu Hali Stulecia, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO zostanie wzmocniona rola Wrocławia jako "miejsca spotkań" oraz centrum turystyki konferencyjno - biznesowej w regionie. Projekt ma oddziaływanie regionalne, ponadregionalne jak i krajowe ponieważ w znacznym stopniu wzmocni wizerunek Wrocławia na mapie ośrodków kongresowo - biznesowych w kraju i zagranicą przyczyniając się do wzmocnienia pozycji Dolnego Śląska jako jednego z głównych ośrodków turystyki biznesowej. Realizacja przedsięwzięcia zintensyfikuje współpracę międzyregionalną i międzynarodową na terenie

									Wrocławia i Dolnego Śląska przyczyniając się do realizacji nowych inwestycji. Projekt będzie oddziaływał zarówno na sferę biznesową, jak również na rozwój turystyki i kultury regionu. Projekt realizuje cel priorytetu SRK nr 2 „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej". Projekt realizuje cel NSRO nr 3 „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski", cel nr 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej" oraz jest zgodny z celem szczegółowym nr 2 RPO WD „Rozwój infrastruktury służący poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej" i celem Priorytetu 6 RPO WD. Ponadto projekt realizuje cel sfery Przestrzennej Strategii Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku - „Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu", oraz cel 2 Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

35	Przebudowa i modernizacja III piętra na cele wystawiennicze i konferencyjne - Centrum Kongresowo - Kulturalne Zamek Książ	**10 658 147,50**	**5 667 330,29**	2 549 918,06	1 355 885,52	2008-2013	Województwo Dolnośląskie	Gmina Wałbrzych	Zamek Książ – 'Perła Dolnego Śląska' to trzeci co do wielkości Zamek w Polsce będący ośrodkiem biznesowym i kulturalnym o znaczeniu regionalnym. Realizacja projektu będzie miała bardzo duże znaczenie w skali regionalnej. Stworzenie silnego centrum biznesowo-kulturalno-turystycznego w Zamku Książ stałoby się jednym z głównych symboli rozwoju gospodarki regionu, a także w zdecydowany sposób wzmocniłoby rolę Dolnego Śląska jako prężnego regionu gospodarczego, przyciągającego do zamku turystów biznesowych z regionu. Realizacja projektu wpłynie na wzrost konkurencyjności województwa dolnośląskiego w sektorze turystyki – głównie turystyki biznesowej. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projekt jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 roku oraz Programem Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK i RPO oraz pośredni na wskaźniki NSRO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

36	Modernizacja Zespołu pałacowo- folwarcznego na potrzeby Ponadregionalnego Rolniczego Centrum Kongresowego w Pawłowicach	**6 194 447,92**	**1 905 196,63**	1 481 996,25	455 810,48	2009-2012	Województwo Dolnośląskie	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	Realizacja przedsięwzięcia polega na modernizacji Zespołu pałacowo-folwarcznego na potrzeby Ponadregionalnego Rolniczego Centrum Kongresowego w Pawłowicach. Projekt ma charakter strategiczny z uwagi na planowaną obsługę prestiżowych imprez biznesowych, mających znaczenie dla wzrostu konkurencyjności województwa dolnośląskiego i Polski na arenie międzynarodowej w zakresie organizacji znaczących z gospodarczego punktu widzenia kongresów, konferencji, sympozjów i szkoleń. Ponadto będzie to jedyny tego typu ośrodek kongresowy w kraju. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia inwestycyjnego przyczyni się do powstania pierwszego takiego obiektu w regionie. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projket jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) oraz Strategią Rozwoju Województwa i Programem Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK i RPO oraz pośredni na wskaźniki NSRO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

37	Przebudowa poddasza nieużytkowego budynku Muzeum Narodowego we Wrocławiu na prezentację kolekcji sztuki współczesnej Muzeum Narodowego we Wrocławiu z uwzględnieniem dużego zespołu prac Magdaleny Abakanowicz	**13 278 882,11**	**6 308 967,83**	3 176 918,06	1 509 394,67	2009-2011	Województwo Dolnośląskie	Muzeum Narodowe we Wrocławiu	Projekt ma charakter strategiczny, ponieważ produkt kulturowy, którego dotyczy ma charakter ponadregionalny w sposób istotny przyczyniający się do zróżnicowania krajowego produktu kulturowego. Ponadto produkt kulturowy wspierany w ramach projektu w zakresie jego rangi i lokalizacji ma charakter unikatowy. Skala oddziaływania produktu kulturowego wspieranego w ramach projektu jest ponadregionalna wpływająca bezpośrednio na promocję regionu. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projket jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) raz Strategią Rozwoju Województwa. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki NSRO i RPO oraz pośredni na wskaźniki SRK. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
38	Modernizacja Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu	**8 939 720,38**	**4 313 415,91**	2 138 791,42	1 031 967,06	2007-2011	Województwo Dolnośląskie	Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu	Realizacja projektu wpłynie na poprawę stanu obiektów oraz wzbogaci ofertę artystyczną instytucji kultury. Realizacja projektu przyczyni się do urozmaicenia i zwiększenia propozycji artystycznej teatru, umożliwi efektywne wykorzystanie jego infrastruktury, wpłynie na wzbogacenie oferty kulturalnej całego regionu, stwarzając w pełni profesjonalne i przyjazne warunki do odbioru sztuki. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Jest również zgodny z celami

									Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 roku oraz Programem Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK i RPO oraz pośredni na wskaźniki NSRO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
39	Dolnośląskie Centrum Filmowe (przebudowa Kina „Warszawa" we Wrocławiu)	**18 563 090,18**	**4 933 684,72**	4 441 143,16	1 180 363,83	2007-2011	Województwo Dolnośląskie	ODRA-FILM	Projekt ma charakter regionalny. Jego realizacja umozliwi poszerzenie oferty artystycznej kina, skierowanej głównie na propagowanie kina niezależnego i studyjnego. Realizacja projektu doprowadzi do poprawy konkurencyjności zarówno miasta Wrocławia jak i regionu, podwyższy jego atrakcyjność, wprowadzając nową jakość do dostępnej oferty komercyjnych kin (multipleksy itp.). Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania.Jest również zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 roku oraz Programem Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego.Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK i RPO oraz pośredni na wskaźniki NSRO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach

									Programu.
40	Modernizacja i rozbudowa Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze	**9 612 443,02**	**4 924 304,45**	2 299 737,55	1 178 119,63	2007-2012	Województwo Dolnośląskie	Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze	Projekt realizowany w otoczeniu szlaków historycznych m.in. Cysterskiego i Zamków Piastowskich posiada strategiczne znaczenie dla rozwoju obszaru turystyki i kultury wspieranego w ramach RPO WD. Jego realizacja wpłynie na podniesienie konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej poprzez wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości. Poprzez realizację projektu zwiększeniu ulegną powierzchnie wystawowe, magazynowe, użytkowe Muzeum Karkonoskiego, w wyniku czego powstanie m.in. ogromna sala wystawowa, gdzie ulokowana zostanie jedna z największych w Europie stałych wystaw szkła artystycznego. Projekt stanowi jednocześnie element szerszej oferty turystycznej, jego realizacja umożliwi prezentację bogatej oferty kulturalnej regionu oraz stanowić będzie impuls do nawiązywania współpracy regionalnej i międzynarodowej. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Jest również zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Narodowej Strategii Rozwoju Kultury, Regionalnego Programu Operacyjnego

									(RPO), Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 roku. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK i RPO oraz pośredni na wskaźniki NSRO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
41	„Kamienne Piekło KL Gross-Rosen I" – projekt konserwatorsko – budowlany na terenie Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy	**7 444 250,72**	**3 703 231,24**	1 781 006,44	885 982,88	2009-2012	Województwo Dolnośląskie	Muzeum Gross – Rosen w Rogoźnicy	Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju i poprawy stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym oraz zwiększenia dostępu do niej. Poprawa infrastruktury Muzeum Gross – Rosen i jakości świadczonych usług zapewni wzrost atrakcyjności tej placówki oraz regionu dla turystów krajowych i zagranicznych, inwestorów i mieszkańców. Muzeum stanowi jedno z czterech ważniejszych miejsc martyrologii w kraju. Projekt „Kamienne Piekło" jest przedsięwzięciem niezbędnym, aby móc zachować materialna pamięć o wydarzeniach martyrologicznych na terenie KL Gross – Rosen w czasie II wojny światowej. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Jest również zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 roku oraz Programem Rozwoju Turystyki

									dla Województwa Dolnośląskiego. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK i RPO oraz pośredni na wskaźniki NSRO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
42	Utworzenie powierzchni magazynowej na dekoracje i kostiumy dla Opery Wrocławskiej na terenie MPWiK	**5 450 079,07**	**2 834 362,30**	1 303 909,06	678 109,55	2012-2013	Województwo Dolnośląskie	Opera Wrocławska	Realizacja projektu przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionu, gdyż funkcjonowanie wspartej instytucji kultury będzie podnosiło rangę Wrocławia i Dolnego Śląska na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Poprzez wsparcie niezwykle ważnej, w skali kraju, instytucji kultury możliwe będzie budowanie markowych produktów turystycznych regionu. Województwo Dolnośląskie ugruntuje swoją pozycję regionu atrakcyjnego pod względem turystycznym i kulturowym. Usprawnienie funkcjonowania Opery Wrocławskiej umożliwi rozszerzenie oferty artystycznej nie tylko samej Opery, ale całego regionu. Bogata oferta kulturalna będąca znaczącym uzupełnieniem walorów turystycznych Wrocławia i województwa dolnośląskiego przyczyni się do znacznego zwiększenia ruchu turystycznego w regionie.
43	Modernizacja sceny im. J. Grzegorzewskiego w Teatrze Polskim we Wrocławiu wraz z zakupem niezbędnego sprzętu.	**23 962 105,27**	**13 462 050,00**	5 732 835,37	3 220 740,23	2007-2013	Województwo Dolnośląskie	Teatr Polski	Realizacja projketu doprowadzi do poszerzenia oferty artystycznej czym przyczyni się w sposób zasadniczy do poprawy konkurencyjności naszego regionu, Teatr stał się strategicznie ważnym punktem na kulturalnej mapie

									Wrocławia i regionu, a to z kolei oznacza, że spełnienie, poprzez realizację projektu, strategicznej potrzeby Teatru (modernizacji sceny) wprost przełoży się na utrzymanie i wzmocnienie tej strategicznej pozycji. Teatr na absolutnie czołowym miejscu wszystkich instytucji kultury Dolnego Śląska, a biorąc pod uwagę inne rankingi – także kraju podwyższy jego atrakcyjność oraz przyczyni się do podejmowania kolejnych przedsięwzięć na skalę nie tylko regionalną ale również międzynarodową (np. festiwale teatralne).
44	Centrum Konferencyjno-Wystawiennicze w Zamku Książąt Głogowskich w Głogowie	**2 795 551,84**	**1 560 034,63**	668 824,31	373 231,88	2010-2014	Województwo Dolnośląskie	Gmina Miejska Głogów	Położenie Głogowa na obrzeżach województwa dolnośląskiego ma kluczowe znaczenie dla realizacji celów RPO WD 2007-2013. Realizacja projektu pozwala bowiem na uzyskanie równowagi pomiędzy ofertą dużych ośrodków nastawionych na turystów biznesowych takich jak Wrocław (Miasto Spotkań) czy Wałbrzych (Zamek Książ,) a zapotrzebowaniem na infrastrukturę konferencyjno-wystawienniczą w mniejszych ośrodkach nastawionych na organizację imprez i spotkań biznesowych o charakterze ponadregionalnym i europejskim. Głogowskie centrum będzie świadczyło usługi dla klientów biznesowym zarówno z województwa dolnośląskiego (Lubin, Polkowice, Legnica) jak i z ościennych województw. Głogów przyciąga do miasta zarówno turystów jak i inwestorów (krajowych i zagranicznych) zainteresowanych inwestowaniem w podstrefie Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Głogowie oraz w Polkowicach. Powstanie centrum będzie

									uzupełnieniem oferty zarówno turystycznej jak i skierownej do przedsiębiorców i inwestorów. Projekt oraz Beneficjent kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania. Projekt jest zgodny z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 roku oraz Programem Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego. Projekt ma bezpośredni wpływ na wskaźniki SRK i RPO oraz pośredni na wskaźniki NSRO. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 6 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
Priorytet 7 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku									
45	Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej	**37 578 817,86**	**22 467 398,61**	8 990 577,98	5 375 232,93	2007-2012	Województwo Dolnośląskie	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	Celem projektu jest stworzenie nowoczesnego centrum informacji naukowej i ekonomicznej, w którym wszyscy studenci i zainteresowani mieszkańcy Dolnego Śląska będą mieli łatwy dostęp do zbiorów biblioteki, zarówno drukowanych jak i elektronicznych. Projekt ma charakter przedsięwzięcia ponadregionalnego. Z oferty Centrum Informacji Naukowej AE korzystać będą nie tylko studenci AE, czy mieszkańcy Dolnego Śląska, ale również społeczności województw ościennych (poprzez tzw. wolny dostęp do zbiorów tradycyjnych i elektronicznych biblioteki).Projekt ma strategiczny charakter dla regionu, jego celem jest ułatwienie i poprawa jakości dostępu do fachowej literatury z dziedziny nauk

									ekonomicznych i zarządzania co przyczynia się do wzrostu wiedzy i jej wykorzystania w różnych dziedzinach, głównie gospodarczej. Realizacja inwestycji wpłynie na poprawę jakości kształcenia co również będzie przekładało się na wzrost gospodarczy ściśle związany z naukami ekonomicznymi.Projekt jest zgodny z celem priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" i celem priorytetu nr 6 SRK „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej", realizuje cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" i cel nr 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej". Projekt jest zgodny z celem szczegółowym nr 3 RPO WD oraz celem priorytetu 7 „Edukacja". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz cel Strategii Rozwoju Edukacji 2007-2013.Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 7 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

46	Budowa kompleksu edukacyjno-badawczego GEOCENTRUM Politechniki Wrocławskiej (etap I)	**70 546 018,85**	**44 728 072,77**	16 877 845,55	10 701 007,89	2008-2013	Województwo Dolnośląskie	Politechnika Wrocławska	Przedmiotem projektu jest budowa obiektu dydaktyczno - badawczego dla 3 wydziałów Politechniki Wrocławskiej z dziedzin geologii i budownictwa. Projekt ma strategiczne znaczenie z punktu widzenia rozwoju społeczno - gospodarczego regionu i kraju, jest odpowiedzią na wyzwanie jakie stawia rozwój regionu dla przemysłu surowcowego i budowlanego (m.in. co do odpowiedniej kadry pracowniczej i naukowej ze środowiska akademickiego). Projekt integruje grupy badawcze oraz umożliwi tworzenie makro-kierunków studiów, przez co przygotuje nową wysoko wyspecjalizowaną kadrę inżynierów. Planowana inwestycja pozwoli na rozpoczęcie zupełnie nowych działań edukacyjno - badawczych i umożliwi wykształcenie wysokiej klasy specjalistów, jako nowoczesnej kadry, z której skorzysta przemysł z regionu i kraju. Wzmocni to również atrakcyjność i konkurencyjność Dolnego Śląska zarówno w obszarze edukacji jak i regionalnej gospodarki. Projekt jest zgodny celem priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej" i celem priorytetu nr 6 SRK „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej", realizuje cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" i cel nr 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej". Projekt jest zgodny z celem szczegółowym nr 3 RPO WD

									oraz celem priorytetu 7 „Edukacja". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz cel Strategii Rozwoju Edukacji 2007-2013. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO i RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 7 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
47	Centrum Nauk o Żywności i Żywieniu	**64 783 588,80**	**27 729 713,31**	15 499 207,81	6 634 220,13	2007-2011	Województwo Dolnośląskie	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	Projekt dotyczy budowy Centrum Nauk o Żywności i Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu wraz z niezbędnym wyposażeniem. Projekt ma strategiczne znaczenie dla Dolnego Śląska i przyczyni się do rozwoju nowoczesnej infrastruktury naukowo – dydaktycznej, w tym wysokiej jakości laboratoriów dla studiujących nauki związane z żywieniem. Centrum stanowić będzie zaplecze dla zrównoważonego rozwoju gospodarki żywnościowej i działań na rzecz polepszenia stanu racjonalnego odżywiania się ludności Województwa Dolnośląskiego. Projekt ma charakter przedsięwzięcia ponadregionalnego. Z Centrum będą korzystać studenci z całego kraju, przede wszystkim jednak z Dolnego Śląska. Przyczyni się on również do odegrania kluczowej roli w procesie tworzenia konkurencyjnej gospodarki regionu i kraju. Projekt jest zgodny celem

									priorytetu nr 1 SRK „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”, priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej” i celem priorytetu nr 6 SRK „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej”, realizuje cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski” i cel nr 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”. Projekt jest zgodny z celem szczegółowym nr 3 RPO WD oraz celem priorytetu 7 „Edukacja". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz cel Strategii Rozwoju Edukacji 2007-2013. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 7 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

48	Budowa kompleksu boisk do gier otwartych wraz z zapleczem dydaktyczno - naukowym na Terenie Pól Marsowych w kompleksie Stadionu Olimpijskiego we Wrocławiu.	**33 247 169,86**	**22 930 891,46**	7 954 248,97	5 486 121,69	2007-2011	Województwo Dolnośląskie	Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu	Projekt dotyczy budowy kompleksu boisk do gier otwartych wraz z zapleczem dydaktyczno - naukowym na Terenie Pól Marsowych w kompleksie Stadionu Olimpijskiego we Wrocławiu. Projekt ma strategiczny charakter dla regionu, ponieważ jego realizacja przyczyni się do podniesienia standardów nauczania i unowocześnienia infrastruktury sportowej wykorzystywanej na cele edukacyjne, a także do poprawienia bazy sportowej pod kątem organizacji Euro 2012 w Polsce. Projekt ma znaczenie ponadregionalne, gdyż dzięki realizacji inwestycji Akademia Wychowania Fizycznego umocni swoją dydaktyczno - naukową pozycję wśród tego typu uczelni. Projekt jest zgodny z celem priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastrukury technicznej i społecznej”, oraz z celem priorytetu nr 6 SRK „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej”. Projekt realizuje cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów”. Projekt realizuje także cel nr 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej" oraz jest zgodny z celem szczegółowym nr 3 RPO WD „Poprawa bytu mieszkańców i wzrost konkurencyjności regionu poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej" i celem priorytetu 7 "Edukacja". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz cel Strategii Rozwoju Edukacji 2007-2013.

									Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 7 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
49	Budowa i wyposażenie Ośrodka Badawczo - Naukowo - Dydaktycznego Dolnośląskiej Farmacji we Wrocławiu	**71 035 194,13**	**34 715 188,38**	16 994 878,73	8 305 466,38	2007-2012	Województwo Dolnośląskie	Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	Projekt ma na celu budowę i wyposażenie ośrodka badawczo - naukowo - dydaktycznego dolnośląskiej Farmacji we Wrocławiu. Projekt ma strategiczny charakter ponieważ, dzięki realizacji inwestycji Województwo Dolnośląskie umocni swoją dydaktyczno - naukową pozycję w rozwoju i innowacji branży farmaceutycznej. Projekt ma oddziaływanie regionalne, ponadregionalne jak i krajowe, ponieważ Akademia Medyczna jest jedynym ośrodkiem w południowo – zachodniej części Polski kształcącą na kierunku farmaceutycznym. Inwestycja wpłynie na dalszy rozwój tego kierunku w regionie i w kraju jak również Dolnego Śląska jako głównego ośrodka badawczego, poprzez kształcenie kadr w zakresie edukacji medycznej i farmaceutycznej. Projekt jest zgodny z celem priorytetu nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastrukury technicznej i społecznej”, oraz z celem priorytetu nr 6 SRK „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej”. Projekt realizuje cel nr 3 NSRO

									„Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów". Projekt realizuje także cel nr 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej" oraz jest zgodny z celem szczegółowym nr 3 RPO WD „Poprawa bytu mieszkańców i wzrost konkurencyjności regionu poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej" i celem priorytetu 7 "Edukacja". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz cel Strategii Rozwoju Edukacji 2007-2013. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 7 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

50	Budowa infrastruktury sportowo - rehabilitacyjnej w Ośrodku Szkolno - Wychowawczym Dzieci Niewidomych we Wrocławiu	**14 830 852,98**	**9 928 644,37**	3 548 220,72	2 375 387,43	2007-2010	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Przedmiotem projektu jest budowa infrastruktury sportowo - rehabilitacyjnej w Ośrodku Szkolno - Wychowawczym Dzieci Niewidomych we Wrocławiu. Projekt ma strategiczny charakter, ponieważ ośrodek ten jest jedynym tego typu ośrodkiem na terenie Dolnego Śląska, mającym na celu wyrównywanie szans edukacyjnych, integrację społeczną, stworzenie odpowiednich warunków edukacji i kształcenia dzieci i młodzieży niewidomej i słabowidzącej. Projekt ma oddziaływanie regionalne, ponieważ przygotowujące się do samodzielnego i aktywnego życia dzieci i młodzież niepełnosprawna, pochodzą w dużej mierze z małych miejscowości oraz obszarów wiejskich z całego regionu Dolnego Śląska. Projekt przyczynia sie do realizacji polityki horyzontalnej UE "Równość szans", jest zgodny z celem nr 2 SRK „Poprawa stanu infrastrukury technicznej i społecznej”, oraz z celem priorytetu nr 3 SRK „Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości”, a także celem priorytetu nr 6 SRK „Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej”. Projekt realizuje cel nr 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i regionów". Projekt realizuje także cel nr 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej” oraz jest zgodny z celem szczegółowym nr 3 RPO WD „Poprawa bytu mieszkańców i wzrost konkurencyjności regionu poprzez modernizację

									i rozbudowę infrastruktury społecznej" oraz celem Priorytetu "Edukacja". Projekt realizuje cel sfery społecznej Strategii Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz cel Strategii Rozwoju Edukacji 2007-2013. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO i RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 7 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
51	Pracownia przyrodnicza w każdej gminie	**23 250 035,31**	**16 275 024,72**	5 562 475,55	3 893 732,89	2009-2010	Województwo Dolnośląskie	Samorząd Województwa Dolnośląskiego	Projekt ma strategiczne znaczenie ponieważ jest odpowiedzią na wyzwanie jakie stawiają w swych zapisach dokumenty strategiczne zarówno Wspólnotowe, jak i krajowe oraz regionalne, które podkreślają konieczność zwiększenia odsetka osób studiujących na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych. Realizacja projektu wpłynie na poprawę jakości edukacji przyrodniczej na najwcześniejszych etapach kształcenia głównie na obszarach wiejskich Dolnego Śląska oraz stworzenie w większości wyposażonych szkół ośrodków metodycznych umożliwiających prowadzenie doskonalenia i doradztwa metodycznego dla wszystkich dolnośląskich nauczycieli przyrody na Dolnym Śląsku. Projekt pozwoli na poprawę jakości nauczania w dolnośląskich szkołach podstawowych nauk przyrodniczych oraz efektywne kształtowanie umiejętności matematyczno-przyrodniczych co ma znaczenie w rozwoju

									społeczeństwa wiedzy, wymagającego znacznego odsetka osób kończących studia matematyczno-przyrodnicze i techniczne w skali całego kraju. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 7 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
52	Modernizacja budynku Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego-etap I	**3 213 031,89**	**2 216 450,80**	768 704,70	530 276,76	2009-2014	Województwo Dolnośląskie	Uniwesytet Wrocławski	Projekt ma strategiczny charakter dla regionu ponieważ przyczyni się do rozwoju infrastruktury naukowo-dydaktycznej na Dolnym Śląsku i pozwoli na skuteczne konkurowanie Wrocławia z innymi ośrodkami uniwersyteckimi w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego. Projekt będzie oddziaływać na Wrocław i cały region Dolnego Śląska kształcąc wysokiej klasy specjalistów z zakresu nauk historycznych na potrzeby instytucji gospodarczych i społecznych, a także tworząc warunki do dalszego rozwoju wrocławskiej szkoły nauk historycznych.
Priorytet 8 Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku									

53	Budowa pawilonu pediatrycznego na terenie Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu	**58 074 247,97**	**46 557 078,32**	13 894 025,54	11 138 589,96	2007-2012	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie	Przedmiotem projektu jest budowa pawilonu pediatrycznego na terenie Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu. Obecnie szpital mieści się w zdekapitalizowanych budynkach, niespełniających wymogów prawnych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10.11.2006. Nowy obiekt dostosowany będzie do obowiązujących przepisów w zakresie wymogów stawianych obiektom ZOZ. Realizacja projektu pozwoli uniknąć wysokich nakładów inwestycyjnych na remonty dotychczasowych budynków szpitalnych Dolnośląskiego Centrum Pediatryczne im. J. Korczaka we Wrocławiu, polepszy ofertę szpitala, a także wpłynie na wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców regionu. Projekt będzie miał oddziaływanie regionalne ponieważ Dolnośląskie Centrum Pediatryczne im. J. Korczaka we Wrocławiu jest placówką obejmującą swoim działaniem cały obszar Dolnego Śląska. W DCP leczonych jest rocznie ok. 6 tys. pacjentów i udzielanych jest 40 tysięcy porad. Projekt realizuje cel główny Strategii Rozwoju Kraju (SRK), którym jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski oraz cel Priorytetu 2 SRK „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej". Projekt wpisuje się także w cel 3 NSRO „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" oraz cel 5 NSRO „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i

									przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej". Projekt przyczynia się do realizacji celu szczegółowego nr 3 RPO WD „Poprawa bytu mieszkańców i wzrost konkurencyjności regionu poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej" oraz celu Priorytetu 8 RPO WD. Projekt realizuje także cel sfery społecznej Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich twórczych i otwartych na świat". Projekt wpisuje się zwłaszcza w priorytet 3.4. „Stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa". Projekt realizuje cel nadrzędny Strategii Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce na lata 2007 – 2013 (SROZ) „Poprawa zdrowia społeczeństwa polskiego jako czynnika rozwoju społeczno - gospodarczego kraju", a także cele strategiczne SROZ „Poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia" oraz „Dostosowanie opieki zdrowotnej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych". Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Projekt oraz wnioskodawca kwalifikują się do wsparcia w ramach RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 8 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.
Priorytet 9 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska									

54	Odbudowa zniszczeń popowodziowych przy ul. Waryńskiego	**2 333 414,66**	**1 115 428,36**	558 259,88	266 861,66	2012-2013	Województwo Dolnośląskie	Gmina Bogatynia	Projekt polega na częściowej odbudowie murów oporowych i przejść przez rzekę Miedziankę i wpisuje się w projekt Urzędu Marszałkowskiego odbudowy koryta rzeki Miedzianki na całym jej polskim odcinku. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wybierając projekt do wsparcia w ramach instrumentu rzadowego „3x200" na bazie protokołu z szacowania strat po powodzi uznało, że „Odbudowa zniszczeń popowodziowych przy ul. Waryńskiego" stanowi strategiczny projekt o znaczeniu dla całego Województwa Dolnośląskiego
Projekty rezerwowe. Projekty spełniają kryteria wymienione w wytycznych MRR. Zostaną umieszczone na liście podstawowej w przypadku spełnienia warunków poddanych oddzielnie dla każdego projektu.									
Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku									
1	Budowa obejścia miejscowości Mysłakowice i Kostrzyca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 366 na odcinku Głębock - Kowary	**52 000 000,00**	**26 000 000,00**	12 440 786,64	6 220 393,32	2008-2013	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt o strategicznym znaczeniu dla regionu, ułatwia dostęp do miejscowości o dużym potencjale turystycznym oraz eliminuje z nich tranzytowy ruch gospodarczy, co wpływa na rozwój regionu Karkonoszy. Projekt ma oddziaływanie regionalne, planowany do budowy odcinek drogi nr 366 będącej przedmiotem projektu poprawi komunikację południowej części kotliny jeleniogórskiej z sąsiadującymi terenami i wpłynie na rozwój tej części Karkonoszy. Ponadto przyczyni się do ułatwienia dostępu do miejscowości o dużym potencjale turystycznym. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu.

									Środki finansowe na udzielenie dofinansowania będą pochodzić z oszczędności powstałych w Priorytecie
2	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 297 wraz z obwodnicą Bolesławca – Etap II	**108 000 000,00**	**54 000 000,00**	25 838 556,87	12 919 278,43	2007-2013	Województwo Dolnośląskie	Województwo Dolnośląskie - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Projekt ma charakter strategiczny dla regionu. Droga wojewódzka nr 297 jest osią rozwojową zachodniej części woj. Dolnośląskiego łącząc w relacji północ-południe węzły na autostradzie A 18 i A 4 z drogą krajową nr 30, która dla obszaru południowego stanowi główną trasę w relacji wschód- zachód spinającą miejscowości: Zgorzelec - Lubań – Gryfów – Jelenia Góra, Lubawka (tzw. trasa Sudecka). Inwestycja zgodna jest z kształtowaniem układów komunikacyjnych sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi społecznemu i gospodarczemu regionu. Poprawa tej sieci komunikacyjnej przyczyni się do wzrostu aktywności turystycznej i gospodarczej w regionie, co jednocześnie przełoży się na pozyskanie nowych inwestorów i zmniejszenie istniejącego w tym regionie bezrobocia. Projekt przyczynia się do osiągnięcia wskaźników SRK, NSRO oraz RPO WD. Dostępna alokacja środków z EFRR przewidziana na Priorytet 3 RPO WD umożliwia realizację przedmiotowej inwestycji w ramach Programu. **Środki finansowe na**

									udzielenie dofinansowania będą pochodzić z oszczędności powstałych w Priorytecie

6. Propozycje kryteriów wyboru operacji finansowanych

Kryteria wyboru operacji finansowanych zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WD Uchwałą Nr 2 /II/2007z dnia 4 października 2007 r.

Zatwierdzone kryteria wraz z późniejszymi zmianami są dostępne na witrynie internetowej www.rpo.dolnyslask.pl. Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 1641/III/08 z dnia 24 czerwca 2008 r. przyjął „Przewodnik po Kryteriach wyboru operacji finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013" zawierający dodatkowe wyjaśnienia do poszczególnych kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO WD.

Zatwierdzony dokument wraz z późniejszymi zmianami jest dostępny na witrynie www.rpo.dolnyslask.pl

7. Wykaz wydatków wyłączonych z kwalifikowalności w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego w latach 2007-2013.

A. Wstęp

W obecnym okresie programowania 2007-2013 Instytucje Zarządzające (IZ) poszczególnymi programami operacyjnymi otrzymały, na podstawie Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności, ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Krajowych wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 oraz Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie szczegółowego opisu priorytetów w programach operacyjnych, kompetencje do określenia zakresu przedmiotowego niekwalifikowalności wydatków.

Niniejsze wytyczne zostały opracowane w celu określenia katalogu wydatków niekwalifikowalnych w ramach całego Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (RPO WD), jak i jego poszczególnych Działań oraz Priorytetów. Uszczegóławiają one krajowe Wytyczne, o których mowa w punkcie D).

Szczególnie w przypadku Wnioskodawców zapoznanie się z opisanymi zasadami w znacznym stopniu uprości proces przygotowywania projektu do realizacji oraz zapewni jego wykonanie zgodnie z zaplanowanym budżetem. Wnioskodawca od początku prac nad przygotowaniem projektu winien pamiętać, iż uznanie wydatków niekwalifikowalnych w budżecie projektu na etapie aplikowania o środki automatycznie wyklucza możliwość uzyskania dofinansowania projektu w przedstawionym kształcie w całości lub w części. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż w trakcie realizacji projektu weryfikacja kwalifikowalności wydatków następuje podczas sprawdzania wniosków o płatność oraz kontroli na miejscu realizacji projektu, co uniemożliwia sfinansowanie wydatku poniesionego niezgodnie z zasadami kwalifikowalności. Skutkuje to koniecznością pokrycia wydatków/kosztów niekwalifikowalnych ze środków własnych beneficjenta. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż wysokość wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu zostanie określona w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu oraz wniosku o dofinansowanie projektu.

W niniejszych wytycznych zawarto katalog wydatków niekwalifikowalnych wskazanych zarówno we wspólnotowych aktach prawnych, jak również określonych w krajowych dokumentach programowych (wymienione w punkcie D, podpunkty a-g niniejszego załącznika), w dokumencie Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej, jak również opracowanych na podstawie doświadczeń wyniesionych z okresu programowania 2004-2006.

Należy jednak mieć na uwadze to, iż przedstawiony w niniejszym dokumencie katalog wydatków ma charakter otwarty i będzie on ulegał modyfikacjom w trakcie wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego. Doświadczenia z lat 2004-2006 wykazały, iż właśnie w trakcie aplikowania o środki lub w trakcie realizacji projektów weryfikowane i uszczegółowiane były pierwotne założenia dotyczące wydatków niekwalifikowalnych.

Instytucja Zarządzająca RPO WD zapewnia sobie prawo do szczegółowego określania i oceny oraz interpretacji wydatków niekwalifikowalnych/kwalifikowalnych na poziomie każdego z projektów aplikujących lub realizowanych w ramach RPO WD. Ponadto zgodnie z Uszczegółowieniem RPO WD, ww. zapisy mogą stanowić podstawę do formułowania wytycznych dla beneficjentów w poszczególnych rundach aplikacyjnych (naborach) na etapie realizacji RPO WD.

B. Wykaz skrótów

B+R – Badania i Rozwój

B+R+I – Badania i Rozwój oraz Innowacje

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

IOB – Instytucje Otoczenia Biznesu

IRU (ang. Indefeasible Right of Use) – (telekom.) nieodwoływalne prawo używania

IZ – Instytucja Zarządzająca

ICT (ang. Information and Communication Technologies) – Technologie Informacyjno-Komunikacyjne

JASPERS (ang. Joint Assistance in Support Projects in European Regions) – wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich, zainicjowana przez KE, przy pomocy Europejskiego Banku Inwestycyjnego i współudziale Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, mająca na celu lepsze przygotowanie projektów współfinansowanych przez EFRR i Fundusz Spójności

KE – Komisja Europejska

MBA – Master of Business Administration

MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (obecnie Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju MIR)

MŚP – Małe i Średnie Przedsiębiorstwa

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

NUTS – Nomenklatura Jednostek Terytorialnych dla Celów Statystycznych

PZP – ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

RPO WD - Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

RLM – równoważna liczba mieszkańców

UE – Unia Europejska

WE – Wspólnota Europejska

VAT – podatek od towarów i usług w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług

C. Podstawa prawna

Niniejsze wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego zostały wydane na podstawie postanowień art. 26 ust. 1 pkt 6) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) oraz rozdziału 2 pkt 3) i rozdziału 6 pkt 3) Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013.

D. Główne akty prawne i dokumenty regulujące zagadnienie kwalifikowalności wydatków w odniesieniu do RPO WD

Kwestię kwalifikowania wydatków w odniesieniu do RPO WD regulują następujące główne akty prawne i dokumenty:

a) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE z dnia 31 lipca 2006 r., L 210 z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1083/2006”;

b) Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE z dnia 31 lipca 2006 r., L 210 z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1080/2006";
c) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE z dnia 27 grudnia 2006 r., L 371 z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1828/2006";
d) Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz.Urz. UE L 214 z 9.08.2008 r., str. 3)
e) ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi;
f) Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego przyjęty przez Komisję Europejską decyzją nr K(2007)4207 w dniu 4 września 2007r. oraz Uchwały Nr 25/III/06 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 21.12.2006r., w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (ze zmianami), zwany dalej „RPO WD";
g) Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego, zwany dalej „Uszczegółowieniem RPO WD";
h) Krajowe wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 (zwane dalej „Krajowymi wytycznymi");
i) Wytyczne MRR w zakresie korzystania z pomocy technicznej.

E. Zakres regulacji

1) Niniejsze Wytyczne określają zasady ponoszenia wydatków przez Beneficjenta oraz otwarty katalog wydatków niekwalifikowalnych, zarówno w ramach wkładu krajowego, jak i wspólnotowego, realizacji projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zasady określone w niniejszych Wytycznych obowiązują w ramach wszystkich priorytetów RPO WD i żadna z Instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WD nie ma prawa ich ograniczać, chyba że Wytyczne tak stanowią.
2) Wytyczne należy stosować w kontekście aktów prawa wspólnotowego, jak i prawa krajowego, szczegółowych wytycznych IZ RPO WD oraz zasad pomocy publicznej.
3) W przypadku projektu objętego zasadami pomocy publicznej, mogą obowiązywać bardziej restrykcyjne zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków od określonych w niniejszym załączniku, wynikające z programu pomocy publicznej. Zasady te mogą dotyczyć w szczególności okresu kwalifikowalności wydatków oraz kategorii wydatków (kwalifikowalnych/niekwalifikowalnych).
4) Każda zmiana (aktualizacja) załącznika nr 6 i nr 6a obowiązuje od dnia wskazanego w uchwale Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie zmiany Uszczegółowienia RPO WD.
5) Przy ocenie kwalifikowalności wydatku stosuje się wersję Uszczegółowienia RPO WD (w tym załącznika nr 6 i nr 6a) obowiązującą w dniu ogłoszenia o naborze wniosków wydatku, z zastrzeżeniem sytuacji, gdy odmienne zasady wynikają z obowiązujących przepisów prawa, uchwał lub wytycznych.
6) Przy ocenie kwalifikowalności projektu/wydatku, oprócz m.in. zapisów zawartych w Uszczegółowieniu RPO WD, obowiązują również szczegółowe zapisy dotyczące kwalifikowalności/niekwalifikowalności projektu/wydatku zawarte w ogłoszeniu o naborze.

F. Kwalifikowalność projektu a kwalifikowalność wydatków

Kwalifikowalność wydatków określa się w kontekście kryteriów dotyczących wydatków ponoszonych w trakcie realizacji projektu oraz wdrażania RPO WD, których spełnienie warunkuje otrzymanie dofinansowania lub potwierdzenie rozliczenia wydatków (dotyczy państwowej jednostki budżetowej).

Przez wydatki kwalifikowalne należy rozumieć wydatki lub koszty uznane za kwalifikowalne, spełniające określone kryteria, zgodnie z rozporządzeniem nr 1083/2006, rozporządzeniem nr 1828/2006, rozporządzeniem nr 1080/2006, jak również w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) i przepisów rozporządzeń wydanych do niniejszej ustawy, oraz zgodnie z krajowymi zasadami kwalifikowalności wydatków w okresie programowania 2007-2013 i z Uszczegółowieniem RPO WD, a także z zasadami określonymi przez IZ RPO WD.

Kwalifikowalność należy rozpatrywać w dwóch aspektach, tj. kwalifikowalności projektów i kwalifikowalności wydatków poniesionych w ramach realizacji projektów w ramach RPO WD. Projekt kwalifikuje się do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) jeżeli spełnia następujące warunki ogólne, m.in.:

- jest zgodny z horyzontalnymi politykami wspólnotowymi;
- jest zgodny z wymogami EFRR i jego obszarami wsparcia;
- jest zgodny i spójny z zatwierdzonym RPO WD i spełnia szczegółowe wymogi określone w Uszczegółowieniu RPO WD oraz w kryteriach wyboru projektów;
- został wybrany do dofinansowania;
- jest zgodny z zasadami pomocy publicznej (jeżeli dotyczy);
- Beneficjent jest uprawniony do złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach danego Działania/Priorytetu/Programu
- przyczynia się do realizacji celów RPO WD.

Szczegółowe kryteria kwalifikowania projektów określa IZ RPO WD.

Ocena kwalifikowalności projektu jest dokonywana na etapie oceny wniosku o dofinansowanie i polega na sprawdzeniu czy przedstawiony projekt może stanowić przedmiot współfinansowania w ramach RPO WD. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie sprawdzeniu podlega potencjalna kwalifikowalność wydatków. Ocena kwalifikowalności wydatków w ramach projektu jest dokonywana również na etapie weryfikacji wniosków o płatność oraz kontroli projektu.

Sam fakt kwalifikowalności projektu do wsparcia w ramach RPO WD nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione w trakcie jego realizacji będą uznane za kwalifikowalne.

Projektodawcy powinni, w ramach przygotowywanych projektów, określić zarówno wydatki kwalifikujące się do wsparcia (czyli wydatki kwalifikowalne), jak również wydatki nie kwalifikujące się do wsparcia (czyli wydatki niekwalifikowalne). Potwierdzenie wysokości planowanych do poniesienia wydatków kwalifikowalnych następuje we wniosku o dofinansowanie projektu oraz umowie/porozumienia/uchwale o dofinansowanie projektu.

Finansowaniu lub rozliczeniu wydatków w projekcie podlegają jedynie wydatki kwalifikowalne, poniesione w całości od dnia 1 stycznia 2007 r. i nie później niż w dniu zakończenia realizacji projektu określonego w umowie/porozumienia/uchwale o dofinansowanie projektu, z zastrzeżeniem poniższych zapisów:

- w przypadku projektów podlegających przepisom o zamówieniach publicznych, wydatki są uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że zostały poniesione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, Dyrektywy nr 2004/17/WE, Dyrektywy nr 2004/18/WE, rozporządzenia KE nr 842/2011 lub stosownych postanowień Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE)/Traktatu o

funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE); wymogowi temu – z wyłączeniem konieczności stosowania odpowiednich zapisów TWE/TFUE, wytycznych KE oraz IZ RPO WD w tym zakresie – nie podlegają projekty, które ze względu na wartość zamówienia lub typ beneficjenta nie są objęte procedurami udzielenia zamówień publicznych;

- w przypadku projektów objętych zasadami pomocy publicznej, początek kwalifikowalności wydatków określają poszczególne programy pomocy publicznej zawarte w odpowiednim rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach RPO. W przypadku pomocy indywidualnej ad hoc, początek kwalifikowalności wydatków określają poszczególne akty prawne na podstawie których dokonywana jest notyfikacja projektów (w przypadku notyfikacji indywidualnej projektów w ramach działania 2.1 RPO WD, kwalifikowalność wydatków związanych z rozpoczęciem prac nad realizacją projektu, rozpoczyna się w momencie wydania przez IZ RPO WD listu intencyjnego w sprawie przyznania pomocy uzależniający jej przyznanie od zatwierdzenia pomocy przez KE). Jeżeli dany program nie wskazuje bezpośrednio początku okresu kwalifikowalności, oznacza to, iż wydatki są kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2007 r. (zgodnie z ogólnymi zasadami). Faktyczny okres kwalifikowania wydatków dla danego projektu objętego pomocą publiczną zostanie wskazany w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu, która określi zarówno początkową, jak i końcową datę kwalifikowalności wydatków.
- w przypadku wydatków objętych limitami, określonymi w niniejszym załączniku i dotyczącymi:
  - nieruchomości niezabudowanej oraz nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia,
  - wydatków objętych instrumentem elastyczności (cross-financing),
  - wydatków wskazanych w odpowiednich rozporządzeniach ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach RPO-

  weryfikacja dopuszczalnego poziomu udziału ww. rodzaju wydatków w projekcie odbywa się:

  - na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie,
  - na etapie sporządzania umowy/porozumienia/ zobowiązania, na etapie zawierania aneksu do umowy/zmian do porozumienia/zmian do zobowiązania,
  - na podstawie faktycznie poniesionych wydatków, najpóźniej na etapie końcowego rozliczania projektu.

  W przypadku wydatków innych niż wyżej wymienione, tj. objętych ustalonymi przez IZ RPO WD limitami, określonymi w niniejszym załączniku - weryfikacja ich maksymalnego dopuszczalnego procentowego udziału w projekcie odbywa się na etapie:

  - weryfikacji wniosku o dofinansowanie
  - na etapie sporządzania umowy/porozumienia/zobowiązania o dofinansowanie projektu- zmiany umowy/porozumienia/zobowiązania o dofinansowanie projektu, ale jedynie w sytuacji, gdy Instytucja Zarządzająca RPO WD lub Instytucja Pośrednicząca RPO WD wyraziła zgodę na zwiększenie wydatków kwalifikowalnych w danej kategorii wydatków objętej limitem.

G. Ogólne zasady dotyczące niekwalifikowalności projektów w ramach RPO WD

Projekt nie kwalifikuje się do współfinansowania, jeśli spełnia chociaż jeden z niżej wymienionych warunków:

- jest niezgodny z kryteriami wyboru określonymi przez Komitet Monitorujący RPO WD;
- beneficjent ubiegający się o dofinansowanie nie jest uprawniony do złożenia wniosku w ramach danego priorytetu/działania;
- nie jest zgodny z horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym w szczególności z politykami w zakresie: równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju, konkurencji, zamówień publicznych, środowiska oraz społeczeństwa informacyjnego;
- nie jest zgodny z RPO WD oraz Uszczegółowieniem RPO WD;
- nie przyczynia się do realizacji celów danego priorytetu/działania;
- jest niezgodny z zasadami pomocy publicznej;
- w całości jest realizowany poza granicami administracyjnymi Województwa Dolnośląskiego[80].

H. Ogólne zasady dotyczące niekwalifikowalności wydatków w ramach RPO WD

Wydatek jest wydatkiem niekwalifikowalnym, jeśli nie spełnia chociaż jednego z niżej wymienionych warunków:

- został faktycznie poniesiony[81] w ramach projektu na mocy umowy/porozumienia/uchwały o dofinansowanie projektu; wyjątek względem zasady ogólnej stanowią odpisy amortyzacyjne, wkład niepieniężny, praca wolontariusza;
- został poniesiony w okresie kwalifikowalności wydatków dla projektu;
- jest zgodny i spójny z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego, prawa krajowego oraz krajowymi wytycznymi w zakresie kwalifikowalności oraz niniejszymi wytycznymi i innymi wytycznymi IZ RPO WD oraz procedurami i zasadami określonymi przez państwo członkowskie i IZ RPO WD;
- jest zgodny z postanowieniami RPO WD i Uszczegółowienia RPO WD;
- jest zgodny z kategoriami wydatków przewidzianymi w budżecie projektu potwierdzonymi postanowieniami umowy/porozumienia/uchwały o dofinansowanie projektu i został ujęty we wniosku o dofinansowanie projektu, studium wykonalności, biznes planie, itp.;
- jest celowy, niezbędny i konieczny do realizacji projektu i został poniesiony w bezpośrednim związku z realizacją projektu, tzn. bez którego projekt nie mógłby zostać zrealizowany;
- został dokonany w sposób efektywny i oszczędny, w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku, tzn. jest racjonalny, stanowiący optymalny pod względem ekonomicznym i technicznym sposób wdrożenia i realizacji projektu;
- jest rzetelnie i należycie udokumentowany i możliwy do zweryfikowania na podstawie dowodów księgowych, wyciągów z ksiąg rachunkowych oraz wyciągów bankowych[82];

[80] Projekt może być uznany za kwalifikowalny, jeżeli chociaż cześć wydatków poniesionych w jego ramach będzie zaewidencjonowana na obszarze Województwa Dolnośląskiego.

[81] Pod pojęciem **wydatku faktycznie poniesionego** należy rozumieć wydatek zapłacony i udokumentowany oraz poniesiony w znaczeniu kasowym, tj. jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego beneficjenta/partnera (nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu). Dokument księgowy przedstawiony do rozliczenia musi być uregulowany w 100%, pomimo iż w ramach umowy/uchwały o dofinansowanie projektu kwalifikowalna jest tylko procentowa część danego wydatku. **Wyjątki** od definicji wydatku faktycznie poniesionego dotyczą: amortyzacji (koszt niekwalifikowalny w ramach RPO WD), poręczenia, wkładu niepieniężnego, kwoty zatrzymanej, kompensaty, naliczonej kary umownej. Ponadto ponowna płatność dokonana przez beneficjenta/partnera za ten sam zakres robót/dostaw/usług nie może zostać uznana za wydatek kwalifikowalny (m.in. dotyczy to sytuacji w przypadku, gdy beneficjent/partner dokonuje płatności bezpośrednio na rzecz podwykonawcy, zgodnie z postanowieniami art. 647^1 K.c.).

[82] **Dowodem poniesienia wydatku** jest faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z dołączonym wyciągiem z operacji na rachunku bankowym/potwierdzeniem przelewu i w wymaganych przypadkach dodatkowo z poleceniem przelewu. W przypadku płatności gotówkowej, wystarczającym dowodem jest faktura lub

– został poniesiony przez beneficjenta, chyba że inny podmiot (partner) został do tego upoważniony w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu.

Za datę poniesienia wydatku/kosztu przyjmuje się:

Rodzaj wydatku/kosztu	Termin poniesienia wydatku/kosztu
Wydatek pieniężny dokonany przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą	Data obciążenia rachunku bankowego ponoszącego wydatek
Wydatek pieniężny dokonany kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności	Data transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu płatniczego
Wydatek pieniężny dokonany gotówką	Data faktycznego dokonania płatności
Poręczenie	Data wejścia w życie umowy o udzieleniu poręczenia
Wkład niepieniężny	Data faktycznego wniesienia wkładu niepieniężnego
Kompensata	Data uznania kompensaty przez drugą stronę
Amortyzacja (odpis amortyzacyjny) środka trwałego	Data dokonania odpisu amortyzacyjnego
Przekazanie dotacji na utworzenie lub wniesienie wkładu do funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy gwarancyjnych i funduszy pożyczkowych, funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich oraz funduszy powierniczych, o których mowa w art. 44 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.	Data dokonania przelewu na rzecz Funduszu Powierniczego w ramach realizacji projektu w Działaniu 1.3 „Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MŚP”(z wyjątkiem wydatków dot. przygotowania dokumentacji projektowej, które są kwalifikowalne od 1 stycznia 2007 r.).

I. Wykaz wydatków niekwalifikowalnych dla wszystkich Działań w Priorytetach RPO WD (z wyłączeniem działania 1.3 – patrz zał. 6a)

KRYTERIUM/ RODZAJ WYDATKU	WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej z adnotacją „zapłacono gotówką” opatrzony podpisem upoważnionej osoby (wystawcy/sprzedawcy), lub dokument „Kasa przyjmie” (KP)/”Kasa wypłaci” (KW) ze wskazaniem daty dokonania płatności, raport kasowy ze wskazaniem daty dokonania płatności. W przypadkach, gdy potwierdzenie poniesienia wydatków ww. dokumentami nie jest możliwe, dowodem poniesienia wydatku jest inny dokument zaakceptowany przez IZ RPO WD jako stwierdzający poniesienie wydatku. W przypadku Działania 1.1 i 1.2 kwalifikowalne są wyłącznie wydatki poniesione w formie bezgotówkowej. Ponadto poniesione wydatki za roboty/dostawy/usługi muszą zostać udokumentowane odpowiednimi dowodami potwierdzającymi faktyczne wykonanie robót/dostaw/usług w ramach projektu (np. kosztorys powykonawczy). Przez **inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej** należy rozumieć m.in. każdy dokument przedstawiony przez beneficjenta (i uznany przez IZ RPO WD/IP RPO WD) w celu potwierdzenia, że zapis księgowy podaje prawdziwy i rzetelny obraz transakcji faktycznie zawartych, zgodnie ze standardami obowiązującymi w księgowości. W przypadkach, gdy potwierdzenie poniesienia wydatków ww. dokumentami nie jest możliwe, dowodem poniesienia wydatku jest inny dokument zaakceptowany przez IZ RPO WD/IP RPO WD jako stwierdzający poniesienie wydatku. Dokumentem potwierdzającym **poniesienie kosztu** związanego z wkładem niepieniężnym lub amortyzacją są w szczególności dokumenty księgowe lub wyciągi z ksiąg rachunkowych odzwierciedlające wysokość poniesionych kosztów i potwierdzone za zgodność z oryginałem przez upoważnione osoby.

Zasięg terytorialny	Wydatki poniesione na projekt realizowany w całości poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego (poziom NUTS 2)[83]. Odstępstwa od tej zasady są możliwe tylko w sytuacji, w której dopuszcza się możliwość ponoszenia wydatków poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego, np: – w przypadku Działania 1.2 kwalifikowalne są wydatki w ramach projektów, których celem głównym jest udzielanie dotacji dla MŚP w celu nawiązywania kontaktów gospodarczych (targi, misje); – w działaniach Priorytetu 6 kwalifikowalne są wydatki w ramach projektów, których celem głównym jest promocja; – w niektórych innych działaniach RPO WD kwalifikowalne są wydatki w ramach projektów z zakresu współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej (m.in. seminaria, konferencje) mające na celu wymianę dobrych praktyk oraz doświadczeń w zakresie objętym wsparciem danego Działania. Środki trwałe zakupione w ramach projektu, które nie są przechowywane w granicach administracyjnych województwa dolnośląskiego. Dotacje dla wnioskodawców mających siedzibę poza terytorium Rzeczpospolitej Polskiej
Ramy czasowe kwalifikowalności/pomoc publiczna	Wydatki poniesione: – przed 1 stycznia 2007 r.; – po 31 grudnia 2015 r. (na poziomie Programu) oraz w terminie niezgodnym z umową/porozumieniem/uchwałą o dofinansowanie projektu; – niezgodnie z terminami określonymi w programach pomocowych lub aktach prawnych m.in. na podstawie których dokonywana jest notyfikacja indywidualna projektów; Faktyczny okres kwalifikowania wydatków dla danego projektu zostanie określony w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu, która określi zarówno początkową, jak i końcową datę kwalifikowalności wydatków. --- *Końcowa data kwalifikowalności wydatków może zostać zmieniona w uzasadnionym przypadku, na pisemny wniosek Beneficjenta, za zgodą instytucji stanowiącej stronę umowy/*porozumienia*/uchwały o dofinansowanie, w formie aneksu/zmiany do umowy/*porozumienia*/uchwały o dofinansowanie, Należy mieć na uwadze Wytyczne KE w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013 (Dz. Urz. UE C 54 z 04.03.2006 r.) oraz poszczególne programy pomocowe lub decyzje o indywidualnej notyfikacji projektów.*
Trwałość projektu	Wydatki poniesione w ramach projektu, który został poddany znaczącym modyfikacjom, tzn.: – nie zachował trwałości przez okres 5 lat od daty zakończenia finansowego projektu określonego w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu, z uwzględnieniem art. 88 rozporządzenia Rady nr 1083/2006; – nie zachował trwałości przez okres 3 lat od daty zakończenia finansowego projektu określonego w umowie/uchwale o

[83] W ramach projektu realizowanego częściowo poza granicami administracyjnymi Województwa Dolnośląskiego, za kwalifikowalne będą mogły zostać uznane tylko te wydatki, które zostaną zaewidencjonowane na obszarze Województwa Dolnośląskiego.

	dofinansowanie projektu, z uwzględnieniem art. 88 rozporządzenia Rady nr 1083/2006, w przypadku projektów mających na celu utrzymanie inwestycji przez małe i średnie przedsiębiorstwa. --- *Przez znaczącą modyfikację rozumie się modyfikację:* – *mającą wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującą uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny, oraz* – *wynikającą ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo zaprzestania działalności produkcyjnej.* *Warunki powyższe muszą zostać spełnione łącznie i z zachowaniem związku przyczynowo-skutkowego.* *Powyższe zasady odnoszą się do projektu obejmującego inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne.* *Ww. zasad i warunków nie stosuje się do projektu poddanego zasadniczej modyfikacji w wyniku zaprzestania działalności produkcyjnej spowodowanego upadłością niewynikającą z oszukańczego bankructwa.*
Zabezpieczenie należytego wykonania umowy/Kwoty zatrzymane/inne środki prawne	Wysokość kwoty zatrzymanej (tj. części należności na rzecz wykonawcy zatrzymanej przez zamawiającego/beneficjenta/ na podstawie postanowień zawartej umowy jako zabezpieczenie) w przypadku, gdy pomimo ustanowienia zabezpieczenia w formie kwoty zatrzymanej w umowie pomiędzy beneficjentem a wykonawcą, beneficjent, w okresie realizacji projektu, nie opłacił faktury w pełnej wysokości ze względu na pomniejszenie kwoty zawartej na fakturze o kwotę wskazaną w umowie jako zabezpieczenie należytego wykonania tej umowy. --- *Kwota zatrzymana będzie mogła zostać uznana za wydatek kwalifikowalny dopiero wówczas, gdy kwota ta zostanie przekazana na konto wykonawcy w okresie realizacji projektu, mieszczącego się w okresie kwalifikowalności wydatków przewidzianych dla projektu.* *Jednakże, w związku z faktem, iż okres gwarancji, po którym nastąpiłaby wypłata kwoty zatrzymanej, może przekroczyć końcową datę kwalifikowalności wydatków w projekcie, beneficjent może podjąć działania i czynności mające na celu przyspieszenie terminu zwrotu kwot zatrzymanych, np. poprzez:* *a) wniesienie zabezpieczenia postaci gwarancji instytucji finansowej, m.in. według przepisów ustawy PZP, [w takim przypadku wykonawca uzyskuje zwrot kwoty zatrzymanej (która w innym przypadku mogłaby być wypłacona dopiero po np. dwóch latach) w zamian za przedstawienie gwarancji instytucji finansowej na tę kwotę); kwota zatrzymana, która została wypłacona wykonawcy, uważana jest za wydatek faktycznie poniesiony, co stanowi jeden z warunków koniecznych do uznania danego wydatku za wydatek kwalifikowalny];* *b) ustanowienie terminu zwrotu kwoty zatrzymanej w taki sposób, aby wydatek związany ze zwrotem kwoty zatrzymanej mógł być uznany za kwalifikowalny, tzn. dokonany przez upływem końcowej daty kwalifikowalności wydatków w projekcie.*
	Zadatek, jeżeli pełni funkcję odszkodowania (rekompensaty) za niewykonanie umowy przez stronę umowy. Zadatek wręczony (wpłacony) stronie umowy po zawarciu umowy. Odstępne (jako rodzaj odszkodowania) za niezrealizowanie umowy przez stronę umowy. --- *Należy wziąć pod uwagę: w przypadku zadatku – art. 394 kodeksu cywilnego, a w przypadku odstępnego – art. 396 kodeksu cywilnego.*
Kary umowne	Kary umowne, odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego bądź nieterminowego wywiązania się ze zobowiązania

	przez wykonawcę. --- 1. *Beneficjent jest zobligowany do poinformowania IZ RPO WD o wystąpieniu w projekcie (na etapie rozliczania projektu oraz w okresie jego trwałości) przesłanki do naliczenia kar umownych i sposobie dalszego procedowania Beneficjenta w tym zakresie.* 2. *Kary umowne zapłacone przez Wykonawcę i/lub potrącone z kolejnej płatności na jego rzecz – pomniejszają wydatki kwalifikowalne w projekcie i podlegają bieżącemu rozliczeniu we wnioskach o płatność.* 3. *Wydatki kwalifikowalne w projekcie pomniejszają również kary umowne, które wymagały rozliczenia w projekcie, a co do których Beneficjent nie wykazał, iż podjął działania zmierzające do ich odzyskania.* 4. *Na etapie rozliczania projektu możliwe są dwa alternatywne sposoby rozliczania kar umownych w zależności od decyzji beneficjenta, która powinna uwzględniać cel, jakim jest najbardziej przejrzyste rozliczenie kary umownej:* a. *kara umowna jest traktowana jako przychód i jest na poziomie wniosku beneficjenta o płatność odjęta od wydatków kwalifikowalnych w części odpowiadającej wydatkom kwalifikowalnym do wydatków ogółem na jakie opiewały postanowienia umowne , a jednocześnie dodatkowe wydatki poniesione przez beneficjenta wskutek niewywiązania się przez wykonawcę z postanowień umownych mogą być uznane za kwalifikowalne, pod warunkiem, że zostaną odpowiednio udokumentowane oraz będą zgodne z pozostałymi zasadami kwalifikowania wydatków,* b. *od wydatków kwalifikowalnych zostaje odjęta różnica pomiędzy karą umowną (przypadająca na wydatki kwalifikowalne) zapłaconą beneficjentowi przez wykonawcę* a dodatkowymi, odpowiednio udokumentowanymi wydatkami poniesionymi przez beneficjenta w związku z niewywiązaniem się przez wykonawcę z postanowień umownych.* ** W przypadku, gdy wykonawca nie dokonuje bezpośredniej płatności kary umownej na rzecz beneficjenta (zamawiającego), ale kwota kary umownej jest np. potrącana z płatności za daną fakturę, zgodnie z zasadą ogólną za wydatek kwalifikowalny może być uznany jedynie wydatek faktycznie poniesiony, natomiast dodatkowe wydatki poniesione przez beneficjenta wskutek niewywiązania się przez wykonawcę z postanowień umownych mogą być uznane za kwalifikowalne, pod warunkiem, że zostaną odpowiednio udokumentowane oraz będą zgodne z pozostałymi zasadami kwalifikowania wydatków.*
Wkład niepieniężny	Kwota wkładu niepieniężnego, która powoduje, że współfinansowanie w projekcie przekracza wartość całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego. Należy uwzględnić dodatkowe ograniczenia składające się na dany zakup. W projektach objętych pomocą publiczną[84] kwota wkładu niepieniężnego, która powoduje spadek udziału środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania w formie pieniężnej poniżej 25% całkowitych wydatków kwalifikowanych części inwestycyjnej projektu. Należy uwzględnić dodatkowe ograniczenia składające się na dany zakup. --- *Wartość wkładu niepieniężnego stanowi wydatek kwalifikowalny, jeżeli może ona zostać w niezależny sposób wyceniona (ekspertyzy, operaty szacunkowe, wykazy cen rynkowych) oraz – jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana (np. poprzez*

[84] Dotyczy sytuacji, gdy wsparcie udzielane jest na podstawie programu pomocowego, zawierającego warunek wniesienia wkładu własnego odpowiadającego co najmniej 25% całkowitych wydatków kwalifikowanych (dot. rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych), pochodzących ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania w formie pozbawionej wsparcia ze środków publicznych

	niezależny audyt). *Wycena wkładu niepieniężnego powinna być dokonywana według wartości rynkowej lub wartości godziwej jeżeli nie można ustalić wartości rynkowej (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości).* *W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, jej wartość określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej stawki godzinowej lub dziennej za dany rodzaj wykonywanej pracy.* *Składnik majątku (np. środek trwały, grunt, nieruchomość, urządzenie) może być przedmiotem wkładu niepieniężnego, tylko wtedy gdy beneficjent traci możliwość korzystania z niego w dotychczasowy sposób (zmienia charakter swojego przeznaczenia).*
	Wkład niepieniężny w projektach w ramach Działania 1.1 i w Działaniu 1.2. Wkład niepieniężny w ramach Działań 5.1 i 5.3 - w przypadku gdy beneficjentem jest przedsiębiorstwo.
Podwójne finansowanie	Sfinansowanie w całości lub w części tego samego wydatku w ramach różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności bądź wspólnotowych instrumentów finansowych albo z krajowych środków publicznych.
	Otrzymanie środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności bądź wspólnotowych instrumentów finansowych na wydatek, który został wcześniej sfinansowany z preferencyjnej pożyczki pochodzącej ze środków publicznych oraz niedokonanie niezwłocznego zwrotu sfinansowanej części tej pożyczki.
	Sfinansowanie w całości lub w części ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności bądź wspólnotowych instrumentów finansowych wydatku poniesionego na środek trwały, który był współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę nabycia środka trwałego. --- 1. *Z zastrzeżeniem pkt 2, podwójnym finansowaniem nie jest w szczególności:* a. *finansowanie wkładu własnego (w ramach wkładu publicznego) ze środków zarówno zwrotnych jak i bezzwrotnych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez beneficjenta (z zastrzeżeniem sytuacji, w której beneficjent jako wkład własny wnosi do projektu wkład niepieniężny, który był wcześniej współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych – taka sytuacja będzie uznana za podwójne finansowanie);* b. *pozyskanie środków na prefinansowanie wkładu wspólnotowego w formie kredytu lub pożyczki, pod warunkiem, iż nie zostaną umorzone.* 2. *W przypadku jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek podległych Uszczegółowienie RPO WD może wskazywać minimalny zakres finansowania wkładu własnego beneficjenta ze środków własnych. W takim przypadku, odpowiednia część wkładu własnego nie może być finansowana ze źródeł bezzwrotnych, jednak może być finansowana ze środków bezzwrotnych pozyskanych przez beneficjenta ze środków samorządowych funduszy celowych.*
VAT i inne podatki oraz opłaty	Sfinansowanie podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności bądź wspólnotowych instrumentów finansowych, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o przepisy ustawy o podatku od towarów i usług.
	Podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę o podatku od towarów i usług. W przypadku możliwości częściowego odzyskania podatku VAT w oparciu o przepisy krajowe, tj. ustawę o podatku od towarów i usług –

	cała wysokość podatku VAT, zarówno w części, która nie może jak i może zostać odzyskana. Podatek VAT, który nie może być odzyskany w ramach działania 1.1. Podatek VAT, który nie może być odzyskany w ramach działania 5.1 i 5.3 w przypadku gdy beneficjentem jest przedsiębiorstwo. --- *Podatek VAT nie może być uznany za wydatek kwalifikowalny wtedy gdy:* *a) nie został rzeczywiście (faktycznie) i ostatecznie poniesiony przez beneficjenta, oraz* *b) beneficjent (mający status podatnika podatku VAT) ma prawną możliwość odzyskania podatku VAT w myśl przepisów krajowych (ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług) [czyli odliczenia go od podatku należnego lub zwrotu w określonych przypadkach; odliczenie podatku to zmniejszenie podatku należnego o podatek naliczony].*
	W przypadku zmiany wysokości podatku VAT powodującej przekroczenie limitów określonych dla danej kategorii wydatków - stosowna różnica stanowi wydatek niekwalifikowalny.
	Inne podatki i opłaty (w szczególności podatki bezpośrednie oraz składki na ubezpieczenie społeczne związane z wynagrodzeniem) wynikające ze współfinansowania przez fundusze strukturalne lub Fundusz Spójności bądź wspólnotowe instrumenty finansowe, chyba że zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione w ramach projektu przez beneficjenta lub partnera oraz zostały uznane przez IZ RPO WD za kwalifikowalne oraz celowe, niezbędne i konieczne w ramach projektu.
Dochód w projekcie	W przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną – wydatki poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód, przekraczające bieżącą wartość inwestycji pomniejszoną o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w okresie referencyjnym dla inwestycji w infrastrukturę lub dla innych projektów w przypadku gdy możliwe jest obiektywne oszacowanie dochodu z wyprzedzeniem. Dochody incydentalne występujące w związku z realizacją projektu. --- *Dla celów art. 55 Rozporządzenia Rady Nr 1083/2006 dochód powinien być interpretowany jako dochód generowany przez działalność operacyjną projektu.* *„Dochody incydentalne" występujące podczas realizacji projektu, nie stanowią dochodu w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady Nr 1083/2006, ponieważ nie są wynikiem działalności operacyjnej projektu, niezależnie od istotności tych dochodów.* *W przypadku, gdy w trakcie realizacji projektu wystąpią incydentalne dochody (np. kwota zatrzymanego wadium, środki uzyskane z gwarancji finansowych wynikających z umowy zawartej z wykonawcą, (tzw. środki uzyskane z realizacji gwarancji dobrego wykonania umowy), opłaty rezygnacyjne, dochód z tytułu sprzedaży np. drewna, złomu, gruntu-ziemi), które nie zostały przewidziane w analizie finansowej dla projektu lub na etapie sporządzania umowy o dofinansowanie lub aneksu a:* – *wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi stanowią wydatki kwalifikowalne w ramach projektu, uzyskany dochód incydentalny (rozumiany jako różnica między przychodem a kosztem związanym z uzyskaniem tego przychodu) pomniejsza wydatki kwalifikowalne w ramach projektu, przy czym przez wydatki związane z wygenerowanymi przychodami należy rozumieć tylko dodatkowe wydatki związane z uzyskaniem przychodów, które nie zostały*

	uwzględnione w ramach wydatków projektu; – *w przypadku, gdy wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi nie stanowią wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, uzyskany dochód nie pomniejsza wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu.* – *w przypadku gdy wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi stanowią w części wydatki kwalifikowalne a w części wydatki niekwalifikowalne w ramach projektu, uzyskany dochód (rozumiany jako różnica między przychodem a kosztem związanym z uzyskaniem tego przychodu) pomniejsza wydatki kwalifikowalne w ramach projektu w takiej części w jakiej wydatki kwalifikowalne przyczyniły się do powstania dochodu, przy czym przez wydatki związane z wygenerowanymi przychodami należy rozumieć tylko dodatkowe wydatki związane z uzyskaniem przychodów, które nie zostały uwzględnione w ramach wydatków projektu* *Odsetki bankowe narosłe od przekazanej zaliczki (tj. od środków EFRR) pomniejszają kwotę dofinansowania, chyba że beneficjent dokonał ich zwrotu na rachunek bankowy wskazany przez IZ RPO WD. Jeżeli na mocy odrębnych przepisów (jak ma to miejsce w przypadku jednostek samorządu terytorialnego) odsetki od środków zaliczki stanowią dochód beneficjenta, wówczas nie wykazuje się ich we wnioskach o płatność i nie pomniejszają one dofinansowania.* *W przypadku zrealizowania przez beneficjenta gwarancji dobrego wykonania umowy (kontraktu), środki uzyskane z gwarancji powinny być traktowane jak incydentalny dochód, a zatem zmniejszają kwotę poniesionych wydatków kwalifikowalnych, które mogą być zadeklarowane do zwrotu we wniosku beneficjenta o płatność.* *W przypadku projektów podlegających pomocy publicznej sposób traktowania dochodów incydentalnych w tych projektach jest zgodny z odpowiednimi aktami prawnymi regulującymi zasady udzielania pomocy publicznej, a w przypadku braku szczegółowych regulacji w tych aktach prawnych – jest zgodny z powyższymi zasadami.* *W przypadku projektów polegajacych na przygotowaniu terenów pod inwestycje, których beneficjentami są jednostki samorzadu terytorialnego, podatek od nieruchomości i inne podatki lokalne płacone przez inwestorów (po nabyciu terenów inwestycyjnych) nie stanowią dochodów w rozumieniu art. 55 Rozporzadzenia Rady nr 1083/2006 i nie będą uwzgledniane przy obliczaniu wskaźnika luki finansowej.*
Przygotowanie dokumentacji projektu	Wydatki na materialne przygotowanie dokumentacji projektu (wymaganej prawem krajowym lub wspólnotowym, bądź przez IZ RPO WD) przekraczające 8% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (z wyłączeniem projektów realizowanych w ramach Schematu II Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD). --- *Dokumentacja dotycząca przygotowania projektu to w szczególności:* *- prace studialne/ekspertyzy/analizy, dokumentacja geodezyjna, geologiczna, górnicza , archeologiczna, hydrograficzna, inwentaryzacyjna, itp.* *- dokumentacja projektowa m.in.: koncepcja budowlana, projekt budowlany wraz z wydatkami poniesionymi w związku z uzyskaniem wymaganych prawem pozwoleń/zezwoleń, projekt architektoniczny i wykonawczy, STWiOR, program ochrony konserwatorskiej, studium wykonalności/biznes plan, dokumentacja dotycząca oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszar Natura 2000, PF-U, kosztorys ofertowy i inwestorski, mapy lub szkice lokalne sytuujące projekt,* *- inna niezbędna i konieczna dokumentacja techniczna (np. opisy techniczne, konstrukcyjne, technologiczne, itp.) lub finansowa, z wyjątkiem przygotowania i wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie projektu,* *- wymagane prawem opinie, uzgodnienia, pozwolenia (inne niż pozwolenia na budowę) oraz inne dokumenty niezbędne do przygotowania lub realizacji inwestycji,* *- dokumentacja dotycząca przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie PZP lub odpowiednch Wytycznych IZ RPO WD w tym*

	zakresie ---------- Dla przedsiębiorstw będących beneficjentami w ramach działania 1.1, 5.1 oraz 5.3 - zgodnie z odpowiednim programem pomocowym.
	Wydatki poniesione na przygotowanie, sporządzenie i wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu lub formularza wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego dużego projektu.
	Wydatki poniesione na dokumentację związaną z przygotowaniem lub realizacją projektu, która nie jest m.in. niezbędna, celowa, konieczna i wymagana do przygotowania lub realizacji projektu.
	Wydatki poniesione na przygotowanie, sporządzenie i wykonanie dokumentacji projektu, jeżeli jednocześnie ta dokumentacja została przygotowana w ramach Inicjatywy JASPERS.
	Wydatki na przygotowanie dokumentacji dotyczącej udzielenia zamówienia w przypadku projektów objętych pomocą publiczną (z wyłączeniem pomocy de minimis).
Kredyty	Pokrycie odsetek od zadłużenia.
	Inne koszty kredytu.
Odsetki	Odsetki od niezapłaconych w terminie zobowiązań.
	Odsetki od debetu.
Opłaty bankowe/ prowizje/różnice kursowe/produkty bankowe	Wydatki związane z otwarciem, prowadzeniem i zamknięciem rachunku bankowego, usługami i transakcjami finansowymi, na instrumenty zabezpieczające realizację umowy/porozumienia/ uchwały o dofinansowanie projektu, których poniesienie nie jest niezbędne do sprawnego zrealizowania projektu lub nie jest wymagane przez prawo wspólnotowe, krajowe lub przez IZ RPO WD oraz IP RPO WD za zgodą IZ RPO WD.
	Pokrycie kosztów prowizji pobieranych w ramach operacji finansowych, w tym wymiany walut ponoszone w ramach realizacji projektu oraz inne czysto finansowe wydatki.
	Wydatki poniesione w związku z pozyskiwaniem źródeł finansowania projektu (np. prowizje).
	Wydatki związane z uzyskaniem promesy kredytowej/kredytu.
Nabycie aktywów	Nabycie aktywów (np. środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych), które były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę ich nabycia.
	Wartość rezydualna (księgowa wartość likwidacyjna) ww. aktywów po zakończeniu realizacji projektu.
	Nabycie środków trwałych inne niż na stałe zainstalowane w projekcie tzn. takich, których użycie do innych zadań niż te założone w projekcie grozi niezrealizowaniem celu projektu.
	Nabycie środka trwałego, nie włączonego w ewidencję (rejestr) środków trwałych beneficjenta oraz nie traktowanego przez beneficjenta jako wydatek inwestycyjny zgodnie z przepisami o rachunkowości.
	Nabycie aktywów (np. środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych) od osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego

	właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa[85] - dotyczy wyłącznie działania 1.1, 1.2, 5.1 oraz 5.3 RPO WD[86]. --- *W przypadku Priorytetów 2, 6 i 7 kwalifikowalne mogą być wydatki nie ujęte w ewidencji (rejestrze) środków trwałych, ale ich używanie musi być związane z realizowaniem celu projektu.*
	Wydatek na nabycie używanego środka trwałego, jeżeli: a. cena używanego środka trwałego przekracza jego wartość rynkową, określoną na dzień jego nabycia i jest wyższa od ceny podobnego, nowego środka trwałego, b. sprzedający nie złożył oświadczenia określającego zbywcę środka trwałego, miejsce i datę jego zakupu oraz pochodzenie środka trwałego oraz że w okresie 7 lat poprzedzających datę nabycia środek trwały nie został nabyty z wykorzystaniem publicznych środków krajowych lub wspólnotowych, c. beneficjent nie złożył oświadczenia, iż nabyty przez niego środek trwały spełnia (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) normy, standardy i wymogi m.in. bezpieczeństwa, środowiskowe, techniczne, eksploatacyjne d. środek trwały był współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę nabycia danego środka trwałego przez beneficjenta (dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie ostatniego zbywcy, które beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność). e. środek trwały należał do osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa względem nabywcy, w okresie 7 lat poprzedzających datę nabycia danego środka trwałego przez beneficjenta [87] – dotyczy wyłącznie działania 1.1, 1.2,5.1 oraz 5.3 RPO WD[88]. --- *W przypadkach, w których wsparcie stanowi regionalną pomoc inwestycyjną, nabycie używanych środków trwałych jest kwalifikowalne jedynie w odniesieniu do beneficjentów zaliczanych do sektora MŚP.*
	Wydatek na nabycie wartości niematerialnej i prawnej, jeśli w

[85] Osobą najbliższą względem nabywcy, na potrzeby RPO WD, jest: osoba pozostająca w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, związana z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli – w rozumieniu przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, a także osoba pozostająca w faktycznym wspólnym pozyciu.

[86] Nabycie aktywów od osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa może być uznane za wydatek kwalifikowalny jedynie w szczególnie uzasadnionych i wyjątkowych sytuacjach, kiedy ze względu na specyfikę realizacji projektu/nabywanego środka trwałego z przyczyn obiektywnych i niezależnych od beneficjenta nie jest możliwe ich nabycie od innego podmiotu. Przyczyny, na które powołuje się beneficjent będą oceniane w sposób obiektywny i zindywidualizowany.

[87] Osobą najbliższą względem nabywcy, na potrzeby RPO WD, jest: osoba pozostająca w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, związana z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli – w rozumieniu przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, a także osoba pozostająca w faktycznym wspólnym pożyciu.

[88] Nabycie używanego środka trwałego od osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa może być uznane za wydatek kwalifikowalny jedynie w szczególnie uzasadnionych i wyjątkowych sytuacjach, kiedy ze względu na specyfikę realizacji projektu/nabywanego używanego środka trwałego nie jest możliwe jego nabycie od innego podmiotu. Przyczyny, na które powołuje się beneficjent będą oceniane w sposób obiektywny i zindywidualizowany.

	szczególności wartość ta: • nie zostanie nabyta od strony trzeciej na warunkach rynkowych, oraz • nie zostanie ujęta w aktywach nabywcy, oraz • nie będzie wykorzystywana wyłącznie przez nabywcę.
Amortyzacja	Koszt amortyzacji (odpisu amortyzacyjnego) aktywów.
Opłaty/kary/grzywny/ koszty procesowe	Wydatki na kary, w tym np. za: - zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów przy okazji niewłaściwego wykonywania robót ziemnych lub używania sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz stosowania środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności, - usuwanie drzew lub krzewów bez zezwolenia, - zniszczenie spowodowane niewłaściwą pielęgnacją terenów zieleni, drzew lub krzewów, - nielegalne zajęcie pasa drogowego związane z realizacją projektów, i grzywny, a także wydatki związane z procesami sądowymi, odszkodowania, oraz wydatki związane z realizacją ewentualnych postanowień wydanych przez sąd (nie dotyczy Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD). --- *Wydatki związane z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, o ile zostały poniesione po uprzedniej akceptacji IZ RPO WD.*
	Wydatki na opłaty i odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory albo naprawę wyrządzonych szkód.
	Wydatki poniesione na obowiązkowy wykup nieruchomości lub obowiązkowe odszkodowania wynikające z ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, ujęte we wniosku o dofinansowanie projektu a następnie zatwierdzone w umowie/porozumieniu/uchwale o dofinansowanie projektu, przed zakończeniem postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko oraz uzyskaniem decyzji właściwego organu w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (art. 135 ustawy Prawo ochrony środowiska).
	Wydatki poniesione z tytułu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wnoszone przez okres użytkowania wieczystego poza okresem kwalifikowalności wydatków w projekcie.
	Wydatki na opłaty (w tym np. administracyjne), jeśli opłaty te są należne podmiotowi będącemu zarazem beneficjentem lub partnerem w projekcie, w tym mogące być odzyskane przez beneficjenta lub partnera w projekcie.
	Wydatki na opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego, jeśli opłaty te są należne podmiotowi będącemu zarazem beneficjentem lub partnerem w projekcie.
	Wydatki na opłaty za usunięcie drzew lub krzewów, jeśli opłaty te są należne podmiotowi będącemu zarazem beneficjentem lub partnerem w projekcie.
	Wydatki na odtworzenie nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót (tj. poza tą częścią pasa drogowego, na której są bezpośrednio prowadzone roboty), jeśli obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi nie wynika z zezwolenia na zajęcie pasa drogowego.

	Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy, jeśli jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej.
	Wydatki poniesione na opłaty za przyłączenie do sieci.
	Wydatki poniesione na działania kompensacyjne w ramach projektu mogącego negatywnie oddziaływać na obszary cenne przyrodniczo, w tym na obszary sieci NATURA 2000, niezgodne z wymogami sieci NATURA 2000, Dyrektywy Rady Nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz przepisami o ochronie przyrody.
	Wydatki poniesione na ubezpieczenia, jeżeli dotyczą ubezpieczeń nieobowiązkowych lub niewymaganych przepisami prawa.
Leasing	Każda forma leasingu, który po zakończeniu trwania umowy nie przenosi prawa własności środków trwałych na beneficjenta pomocy, za wyjątkiem projektów w Pomocy Technicznej
	Wydatki związane z umową leasingu, a w szczególności: jednorazowe świadczenie pieniężne leasingobiorcy na rzecz leasingodawcy z tytułu przygotowania umowy, podatek (nie dotyczy podatku od towarów i usług [VAT], w przypadku którego obowiązują zasady opisane w kategorii „VAT i inne podatki oraz opłaty"), marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe.
	Wydatki związane z ponownym nabyciem przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę (leasing zwrotny). --- *Przez wydatki należy rozumieć zarówno spłatę wartości początkowej jak i spłatę rat leasingowych.*
	Wydatki leasingodawcy.
Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu	Wydatki wynikające z zatrudnienia - na podstawie stosunku pracy w oparciu o przepisy kodeksu pracy - w projekcie, pracownika beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt z wyłączeniem projektów realizowanych w ramach Schematu I Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD oraz z wyłączeniem projektów w ramach działania 6.4 RPO WD, dotyczących następujących typów projektów: – 1. digitalizacji zasobów wraz zakupem niezbędnych urządzeń do jej przeprowadzenia i upowszechnianie istniejących zasobów, szczególnie związanych z zabytkami; (dotyczy czynności wykonywanych w projekcie przez pracownika beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt - zatrudnionego na podstawie umowy o pracę - polegających na digitalizacji wraz z przygotowaniem obiektów do digitalizacji i wprowadzeniem do systemu baz danych oraz opracowaniem naukowym i wprowadzeniem do systemu baz danych); 2.upowszechniania informacji o dziedzictwie przeszłości oraz o przedsięwzięciach jednostek kultury (dotyczy czynności wykonywanych w projekcie przez pracownika beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt - zatrudnionego na podstawie umowy o pracę - polegających na tworzeniu i upowszechnianiu baz danych dotyczących twórców, wybitnych dzieł kultury, wydarzeń kulturalnych); – z uwzględnieniem poniższych warunków: --- *Przez pracownika beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego*

	projekt należy rozumieć pracownika zarówno dotychczasowego, jak i nowozatrudnionego --- *Kwalifikowalne[89] mogą być wydatki osobowe wynikające z zatrudnienia pracownika beneficjenta przy wykonywaniu ww. czynności w projekcie w ramach działania 6.4 RPO WD, jeżeli łącznie spełnione zostaną m.in. następujące warunki:* *a) nie przekraczają 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu;* *b) nie dotyczą pracowników beneficjenta zatrudnionych na stanowiskach m.in. kierowniczych, kadrowych, księgowych, sekretarskich, obsługi technicznej, ochrony, utrzymania czystości, kierowców, itp., a także wolnontariatu;* *c) pracownik beneficjenta jest bezpośrednio zaangażowany w wykonywanie ww. czynności w ramach projektu;* *d) mogą być uwzględniani tylko ci pracownicy beneficjenta, którzy w co najmniej 25% czasu pracy w miesiącu wykonują zadania kwalifikowalne w ramach projektu; wówczas, za kwalifikowalną może być uznana ta część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu bezpośredniemu zaangażowaniu pracownika w wykonywanie czynności w ramach projektu;* *e) wydatki ponoszone są przez beneficjenta wyłącznie w okresie realizacji projektu oraz za okres, w którym pracownik beneficjenta wykonywał faktycznie pracę związaną z ww. czynnościami w ramach projektu, w przypadku: nowych pracowników zatrudnionych przez beneficjenta na potrzeby przygotowania bądź realizacji projektu lub w przypadku pisemnego oddelegowania (ale nie w rozumieniu przepisów kodeksu pracy) wcześniej zatrudnionych pracowników beneficjenta do realizacji nowych zadań związanych z przygotowaniem lub realizacją projektu; w przypadku oddelegowania pracownika – merytoryczne uzasadnienie przez beneficjenta konieczności oddelegowania;* *f) beneficjent deklarujący wydatki poniesione na wynagrodzenia jako kwalifikowalne posiada regulamin wynagradzania. Wydatki poniesione na wynagrodzenia,*

[89] **Za wydatki kwalifikowalne** będą mogły być uznane wydatki poniesione na wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i fundusze pozaubezpieczeniowe (Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) pracownika beneficjenta bezpośrednio zaangażowanego w realizację projektu, ponoszone ze środków własnych beneficjenta wypłacane na podstawie umowy o pracę, tj. w szczególności: (z zastrzeżeniem wydatków niekwalifikowalnych): wynagrodzenie zasadnicze, premie, nagrody, dodatki wynikające z ustaw, przepisów wykonawczych do ustaw lub regulaminu wewnętrznego albo innego dokumentu równoważnego beneficjenta, ustalającego jednolite zasady wynagradzania dla wszystkich pracowników beneficjenta na równych i niedyskryminujących zasadach (także tych niezaangażowanych w realizację projektu) wprowadzone do regulaminu wewnętrznego albo innego dokumentu równoważnego beneficjenta nie wcześniej niż 1 rok przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, dodatki za wieloletnią pracę, wynagrodzenie za okres urlopu wypoczynkowego (proporcjonalnie do procentowego zaangażowania pracownika w realizację projektu w miesiącu wystąpienia urlopu wypoczynkowego, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia urlopu wypoczynkowego), wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy pracownika w przypadku nieobecności nie dłuższej niż 33 dni w roku kalendarzowym oraz wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy pracownika, który ukończył 50 lat życia w przypadku nieobecności nie dłuższej niż 14 dni w roku kalendarzowym (proporcjonalnie do procentowego zaangażowania pracownika w realizację projektu w miesiącu wystąpienia niezdolności do pracy, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia niezdolności do pracy), dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i fundusze pozaubezpieczeniowe (Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) kwalifikowalne proporcjonalnie do okresu w jakim pracownik realizował zadania w ramach projektu.

Za wydatki niekwalifikowalne uznaje się wydatki związane z wynagrodzeniem pracownika beneficjenta bezpośrednio zaangażowanego w realizację projektu, wypłacane na podstawie umowy o pracę, tj. w szczególności: dodatek zadaniowy, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, składka na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, nagroda jubileuszowa, odprawa emerytalno-rentowa, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, świadczenie urlopowe, świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, ekwiwalent za urlop, świadczenie za czas niezdolności do pracy pracownika w przypadku nieobecności dłuższej niż 33 dni w roku kalendarzowym, świadczenie za czas niezdolności do pracy pracownika, który ukończył 50 lat życia w przypadku nieobecności dłuższej niż 14 dni w roku kalendarzowym, wynagrodzenie za urlop dla poratowania zdrowia udzielany na podstawie odrębnych przepisów, zasiłki i inne świadczenia finansowane ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ze środków budżetu państwa, wydatki poniesione na lekarskie badania wstępne, okresowe i kontrolne, ubezpieczenie OC i NW, dopłata do okularów, wydatki na usługi zdrowotne, bony żywieniowe oraz dopłaty do stołówki, zakup legitymacji PKP i innych dokumentów uprawniających do korzystania z komunikacji środkami transportu publicznego lub prywatnego, dodatki za znajomość języków, za niepalenie, za projekty, inne tego typu wydatki ustalone przez beneficjenta, odszkodowania dla pracowników, w tym m.in. za klauzulę zakazu konkurencyjności, nagrody i inne świadczenia pieniężne i niepieniężne nieprzewidziane w ustawach, przepisach wykonawczych do ustaw lub regulaminach albo w dokumentach równoważnych beneficjenta odnoszących się do wszystkich pracowników beneficjenta ustalających jednolite zasady wynagradzania dla wszystkich pracowników beneficjenta na równych i niedyskryminujących zasadach (także tych niezaangażowanych w realizację projektu).

	deklarowane jako kwalifikowalne, są zgodne z regulaminem wynagradzania obowiązującym wszystkich pracowników beneficjenta (również tych niezaangażowanych w realizację projektu); *g) w każdym przypadku, z zastrzeżeniem postanowień lit.h), zakres zadań danego pracownika w związku z realizacją projektu, jak również informacja na temat proporcji, w jakiej pracownik poświęca swój czas na czynności związane z realizacją projektu w odniesieniu do pozostałych obowiązków służbowych, są zawarte w opisie stanowiska pracy lub zakresie obowiązków (dokumenty te są podpisane przez pracownika i pracodawcę);* *h) dopuszcza się również możliwość rozliczania czasu pracy takiego pracownika na podstawie kart czasu pracy. W takim przypadku opis stanowiska pracy (lub zakres obowiązków) nie musi zawierać informacji na temat proporcji, w jakiej pracownik poświęca swój czas na czynności związane z realizacją projektu w odniesieniu do pozostałych obowiązków służbowych. Natomiast również w tym przypadku zakres zadań pracownika dotyczący realizacji czynności w ramach projektu jest określony w opisie stanowiska pracy lub zakresie obowiązków;* *i) beneficjent, składając wniosek o płatność uwzględniający wydatki na wynagrodzenia, dołącza oświadczenie potwierdzające, iż wydatki poniesione na wynagrodzenia pracowników uwzględnione we wniosku o płatność dotyczą wyłącznie czynności wykonanych, w określonym zakresie i czasie, przez pracowników beneficjenta związanych z przygotowaniem lub realizacją projektu w ramach RPO WD, zgodnie z zakresami obowiązków/opisami stanowisk pracy/umowami o pracę.* --- *Za kwalifikowalną może zostać uznana tylko tę część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu zaangażowaniu pracownika mierzonemu proporcją czasu pracy poświęconego na ww. czynności związane z przygotowaniem lub realizacją projektu, zgodnie z należycie uzasadnioną, rzetelną i bezstronną metodologią. Proporcja, w jakiej dany pracownik poświęcał swój czas w ramach wykonywanych obowiązków służbowych na czynności dotyczące realizacji projektu jest należycie udokumentowana przez beneficjenta. Proporcja taka jest określona przez beneficjenta w opisie stanowiska pracy danego pracownika i zakresie jego obowiązków poprzez wskazanie, jaka część etatu przeznaczona jest na czynności dotyczące realizacji projektu.*
	Wydatki związane z wynagrodzeniem osoby wykonującej - na podstawie umowy cywilnoprawnej bądź innej umowy nienazwanej w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego - prace/czynności na rzecz beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt, w przypadku gdy faktycznie jest zatrudniona/wykonuje prace/czynności u beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt (włączając w to również prace/czynności wykonywane w tym samym zakresie na rzecz projektu i w ramach projektu), poza wydatkami, które są wyłączone w poszczególnych Działaniach.
	Wydatki związane z wynagrodzeniem osoby wykonującej - na podstawie umowy cywilnoprawnej lub innej umowy nienazwanej w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego lub innych przepisów szczególnych (z wyłączeniem kodeksu pracy) - prace/czynności na rzecz beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt, przekraczające 1% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, jednak nie więcej niż 5000 PLN brutto miesięcznie bez względu na liczbę osób, z wyłączeniem wydatków poniesionych w projektach w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD, oraz specjalistycznych usług zewnętrznych np. - inwestor zastępczy, - nadzór nad robotami budowlanymi (w tym autorski prowadzony przez projektanta), - nadzór inwestorski,

	- audyt zewnętrzny projektu, - nadzór i badania archeologiczne, - audyt energetyczny, - usługi digitalizacyjne (w ramach działania 6.4) itp . - usługi polegające na wykonywaniu specjalistycznych utworów i dzieł w ramach imprez/wydarzeń kulturalnych oraz koordynacji imprez/wydarzeń kulturalnych o których mowa poniżej w lit. a) oraz lit. b), w ramach działania: a) 6.4 RPO WD (dotyczy czynności wykonywanych w projekcie przez ww. osobę jako usługi zewnętrzne polegające na bezpośredniej organizacji imprez/wydarzeń kulturalnych o znaczeniu co najmniej regionalnym) b) 6.5 RPO WD (dotyczy czynności wykonywanych w projekcie przez ww. osobę jako usługi zewnętrzne polegające na szeroko rozumianej informacji oraz promocji regionu, w tym organizacji imprez/wydarzeń o znaczeniu co najmniej regionalnym) – z uwzględnieniem dla lit. a) i lit. b) poniższych warunków: *Kwalifikowalne[90] mogą być wydatki osobowe związane z wynagrodzeniem ww. osób przy wykonywaniu ww. czynności w projekcie w ramach działania 6.4 i 6.5 RPO WD, jeżeli łącznie spełnione zostaną m.in. następujące warunki:* *a) nie przekraczają 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu;* *b) nie dotyczą osób wykonujących czynności na stanowiskach m.in. kierowniczych, kadrowych, księgowych, prawnych, sekretarskich, obsługi technicznej, logistyki, ochrony, utrzymania czystości, kierowców, itp., a także wolnontariatu;* *c) ww. osoba jest bezpośrednio zaangażowana w wykonywanie ww. czynności w ramach projektu;* *d) mogą być uwzględniane tylko te ww. osoby, które w co najmniej 25% czasu w danym okresie rozliczeniowym wykonują zadania kwalifikowalne w ramach projektu; wówczas, za kwalifikowalną może być uznana ta część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu bezpośredniemu zaangażowaniu ww. osoby w wykonywanie czynności w ramach projektu;* *e) wydatki ponoszone są wyłącznie w okresie realizacji projektu oraz za okres, w którym ww. osoba wykonywała faktycznie czynności związane w ramach projektu;* *f) w każdym przypadku, z zastrzeżeniem postanowień lit.g), zakres zadań danej ww. osoby w związku z realizacją projektu, jak również informacja na temat proporcji, w jakiej ww. osoba poświęca swój czas na czynności związane z bezpośrednią realizacją projektu w odniesieniu do pozostałych czynności, są zawarte w odpowieniej umowie podpisanej przez ww. osobę i druga stronę umowy);* *g) dopuszcza się również możliwość rozliczania czasu wykonyania czynności takiej osoby na podstawie kart czasu pracy. W takim przypadku odpowienia umowa, o której mowa w lit. f) nie musi zawierać informacji na temat proporcji, w jakiej ww. osoba poświęca swój czas na czynności związane z bezpośrednią realizacją projektu w odniesieniu do pozostałych obowiązków. Natomiast również w tym przypadku zakres czynności ww. osoby dotyczący realizacji projektu jest określony w odpowieniej umowie, o której mowa w lit. f);* *h) określenie w odpowieniej umowie, o której mowa w lit. f) bądź w załączniku do niej m.in. „zakresu oraz przedmiotu usługi/dzieła" precyzującego, jakiego rodzaju czynności w zakresie merytorycznego i bezpośredniego wsparcia projektu będzie realizować osoba wykonująca czynności na podstawie umowy o której mowa w lit. f) oraz okres, w jakim czynności te będą wykonywane, a także kwotę wynagrodzenia,*

[90] **Za wydatki kwalifikowalne** będą mogły być uznane wydatki poniesione na wynagrodzenia (z wyłączniem zaliczki na podatek dochodowy oraz ubezpieczenia OC i NW) wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i fundusze pozaubezpieczeniowe (Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) osoby bezpośrednio zaangażowanej w realizację projektu, ponoszone ze środków własnych beneficjenta wypłacane na podstawie umowy cywilnoprawnej lub innej umowy nienazwanej w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego lub inne przepisy szczególne (z wyłączeniem kodeksu pracy) z uwzględnieniem obowiązujących przepisów w tym zakresie (np. dotyczących ubezpieczenia społecznego, zdrowotnego, itp.), W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą - za wydatki kwalifikowalne będą mogły być uznane wyłącznie składki na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

	itp. *i) beneficjent, składając wniosek o płatność uwzględniający wydatki na wynagrodzenia, dołącza oświadczenie potwierdzające, iż wydatki poniesione na wynagrodzenia ww. osoby uwzględnione we wniosku o płatność dotyczą wyłącznie czynności wykonanych, w określonym zakresie i czasie, przez ww. osobę związanych z bepośrednią realizacją projektu w ramach RPO WD, zgodnie z odpowienią umową, o której mowa w lit. f);* *j) beneficjent podczas kontroli ma obowiązek, na wniosek podmiotu kontrolującego, wiarygodnie uzasadnić (również w oparciu o dostępne dokumenty, czy też opracowania) wysokość wynagrodzenia ww. osób np. w odniesieniu do warunków rynkowych.* --- *Za kwalifikowalną może zostać uznana tylko tę część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu bezpośredniemu zaangażowaniu ww. osoby mierzonemu proporcją czasu pracy poświęconego na ww. czynności związane z bezpośrednią realizacją projektu, zgodnie z należycie uzasadnioną, rzetelną i bezstronną metodologią. Proporcja, w jakiej dana ww. osoba poświęcała swój czas w ramach wykonywanych obowiązków na czynności dotyczące bepośredniej realizacji projektu jest należycie udokumentowana przez beneficjenta. Proporcja taka jest określona przez beneficjenta w odpowieniej umowie, o której mowa w lit. f).*
	Wydatki związane z wynagrodzeniem osoby wykonującej prace/czynności na rzecz beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt - na podstawie umowy cywilnoprawnej lub innej umowy nienazwanej w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego zawartej przez beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiot realizujący projekt z dotychczasowym własnym pracownikiem, bezpośrednio po rozwiązaniu z nim stosunku pracy.
	Wydatki i koszty, które nie zostały m.in. należycie udokumentowane, uznane za celowe, niezbędne i konieczne w ramach projektu.
	Wydatki osobowe związane z przygotowaniem imprezy/kampanii promocyjnej (nie dotyczy projektów w ramach Priorytetu 6 z uwzględnieniem jednak powyższych zapisów, oraz Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD).
	Wydatki osobowe w projektach objetych pomocą publiczną związane z zarządzaniem i realizacją projektu
Zarządzanie projektem i realizacja projektu/Usługi doradcze/Opłaty administracyjne/Wydatki ogólne	Wydatki na bieżącą (stałą lub okresową) działalność instytucji (beneficjenta), jeśli ponoszone są niezależnie od zadań związanych z realizacją projektu, w tym w szczególności: koszty utrzymania i administracji strony internetowej (z wyłączeniem projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD), elektroniczna ewidencja wejść i wyjść pracowników/osób; konserwacja wyposażenia i środków trwałych wykorzystywanych na potrzeby całej instytucji niezależnie od funkcjonowania jednostki odpowiedzialnej za realizację projektu; ochrona i monitoring nieruchomości/ludzi, itp.
	Wydatki poniesione na nabycie sprzętu i wyposażenia związane z zarządzaniem projektem (z wyłączeniem projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD).
	Wydatki na wyposażenie stanowiska pracy związane z zarządzaniem projektem lub realizacją projektu (z wyłączeniem projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD).
	Wydatki ogólne poniesione na zarządzanie projektem lub realizację projektu (wydatki/koszty związane z projektem, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi, takie jak np. opłaty czynszowe/dzierżawne, opłaty administracyjne, skarbowe, sądowe, notarialne, opłaty za wynajem, energię,

	ogrzewanie, wodę, gaz, sprzątanie pomieszczeń, ochrona i monitoring nieruchomości/ludzi, itp.), z wyłączeniem projektów w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD. --- *W projektach inwestycyjnych w przypadku wydatków ogólnych, które można bezpośrednio przyporządkować do konkretnego produktu lub usługi (np.opłaty sądowe, administracyjne, skarbowe, notarialne niezbędne do nabycia środka trwałego, nieruchomości niezabudowanej/zabudowanej, itp.) mogą być uznane za kwalifikowalne, przy spełnieniu pozostałych warunków w tym zakresie.* *Natomiast nadal niekwalifikowlane są ogólne wydatki operacyjne (np. koszty uzyskania decyzji administracyjnych: opłaty skarbowe, opłaty za pełnomocnictwa, opłaty za uzyskanie mapy lokalizacyjnej liub wyrysu/wypisu, itp.) związane z projektem, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi.*
	Wydatki na np. usługi prawne, doradcze, podatkowe, reklamowe, analizy, opinie, ekspertyzy np. techniczne lub finansowe nie związane bezpośrednio z realizacją projektu, lecz z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością (w tym operacyjną) beneficjenta.
	Wydatki na audyt zewnętrzny dla projektu, którego całkowita wartość wynosi poniżej progu określonego w umowie/porozumieniu o dofinansowanie projektu.
	Opłata adiacencka (związana z wydatkami na budowę urządzeń infrastruktury technicznej rozumianych jako budowa drogi oraz wybudowanie pod ziemią, na ziemi albo nad ziemią przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych lub telekomunikacyjnych).
	Wydatki na zakup zwierząt.
	Wydatki związane z opłatami notarialnymi (jako wydatki ogólne/operacyjne).
	Wydatki dot. pomiarów środowiskowych, badań laboratoryjnych potwierdzających właściwe funkcjonowanie instalacji (jeżeli nie są integralnie związane z urządzeniami i instalacjami zakupionymi/wytworzonymi w ramach realizowanej inwestycji) w przypadku projektów objętych pomocą publiczną (z wyłączeniem pomocy de minimis).
	Wydatki dot. sporządzenia dokumentacji powykonawczej w przypadku projektów objętych pomocą publiczną (z wyłączeniem pomocy de minimis).
	Koszty amortyzacji siedziby beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt lub wydatki poniesione na podatek od nieruchomości siedziby beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt.
Działania promocyjne, zgodne m.in. z rozporządzeniem nr 1828/2006	Wydatki na działania promocyjne projektu w projektach objętych pomocą publiczną. W pozostałych projektach wydatki na działania promocyjne powyżej 2% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, z wyłączeniem wydatków poniesionych w projektach w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD.
Naprawy/remonty	Naprawy sprzętu zakupionego w ramach projektu, bieżący remont budynków, pomieszczeń, z wyłączeniem wydatków poniesionych w projektach w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna RPO WD.
Prawo Zamówień Publicznych[PZP]/prawo	Wszelkie wydatki w ramach realizowanego projektu poniesione z pominięciem lub naruszeniem PZP bądź niezgodnie z PZP (jeżeli

wspólnotowe dotyczące zamówień publicznych (w tym na podstawie orzecznictwa ETS i stanowisk KE)	dotyczy), w tym np. wydatek poniesiony na przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w przypadku, gdy postępowanie to zostało unieważnione z przyczyn wskazanych w art. 93 ust. 1 pkt 7) PZP, tj. było obarczone wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy o udzielenie zamówienia publicznego (jeżeli dotyczy). – W przypadku niepodlegania przez Beneficjenta przepisom PZP lub ze względu na wartość zamówienia nieprzekraczającą kwoty obligującej Beneficjenta do stosowania PZP, wszelkie wydatki poniesione przez Beneficjenta – przy wyłanianiu wykonawcy dla usług, dostaw lub robót budowlanych w ramach realizowanego projektu – niezgodnie z Wytycznymi programowymi Instytucji Zarządzającej RPO WD w zakresie ogólnych zasad udzielania zamówień i wyboru wykonawców w transakcjach nie objętych przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych w projektach realizowanych w ramach Priorytetów 1-9 Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (z wyłączeniem działania 1.3). --- *W przypadku zamówień i umów, do których nie stosuje się przepisów PZP, jeżeli wynika to z ogólnej praktyki zawierania umowy z pominięciem formy pisemnej, zawarcie umowy musi zostać potwierdzone fakturą lub innym dokumentem księgowym o równoważnej wartości dowodowej oraz dokumentem (dowodem) potwierdzającym m.in. upublicznienie oferty, złożone zapytanie ofertowe, analizę rynku, wybór wykonawcy i zlecenie zamówienia, zgodnie z ww. Wytycznymi.*
Roboty dodatkowe/usługi dodatkowe/dostawy dodatkowe oraz inne wydatki wynikające ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych (objętych PZP oraz nieobjętych podmiotowo i przedmiotowo PZP)	Wydatki na roboty dodatkowe/usługi dodatkowe/dostawy dodatkowe poniesione w ramach realizowanego projektu, na podstawie odpowiednich przepisów prawa, umów lub procedur odnoszących się do zamówień dodatkowych. --- *1. <u>Za kwalifikowalne mogą zostać uznane wydatki dotyczące</u>:* *a) zwiększenia wartości zamówienia podstawowego na zasadach określonych w umowie (może to wynikać np. z zastosowanego mechanizmu klauzul waloryzacyjnych), stanowiącego normalną realizację warunków zamówienia podstawowego i nie wymagającego zawarcia aneksu do umowy albo udzielania nowego zamówienia,* *b) zwiększenia wartości zamówienia podstawowego określonej w umowie wynikającego z zastosowanego mechanizmu kosztorysowego wynagrodzenia wykonawcy i ostatecznego obliczenia go na podstawie obmiaru faktycznie wykonanych robót (stanowi to normalną realizację warunków zamówienia podstawowego i nie wymaga zawarcia aneksu do umowy albo udzielania nowego zamówienia. Takie postępowanie jest dopuszczalne i wydatki z tym związane mogą zostać uznane za kwalifikowalne, pod warunkiem, że wzrost wartości zamówienia podstawowego wynikający z obmiaru robót faktycznie wykonanych poniesiono tylko w ramach pozycji przedmiaru robót będącego podstawą wyceny ofert).* *<u>Z powyższych względów, niekwalifikowalne są wydatki będące wynikiem np.</u>:* *i) zmian do umów (aneksów) w zakresie zwiększającym cenę w stosunku do ceny umowy podstawowej (dotyczy umów zawartych w trybie ustawy PZP albo na podstawie innych przepisów i procedur) - pojęcie ceny umowy podstawowej należy odnosić do wartości zobowiązania na przewidziane roboty wynikającej z kontraktu,* *ii) w zakresie zamówień publicznych na roboty budowlane – poleceń Inżyniera Kontraktu (w szczególności Poleceń Zmiany w rozumieniu klauzuli 13.3 Warunków Kontraktowych FIDIC (Czerwona Książka)/Inspektora Nadzoru, akceptowanych przez beneficjenta lub aneksów do umów związanych z realizacją kontraktu w zakresie prowadzącym do zwiększenia zakresu (pozycji) przedmiaru robót do wykonania w stosunku do zakresu przewidzianego w kosztorysie ofertowym i w konsekwencji zwiększenia wynagrodzenia wykonawcy (dotyczy zamówień na roboty*

	budowlane, w których zastosowano kosztorysowy sposób wynagrodzenia wykonawcy), *iii) robót nieprzewidzianych w projekcie budowlanym/PF-U oraz zamówieniu podstawowym.* *2. W przypadku robót/dostaw/usług zamiennych, powinny one być traktowane jako modyfikacja zamówienia podstawowego. Dla uznania ww. wydatków za kwalifikowalne należy spełnić dodatkowo – oprócz ogólnych warunków kwalifikowalności i dotychczasowych zasad określonych przez IZ RPO WD dla robót/dostw/usług zamiennych – co najmniej następujące warunki:* *- roboty/dostawy/usługi zamienne zostały zrealizowane na podstawie podpisanego przez strony aneksu do umowy,* *- dofinansowaniem mogą być objęte wydatki tylko do wysokości wartości zastąpionych elementów zamówienia podstawowego ujętych w kosztorysie ofertowym,* *- produkt końcowy osiągnięty w wyniku zastosowania robót/dostaw/usług zamiennych jest zgodny z określonym w zamówieniu podstawowym.* *3. Roboty/dostawy/usługi dodatkowe realizowane w odniesieniu do umowy z wynagrodzeniem ryczałtowym* *Wynagrodzenie ryczałtowe polega na określeniu z góry wysokości wynagrodzenia w oznaczonej kwocie. Wynagrodzenie ryczałtowe nie wymaga przeprowadzania rozliczeń w takim zakresie jak w przypadku wynagrodzenia kosztorysowego i przysługuje wykonawcy bez względu na rzeczywiste koszty wykonania zamówienia. Jednakże, w przypadku ustalenia przez wykonawcę wynagrodzenia na zbyt niskim poziomie, nie może się on domagać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów robót. Nie jest zatem możliwe, co do zasady, uznanie za kwalifikowalne wydatków poniesionych na roboty/dostawy/usługi dodatkowe w ramach umów rozliczanych metodą ryczałtową.* *4. Umowy (z wykonawcami), do których nie ma zastosowania ustawa PZP (wyłączenie podmiotowe i/lub przedmiotowe)* *W przypadku umów (z wykonawcami), do których nie ma zastosowania ustawa PZP (wyłączenie podmiotowe i/lub przedmiotowe), obowiązują zasady określone w odpowiednich Wytycznych programowych Instytucji Zarządzającej RPO WD w zakresie ogólnych zasad udzielania zamówień i wyboru wykonawców w transakcjach nie objętych przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych w projektach realizowanych w ramach Priorytetów 1-9 Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (z wyłączeniem działania 1.3) oraz postanowienia umowy o dofinansowanie projektu w tym zakresie, jak również inne zasady określone przez IZ RPO WD. Aby wydatki będące wynikiem zmian do umów w zakresie zwiększającym cenę w stosunku do ceny umowy podstawowej mogły być uznane za kwalifikowalne, wydatki muszą być poniesione zgodnie z postanowieniami ww. Wytycznych oraz umowy o dofinansowanie projektu, jak również innych zasad określonych przez IZ RPO WD. Wydatki związane z wykonaniem robót/dostaw/usług podstawowych oraz robót/dostaw/usług dodatkowych można uznać za kwalifikowalne tylko do wartości zamówienia podstawowego i tylko w zakresie robót przewidzianych w projekcie budowlanym.*
Rezerwa	Rezerwa na wypadek przekroczenia ilości robót oszacowanych w przedmiarze lub na pokrycie nieprzewidzianych wydatków w projekcie (w tym rezerwa wynikająca z kwot warunkowych np. według procedur FIDIC) bądź inne nieprzewidziane wydatki w projekcie.
Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa	Zakup biletów lotniczych w klasie biznesowej.
	Wydatek na zakup sprzętu i wyposażenia w ramach realizowanego projektu.
	Wydatek na nabycie praw autorskich, w przypadku projektów do zrealizowania których wystarczające jest udostępnienie materiałów do jednokrotnego wykorzystania.

	Wszelkie opłaty za rezerwacje (np. hotelarskie, linii lotniczych, itp.) w sytuacji nieskorzystania z wcześniej zarezerwowanych usług.
	Wydatki związane z uczestnictwem w projekcie podmiotów z regionu spoza państw członkowskich UE (ponoszone przez te podmioty, jak i ponoszone przez beneficjenta).
	Wydatki ponoszone poza obszarem państw członkowskich UE.

J. Wykaz wydatków niekwalifikowalnych w przypadku projektów, w których przewidziano finansowanie danej kategorii wydatku (nie dot. działania 1.3 – patrz zał. 6a)

KRYTERIUM/ RODZAJ WYDATKU	WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE
Nabycie gruntu	Wydatki na nabycie[91] gruntu, jeśli: – nie jest on niezbędny do realizacji celów projektu określonych we wniosku o dofinansowanie projektu; – nie został on przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i nie został potwierdzony umową/porozumieniem/uchwałą o dofinansowanie projektu; – nie istnieje bezpośredni związek między tym nabyciem a celami projektu (grunt nie jest wykorzystywany wyłącznie dla celów realizacji projektu); – beneficjent nie przedstawił aktualnego operatu szacunkowego uprawnionego rzeczoznawcy majątkowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, potwierdzającego, że cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień nabycia; – beneficjent nie przedstawił oświadczenia ostatniego zbywcy gruntu, iż, zgodnie z jego najlepszą wiedzą, grunt w przeciągu poprzednich 7 lat od nabycia przez beneficjenta nie był nabyty z udziałem środków krajowych lub wspólnotowych. – grunt należał do osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa względem nabywcy, w okresie 7 lat poprzedzających datę nabycia gruntu przez beneficjenta[92] – dotyczy wyłącznie działania 1.1, 1.2, 5.1 oraz 5.3 RPO WD[93]. --- *W sytuacji, gdy nie jest możliwe (np. ze względów własnościowych) nabycie gruntu jedynie w części niezbędnej do bezpośredniej realizacji projektu i konieczne jest nabycie dodatkowej powierzchni gruntu, którego część nie jest związana z bezpośrednią realizacją projektu, to wydatek poniesiony na nabycie dodatkowej powierzchni gruntu jest niekwalifikowalny.* *Wydatki poniesione na odszkodowanie w wyniku postępowania wywłaszczeniowego, w przypadku wypowiedzenia umów najmu, dzierżawy, wygaśnięcia trwałego zarządu, wygaśnięcia prawa użytkowania wieczystego mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione odpowiednio warunki, jak dla nabycia gruntu, z zastrzeżeniem, że warunkiem uznania za kwalifikowalne wydatków poniesionych na odszkodowanie jest ustalenie wysokości tych*

[91] Przez **nabycie** należy rozumieć: zakup nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub przejęcie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) za odszkodowaniem na podstawie i w granicach określonych przepisami prawa (np. zgodnie z przepisami ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, ustawy o transporcie kolejowym, ustawy o gospodarce nieruchomościami lub przepisami innych ustaw, które przewidują możliwość wywłaszczenia), a także leasing, najem, dzierżawę, prawo wieczystego użytkowania (jako techniki finansowania niepowodujące natychmiastowego przeniesienia na użytkującego prawa własności) nieruchomości niezabudowanej. Rozumienie to odnosi się także odpowiednio do nieruchomości zabudowanej.

[92] Osobą najbliższą względem nabywcy, na potrzeby RPO WD, jest: osoba pozostająca w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, związana z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli – w rozumieniu przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, a także osoba pozostająca w faktycznym wspólnym pożyciu.

[93] Nabycie gruntu od osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa może być uznane za wydatek kwalifikowalny jedynie w szczególnie uzasadnionych i wyjątkowych sytuacjach, kiedy ze względu na specyfikę realizacji projektu z przyczyn obiektywnych i niezależnych od beneficjenta nabycie innego gruntu od innego podmiotu nie jest możliwe lub jest nieuzasadnione ekonomicznie. Przyczyny, na które powołuje się Wnioskodawca/Beneficjent będą oceniane w sposób obiektywny i zindywidualizowany.

	odszkodowań zgodnie z obowiązującymi przepisami.
	Wydatek poniesiony na nabycie gruntu, jeżeli w ciągu ostatnich 7 lat od nabycia przez beneficjenta grunt był nabyty z udziałem środków krajowych lub wspólnotowych.
	Wydatek na nabycie gruntu w zakresie, w którym zapłacona przez beneficjenta cena/poniesione przez beneficjenta wydatki przekraczają wartość rynkową gruntu wycenioną na dzień dokonywania nabycia i potwierdzoną aktualnym operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawionego rzeczoznawcę zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i aktami do niej wykonawczymi (kwalifikowalna jest wówczas jedynie ta część poniesionego wydatku, która odpowiada wartości rynkowej nabytego gruntu).
	Wydatek na nabycie gruntu nie posiadającego uregulowanego stanu prawnego.
	Wynagrodzenie pośrednika/agencji nieruchomości/podmiotu pośredniczącego w nabyciu gruntu.
	Wydatek poniesiony na nabycie gruntu (nieruchomości niezabudowanej) przekraczający 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu --- *W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach wyższy udział procentowy wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu niż 10% może zostać dopuszczony przez IZ RPO WD dla projektów dotyczących ochrony środowiska (IZ RPO WD wydaje zgodę w tym zakresie w toku oceny wniosku o dofinansowanie projektu).*
Nabycie nieruchomości zabudowanej	Wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej, jeśli: – nieruchomość nie jest niezbędna do realizacji celów projektu określonych we wniosku o dofinansowanie projektu; – nie został on przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i nie został potwierdzony umową/porozumieniem/uchwałą o dofinansowanie projektu; – nie istnieje bezpośredni związek między tym nabyciem, a celami projektu (nieruchomość nie jest wykorzystywana wyłącznie dla celów realizacji projektu); – beneficjent nie przedstawił aktualnego operatu szacunkowego uprawnionego rzeczoznawcy majątkowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, potwierdzającego, że cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień nabycia; – beneficjent nie przedstawił oświadczenia ostatniego zbywcy nieruchomości, iż, zgodnie z jego najlepszą wiedzą, nieruchomość zabudowana i grunt w przeciągu poprzednich 7 lat od nabycia przez beneficjenta nie były nabyte z udziałem środków krajowych lub wspólnotowych. - nieruchomość należy bądź należała do osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa względem

	nabywcy, w okresie 7 lat poprzedzających datę jej nabycia przez beneficjenta[94] – dotyczy wyłącznie działania 1.1, 1.2, 5.1 oraz 5.3 RPO WD[95] --- *W sytuacji, gdy nie jest możliwe (np. ze względów własnościowych) nabycie nieruchomości zabudowanej jedynie w części niezbędnej do bezpośredniej realizacji projektu i konieczne jest nabycie dodatkowej powierzchni nieruchomości, której część nie jest związana z bezpośrednią realizacją projektu, to wydatek poniesiony na nabycie dodatkowej powierzchni nieruchomości jest niekwalifikowalny.* *Wydatki poniesione na odszkodowanie w wyniku postępowania wywłaszczeniowego,w przypadku wypowiedzenia umów najmu, dzierżawy, wygaśnięcia trwałego zarządu, wygaśnięcia prawa użytkowania wieczystego mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione odpowiednio warunki, jak dla nabycia nieruchomości zabudowanej, z zastrzeżeniem, że warunkiem uznania za kwalifikowalne wydatków poniesionych na odszkodowanie jest ustalenie wysokości tych odszkodowań zgodnie z obowiązującymi przepisami.*
	Wydatek poniesiony na nabycie nieruchomości zabudowanej, jeżeli w ciągu ostatnich 7 lat od nabycia przez beneficjenta nieruchomość zabudowana i grunt były nabyte z udziałem środków krajowych lub wspólnotowych.
	Część wydatku na nabycie nieruchomości zabudowanej, która dotyczy części nieruchomości nie wykorzystanej bezpośrednio do realizacji projektu w przypadku, gdy np. ze względów własnościowych nie jest możliwe nabycie jedynie tej części nieruchomości, która będzie wykorzystana bezpośrednio do realizacji projektu, ale konieczny jest zakup dodatkowej powierzchni.
	Wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej w zakresie, w którym zapłacona przez beneficjenta cena/poniesione przez beneficjenta wydatki przekraczają wartość rynkową nieruchomości zabudowanej wycenioną na dzień dokonywania nabycia i potwierdzoną aktualnym operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawionego rzeczoznawcę zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i aktami do niej wykonawczymi (kwalifikowalna jest wówczas jedynie ta część poniesionego wydatku, która odpowiada wartości rynkowej nabytej nieruchomości zabudowanej).
	Wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej nie posiadającej uregulowanego stanu prawnego.
	Wydatek poniesiony na nabycie nieruchomości zabudowanej w przypadku nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojącego(-ych) na niej budynku(-ów), z wyłączeniem części dotyczącej gruntu niezabudowanego do wysokości 10 % całkowitych wydatków

[94] Osobą najbliższą względem nabywcy, na potrzeby RPO WD, jest: osoba pozostająca w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, związana z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli – w rozumieniu przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, a także osoba pozostająca w faktycznym wspólnym pożyciu.

[95] Nabycie nieruchomości zabudowanej od osoby najbliższej bądź przedsiębiorstwa, którego właścicielem lub podmiotem zarządzającym jest beneficjent lub osoba najbliższa może być uznane za wydatek kwalifikowalny jedynie w szczególnie uzasadnionych i wyjątkowych sytuacjach, kiedy ze względu na specyfikę realizacji projektu z przyczyn obiektywnych i niezależnych od beneficjenta nabycie innej nieruchomości zabudowanej od innego podmiotu nie jest możliwe lub jest nieuzasadnione ekonomicznie. Przyczyny, na które powołuje się Wnioskodawca/Beneficjent będą oceniane w sposób obiektywny i zindywidualizowany.

	kwalifikowalnych projektu. --- *Natomiast wydatek poniesiony na wyburzenie stanowi wydatek kwalifikowalny, pod warunkiem, jeśli niemożliwe było odnowienie budynku(-ów) i jego (ich) dalsze użytkowanie oraz na przeszkodzie wyburzenia budynku(-ów) nie stoją przepisy prawa krajowego (np. o ochronie zabytków).*
	Wynagrodzenie pośrednika/agencji nieruchomości/podmiotu pośredniczącego w nabyciu nieruchomości.
	Wydatki na mieszkalnictwo (w tym budowę nowych budynków mieszkalnych), z wyjątkiem działań wymienionych w art. 47 Rozporządzenia nr 1828/2006 oraz krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013.
Środki transportu	Zakup lub leasing używanych środków transportu, z wyłączeniem wydatków zgodnych z regionalną pomocą inwestycyjną.
	W przypadku zakupu lub leasingu środków transportu przez podmiot niewykonujący działalności w zakresie usług transportowych wydatki na zakup lub leasing środków transportu nie mogą być kwalifikowalne w przypadku, gdy nie stanowią niezbędnego i koniecznego elementu projektu i Beneficjent nie zobowiązał się wykorzystywać je jedynie do celu określonego w Projekcie i nie przedstawił wiarygodnej metody weryfikacji wykorzystania środka transportu
	W przypadku projektów objętych regionalną pomocą inwestycyjną wydatek poniesiony na nabycie środków transportu i urządzeń transportowych przez przedsiębiorcę prowadzącego podstawową[96] (przeważającą) działalność w sektorze transportu.
	Zakup lub leasing powietrznych środków transportu, w tym związanych z obsługą działalności lotniskowej.
Instrument elastyczności (cross-financing)	Łączna kwota wydatków objętych mechanizmem elastycznego finansowania uznanych za kwalifikowalne przekraczająca 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Ostateczny poziom cross-financingu jest sprawdzany na etapie rozliczenia końcowego.
	Wydatki poniesione na wynagrodzenia osób szkolonych, obliczone za czas ich faktycznego uczestnictwa w szkoleniu.

[96] Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania słuŜb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz.U. Nr 69 poz. 763 z późn. zm.), **podstawową (główną) działalność gospodarczą** określa się na podstawie przeważającego, procentowego udziału poszczególnych rodzajów działalności w ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży w ostatnim roku obrotowym lub, jeżeli nie jest możliwe zastosowanie tego miernika, na podstawie udziału pracujących, wykonujących poszczególne rodzaje działalności, w ogólnej liczbie pracujących.

K. Wykaz wydatków niekwalifikowalnych dla poszczególnych Działań w Priorytetach RPO WD

Katalog wydatków niekwalifikowalnych dla poszczególnych działań RPO WD został opracowany w wyniku analizy poszczególnych typów projektów przewidzianych do realizacji w Uszczegółowieniu RPO WD.

Priorytet 1 Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw („Przedsiębiorstwa i Innowacyjność")

Działanie 1.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw	WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE
	Wydatki związane z bieżącymi naprawami maszyn/parku maszynowego.
	Wydatki na inwestycje prowadzące wyłącznie do odtworzenia zdolności produkcyjnych albo nabycia udziałów lub akcji przedsiębiorstwa. Dotacje dla wnioskodawców nie prowadzących działalności gospodarczej (zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej) w granicach administracyjnych województwa dolnośląskiego.
	Łączne wydatki: - na roboty budowlane, materiały budowlane, niezbędne do budowy, przebudowy i rozbudowy budynków, - zakup budynków i budowli oraz gruntów, a także nieruchomości zabudowanej, będących niezbędnym elementem projektu, w wysokości kwoty przekraczającej 50% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych w projekcie – dotyczy wyłącznie projektów inwestycyjnych wspierających innowacyjność produktową i procesową, projektów inwestycyjnych zawiązanych z prowadzeniem działalności B+R lub projektów inwestycyjnych wdrażających technologie informacyjne.
	Wydatki poniesione na budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację lub nabycie nieruchomości w celu prowadzenia działalności związanej z wynajmem (nie dotyczy usług hotelarskich w rozumieniu art. 36 ustawy o usługach turystycznych)
	Wydatek poniesiony na zakup używanego sprzętu ICT (Technologie Informacyjne i Komunikacyjne).
	Wydatki na prace przygotowawcze oraz usługi doradcze związane z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usługi doradcze związane z realizacją projektu w przypadku dużych przedsiębiorców. W przypadku MŚP ww. wydatki w wysokości przekraczającej 50% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na zakup środków transportu i urządzeń transportowych przez przedsiębiorców prowadzących podstawową (przeważającą) działalność w sektorze transportu.
	Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy i związanych z realizacją nowej inwestycji.
	Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu
	W przypadku dużych przedsiębiorstw wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych w wysokości przekraczającej 50% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na nabycie używanych środków trwałych w przypadku dużych przedsiębiorstw.
	Wkład niepieniężny w ramach projektu.
	Wydatek poniesiony na operat szacunkowy
	Wydatek poniesiony na pokrycie kosztów aktu notarialnego związanego z nabyciem nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub zabudowanej.

	Wydatki poniesione w formie gotówkowej oraz kompensata należności.
	Wydatki związane z mechanizmem elastycznego finansowania poniesione wcześniej niż po złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu
	Podatek VAT
Działanie 1.2 Doradztwo dla firm oraz wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na zakup nieruchomości (gruntów, nieruchomości zabudowanych), z wyjątkiem konkursów dotyczących doradztwa i inwestycji dla Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB).
	Wydatki na budowę, przebudowę, rozbudowę i modernizację budynków itp., z wyjątkiem konkursów dotyczących doradztwa i inwestycji dla IOB.
	Dotacje na doradztwo: - dla dużych przedsiębiorstw (z wyjątkiem doradztwa w zakresie B+R+I); - dla przedsiębiorstw mających siedzibę/adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej (w przypadku przedsiębiorców – osób fizycznych) poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego.
	Wydatki na zakup środków trwałych (maszyny, wyposażenie, itp.), z wyjątkiem konkursów dotyczących doradztwa i inwestycji dla IOB. W przypadku IOB - wydatki na nabycie używanych środków trwałych.
	Wydatki na usługi doradcze, prawne lub finansowe związane ze stałą lub okresową bieżącą/dotychczasową działalnością.
	Wydatki na usługi doradcze polegające na przygotowaniu dokumentacji projektowej do RPO WD oraz innych programów operacyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności.
	W przypadku schematu 1.2.D - wydatki na prace związane z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usług doradczych z nią związanych, które służą bezpośrednio przygotowaniu oraz realizacji projektu w przypadku dużych przedsiębiorców. W przypadku MŚP ww. wydatki w wysokości przekraczającej 50% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu, za wyjątkiem konkursów dotyczących misji gospodarczych organizowanych przez IOB-y w schemacie 1.2.C.
	Wydatki na doradztwo dla pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne w tworzeniu i realizacji programów zwolnień monitorowanych (outplacement), w tym szkoleń i doradztwa zawodowego.
	Wkład niepieniężny w ramach projektu.
	Wydatek poniesiony na operat szacunkowy.
	Wydatek poniesiony na pokrycie kosztów aktu notarialnego związanego z nabyciem nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub zabudowanej.
	Wydatki poniesione w formie gotówkowej oraz kompensata należności.
	Podróże służbowe przedstawicieli beneficjenta uczestniczących w imprezach wystawienniczych i targowych, (transport, diety), powyżej 5 osób.
	Dotacje na udział w targach/wystawach/misjach dla przedsiębiorców mających siedzibę lub prowadzących działalność gospodarczą poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego.
	Wydatki na udział w misji więcej niż dwóch przedstawicieli przedsiębiorcy oraz dwóch przedstawieli Organizatora.
	Wydatki na udział w misjach/targach/wystawach przedstawicieli przedsiębiorcy niezatrudnionych na podstawie umów o pracę.
	Wydatki na przejazd, zakwaterowanie i diety przedstawicieli Organizatora misji (beneficjenta) wcześniej niż 2 dni przed i później niż 1 dzień po misji gospodarczej.

	Zakwaterowanie przedstawicieli beneficjenta wcześniej niż 1 dzień przed i później niż 1 dzień po targach, wystawach.
	Wydatki na promocje związane z udziałem w targach/wystawach przekraczające 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. W przypadku misji wydatki na promocję przekraczające 10 % wydatków kwalifikowalnych związanych z udziałem w danej misji.
	Wydatki na udział w targach/misjach/wystawach poniesione przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.
	Wydatki związane z mechanizmem elastycznego finansowania poniesione wcześniej niż po złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu.
Działanie 1.3 Wsparcie dla odnawialnych instrumentówfinansowych dla MŚP	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Szczegółowe informacje dot. wydatków niekwalifikowalnych oraz wydatków kwalifikowanych zawiera załącznik nr 6a.
Działanie 1.4 Infrastruktura wspierająca innowacyjność i przedsiębiorczość w regionie	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na zakup używanych środków trwałych (np. maszyn, urządzeń, aparatury specjalistycznej i innych składników laboratoriów).
	Wydatki na uzyskanie certyfikatów jakości dla instytucji, które zarządzają parkami przemysłowymi, parkami technologicznymi, inkubatorami przedsiębiorczości, itp.
	Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu.
	Wydatki na usługi doradcze świadczone przez IOB na rzecz MŚP.

Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku („Społeczeństwo informacyjne")

Działanie 2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na opracowanie koncepcji stworzenia stron www., portali.
	Wydatki na rozbudowę, unowocześnienie, promocję i informację o istniejącym portalu, stronie www. oraz na jego/jej utrzymanie.
	Wydatki na utrzymanie dotychczasowej infrastruktury i wydatki bieżące: np. koszt dzierżawy łącz (za wyjątkiem wydatków związanych z rezerwacją częstotliwości i zakupu praw użytkowania włókien światłowodowych w formie prawnej IRU (Indefeasible Right of Use).
	Wydatek na nabycie nieodwoływalnego prawa używania IRU (Indefeasible Right of Use)[97] na okres poniżej 20 lat (rzeczywiste, długookresowe nabycie uprawnień do wyłącznego używania infrastruktury telekomunikacyjnej).
	Wydatki na usługi związane z np. utworzeniem strony www. i prowadzeniem serwisu www., kont poczty elektronicznej, utrzymaniem/hostingiem/hotelingiem serwerów, rejestracją i utrzymaniem domen, aktualizacją treści cyfrowej itp.
	Wydatki na podłączenie indywidualnych użytkowników do sieci (z wyjątkiem projektów obejmujących budowę lub rozbudowę sieci dostępowej łącznie z budową lub rozbudową sieci dystrybucyjnych lub szkieletowych).
Działanie 2.2	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**

[97] IRU (ang. Indefeasible Right of Use) – nieodwoływalne prawo używania. IRU oznacza rzeczywiste, długookresowe (na okres przynajmniej 20 lat) nabycie uprawnień do wyłącznego używania infrastruktury telekomunikacyjnej, pozwalające na działanie przez Beneficjenta w sferze finansowo-księgowej, jak gdyby był właścicielem infrastruktury.

Rozwój usług elektronicznych	Wydatki na utrzymanie dotychczasowej infrastruktury i wydatki bieżące: np. koszt dzierżawy łącz (za wyjątkiem zakupu praw użytkowania włókien światłowodowych w formie prawnej IRU (Indefeasible Right of Use).
	Wydatek na nabycie nieodwoływalnego prawa używania IRU (Indefeasible Right of Use) na okres poniżej 20 lat (rzeczywiste, długookresowe nabycie uprawnień do wyłącznego używania infrastruktury telekomunikacyjnej).
	Wydatki na usługi związane z np. prowadzeniem serwisu www., kont poczty elektronicznej, utrzymaniem/hostingiem/hotelingiem serwerów, rejestracją i utrzymaniem domen, aktualizacją treści cyfrowej itp.

Priorytet 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport")

Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na drogi gminne dojazdowe do gruntów rolnych, wydzielanych w ramach projektów scaleniowych.
	Wydatki na drogi krajowe w miastach na prawach powiatu.
	Wydatki na zakup (w tym leasing) sprzętu służącego do utrzymania lub remontu dróg[98].
	W przypadku projektów dotyczących budowy i modernizacji dróg wydatki na tzw. infrastrukturę towarzyszącą w wysokości przekraczającej 50% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.[99]
	Wydatki związane z budową, przebudową, modernizacją i/lub remontem infrastruktury technicznej w pasie drogowym nie związanej z drogą (tj. linii elektroenergetycznych wysokiego i niskiego napięcia, przewodów kanalizacyjnych niesłużących do odwodnienia drogi, gazowych, ciepłowniczych i wodociągowych) z wyłączeniem wydatków związanych z przeprowadzeniem robót budowlanych związanych z uniknięciem kolizji z sieciami istniejącymi w pasie drogowym. Powyższy zapis nie dotyczy robót związanych z infrastrukturą ICT w pasie drogowym, które są wydatkiem kwalifikowanym.
Działanie 3.2 Transport i infrastruktura kolejowa	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na infrastrukturę i środki transportu nie związane z regionalnymi przewozami pasażerskimi.
	Wydatki na infrastrukturę i środki transportu na potrzeby komunikacji miejskiej i podmiejskiej.
	Wydatki dotyczące budowy, przebudowy, remontu i modernizacji dworców i przystanków kolejowych, z wyłączeniem wydatków związanych z ich dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych.
	Wydatki na zakup środków transportu nie posiadających świadectwa/certyfikatu dopuszczenia określonego typu pojazdu kolejowego do eksploatacji na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (spełnienia wymogów np. bezpieczeństwa, środowiskowych, technicznych).
	Wydatki na zakup środków transportu nie spełniających europejskich norm dotyczących taboru kolejowego (np. bezpieczeństwa, środowiskowych, technicznych).
	Wydatki na zakup środków transportu nie spełniających przez tabory normy europejskiej dotyczącej przewozu osób niepełnosprawnych.
Działanie 3.3	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**

[98] kwalifikowalny jest tylko koszt usług.
[99] ograniczenie nie dotyczy projektów o charakterze regionalnym polegających na budowie infrastruktury towarzyszącej oraz bezpieczeństwa i zarządzania ruchem.

Transport miejski i podmiejski	Wydatki na zakup środków transportu nie posiadających świadectwa/certyfikatu dopuszczenia określonego typu pojazdu do eksploatacji na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (spełnienia wymogów np. bezpieczeństwa, środowiskowych, technicznych).
	Wydatki na zakup taboru autobusowego o napędzie, który nie spełnia standardu EEV (Enhanced Environmentally Friendly Vehicle) w zakresie emisji spalin zgodnie z Dyrektywą 2005/55/WE
	Wydatki na modernizację taboru autobusowego.
	Wydatki na zakup środków transportu nie spełniających europejskich norm dotyczących komunikacji zbiorowej (np. bezpieczeństwa, środowiskowych, technicznych).
	Wydatki na zakup środków transportu nie spełniających norm europejskich dotyczących przewozu osób niepełnosprawnych.
	Wydatki na zakup środków transportu nie przeznaczonych do świadczenia usług w zakresie przewozów miejskich i podmiejskich. Na podstawie Rozporządzenia Rady (EWG) NR 1893/91 z dnia 20 czerwca 1991 r. usługi w zakresie przewozów miejskich i podmiejskich należy rozumieć jako usługi przewozowe świadczone w celu zabezpieczenia potrzeb: – centrów miast lub zespołów miejskich między centrum miasta lub zespołu miejskiego a otaczającymi obszarami

Priorytet 4 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne")

Działanie 4.1 Gospodarka odpadami	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na projekty zawierające przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami nie uwzględnione w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami lub Gminnym albo Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami.
	Wydatki na projekty dotyczące instalacji i systemów obsługujących powyżej 150 tys. mieszkańców.
	Zakup środków transportu, z wyłączeniem specjalnych środków transportu odpadów.
Działanie 4.2 Infrastruktura wodno-ściekowa	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na projekty dotyczące budowy, przebudowy lub rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, sieci kanalizacji deszczowej, oczyszczalni ścieków i innych urządzeń wodno-ściekowych (z wyłączeniem indywidualnych systemów oczyszczania ścieków wskazanych w Uszczegółowieniu RPO WD) w aglomeracjach poniżej 2 tys. RLM i powyżej 15 tys. RLM, w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. Nr 283 poz. 2841 z późn. zm.).
	Wydatki na podłączenie do sieci kanalizacyjnych lub wodociągowych, czyli koszt przyłącza[100].
	Zakup środków transportu na cele niezwiązane z gospodarką wodno-ściekową.
	Wydatki poniesione na gospodarcze wykorzystanie odpadów i osadów pościekowych w oczyszczalniach ścieków przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
Działanie 4.3 Poprawa jakości powietrza	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki związane z modernizacją lub wymianą źródła ciepła dotyczącą ogrzewania pomieszczeń innych niż użyteczności publicznej.

[100] Definicja przyłącza zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747 z późn. zm.).

	Wydatki związane z termomodernizacją inne niż modernizacja lub wymiana źródeł ciepła.
	Wydatki związane bezpośrednio z produkcją roślin.
Działanie 4.4 Zabezpieczenie przeciwpowo-dziowe i zapobieganie suszom	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na budowę i modernizację wielofunkcyjnych zbiorników wodnych o pojemności większej niż 10 mln m3.
Działanie 4.5 Rekultywacja obszarów zdegradowanych	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki ponoszone na cele inne niż cele przyrodnicze, rekreacyjno-wypoczynkowe oraz gospodarki proekologicznej.
	Wydatki na działalność komercyjną i odpłatną.
Działanie 4.6 Wsparcie instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	W przypadku realizacji projektów na potrzeby systemu monitoringu i zagrożeń - wydatki na zakup używanego sprzętu i wyposażenia.
	W przypadku realizacji projektów na potrzeby centrów ratownictwa - wydatki na zakup używanego sprzętu i wyposażenia.
Działanie 4.7 Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na zakup zwierząt.
	Wydatki bieżące.

Priorytet 5 Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka”)

Działanie 5.1 Odnawialne źródła energii	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na budowę i modernizację infrastruktury służącej produkcji energii pochodzącej z konwencjonalnych źródeł energii tj. paliw kopalnych (np. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny).
	Wydatki w ramach projektu realizowane w budynkach mieszkalnych.
	Wydatki związane z przesyłem energii.
	Wydatki poniesione na przebudowę, modernizację, remont lub budowę przyłączy[101] do sieci dla użytkownika będącego odbiorcą energii.
	Wydatki na podłączenie użytkowników do sieci (czyli opłata przyłączeniowa).
	Wydatki poniesione na niezbędną infrastrukturę służącą do przyłączenia do najbliżej istniejącej sieci przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki związane z zakupem środków transportu.
	Wydatki poniesione na budowę (wykonanie) węzła cieplnego oraz grupowego węzła cieplnego.
	Wydatki poniesione na wykonanie wewnętrznej instalacji odbiorczej.

[101] 1.przyłącze ciepłownicze - odcinek sieci ciepłowniczej doprowadzający ciepło wyłącznie do jednego węzła cieplnego albo odcinek zewnętrznych instalacji odbiorczych za grupowym węzłem cieplnym lub źródłem ciepła, łączący te instalacje z instalacjami odbiorczymi w obiektach;
2.przyłącze elektroenergetyczne - odcinek lub element sieci służący do połączenia urządzeń, instalacji lub sieci podmiotu, o wymaganej przez niego mocy przyłączeniowej, z pozostałą częścią sieci przedsiębiorstwa energetycznego świadczącego na rzecz podmiotu przyłączanego usługę przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej;
3.przyłącze gazowe - odcinek sieci gazowej od gazociągu zasilającego do kurka głównego wraz z zabezpieczeniem włącznie, służący do przyłączania instalacji gazowej znajdującej się na terenie i w obiekcie odbiorcy;

	Wydatki dot. źródeł energii odnawialnych nie opartych o wodę (w tym także geotermalną) oraz biomasę (w tym także biogaz).
	Wydatki związane z bieżącymi naprawami maszyn/urządzeń/parku maszynowego.
	Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy i związanych z realizację nowej inwestycji.
	Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu.
	Wkład niepieniężny - w przypadku gdy wnioskodawcą[102]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
	Wydatek poniesiony na operat szacunkowy w przypadku gdy wnioskodawcą[103]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
	Wydatek poniesiony na pokrycie kosztów aktu notarialnego związanego z nabyciem nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub zabudowanej w przypadku gdy wnioskodawcą[104]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
	Wydatki poniesione w formie gotówkowej oraz kompensata należności.
	Podatek VAT, który nie może być odzyskany w przypadku gdy wnioskodawcą[105]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
Działanie 5.2 Dystrybucja energii elektrycznej i gazu	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki poniesione przez beneficjenta, partnera lub inny podmiot realizujący projekt w imieniu beneficjenta na przebudowę, modernizację, remont lub budowę przyłączy[106] do sieci.
	Wydatki na podłączenie użytkowników do sieci(czyli opłata przyłączeniowa).
	Wydatki związane z zakupem środków transportu.
Działanie 5.3 Ciepłownictwo i kogeneracja	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na budowę, modernizację ciepłowni wykorzystujących konwencjonalne źródła energii tj. paliwa kopalne (węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny).
	Wydatki poniesione na przebudowę, modernizację, remont lub budowę przyłączy[107] do sieci.
	Wydatki na podłączenie użytkowników do sieci (czyli opłata przyłączeniowa).
	Wydatki związane z zakupem środków transportu.
	Wydatki poniesione na budowę (wykonanie) węzła cieplnego.
	Wydatki poniesione na wykonanie wewnętrznej instalacji odbiorczej.
	Wydatki związane z bieżącymi naprawami maszyn/urządzeń/parku maszynowego.
	Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy i związanych z realizację nowej inwestycji.
	Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu.

[102] W działaniu 5.1 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do dnia zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[103] W działaniu 5.1 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do dnia zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[104] W działaniu 5.1 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do dnia zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[105] W działaniu 5.1 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do dnia zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[106] Definicje przyłączy – jak w przypisie dla działania 5.1;

[107] Definicje przyłączy – jak w przypisie dla działania 5.1;

	Wkład niepieniężny - w przypadku gdy wnioskodawcą[108]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
	Wydatek poniesiony na operat szacunkowy w przypadku gdy wnioskodawcą[109]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
	Wydatek poniesiony na pokrycie kosztów aktu notarialnego związanego z nabyciem nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub zabudowanej w przypadku gdy wnioskodawcą[110]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
	Wydatki poniesione w formie gotówkowej oraz kompensata należności.
	Podatek VAT, który nie może być odzyskany w przypadku gdy wnioskodawcą[111]/beneficjentem jest przedsiębiorstwo energetyczne.
Działanie 5.4 Zwiększanie efektywności energetycznej	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki związane z zakupem środków transportu.
	Wydatki bieżące.
	Wydatki dotyczące powierzchni wynajmowanej w celach usługowych, komercyjnych, itp. związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w budynkach poddanych termomodernizacji[112].

Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura")

Działanie 6.1 Turystyka uzdrowiskowa	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na inwestycje o charakterze agroturystycznym i w gospodarstwach prowadzonych przez rolników.
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej i geotermalnej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na utworzenie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi imprez lub kampanii promocyjnych.
	Wydatki bieżące.
	Wydatki na zakup wyposażenia w ramach modernizacji i renowacji obiektów w miejscowościach uzdrowiskowych, przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki związane z drogową infrastrukturą towarzyszącą przy obiektach atrakcyjnych turystycznie przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu[113].

[108] W działaniu 5.3 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do dnia zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[109] W działaniu 5.3 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do dnia zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[110] W działaniu 5.3 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do czasu zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[111] W działaniu 5.3 wymagane jest, aby wnioskodawca nieposiadający statusu przedsiębiorstwa energetycznego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, uzyskał status przedsiębiorstwa energetycznego najpóźniej do czasu zawarcia umowy/porozumienia/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

[112] Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków dotyczących termomodernizacji budynku w części powierzchni związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej (wynajmowanej) w całkowitej powierzchni użytkowej budynku poddanego termomodernizacji. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

[113] drogowa infrastrukturą towarzyszącą przy obiektach atrakcyjnych turystycznie, która jest planowana do realizacji w ramach projektu musi się być zlokalizowana **przy obiekcie** (który jest przedmiotem projektu) **lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie i powinny służyć obsłudze turystów odwiedzających ten obiekt.**

	Wydatki na organizację imprez/wydarzeń w ramach realizacji kampanii promocyjnych miejscowości uzdrowiskowych.
Działanie 6.2 Turystyka aktywna	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na zakup wyposażenia przeznaczonego do uprawiania turystyki aktywnej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej i geotermalnej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych.
	Wydatki na utworzenie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi imprez lub kampanii promocyjnych.
	Wydatki na organizację imprez/wydarzeń w ramach realizacji kampanii promocyjnych.
	Wydatki bieżące.
	Wydatki związane z drogową infrastrukturą towarzyszącą przy obiektach atrakcyjnych turystycznie przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu[84].
Działanie 6.3 Turystyka biznesowa	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na utworzenie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi imprez lub kampanii promocyjnych.
	Wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych.
	Wydatki bieżące.
	Wydatki na zakup niezbędnego wyposażenia dla obiektów pełniących lub przeznaczonych do pełnienia funkcji centrów wystawienniczych i kongresowych zdolnych obsłużyć imprezy o charakterze co najmniej regionalnym przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki związane z drogową infrastrukturą towarzyszącą przy obiektach atrakcyjnych turystycznie przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu[84].
Działanie 6.4 Turystyka kulturowa	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na utworzenie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi obiektów oraz imprez, wydarzeń kulturalnych lub kampanii promocyjnych.
	Wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych.
	Wydatki bieżące.
	Zakup (ruchomych i nieruchomych) dzieł sztuki dawnej i współczesnej, w tym m.in. nabycie praw do nich.
	Wydatki na konserwacje, restaurację i roboty budowlane związane z obiektami zabytkowymi lub ich częściami, nie przeznaczonymi na cele turystyczne/kulturowe i nie udostępnionych dla ruchu turystycznego, z wyjątkiem konserwacji i/lub restauracji fasady i dachów tychże budynków.
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

	Wydatki na zakup niezbędnego wyposażenia oraz wszelkie prace budowlane w ramach projektów dotyczących organizacji imprez/ wydarzeń kulturalnych o znaczeniu co najmniej regionalnym.
	Wydatki na sprzęt służący digitalizacji przekraczające 49% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na budowę nowych obiektów instytucji kultury.
	Wydatki na projekty dotyczące obiektów dziedzictwa historycznego nie uwzględnionych jednostkowo w Wojewódzkim Rejestrze Zabytków lub inwentarzu muzealnym, czy bibliotecznym. (nie dotyczy instytucji kultury).
	Wydatki związane z drogową infrastrukturą towarzyszącą przy obiektach atrakcyjnych turystycznie przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu[84].
Działanie 6.5 Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na utworzenie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi imprez lub kampanii promocyjnych.
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych.
	Wydatki bieżące.
	Zakup czasopism, książek, księgozbiorów.
	Wydatki na zakup niezbędnego wyposażenia oraz wszelkie prace budowlane w ramach projektów dotyczących organizacji imprez/ wydarzeń kulturalnych o znaczeniu co najmniej regionalnym.
	Wydatki związane z drogową infrastrukturą towarzyszącą przy obiektach atrakcyjnych turystycznie przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu[84].

Priorytet 7 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja")

Działanie 7.1 Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki związane z infrastrukturą informatyczną (w tym zakup sprzętu informatycznego) przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu dotyczące wyłącznie infrastruktury przeznaczonej na prowadzenie lekcji informatyki/zajęć (nauk) informatycznych[114].
	Wydatki związane z informatyzacją systemu zarządzania placówką, z wyłączeniem wydatków dotyczących e-usług w edukacji.
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki bieżące.
	Wydatki na naprawy sprzętu.
Działanie 7.2 Rozwój infrastruktury placówek edukacyjnych	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki związane z infrastrukturą informatyczną (w tym zakup sprzętu informatycznego) przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu dotyczące wyłącznie infrastruktury przeznaczonej na prowadzenie lekcji informatyki/zajęć (nauk) informatycznych.
	Wydatki związane z e-usługami w edukacji (w tym projekty dotyczące e-learningu).

[114] nie dotyczy e-usług w edukacji

	Wydatki związane z informatyzacją systemu zarządzania placówką.
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki ponoszone przez szkoły wyższe, z wyłączeniem wydatków związanych z kształceniem ustawicznym.
	Wydatki bieżące.
	Wydatki na naprawy sprzętu.

Priorytet 8 Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku („Zdrowie")

Działanie 8.1 Poprawa jakości opieki zdrowotnej	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki związane z termomodernizacją, wykorzystaniem energii słonecznej przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
	Wydatki na budowę i modernizację obiektów małej architektury.
	Wydatki na budowę i modernizację parkingów, dróg dojazdowych i wewnętrznych.
	Wydatki związane z modernizacją i wyposażeniem części administracyjnej nie związanej z bezpośrednią obsługą pacjentów, z wyjątkiem projektów dotyczących zakupu i wdrożenia technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz systemów i aplikacji związanych z e-zdrowiem.
	Wydatki związane z zakupem sprzętu na którym będą świadczone usługi medyczne nie zakontraktowane w umowie o świadczenie usług zawieranych z NFZ i właściwym ministrem.
	Wydatki bieżące (np. na bieżące utrzymanie budynku, w tym remont wind).
	Ekonomicznie nieuzasadnione wydatki na budowę nowych obiektów.
	Wydatki na naprawy sprzętu.

Priorytet 9 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta")

Działanie 9.1 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na projekty zawierające przedsięwzięcia nieuwzględnione w Lokalnym Planie Rewitalizacji (LPR) lub poza obszarem wsparcia LPR[115].
	Wydatki bieżące.
	Wydatki na renowacje budynków mieszkalnych nie ujęte w art. 47 Rozporządzenia nr 1828/2006.
	Wydatki na renowację części usługowej, produkcyjnej, itp. związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w budynkach mieszkalnych[116].
	Wydatki na renowację części związanej z prowadzeniem działalności administracyjnej w budynkach mieszkalnych[117].
	Wydatki na remont, przebudowę, adaptację, modernizację budynków administracji publicznej lub ich części, wykorzystywanych w celach wyłącznie administracyjnych.
	Wydatki na uzbrojenie terenu pod budowę budynków mieszkaniowych.

[115] Poza obszarem wsparcia mogą być realizowane wyłącznie projekty dotyczące współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.
[116] Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.
[117] Wydatki kwalifikowalne obniża się analogicznie jak w przypadku powyżej.

	Wydatki na podłączenie do sieci kanalizacyjnych lub wodociągowych, czyli koszt przyłącza[118].
	Wydatki na przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji.
	Wydatki niekwalifikowalne wymienione w Priorytetach: – 2 „Społeczeństwo informacyjne” – 3 „Transport” – 4 „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”; – 5 „Energetyka”; – 6 „Turystyka i Kultura”; – 7”Edukacja” w zakresie projektów wskazanych w tych Priorytetach RPO WD.
Działanie 9.2 Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na renowacje budynków mieszkalnych nie ujęte w art. 47 Rozporządzenia nr 1828/2006.
	Wydatki na renowację części usługowej, produkcyjnej, itp. związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w budynkach mieszkalnych[119].
	Wydatki na renowację części związanej z prowadzeniem działalności administracyjnej w budynkach mieszkalnych[120].
	Wydatki na przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji.
	Wydatki bieżące.

Priorytet 10 Pomoc Techniczna

Działanie 10.1 Pomoc Techniczna	**WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE**
	Wydatki na bieżącą działalność instytucji (beneficjenta), jeśli ponoszone są niezależnie od zadań związanych z bezpośrednim wdrażaniem instrumentów strukturalnych (np. obsługa techniczna, ochrona i monitoring nieruchomości/ludzi, utrzymanie czystości).
	Wydatki na remont, konserwację, adaptację i utrzymanie pomieszczeń[121], w przypadku gdy beneficjent nie jest ich właścicielem (chyba że zagwarantowana zostanie trwałość projektu np. poprzez podpisanie umowy dzierżawy lub najmu na okres co najmniej 5 lat od zakończenia realizacji projektu /zgodnie z art. 57 rozporządzenia Rady Nr 1083/2006/).
	Wydatki na naprawę, konserwację sprzętu i wyposażenia, w przypadku gdy beneficjent nie jest ich właścicielem (chyba że zagwarantowana zostanie trwałość projektu, np. poprzez podpisanie umowy dzierżawy lub najmu na okres co najmniej 5 lat od zakończenia realizacji projektu /zgodnie z art. 57 rozporządzenia Rady Nr 1083/2006/).
	Wynajem powierzchni parkingowej. --- *Wynajem powierzchni parkingowej jest kwalifikowalny pod warunkiem, że jedynym zadaniem instytucji (beneficjenta) jest wdrażanie RPO WD i wynajem parkingu jest uzupełnieniem najmu pomieszczeń biurowych instytucji (beneficjenta)*
	Świadczenia urlopowe w rozumieniu np. świadczeń określanych jako „wczasy

[118] Definicja przyłącza zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747 z późn. zm.)

[119] Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

[120] Wydatki kwalifikowalne obniża się analogicznie jak w przypadku powyżej.

[121] Utrzymanie pomieszczeń rozumiane jest jako wydatek przyczyniający się do zwiększenia wartości majątku trwałego.

	pod gruszą” lub inne formy wypoczynku finansowanego z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.
	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.
	Składki na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
	Wydatki na lekarskie badania wstępne, okresowe i kontrolne.
	Wydatki na usługi zdrowotne.
	Nagrody jubileuszowe.
	Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, gdy dotyczy to nieobecności dłuższej niż 33 dni w roku kalendarzowym.
	Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy pracownika, który ukończył 50 lat życia, gdy dotyczy to nieobecności dłuższej niż 14 dni w roku kalendarzowym.
	Wynagrodzenie płacone w okresie wypowiedzenia bez obowiązku świadczenia pracy.
	Zasiłki i inne świadczenia finansowane ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (m.in. zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne, zasiłek macierzyński, zasiłek opiekuńczy, zasiłek wyrównawczy).
	Zasiłki finansowane ze środków budżetu państwa (np. zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek rodzinny i dodatki do niego, zasiłek wychowawczy).
	Odprawy emerytalno-rentowe.
	Bony żywieniowe dla pracowników, dopłaty do stołówki i inne dopłaty z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.
	Dopłata do okularów.
	Nagrody i inne świadczenia pieniężne i niepieniężne nieprzewidziane w regulaminach lub w dokumentach równoważnych instytucji (beneficjenta).
	Zakup wody dla pracowników instytucji oraz kawy, herbaty i innych produktów żywnościowych związany z bieżącą obsługą sekretariatów.
	Wynagrodzenie członków Komitetu Monitorującego RPO WD i ich zastępców za udział w pracach Komitetu.
	Wydatki poniesione przez członków Komitetu Monitorującego RPO WD i ich zastępców: – na dojazd do miejsca posiedzenia Komitetu, – na pobyt w miejscu posiedzenia Komitetu, w tym na wyżywienie.
	Zakup środków transportu.
	Wydatki na ulepszenie środków transportu.
	Leasing finansowy.
	W przypadku podróży służbowych koszty przelotów samolotowych klasą biznes.
	Opłaty i koszty sądowe zgodnie z zapisami "Wytycznych w zakresie korzystania z pomocy technicznej" i/lub "Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013"
	Zakup nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, z wyłączeniem zakupu pomieszczeń biurowych i konferencyjnych.
	Wydatki poniesione na egzamin podnoszący kwalifikacje pracownika instytucji (beneficjenta) w celu uzyskania certyfikatu (w tym m.in. językowego, dotyczącego uprawnień zawodowych), który nie zakończy się wynikiem pozytywnym, w przypadku gdy są one oddzielnym wydatkiem nieujętym w wydatkach całej usługi szkolenia/kursu.
	Wszelkie wydatki poniesione na studia licencjackie, inżynierskie, magisterskie, doktoranckie, MBA i jemu równoważne, aplikacje legislacyjne

	oraz zawodów prawniczych.
	Wydatek poniesiony na środek trwały, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (planu działań).
	Wydatki na materiały biurowe oraz sprzęt biurowy i inne wydatki niedotyczące bezpośrednio realizacji projektu oraz merytorycznych zadań pracowników instytucji (beneficjenta) bezpośrednio związanych z wdrażaniem instrumentów strukturalnych, np.: zegary, wyposażenie kuchni, lodówki, czajniki elektryczne, ekspresy do kawy, mikrofalówki, radioodbiorniki, obrazy, doniczki, itp. Ponadto wydatki na dywany, żyrandole itp., jeżeli nie zostały poniesione w ramach remontu lub przystosowania pomieszczeń instytucji (beneficjenta) na potrzeby zarządzania i wdrażania RPO WD.

Załącznik nr 7a: Wykaz wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowanych w ramach Działania 1.3 „Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MŚP" w Priorytecie 1 RPO WD 2007-2013.

Na podstawie:
- art. 26 ust. 1 pkt 6) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- zapisów pkt 1.4 Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO WD 2007-2013 (zwanego dalej „Uszczegółowieniem RPO WD"),
- zapisów lit. A w zał. nr 6 Uszczegółowienia RPO WD,

w szczególnych przypadkach Instytucja Zarządzająca RPO WD może określić dodatkowe wytyczne lub zasady dotyczące kwalifikowania poszczególnych typów projektów oraz rodzajów wydatków, które będą zamieszczane m.in. na stronie internetowej www.rpo.dolnyslask.pl, a zapisy Uszczegółowienia RPO WD mogą stanowić podstawę do formułowania wytycznych dla beneficjentów w poszczególnych naborach na etapie realizacji RPO WD.

Opierając się na powyższym, a także mając na względzie specyfikę projektów realizowanych w ramach działania 1.3 RPO WD, jak również zasady wdrażania Inicjatywy JEREMIE w okresie programowania 2007-2013, Instytucja Zarządzająca RPO WD opracowała niniejsze wytyczne i zasady odnoszące się do kwalifikowalności wydatków w projektach realizowanych w ramach działania 1.3 RPO WD.

1. Zasady ogólne

W przypadku instrumentów inżynierii finansowej, o których mowa w art. 44 rozporządzenia Rady nr 1083/2006, wykorzystanie dotacji, następuje z chwilą przekazania dotacji na utworzenie lub wniesienie wkładu, lub przekazanie środków w zarząd funduszom kapitału podwyższonego ryzyka, funduszom gwarancyjnym, funduszom pożyczkowym, funduszom na rzecz rozwoju obszarów miejskich lub funduszom powierniczym;
Dofinansowanie dla projektu dokonywane jest poprzez przekazanie dotacji na utworzenie lub wniesienie wkładu do funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy gwarancyjnych, funduszy pożyczkowych, funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich oraz funduszy powierniczych, o których mowa w art. 44 rozporządzenia Rady nr 1083/2006.

Zapisy pkt 1.4 Uszczegółowienia RPO WD oraz załącznika nr 6 lit. A-H Uszczegółowienia RPO WD stosuje się odpowiednio.

Wytyczne należy stosować w kontekście aktów prawa wspólnotowego, jak i prawa krajowego oraz wytycznych MRR oraz szczegółowych wytycznych IZ RPO WD.

Dodatkowo, warunkiem uznania wydatku za kwalifikowalny jest poniesienie wydatku wyłącznie w związku z realizacją Projektu polegającego na utworzeniu Funduszu Powierniczego JEREMIE.

Wydatki kwalifikowalne na utworzenie Funduszu Powierniczego JEREMIE, zgodnie z art. 78 ust. 6 rozporządzenia Rady nr 1083/2006, podlegają weryfikacji podczas częściowego lub całkowitego zamknięcia RPO WD. Określa się je wówczas jako sumę:
a) wszelkich płatności skierowanych do przedsiębiorstw;
b) kwalifikowalnych kosztów zarządzania.
W praktyce oznacza to, iż podczas zamknięcia RPO WD (całkowitego lub częściowego), należy wykazać, że kapitał Funduszu Powierniczego JEREMIE został przynajmniej raz obrócony (tj. skierowany do MŚP), a także przeznaczony na kwalifikowalne koszty zarządzania Funduszem Powierniczym JEREMIE.

Wykaz wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych ma charakter otwarty i indykatywny.

2. Wykaz wydatków kwalifikowalnych

Wydatki ponoszone są w okresie realizacji Projektu, na zasadach i w terminie wynikających z umowy zawartej pomiędzy IZ RPO WD a Menadżerem Funduszu Powierniczego (z wyjątkiem wydatków na przygotowanie dokumentacji projektowej, które są kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2007 r.).

KATEGORIA/ RODZAJ WYDATKU	WYDATKI KWALIFIKOWALNE
Zasięg terytorialny	Wydatki poniesione w ramach projektu realizowanego w granicach administracyjnych województwa dolnośląskiego (poziom NUTS 2)[122]. Środki trwałe zakupione w ramach projektu, które są przechowywane w granicach administracyjnych województwa dolnośląskiego.
Ramy czasowe kwalifikowalności/pomoc publiczna	Wydatki poniesione: – od dnia 1 stycznia 2007 r. (dotyczy wyłącznie dokumentacji projektowej); – do dnia 31 grudnia 2015 r. (na poziomie Programu) oraz do dnia 31 grudnia 2015 r. (na poziomie projektu) lub w terminie zgodnym z umową o dofinansowanie projektu; – zgodnie z terminami określonymi w programach pomocowych lub aktach prawnych przyznających pomoc indywidualną ad hoc; ----------
VAT	Podatek VAT, który nie może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę o podatku od towarów i usług. ---------- *Podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny wtedy gdy:* *a) został rzeczywiście (faktycznie) i ostatecznie poniesiony przez beneficjenta, oraz* *b) beneficjent lub inny podmiot w projekcie (mający status podatnika podatku VAT) nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT w myśl przepisów krajowych (ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług) [czyli nie ma prawa do odliczenia go od podatku należnego lub zwrotu w określonych przypadkach; odliczenie podatku to zmniejszenie podatku należnego o podatek naliczony].*
Przygotowanie dokumentacji projektu	Wydatki na materialne przygotowanie dokumentacji projektowej, w tym niezbędne analizy, raporty, ekspertyzy i badania.
	Wydatki poniesione na dokumentację związaną z przygotowaniem lub realizacją projektu, która jest m.in. niezbędna, celowa, konieczna i wymagana do przygotowania lub realizacji projektu.

[122] W ramach projektu realizowanego częściowo poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego, za kwalifikowalne będą mogły zostać uznane tylko te wydatki, które zostaną zaewidencjonowane, w rozumieniu przepisów krajowych, na obszarze województwa dolnośląskiego.

Opłaty finansowe i bankowe/produkty bankowe	Wydatki związane z otwarciem, prowadzeniem i zamknięciem rachunku bankowego na rzecz projektu, usługami i transakcjami finansowymi na rzecz projektu, na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie projektu, których poniesienie jest niezbędne do realizacji projektu lub jest wymagane przez prawo wspólnotowe, krajowe lub przez IZ RPO WD.
Nabycie aktywów (środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych)	Nabycie aktywów (np. środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych), które nie były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę ich nabycia.
	Nabycie środków trwałych innych niż na stałe zainstalowane w projekcie tzn. takich, których użycie do innych zadań niż te założone w projekcie grozi niezrealizowaniem celu projektu.
	Nabycie środka trwałego, który jest włączony w ewidencję (rejestr) środków trwałych beneficjenta oraz traktowany przez beneficjenta jako wydatek inwestycyjny zgodnie z przepisami o rachunkowości.
	Wydatek na nabycie używanego środka trwałego, jeżeli: a) cena używanego środka trwałego nie przekracza jego wartości rynkowej, określonej na dzień jego nabycia i jest niższa od ceny podobnego, nowego środka trwałego, b) sprzedający złożył oświadczenie określające zbywcę środka trwałego, miejsce i datę jego zakupu oraz pochodzenie środka trwałego oraz że w okresie 7 lat poprzedzających datę nabycia środek trwały nie został nabyty z wykorzystaniem publicznych środków krajowych lub wspólnotowych (dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie ostatniego zbywcy, które beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność), c) beneficjent złożył oświadczenie, iż nabyty przez niego środek trwały spełnia (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) normy, standardy i wymogi m.in. bezpieczeństwa, środowiskowe, techniczne, eksploatacyjne,
	Wydatek na nabycie wartości niematerialnej i prawnej, jeśli w szczególności wartość ta: • zostanie nabyta od strony trzeciej na warunkach rynkowych (przy czym kupujący nie sprawuje kontroli nad sprzedającym - w rozumieniu art. 3 rozporządzenia Rady nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw - ani odwrotnie), oraz • zostanie ujęta w aktywach nabywcy, oraz • będzie wykorzystywana wyłącznie przez nabywcę.
Amortyzacja	Koszt amortyzacji (odpisu amortyzacyjnego) aktywów.
Opłaty/kary/grzywny/ koszty procesowe	Wydatki związane z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, o ile zostały poniesione po uprzedniej akceptacji IZ RPO WD.
	Wydatki na postępowania windykacyjne i kwot pobranych przez Beneficjenta nienależnie lub w nadmiernej wysokości wynikającej z umów z Pośrednikami Finansowymi (w tym koszty postępowań sądowych mających na celu odzyskanie kwot pobranych przez Pośredników Finansowych nienależnie lub w nadmiernej wysokości).
	Wydatki poniesione z tytułu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wnoszone przez okres użytkowania wieczystego wyłącznie w okresie kwalifikowalności wydatków w projekcie.

Leasing	Każda forma leasingu, który po zakończeniu trwania umowy przenosi prawa własności środków trwałych na beneficjenta.
	Część opłaconej raty leasingowej związana ze spłatą kapitału leasingowanego aktywa.
	W każdym przypadku, w tym również w sytuacji, gdy okres obowiązywania umowy leasingu wykracza poza datę kwalifikowalności wydatków określoną w umowie o dofinansowanie projektu, za kwalifikowalne mogą być uznane jedynie wydatki związane z ratami leasingowymi przypadającymi do zapłaty i rzeczywiście zapłaconymi w okresie kwalifikowalności wydatków.
	Kwota wydatku kwalifikowalnego nie może przekroczyć rynkowej wartości aktywa będącego przedmiotem leasingu (kwota wydatku kwalifikowalnego nie może być wyższa, niż kwota na jaka opiewa dowód zakupu wystawiony leasingodawcy przez dostawcę aktywa.
	Wydatki leasingobiorcy.
Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu (dla Funduszu Powierniczego, spełniające warunki zawarte w art. 43 ust. 4 lit. a) rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)	Wydatki[123] wynikające z zatrudnienia (na podstawie stosunku pracy w oparciu o przepisy kodeksu pracy) lub z umowy cywilnoprawnej, bądź innej umowy nienazwanej (w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego) w projekcie pracownika/osoby. --- *Za kwalifikowalną może zostać uznana tylko tę część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu zaangażowaniu pracownika/osoby w czynności dotyczące realizacji projektu, mierzonemu proporcją czasu pracy poświęconego na ww. czynności.*
	Wydatki związane z wynagrodzeniem osoby wykonującej na podstawie umowy cywilnoprawnej lub innej umowy nienazwanej (w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego) specjalistyczne usługi zewnętrzne w ramach projektu np. audyt zewnętrzny projektu.
	Wydatki na podróże służbowe (delegacje) pracowników beneficjenta, pracowników IZ RPO WD oraz członków Rady Inwestycyjnej obejmujące przejazdy i zakwaterowanie, oraz opłaty za udział w konferencjach, dotyczące realizacji projektu.
Zarządzanie projektem i realizacja projektu/Usługi	Wydatki na bieżącą (stałą lub okresową) działalność instytucji (beneficjenta), ponoszone w bezpośrednim związku z zadaniami związanymi z realizacją projektu.

[123] **Za wydatki kwalifikowalne** będą mogły być uznane wydatki poniesione na wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i fundusze pozaubezpieczeniowe (Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) osób zaangażowanych w realizację projektu, ponoszone ze środków własnych beneficjenta wypłacane na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, tj. w szczególności (z zastrzeżeniem wydatków niekwalifikowalnych): wynagrodzenie zasadnicze, premie, nagrody, dodatki wynikające z przepisów prawa lub regulaminu wewnętrznego lub innego dokumentu równoważnego beneficjenta ustalającego jednolite zasady wynagradzania dla wszystkich pracowników (także tych niezaangażowanych w realizację projektu), dodatki za wieloletnią pracę, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej, odprawa emerytalno-rentowa, odpis (wydatek) na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, świadczenie urlopowe/ekwiwalent za urlop/wynagrodzenie za okres urlopu wypoczynkowego (proporcjonalnie do procentowego zaangażowania pracownika w realizację projektu w miesiącu wystąpienia urlopu wypoczynkowego, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia urlopu wypoczynkowego), wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy w przypadku nieobecności nie dłuższej niż 33 dni w roku kalendarzowym oraz wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy pracownika, który ukończył 50 lat życia w przypadku nieobecności nie dłuższej niż 14 dni w roku kalendarzowym (proporcjonalnie do procentowego zaangażowania pracownika w realizację projektu w miesiącu wystąpienia niezdolności do pracy, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia niezdolności do pracy), dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, wydatki poniesione na lekarskie badania wstępne, okresowe i kontrolne, ubezpieczenie OC i NW, wydatki na usługi zdrowotne, dopłata do okularów, wydatki na Pracowniczy Program Emerytalny, ubezpieczenie zdrowotne i fundusze pozaubezpieczeniowe (Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) (kwalifikowalne proporcjonalnie do okresu w jakim pracownik realizował zadania w ramach projektu) w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą zaangażowanej w realizację projektu – za wydatki kwalifikowalne będzie można uznać składki na ubezpieczenie społeczne, składki na Fundusz Pracy, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

doradcze/Opłaty administracyjne/Wydatki ogólne (na funkcjonowanie siedziby biura Funduszu Powierniczego zlokalizowanego na terenie województwa dolnośląskiego, spełniające warunki zawarte w art. 43 ust. 4 lit. a) rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)	--- *Za kwalifikowalną może zostać uznana tylko ta część wydatków, która odpowiada procentowemu udziałowi w realizacji projektu, mierzonemu proporcją udziału tych wydatków w wydatkach ogółem beneficjenta (instytucji).*
	Wydatki ogólne poniesione na zarządzanie projektem lub realizację projektu (wydatki/koszty związane z projektem, które są bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi, takie jak opłaty czynszowe/dzierżawne, opłaty administracyjne, opłaty za wynajem, energię, ogrzewanie, wodnokanalizacyjne, gaz, usługi telekomunikacyjne, informatyczne, pocztowe, sprzątanie pomieszczeń i wywóz śmieci, ochronę i monitoring nieruchomości/ludzi, konserwację wyposażenia i środków trwałych wykorzystywanych na potrzeby funkcjonowania jednostki odpowiedzialnej za realizację projektu, koszty utrzymania i administracji strony internetowej projektu, elektroniczna ewidencja wejść i wyjść pracowników/osób zagazowanych z realizację projektu, itp.). --- *Za kwalifikowalną może zostać uznana tylko ta część wydatków, która odpowiada procentowemu udziałowi w realizacji projektu, mierzonemu proporcją udziału tych wydatków w wydatkach ogółem beneficjenta (instytucji).*
	Wydatki na np. usługi prawne, doradcze, podatkowe, reklamowe, tłumaczeń, analizy, opinie, ekspertyzy np. techniczne lub finansowe związane bezpośrednio z realizacją projektu, a nie z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością (w tym operacyjną) beneficjenta. --- *Za kwalifikowalną może zostać uznana tylko ta część wydatków, która odpowiada procentowemu udziałowi w realizacji projektu, mierzonemu proporcją udziału tych wydatków w wydatkach ogółem beneficjenta (instytucji).*
	Wydatki na publikacje ogłoszeń Warunków Konkursowych, kampanie marketingowe organizowane dla Pośredników Finansowych i innych uczestników procesu w ramach JEREMIE (m.in. konferencje promocyjne, publikacje, ulotki, stworzenie i prowadzenie strony internetowej, audycje telewizyjne i radiowe).
	Wydatki na organizację szkoleń dla Pośredników Finansowych (m.in. koszty wynagrodzenia brutto ekspertów, podróży kadry szkoleniowej, materiałów szkoleniowych, wynajmu sali, obsługi spotkania).
	Wydatki na remonty, naprawy lub adaptacje pomieszczeń w zakresie niezbędnym do realizowania zadań w ramach projektu.
	Wydatki na monitorowanie, sprawozdawczość, ewaluację i kontrolę w ramach projektu.
	Wydatki związane z realizacją projektu poniesione na nabycie dostępu do baz danych i innych odpłatnych źródeł informacji, nabycie profesjonalnych opracowań dotyczących trendów i charakterystyki rynku oraz innych publikacji.
	Wydatki na zapewnienie bezpieczeństwa przesyłanych informacji drogą elektroniczną, w zakresie niezbędnego sprzętu i oprogramowania.
	Wydatki związane z opłatami notarialnymi oraz skarbowymi. --- *Za kwalifikowalną może zostać uznana tylko ta część wydatków, która odpowiada procentowemu udziałowi w realizacji projektu, mierzonemu proporcją udziału tych wydatków w wydatkach ogółem beneficjenta (instytucji).*
Działania promocyjne,	Wydatki na działania promocyjne w ramach projektu.

zgodne m.in. z rozporządzeniem nr 1828/2006	
Naprawy/remonty	Naprawy sprzętu zakupionego w ramach projektu, bieżący remont budynków, pomieszczeń związanych bezpośrednio z realizacją projektu, a nie z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością (w tym operacyjną) beneficjenta.
Prawo Zamówień Publicznych[PZP]/prawo wspólnotowe dotyczące zamówień (w tym na podstawie orzecznictwa ETS i stanowisk KE)	Wydatki w ramach realizowanego projektu poniesione na podstawie PZP (jeżeli dotyczy).
Nabycie nieruchomości zabudowanej	Wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej, jeśli: – nieruchomość jest niezbędna do realizacji celów projektu określonych we wniosku o dofinansowanie projektu; – został on przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i został potwierdzony umową o dofinansowanie projektu; – istnieje bezpośredni związek między tym nabyciem, a celami projektu (nieruchomość jest wykorzystywana wyłącznie dla celów realizacji projektu); – beneficjent przedstawił aktualny operat szacunkowy uprawnionego rzeczoznawcy majątkowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, potwierdzający, że cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień nabycia; – beneficjent przedstawił oświadczenie ostatniego zbywcy nieruchomości, iż, zgodnie z jego najlepszą wiedzą, nieruchomość zabudowana i grunt w ciągu ostatnich 7 lat od nabycia przez beneficjenta nie były nabyte z udziałem środków krajowych lub wspólnotowych. --- *W sytuacji, gdy nie jest możliwe (np. ze względów własnościowych) nabycie nieruchomości zabudowanej jedynie w części niezbędnej do bezpośredniej realizacji projektu i konieczne jest nabycie dodatkowej powierzchni nieruchomości, której część nie jest związana z bezpośrednią realizacją projektu, to wydatek poniesiony na nabycie dodatkowej powierzchni nieruchomości jest niekwalifikowalny.* *Wydatki poniesione na odszkodowanie w wyniku postępowania wywłaszczeniowego, w przypadku wypowiedzenia umów najmu, dzierżawy, wygaśnięcia trwałego zarządu, wygaśnięcia prawa użytkowania wieczystego mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione odpowiednio warunki, jak dla nabycia nieruchomości zabudowanej, z zastrzeżeniem, że warunkiem uznania za kwalifikowalne wydatków poniesionych na odszkodowanie jest ustalenie wysokości tych odszkodowań zgodnie z obowiązującymi przepisami.*
	Wydatek poniesiony na nabycie nieruchomości zabudowanej, jeżeli w ciągu ostatnich 7 lat od nabycia przez beneficjenta nieruchomość zabudowana i grunt nie były nabyte z udziałem środków krajowych lub wspólnotowych.
	Część wydatku na nabycie nieruchomości zabudowanej, która dotyczy części nieruchomości wykorzystanej bezpośrednio do realizacji projektu w przypadku, gdy np. ze względów własnościowych nie jest możliwe nabycie jedynie tej części

	nieruchomości, która będzie wykorzystana bezpośrednio do realizacji projektu, ale konieczny jest zakup dodatkowej powierzchni.
	Wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej w zakresie, w którym zapłacona przez beneficjenta cena/poniesione przez beneficjenta wydatki nie przekraczają wartości rynkowej nieruchomości zabudowanej wycenionej na dzień dokonywania nabycia i potwierdzonej aktualnym operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawionego rzeczoznawcę zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i aktami do niej wykonawczymi (kwalifikowalna jest wówczas jedynie ta część poniesionego wydatku, która odpowiada wartości rynkowej nabytej nieruchomości zabudowanej).
	Wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej posiadającej uregulowany stan prawny.

3. Wykaz wydatków niekwalifikowalnych

3.1 Koszty zarządzania Funduszem Powierniczym, nie spełniające warunków zawartych w art. 43.4(a) rozporządzenia KE nr 1828/2006

3.2 Środki pochodzące ze wsparcia, które nie zostały przekazane przedsiębiorcom w formie produktów finansowych oferowanych w ramach Inicjatywy Jeremie w okresie realizacji projektu na zasadach i terminie wynikających z umowy

3.3 Wydatki związane z udzieleniem wsparcia w formie produktów finansowych oferowanych w ramach Inicjatywy Jeremie
- dużym przedsiębiorcom;
- małym lub średnim przedsiębiorcom realizującym przedsięwzięcia poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego

3.4 Rezerwa na pokrycie nieprzewidzianych wydatków

3.5 Wydatki poniesione poza okresem realizacji Projektu, na zasadach i w terminie nie wynikających z umowy zawartej pomiędzy IZ RPO WD a Menadżerem Funduszu Powierniczego, w tym wydatki poniesione przed dniem 1 stycznia 2007 r. na przygotowanie dokumentacji projektowej

3.6

3.7 Wkład niepieniężny w ramach projektu

3.8 Wydatki poniesione w ramach instrumentu elastyczności (cross-financing)

3.9 Wydatki poniesione na przygotowanie, sporządzenie i wykonanie dokumentacji projektowej, jeżeli jednocześnie ta dokumentacja została przygotowana w ramach Inicjatywy JASPERS

3.10 Wydatki poniesione na przygotowanie, sporządzenie i wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu

3.11 Podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę o podatku od towarów i usług

3.12 Inne podatki i opłaty (w szczególności podatki bezpośrednie oraz składki na ubezpieczenie społeczne związane z wynagrodzeniem) wynikające ze współfinansowania przez fundusze strukturalne lub Fundusz Spójności bądź wspólnotowe instrumenty finansowe, chyba że zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione w ramach projektu przez beneficjenta oraz zostały uznane przez IZ RPO WD za kwalifikowalne oraz celowe, niezbędne i konieczne w ramach projektu

3.13 Kary i grzywny, a także wydatki poniesione w związku z postępowaniami sądowymi wynikające z winy Menadżera FP JEREMIE, Pośrednika Finansowego lub MŚP

3.14 Odsetki od zadłużenia, koszty kredytu zaciągnięte przez Menadżera FP

3.15 Wydatki związane z wynagrodzeniem pracownika zaangażowanego w realizację projektu, wypłacane na podstawie umowy o pracę lub umowę cywilnoprawną, tj. w szczególności: składka na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,, świadczenie za czas niezdolności do pracy w przypadku nieobecności dłuższej niż 33 dni w roku kalendarzowym, świadczenie za czas niezdolności do pracy pracownika, który ukończył 50 lat życia w przypadku nieobecności dłuższej niż 14 dni w roku kalendarzowym, wynagrodzenie za urlop dla poratowania zdrowia udzielany na podstawie odrębnych przepisów, zasiłki i inne świadczenia finansowane ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ze środków budżetu państwa, bony żywieniowe oraz dopłaty do stołówki, dodatki za znajomość języków, za niepalenie, za projekty, inne tego typu wydatki ustalone przez beneficjenta, odszkodowania dla pracowników, w tym m.in. za klauzulę zakazu konkurencyjności, nagrody i inne świadczenia pieniężne i niepieniężne nieprzewidziane w regulaminach lub w dokumentach równoważnych beneficjenta

3.16 Wydatki na np. usługi prawne, doradcze, podatkowe, reklamowe, analizy, opinie, ekspertyzy np. techniczne lub finansowe niezwiązane bezpośrednio z realizacją projektu, a z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością (w tym operacyjną) beneficjenta

3.17 Wydatki ogólne poniesione na zarządzanie projektem lub realizację projektu (wydatki/koszty związane z projektem, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi)

3.18 Wartość rezydualna (księgowa wartość likwidacyjna) aktywów (środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych) po zakończeniu realizacji projektu

3.19 Wydatek poniesiony na nabycie nieruchomości zabudowanej w przypadku nabycia nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojącego (-ych) na niej budynku(-ów)

3.20 Wynagrodzenie pośrednika/agencji nieruchomości/podmiotu pośredniczącego w nabyciu gruntu lub nieruchomości zabudowanej

3.21 Wydatki poniesione na ubezpieczenia, jeżeli dotyczą ubezpieczeń nieobowiązkowych lub niewymaganych przepiami prawa.

3.22 Wydatki leasingodawcy; Wydatki związane z ponownym nabyciem przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę (leasing zwrotny); Wydatki związane z umową leasingu, a w szczególności: jednorazowe świadczenie pieniężne leasingobiorcy na rzecz leasingodawcy z tytułu przygotowania umowy, podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe, koszty transportu

3.23 Wydatki na odszkodowania (wynikające z zapisów umów/zasądzone przez sąd); Kary umowne, odszkodowania z tytułu niewykonania lub nieterminowego wywiązania się ze zobowiązania, wypłacane przez pośrednika finansowego na rzecz beneficjenta, MSP na rzecz pośrednika finansowego

3.24 Roboty dodatkowe/usługi dodatkowe/dostawy dodatkowe poniesione w ramach realizowanego projektu, na podstawie odpowiednich przepisów prawa, umów lub procedur

3.25 W przypadku podróży służbowych – zakup biletów oraz koszty przelotów samolotowych klasą biznes; Wszelkie opłaty za rezerwacje (np. hotelarskie, linii lotniczych, itp.) w sytuacji nieskorzystania z wcześniej zarezerwowanych usług

3.26 Wydatek na nabycie praw autorskich, w przypadku projektów do zrealizowania których wystarczające jest udostępnienie materiałów do jednokrotnego wykorzystania

3.27 Wydatki na opłaty (w tym np. administracyjne), jeśli opłaty te są należne podmiotowi będącemu zarazem beneficjentem, w tym mogące być odzyskane przez beneficjenta lub wliczone przez niego w koszty

3.28 Wydatki poniesione na opłaty za przyłączenie (m.in. do sieci elektroenergetycznej lub gazowej), jeżeli przyłączenie nie wynika z umowy o przyłączenie do sieci zawartej z operatorem, określającej m.in. kalkulację tych opłat; Wydatki na podłączenie do sieci kanalizacyjnych lub wodociągowych, czyli koszt przyłącza[124]

3.29 Pokrycie kosztów prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut ponoszone w ramach realizacji projektu oraz inne czysto finansowe wydatki; Wydatki poniesione w związku z pozyskiwaniem źródeł finansowania projektu (np. prowizje); Wydatki związane z uzyskaniem promesy kredytowej/kredytu; Pokrycie odsetek od zadłużenia w ramach posiadanego kredytu oraz inne koszty kredytu; Odsetki od niezapłaconych w terminie zobowiązań oraz odsetki od debetu

3.30 Podwójne finansowanie: a) sfinansowanie w całości lub w części tego samego wydatku w ramach różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności bądź wspólnotowych instrumentów finansowych albo z krajowych środków publicznych; b) otrzymanie środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności bądź wspólnotowych instrumentów finansowych na wydatek, który został wcześniej sfinansowany z preferencyjnej pożyczki pochodzącej ze środków publicznych oraz niedokonanie niezwłocznego zwrotu sfinansowanej części tej pożyczki; c) sfinansowanie w całości lub w części ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności bądź wspólnotowych instrumentów finansowych wydatku poniesionego na środek

[124] Definicja przyłącza zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747 z późn. zm.).

trwały, który był współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę nabycia środka trwałego

3.31 Wydatki na doradztwo dla beneficjenta, pośredników finansowych, MSP przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne w tworzeniu i realizacji programów zwolnień monitorowanych (outplacement), w tym szkoleń i doradztwa zawodowego

3.32 Wydatki na budowę i modernizację obiektów małej architektury.

3.33 Wydatki poniesione na studia licencjackie, inżynierskie, magisterskie, doktoranckie, podyplomowe, MBA i jemu równoważne, aplikacje legislacyjne oraz zawodów prawniczych, itp.

3.34 Inne wydatki poniesione w ramach projektu bez zgody IZ RPO WD.

8. Pomoc Publiczna RPO WD

MRR zatwierdziło 8 programów pomocowych, które mają zastosowanie do RPO WD, tj.:

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. nr 239, poz. 1599);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. nr 234, poz. 1535);
- Rozporządzenea Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 1 grudnia 2010r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. nr 235, poz. 1549);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010r. nr 236, poz. 1562);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych;
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26 października 2011 r.w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. Nr 117, poz. 787).

Przyjęte zostały również Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym oraz Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami.

Do dnia publikacji niniejszej wersji dokumentu nie wszystkie sektory kwalifikujące się do wsparcia w ramach RPO WD, doczekały się uregulowań pod kątem ew. wystąpienia pomocy publicznej. Zaliczyć tu należy przede wszystkim: edukację wyższą oraz kształcenie ustawiczne, kulturę, ochronę środowiska. Niemniej na chwilę obecną Ministerstwo Rozwoju Regionalnego nie przewiduje poszerzenia katalogu programów pomocowych. Oznacza to, iż w sytuacji gdy w danym projekcie pojawi się pomoc publiczna lub pomoc de minimis nie objęta rozporządzeniami MRR lub innymi przepisami wydanymi na podstawie odrębnych ustaw, to należy traktować ją jako pomoc indywidualną, a jej przeznaczenie i szczegółowe warunki udzielania określi decyzja lub umowa o dofinansowanie projektu. Programy pomocy publicznej określają m.in.:

- zasady i warunki udzielania pomocy publicznej w ramach RPO;
- zakres podmiotowy i przeznaczenie pomocy (w tym beneficjenci);
- formę i intensywność pomocy;
- katalog wydatków kwalifikowanych;

- dodatkowe warunki oraz tryb przyznania dofinansowania.

Na zlecenie MRR przygotowany został Poradnik dot. pomocy publicznej w RPO, zawierający wskazówki w zakresie poprawnego zdiagnozowania czy zgłaszany projekt przez danego wnioskodawcę podlega przepisom dot. pomocy publicznej, lub czy jest pozbawiony znamion pomocy publicznej. **Przeprowadzenie takiej diagnozy będzie każdorazowo obowiązkiem beneficjenta, natomiast obowiązkiem Instytucji udzielającej pomocy będzie zweryfikowanie poprawności przeprowadzonej przez beneficjentów diagnozy.** Ocena danego projektu pod kątem występowania pomocy publicznej powinna być dokonywana na podstawie metodologii opartej o tzw. test pomocy publicznej. Test ten polega na sprawdzeniu czy w danym projekcie występują jednocześnie poniższe przesłanki:

- Przesłanka 1 – następuje transfer zasobów, przypisywalny władzy publicznej;
- Przesłanka 2 – transfer ten skutkuje przysporzeniem na rzecz określonego podmiotu, na warunkach korzystniejszych niż rynkowe;
- Przesłanka 3 - transfer ten jest selektywny, tzn. uprzywilejowuje określony podmioty lub wytwarzanie określonych dóbr;
- Przesłanka 4 – w efekcie tego transferu występuje lub może wystąpić zakłócenie konkurencji;
- Przesłanka 5 – transfer ten wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi.

Niewystąpienie chociaż jednej z ww. przesłanek, jest wystarczającym powodem do uznania, iż w danym projekcie nie występuje pomoc publiczna. Szczegółowe zasady przeprowadzania testu pomocy publicznej, przedstawione zostały we wspomnianym Poradniku.

Warto również podkreślić, że wyjaśnienia i interpretacje zawarte w Poradniku, mają wyłącznie charakter ocen eksperckich i nie są oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Jedynymi organami uprawnionymi do wydawania oficjalnych wykładni prawa pomocy publicznej są bowiem Europejski Trybunał Sprawiedliwości oraz Komisja Europejska.

W ramach RPO WD podmiotami udzielającymi pomocy publicznej lub pomocy de minimis mogą być: IZ RPO WD, IP RPO WD lub beneficjent (np. w przypadku pomocy publicznej na II poziomie).

Projekty częściowo objęte pomocą publiczną

W sytuacji gdy dany projekt składa się z dwóch lub większej liczby podprojektów (tj. takich, które można wyraźnie fizycznie wyodrębnić po rodzaju kategorii wydatków, celach, generowanych rezultatach, itp.) i tylko część z nich będzie objęta zasadami pomocy publicznej, to wnioskodawca musi zastosować jeden z poniższych wariantów:

Złożyć odrębne projekty (osobno projekty objęte zasadami pomocy publicznej i osobno projekty pozbawione znamion pomocy publicznej).

Złożyć jeden projekt, z tym, że zakwalifikować go, jako w całości objęty pomocą publiczną.

Przykład:

Niepubliczna szkoła wyższa zamierza realizować projekt obejmujący wzniesienie budynku dydaktycznego obsługującego wyłącznie studia licencjackie prowadzone w języku polskim (inwestycja niepodlegająca regułom udzielania pomocy publicznej) oraz wzniesienie odrębnego budynku laboratorium służącego wykonywaniu usług badawczych na rzecz przedsiębiorstw (inwestycja, której dotyczy pomoc publiczna). Wysokość wydatków związanym z wzniesieniem każdego z budynków wynosi 10 mln zł (całość 20 mln zł).

W tej sytuacji beneficjent może złożyć dwa odrębne projekty, gdzie jeden będzie objęty pomocą publiczną, a drugi pozbawiony znamion pomocy publicznej. A zatem może liczyć na dotacje

wynoszące: 11 mln zł, tj. 7 mln zł - w przypadku projektu nie objętego pomocą publiczną (70% z 10 mln zł) oraz 4 mln zł – w przypadku projektu objętego pomocą publiczną (40%[125] z 10 mln zł).

Drugim możliwym podejściem w tej sytuacji jest, potraktowanie projektu jako w całości objętego pomocą publiczną i zastosowanie do niego zasad wynikających z odpowiedniego programu pomocowego (ew. indywidualnej notyfikacji, jeżeli dany projekt swoim zakresem nie będzie się wpisywał w żaden z istniejących programów pomocowych). A zatem może liczyć na dotację wynoszącą: 8 mln zł – w przypadku projektu objętego pomocą publiczną (40%[126] z 20 mln zł).

W sytuacji gdy dany projekt składa się z dwóch lub większej liczby podprojektów, ale nie ma możliwości fizycznego wyodrębnienia w ramach jednego projektu podprojektów, ze względu na brak możliwości wyodrębnienia kategorii wydatków, celów, rezultatów, i tylko część z nich będzie objęta zasadami pomocy publicznej (np. w odniesieniu do powyższego przykładu – inwestycja polegałaby nie na wzniesieniu 2 odrębnych budynków, ale dotyczyłaby jednego budynku w którym umiejscowiona byłaby zarówno infrastruktura pod dydaktykę oraz laboratorium do prowadzenia komercyjnych badań), to wnioskodawca musi zastosować jeden z poniższych wariantów:

Złożyć projekt składający się wyłącznie z części nie objętej zasadami pomocy publicznej, często w tym celu konieczne będzie zmodyfikowanie celu projektu, poprzez wyłączenie tej części projektu, która objęta będzie zasadami pomocy publicznej, (a więc w analizowanym przykładzie byłby to projekt dot. wzniesienia budynku wyłącznie pod cele dydaktyczne, natomiast utworzenie laboratorium do prowadzenia komercyjnych badań, nie mogłoby wchodzić w zakres niniejszego projektu, nawet jako wydatki niekwalifikowalne).

Złożyć jeden projekt, z tym, że zakwalifikować go, jako w całości objęty pomocą publiczną.

Projekty objęte więcej niż jednym programem pomocowym

Najczęściej z tego typu sytuacjami będziemy mieli do czynienia wówczas, gdy dany projekt objęty będzie zasadami pomocy publicznej i jednocześnie przewidywał będzie zastosowanie mechanizmu cross-financing. W takiej sytuacji w ramach danego projektu muszą zostać wyodrębnione wydatki objęte danymi programami pomocowymi i zastosowane do nich osobne pułapy dofinansowania wynikające z poszczególnych programów pomocowych. Analogiczna sytuacja wystąpi w przypadku projektów objętych regionalną pomocą inwestycyjną w odniesieniu do wydatków związanych z częścią inwestycyjną i wydatków związanych z zakupem usług związanych z przygotowaniem inwestycji. Poniższy przykład ilustruje opisywaną sytuację.

Przykład:

Małe przedsiębiorstwo realizuje inwestycję polegającą na budowie pensjonatu. Wydatkami kwalifikowanymi są w tym przypadku:

a) wydatki na zakup usług zewnętrznych polegających m.in. na sporządzeniu biznesplanu i projektu budowlanego – 100 tys. zł

b) wydatki na budowę pensjonatu oraz zakup niezbędnego wyposażenia – 6 mln zł

c) przeszkolenie personelu do obsługi klientów – 100 tys. zł

W tej sytuacji projekt objęty będzie dwoma programami pomocowymi, tj. regionalną pomocą inwestycyjną oraz pomocą na szkolenia. W ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej wnioskodawca (z tytułu lokalizacji i wielkości przedsiębiorstwa) objęty będzie maksymalnym poziomem dofinansowania wynoszącym:

- 60% wydatków kwalifikowalnych - w stosunku do wydatków inwestycyjnych oraz

[125] Zakładając, że projekt objęty będzie regionalną pomocą inwestycyjną, zaś szkoła traktowana będzie jako duże przedsiębiorstwo (zgodnie ze wspólnotowa definicją przedsiębiorstwa i MŚP).
[126] j.w.

- 50% wydatków kwalifikowalnych - w stosunku do wydatków związanych z zakupem usług niezbędnych do przygotowania inwestycji.

Natomiast w przypadku pomocy na szkolenia – maksymalna wysokość dofinansowania wynosić będzie – 45% wydatków kwalifikowalnych.

A zatem w powyższym przykładzie na całkowitą wartość dotacji składać się będzie:

- 50 tys. zł – w zakresie wydatków na zakup usług zewnętrznych (50% z 100 tys. zł)
- 3,6 mln zł – w zakresie wydatków na budowę pensjonatu oraz zakup niezbędnego wyposażenia (60% z 6 mln zł)
- 45 tys. zł – w zakresie wydatków na przeszkolenie personelu (45% z 100 tys. zł)

Czyli całkowita wartość dotacji w tym przykładzie wyniesie 3, 695 mln zł.

Wszystkie obecnie obowiązujące programy pomocowe oraz projekty programów pomocowych, a także Poradnik dot. pomocy publicznej, dostępne są na stronie internetowej www.rpo.dolnyslask.pl (w zakładce pomoc publiczna).

Priorytet	Działanie	Występowanie pomocy publicznej	Program pomocowy
1. „Przedsiębiorstwa i Innowacyjność”	1.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw	Działanie w całości objęte pomocą publiczną	– Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych; – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych – Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych; – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.
	1.2 Doradztwo dla firm oraz wsparcie Instytucji Otoczenia Biznesu	Działanie w całości objęte pomocą publiczną	– Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 1 grudnia2010 r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2007 r. nr 193, poz. 1398, z późn. zm.); – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (dot. dotacji na udział w targach, misjach, wystawach oraz doradztwa w zakresie B+R); – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych.

	1.3 Wsparcie odnawialnych instrumentów finansowych dla MŚP	Działanie nie będzie objęte pomocą publiczną na I poziomie.	Pomoc publiczna może w szczególności wystąpic na II i III poziomie. Zastosowanie mogą mieć: - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych; - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych.
	1.4 Infrastruktura wspierająca innowacyjność i przedsiębiorczość w regionie	Działanie w całości objęte pomocą publiczną	– Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych; – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.
2. „Społeczeństwo informacyjne”	2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	Działanie częściowo nie będzie objęte pomocą publiczną. Natomiast pomoc publiczna wystąpi w przypadku beneficjentów będących przedsiębiorstwami oraz projektów dot. sieci szerokopasmowych.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych. Pomoc indywidualna, podlegająca notyfikacji Komisji Europejskiej – dotyczy projektu indywidualnego oraz projektów zgłaszanych w trybie systemowym dot. sieci szerokopasmowych.

	2.2 Rozwój usług elektronicznych	Projekty w ramach Działania objęte pomocą publiczną nie będą dofinansowane w ramach RPO WD		
3. „Transport”	3.1 Infrastruktura drogowa	Działanie nie będzie objęte pomocą publiczną		
	3.2 Transport i infrastruktura kolejowa	Działanie podlegać będzie wskazanym wytycznym	Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.	
	3.3 Transport miejski i podmiejski	Działanie podlegać będzie wskazanym wytycznym	Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.	
cv4 „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”	4.1 Gospodarka odpadami	Działanie podlegać będzie wskazanym wytycznym Projekty w ramach Działania dot. likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” oraz rekultywacji wyłączonych z eksploatacji składowisk/wysypisk odpadów komunalnych i innych szczególnie zagrażających środowisku objęte pomocą publiczną nie będą dofinansowane w ramach RPO WD	Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami (dotyczy wyłącznie działania 4.1) .	
	4.2 Infrastruktura wodno – ściekowa	W ramach działania najprawdopodobniej nie wystąpi pomoc publiczna		
	4.3 Poprawa jakości powietrza	W ramach działania najprawdopodobniej nie wystąpi pomoc publiczna.		
	4.4 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe i zapobieganie suszom	W ramach działania najprawdopodobniej nie wystąpi pomoc publiczna.		

	4.5 Rekultywacja obszarów zdegradowanych	Projekty w ramach Działania objęte pomocą publiczną nie będą dofinansowane w ramach RPO WD.	
	4.6 Wsparcie instytucji zajmujących się zabezpieczaniem środowiska naturalnego	W ramach działania najprawdopodobniej nie wystąpi pomoc publiczna.	
	4.7 Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna	W ramach działania najprawdopodobniej nie wystąpi pomoc publiczna.	
5. „Energetyka”	5.1 Alternatywne źródła energii	W ramach działania część projektów objęta zostanie pomocą publiczną, w szczególności dot. do sytuacji, gdy beneficjentami będą przedsiębiorstwa z sektora energetyki.	Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.
	5.2 Dystrybucja energii elektrycznej i gazu	Działanie w całości objęte pomocą publiczną.	Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.
	5.3 Ciepłownictwo i kogeneracja	W ramach działania część projektów objęta zostanie pomocą publiczną, w szczególności dot. do sytuacji, gdy beneficjentami będą przedsiębiorstwa z sektora energetyki.	Rrozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.

	5.4 Zwiększanie efektywności energetycznej	W ramach działania nie wystąpi pomoc publiczna.	W przypadku projektów w których beneficjentami będą podmioty lecznicze zastosowanie mieć będą Wytyczne programowe Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 - 2013 dotyczące zasad dofinansowania projektów w ramach Priorytetu VIII „Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku" oraz działania 5.4 „Zwiększenie efektywności energetycznej" RPO WD.
6 „ Turystyka i Kultura"	6.1 Turystyka uzdrowiskowa 6.2 Turystyka aktywna 6.3 Turystyka biznesowa 6.4 Turystyka kulturowa	W ramach całego priorytetu nie wykluczone jest występowanie pomocy publicznej w poszczególnych projektach. Zaleca się każdorazowo przeprowadzanie tzw. testu pomocy publicznej	MRR nie przygotowało osobnego programu pomocowego dla projektów z zakresu turystyki i kultury. W przypadku stwierdzenia występowania pomocy publicznej, zastosowanie mogą mieć: - Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 20107 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych); - Rrozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych; - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych; - tryb notyfikacji pomocy indywidualnej

	6.5 Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową		ad hoc.
7 „Edukacja”	7.1 Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego	Działanie częściowo może być objęte pomocą publiczną.	W przypadku stwierdzenia występowania pomocy publicznej, zastosowanie może mieć: Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych; Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych; - tryb notyfikacji pomocy indywidualnej ad hoc.
	7.2 Rozwój infrastruktury placówek edukacyjnych	Działanie częściowo może być objęte pomocą publiczną.	W przypadku stwierdzenia występowania pomocy publicznej, zastosowanie może mieć: - Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych; - -Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych; - tryb notyfikacji pomocy indywidualnej ad hoc.
8 „Zdrowie”	8.1 Poprawa jakości opieki zdrowotnej	Przewiduje się udzielanie pomocy publicznej wyłącznie w ramach projektów dotyczących e –usług i informatyzacji.	Wytyczne programowe Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 - 2013 dotyczące zasad dofinansowania projektów w ramach Priorytetu VIII „Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku” oraz działania 5.4 „Zwiększenie efektywności energetycznej” RPO WD. W przypadku projektów dotyczących e-usług i informatyzacji, w których wystąpi pomoc publiczna będzie ona udzielana w ramach pomocy de minimis.

9 „Miasta”	9.1 Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców	Działanie częściowo może być objęte pomocą publiczną.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych. Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych; Ponadto w przypadku realizacji w tym działaniu projektów wynikających z opisów priorytetów 2-7, zastosowanie mogą mieć stosowne zapisy dot. pomocy publicznej przyporządkowane do tych priorytetów.
	9.2 Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców	Działanie częściowo może być objęte pomocą publiczną.	W zakresie projektów z dziedziny mieszkalnictwa dopuszcza się wyłącznie realizację projektów na zasadach de minimis. Jedynie projekty dotyczące przygotowania do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych nie będą objęte zasadami pomocy publicznej.

W projektach dot. współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w których wystąpi pomoc publiczna, dopuszcza się wyłącznie realizację projektów na zasadach de minimis.

9. Schematy

Schemat nr 1 Procedura oceny i wyboru projektów w trybie konkursowym

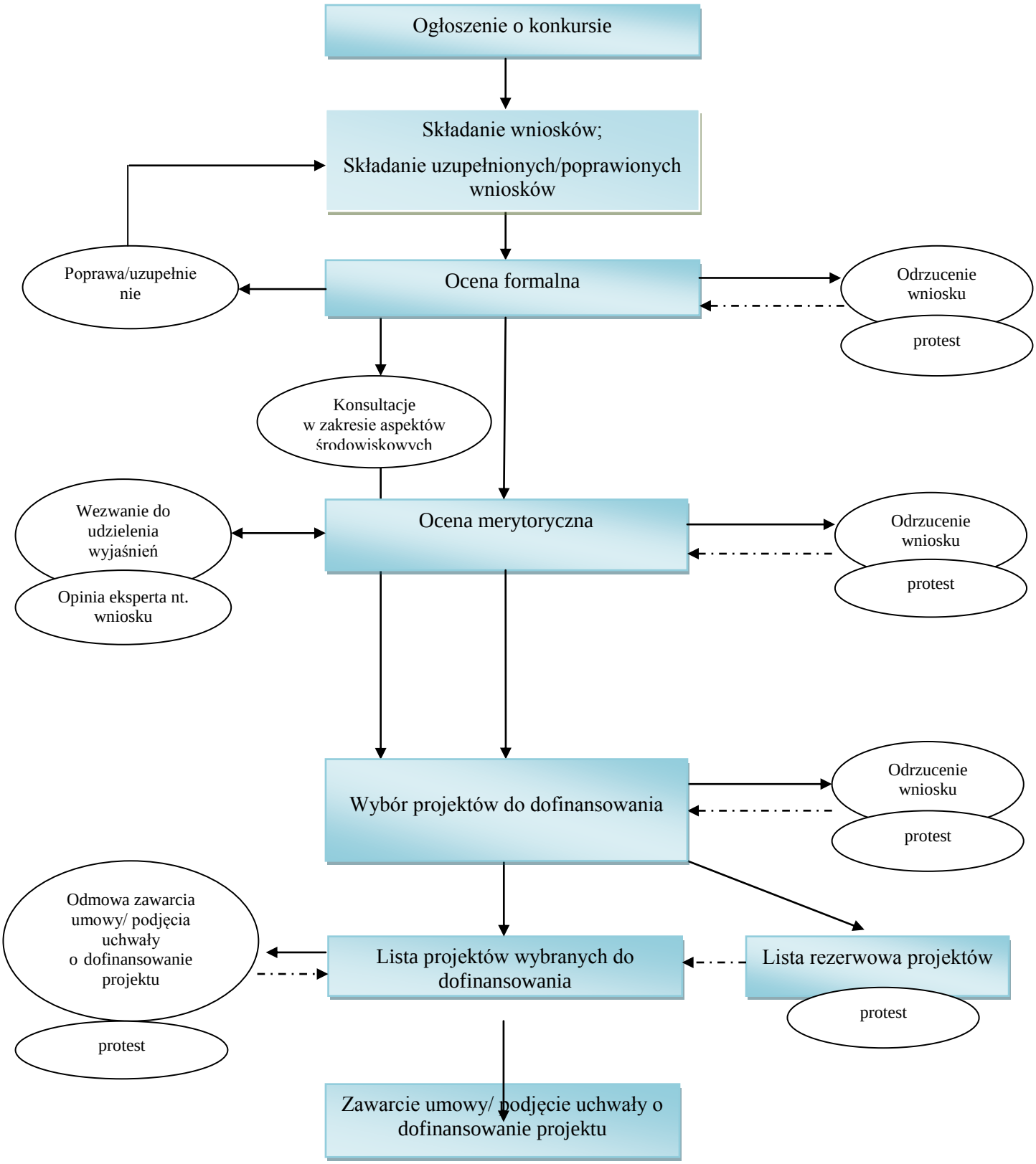

Schemat nr 2 Procedura oceny i wyboru Projektów Systemowych

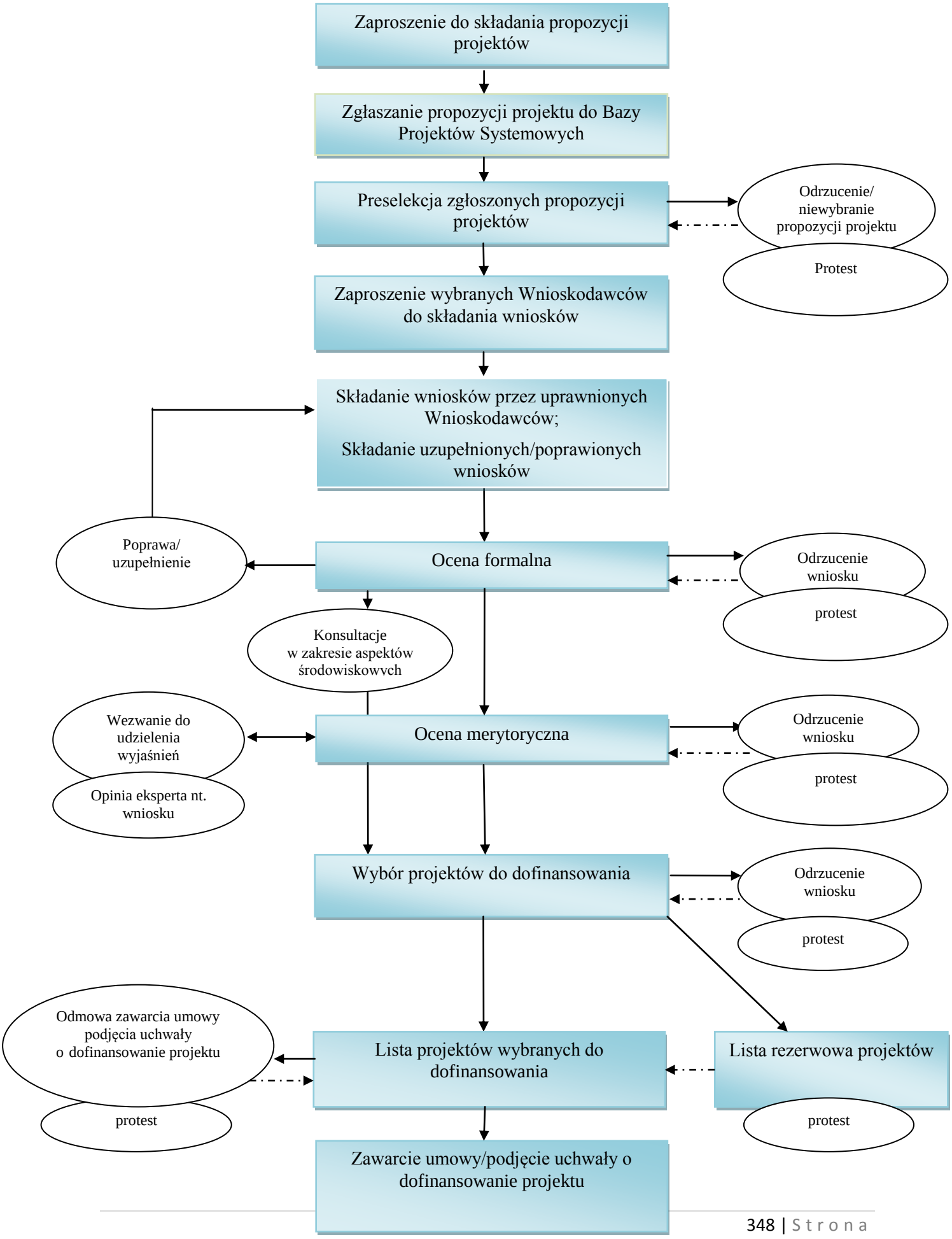

Schemat nr 3 Projekty indywidualne

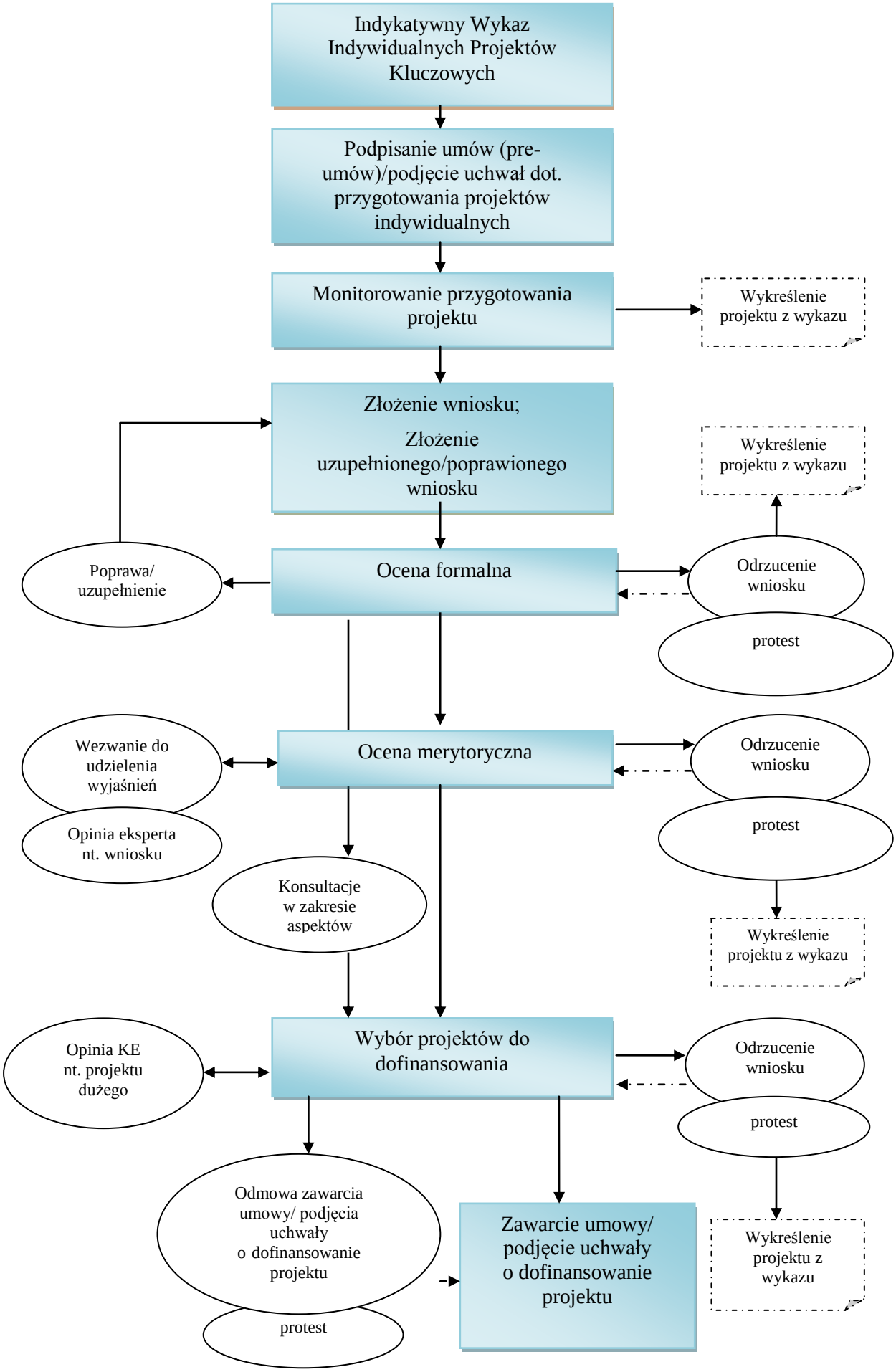

10. Kryteria wyboru obszarów objętych działaniami z zakresu mieszkalnictwa

Podstawą udzielania wsparcia na inwestycje z zakresu mieszkalnictwa jest spełnienie wymogów określonych w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań z zakresu mieszkalnictwa z dnia 13 sierpnia 2008. W dokumencie tym lista kryteriów, w oparciu o które będą definiowane obszary objęte interwencją w zakresie mieszkalnictwa, określona w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia 1828/2006[127], została ograniczona do następujących 5 kryteriów:

a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,

b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,

c) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,

d) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,

e) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Inwestycje w zakresie mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych (wyodrębnionych) obszarach wsparcia spełniających łącznie co najmniej trzy z powyższych kryteriów.

Zgodnie z wymogiem art. 47 ust. 1 Rozporządzenia 1828/2006 każde z wymienionych kryteriów zostało opisane za pomocą wskaźników/wskaźnika. Poniższa lista wskaźników w ujęciu regionalnym (województwa) oraz ich wartości referencyjne zostały uzgodnione z Komisją Europejską.

Kryterium: Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
Wskaźnik: Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności
Wartość referencyjna: 65
Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej

Kryterium: Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia
Wskaźnik: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym
Wartość referencyjna: 4,5
Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej

Kryterium: Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
Wskaźnik nr 1: Liczba przestępstw na 1 tys. ludności:
Wartość referencyjna: 41,4
Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej
Wskaźnik nr 2: Czyny karalne osób nieletnich na 1 tys. nieletnich
Wartość referencyjna: 76,3
Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej

Kryterium: Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób
Wartość referencyjna: 10,5
Obszar wsparcia: poniżej wartości referencyjnej

Kryterium: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego
Wskaźnik nr 1: Udział budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków (%)
Wartość referencyjna: 2,4

[127] Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z 27.12.2006 r., z późn. zm.)

Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej

Wskaźnik nr 2: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (%)
Wartość referencyjna: 86,6
Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej

Selekcji kryteriów opisujących obszar wsparcia dokonują właściwe władze miasta w Lokalnym Programie Rewitalizacji lub dokumencie równoważnym. W przypadku kryteriów opisanych przez dwa wskaźniki: „Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń" oraz „Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego", kryterium uznaje się za spełnione, gdy wartość co najmniej jednego z opisujących je wskaźników jest powyżej wartości referencyjnej.

Szczegółowe zasady wyznaczania obszaru wsparcia oraz opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji zostały przedstawione w Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

11. Słowniczek

Beneficjent – zgodnie z zapisami art. 2 pkt 4) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 [Dz. Urz. L 210 z 31.07.2006 r. z późn. zm] jest to podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjujące i realizujące operacje. W ramach programów pomocy objetych art. 87 TWE beneficjentami są przesiębiorstwa publiczne lub prywatne, realizujące indywidualny projekt i otrzymujące pomoc publiczną.

Centrum naukowo-przemysłowe – zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 618).

Działalność pożytku publicznego – zgodnie z art. 3 ust.1 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie.

E-usługi - usługi świadczone za pomocą Internetu lub sieci elektronicznej, których świadczenie jest zautomatyzowane i które wymagają niewielkiego udziału człowieka, a ich wykonanie bez wykorzystania technologii informacyjnej jest niemożliwe, w formie ogólnodostępnych serwisów informacyjnych.

Daną usługę należy zakwalifikować chociaż do jednego z podanych poniżej poziomów zaawansowania:

Poziom 1 – Informacja – należy rozumieć ogólnodostępny serwis informacyjny nt. usługi publicznej.

Poziom 2 – Interakcja – należy rozumieć możliwość pobrania formularzy i aplikacji.

Poziom 3 – Dwustronna interakcja – należy rozumieć procesowanie formularzy, obejmujące autoryzację.

Poziom 4 – Transakcja – należy rozumieć obsługiwanie transakcji, podejmowanie decyzji on-line, dostarczanie usług oraz obsługa płatności.

Fasada – efektowna elewacja budynku, o szczególnie dużej dekoracyjności, często nawet monumentalna, spełniająca funkcje reprezentacyjne wobec całego gmachu, a przez to wyróżniająca się spośród pozostałych elewacji. Zazwyczaj jest to elewacja przednia, jednak w budynkach narożnych mogą istnieć dwie fasady, a w wolno stojących nawet trzy lub wszystkie.

Gmina uzdrowiskowa – gmina, której obszarowi lub jego części został nadany status uzdrowiska (definicja zgodna z Ustawą z dnia 28 lipca 2005r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych [Dz.U. z 2005 r. Nr 167 poz.1399 z późn. zm]).

Infrastruktura towarzysząca drogom – na potrzeby Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 za infrastrukturę towarzyszącą drogom rozumie się „techniczne wyposażenie dróg" w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430), w skład którego wchodzą:

- urządzenia odwadniające oraz odprowadzające wodę (np. rowy odwadniające, urządzenia ściekowe, kanalizacja deszczowa),
- urządzenia oświetleniowe,
- obiekty i urządzenia obsługi uczestników ruchu (np. MOP-y, punkty kontroli samochodów ciężarowych, MPO, zatoki postojowe, zatoki autobusowe, perony tramwajowe, pętle autobusowe, place do zawracania, mijanki, przejścia dla pieszych),
- urządzenia techniczne drogi (np. bariery ochronne, ogrodzenie drogi i inne urządzenia zabezpieczające przed wkroczeniem zwierząt na drogę, osłony przeciwolśnieniowe, osłony przeciwwietrzne),
- infrastruktura techniczna w pasie drogowym nie związana z drogą (np. linie elektroenergetyczne wysokiego i niskiego napięcia oraz linie telekomunikacyjne, przewody kanalizacyjne nie służące do odwodnienia drogi, gazowe, ciepłownicze i wodociągowe, urządzenia wodnych melioracji, urządzenia podziemne specjalnego przeznaczenia, ciągi transportowe)[128].

Inkubator przedsiębiorczości – niekomercyjny instrument wsparcia powstawania i rozwoju nowych przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich (MŚP). Głównym celem jest ułatwienie warunków tworzenia i startu MŚP oraz pomoc w przetrwaniu wczesnych faz cyklu rozwojowego. Inkubator to określona przestrzeń – z reguły w formie szeregu pomieszczeń przygotowanych do podejmowania w nich działalności produkcyjnej lub usługowej na ulgowych warunkach finansowych dla potencjalnych przedsiębiorców

[128] Por. zapisy dot. niekwalifikowalności

z dobrze przygotowanym i zaakceptowanym biznes planem nowego przedsięwzięcia. MŚP zlokalizowane w inkubatorze mogą też obniżyć koszty dzięki: wspólnemu korzystaniu z mediów, infrastruktury, urządzeń, pomieszczeń administracyjnych i sali konferencyjnej oraz z wspólnej obsługi administracyjno-księgowej. Inkubator jest narzędziem pobudzania aktywności ekonomicznej w słabiej rozwiniętych regionach.

Inkubator technologiczny – wyodrębniona organizacyjnie, budżetowo i lokalowo jednostka, która zapewnia początkującym przedsiębiorcom z sektora MŚP pomoc w uruchomieniu i prowadzeniu firmy oferującej produkt lub usługę powstałą w wyniku wdrożenia nowej technologii. Inkubator technologiczny oferuje przede wszystkim:

- atrakcyjne cenowo warunki lokalowe przystosowane do rozwoju działalności gospodarczej opartej na wykorzystaniu technologii;
- obsługę administracyjno-biurową firm w inkubatorze;
- doradztwo biznesowe (kształtowanie profilu firmy, dostęp do pomocy prawnej, patentowej, pomoc w pozyskaniu zewnętrznego finansowania, dostęp do ekspertów technologicznych);
- promocję firm działających w inkubatorze;
- dostęp do laboratoriów i bibliotek lokalnej instytucji naukowej o profilu technicznym;
- sprzyjające środowisko innych, nie konkurujących z sobą przedsiębiorców z inkubatora, stojących w obliczu podobnych problemów.

Innowacja – zgodnie z Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data[129], przez innowację rozumie się wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowego lub znacząco ulepszonego rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu lub organizacji. Istotą innowacji jest wdrożenie nowości do praktyki. Wdrożenie nowego produktu (towaru lub usługi) polega na zaoferowaniu go na rynku. Wdrożenie nowego procesu, nowych metod marketingowych lub nowej organizacji polega na ich zastosowaniu w bieżącym funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.

Innowacja procesowa – oznacza wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowych, lub znacząco ulepszonych, metod produkcji lub dostaw.

Innowacja produktowa – oznacza wprowadzenie na rynek przez dane przedsiębiorstwo nowego towaru lub usługi, lub znaczące ulepszenie oferowanych uprzednio towarów lub usług w odniesieniu do ich charakterystyk lub przeznaczenia. Ulepszenie może dotyczyć charakterystyk technicznych, komponentów, materiałów, wbudowanego oprogramowania, bardziej przyjaznej obsługi przez użytkownika oraz innych cech funkcjonalnych.

Innowacyjność – zdolność przedsiębiorstw do tworzenia i wdrażania innowacji oraz faktyczna umiejętność wprowadzania nowych i zmodernizowanych wyrobów, nowych lub zmienionych procesów technologicznych lub organizacyjno - technicznych.

Instrument elastyczności (cross-financing) – bez uszczerbku dla odstępstw ustanowionych w rozporządzeniach szczególnych w sprawie funduszy, EFRR i EFS mogą finansować, w sposób komplementarny i z zastrzeżeniem pułapu 10% finansowania wspólnotowego, projektu realizowanego w ramach danego priorytetu, zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej RPO, pod warunkiem że są one konieczne, są bezpośrednio z nim powiązane oraz służą osiągnięciu celów RPO.

Instytucje kultury – zgodnie z art. 8-10 Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, z późn. zm.) przez pojęcie instytucji kultury bez bliższego określenia, należy rozumieć zarówno państwową, jak i samorządową instytucję kultury. Ministrowie oraz kierownicy urzędów centralnych organizują działalność kulturalną, tworząc państwowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną, tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym.

Instytucje Otoczenia Biznesu – instytucje nie działające dla zysku[130], oferujące przedsiębiorcom usługi wspierające w szerokim zakresie. Pomoc może dotyczyć zagadnień związanych z tworzeniem, prowadzeniem i rozwojem przedsiębiorstwa. Oferta instytucji otoczenia biznesu obejmuje udzielanie informacji, szkolenia, doradztwo, usługi B+R itp. Do instytucji otoczenia biznesu zaliczamy np. regionalne i lokalne agencje rozwoju, stowarzyszenia przedsiębiorców i osób działających na ich rzecz,

[129] Podręcznik metodologiczny z zakresu badań statystycznych innowacji technicznych (technologicznych) - „Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data", wydanie trzecie z 2005 roku, wspólna publikacja OECD (Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) oraz Eurostatu.

[130] Poprzez instytucje nie działające dla zysku, rozumie się również takie, które przeznaczają swój zysk na cele statutowe i jednocześnie nie wypłacają dywidendy swoim udziałowcom lub akcjonariuszom.

izby gospodarcze, samorządy przedsiębiorców, centra wspierania przedsiębiorczości, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, instytucje sfery B+R, fundusze pożyczkowe, firmy prywatne świadczące usługi dla przedsiębiorstw itd.

Inteligentne systemy transportowe – systemy ITS obejmują między innymi:

- integrację różnych podsystemów transportu na obszarach miast i aglomeracji;
- zarządzanie ruchem na odcinkach i w korytarzach najbardziej obciążonych dróg krajowych;
- zarządzanie ruchem w miastach i aglomeracjach;
- systemy informacji dla podróżnych (informacja przed podróżą, informacja w czasie podróży dla kierowców, informacja w czasie podróży dla pasażerów, osobista informacja, nawigacja drogowa);
- systemy kontroli jazdy pojazdów (poprawa widoczności, automatyzacja prowadzenia pojazdu, ostrzeganie przed zderzeniem, pogotowie bezpieczeństwa);
- systemy automatycznego nadzoru nad ruchem pojazdów ciężarowych i dostawczych (automatyczna administracja, automatyczna inspekcja, monitorowanie bezpieczeństwa, zarządzanie przewozami towarowymi);
- systemy zarządzania transportem zbiorowym (zarządzanie transportem zbiorowym, zarządzanie popytem na przejazdy, zarządzanie transportem kombinowanym);
- systemy ratownicze (zgłaszanie zagrożeń, zarządzanie służbami ratowniczymi, materiały niebezpieczne i zgłaszanie incydentów);
- systemy elektronicznych opłat za przejazdy (transakcje elektroniczne opłat);
- systemy bezpieczeństwa na drogach (bezpieczeństwo podróżowania, ochrona niechronionych uczestników ruchu, inteligentne skrzyżowania).

Jednostki naukowe – podmioty prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe, określone w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615).

Jednostki sektora finansów publicznych – podmioty określone w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1240, z późn. zm.)

JEREMIE (ang. Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises) – wspólna inicjatywa KE, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego uruchomiona w celu promowania dostępu do środków finansowych dla MSP w regionach UE.

Kategoria interwencji – zagadnienie tematyczne w ramach kategoryzacji interwencji Funduszy Strukturalnych, wchodzące w skład dziedziny działalności społeczno-gospodarczej. Dziedzina interwencji Funduszy Strukturalnych pomocna przy identyfikacji, badaniu i monitorowaniu działań. Kategorie interwencji są wykorzystywane do wykonywania rocznych sprawozdań dotyczących Funduszy Strukturalnych i ich obciążenia w celu ułatwienia przekazu informacji dotyczących różnych polityk.

Konsorcjum naukowe – grupa jednostek organizacyjnych, w skład której wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa oraz co najmniej jeden przedsiębiorca, albo co najmniej dwie jednostki naukowe, podejmująca na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych (zgodnie z art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615).

Kwalifikowalność wydatków – zasady określone w art. 56 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 [Dz. Urz. L 210 z 31.07.2006 r. z późn. zm.]. Odnoszą się one do wydatków ponoszonych przez beneficjenta, zarówno w ramach współfinansowania krajowego, jak również ze środków wspólnotowych, w ramach realizacji projektu współfinansowanego z funduszy strukturalnych, zgodnie z zasadami określonymi przez Instytucję Zarządzającą RPO WD, w oparciu o przepisy wspólnotowe i krajowe.

Lokalna Organizacja Turystyczna – Lokalna Organizacja Turystyczna to najnowsza z form prawnych organizacji pozarządowych w Polsce ustanowiona ustawą z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (POT) (Dz.U. z 1999 r. Nr 62, poz. 689, z późn. zm.). LOT jest rejestrowana w oparciu o wyżej wspomnianą ustawę oraz w oparciu o ustawę prawo o stowarzyszeniach, zgodnie z art. 4. ustawy o POT:

1. W celu wykonania zadania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, mogą być tworzone regionalne i lokalne organizacje turystyczne.
2. Do tworzenia i działania regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych stosuje się przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. Nr 20, poz. 104, z z późn. zm.), z tym że:.

- członkiem tych organizacji mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w szczególności podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1 i 2,
- nadzór nad tymi organizacjami sprawuje minister właściwy do spraw turystyki,
- organizacje te mogą prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji ich celów i w przedmiocie określonym w ich statutach.

3. Do zadań regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych należy:
   - promocja turystyczna obszaru ich działania,
   - wspomaganie funkcjonowania i rozwoju informacji turystycznej,
   - inicjowanie, opiniowanie i wspieranie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej,
   - współpraca z Polską Organizacją Turystyczną.
4. Minister właściwy do spraw turystyki może, w drodze rozporządzenia, przekazać nadzór nad regionalnymi organizacjami turystycznymi lub lokalnymi organizacjami turystycznymi właściwym wojewodom.

LOT jest rejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Przy wpisie do KRS LOT jest określana jako „inna organizacja".

Małe miasta – miasta zamieszkane przez populacje poniżej 10 000 mieszkańców wg faktycznej liczby mieszkańców w dniu 31 grudnia 2005 r.

Mikro, Małe i Średnie Przedsiębiorstwa – przedsiębiorstwa spełniające warunki określone w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. U. L 214 z 9.08.2008, s. 3).

Minimalny wkład własny beneficjenta (%) – w przypadku jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek mu podległych, minimalny wkład własny, który musi pochodzić ze środków własnych lub pożyczek powinien wynosić 1 % całkowitych kosztów projektu. Procent ten nie może obejmować m.in. środków budżetu państwa, funduszy celowych, środków prywatnych oraz środków z pożyczek referencyjnych np. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Modernizacja obiektu budowlanego – rozbudowa, przebudowa lub nadbudowa obiektu budowlanego podnosząca standard obiektu, która nie polega wyłącznie na odtworzeniu stanu pierwotnego. Przez modernizację rozumie się również prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U z 2003 r Nr 162 poz.1568 z późn. zm.). W ramach prac modernizacyjnych dopuszcza się również wykonanie prac remontowych pod warunkiem, że stanowią one wyłącznie uzupełnienie prac modernizacyjnych w celu osiągnięcia zakładanych efektów w projekcie. W działaniach RPO WD, w których nie przewidziano wsparcia projektów dotyczących budowy infrastruktury lecz wyłącznie modernizację, współfinansowanie budowy nowych obiektów budowlanych jest możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy modernizacja istniejącej infrastruktury jest ekonomicznie nieuzasadniona.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) – dokument strategiczny przygotowywany przez poszczególne państwa członkowskie, określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013.

Neutralność technologiczna – projekt ubiegający się o wsparcie z EFRR nie powinien a priori faworyzować żadnej konkretnej technologii, jak również ograniczać możliwości technologicznego wyboru. Jeżeli projekt zakłada finansowanie bardzo specyficznej technologii – szczególnie w przypadku sieci szerokopasmowych, np. DSL; komunikacji drogą satelitarną, kablową, technologii bezprzewodowych itp. – lub określonej infrastruktury, wybór musi być jasno uzasadniony na podstawie dokonanej analizy kosztów i korzyści zawartej w Studium Wykonalności, przy uwzględnieniu możliwych alternatywnych rozwiązań dla dostarczenia usług.

Obiekt dziedzictwa historycznego - przez obiekt dziedzictwa historycznego należy rozumieć obiekt o charakterze zabytkowym zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) wpisany jednostkowo do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków

Obszar miejski – gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich

Obszar wiejski – jednostki osadnicze poza granicami miast mające status gminy wiejskiej oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

Obszary wiejskie i małe miasta – jednostki osadnicze poza granicami miast oraz miasta zamieszkane przez populacje poniżej 10 000 mieszkańców wg faktycznej liczby mieszkańców w dniu 31 grudnia 2005 r.

Obszar wsparcia – określony na zasadach wskazanych w Regionalnym Programie Operacyjnym w Priorytecie 9 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska", obszar miasta, na terenie którego realizowane będą przedsięwzięcia, które otrzymają wsparcie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Protest od negatywnej oceny propozycji projektu/projektu (działania 1.1-9.2) - Środek odwoławczy przysługujący Wnioskodawcy od dokonanej przez IZ RPO WD/IP RPO WD negatywnej oceny propozycji projektu (tryb systemowy)/projektu (tryb konkursowy, systemowy i indywidualny). Pisemne wystąpienie Wnioskodawcy do IZ RPO WD – po otrzymaniu przez niego pisemnej informacji od IZ RPO WD/IP RPO WD o negatywnym wyniku oceny propozycji projektu/projektu – z żądaniem ponownego sprawdzenia przez IZ RPO WD zgodności dokonanej oceny propozycji projektu/projektu z kryteriami wyboru operacji finansowanych w ramach RPO WD oraz z obowiązującą procedurą w zakresie oceny propozycji projektu/projektu.

Protest od odmowy zawarcia umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu (działania 1.1-9.2) - Środek odwoławczy przysługujący Beneficjentowi od odmowy zawarcia przez IZ RPO WD/IP RPO WD umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu lub od odmowy podjęcia przez IZ RPO WD uchwały o dofinansowanie projektu (tryb konkursowy, systemowy i indywidualny). Pisemne wystąpienie Beneficjenta do IZ RPO WD – po otrzymaniu przez niego pisemnej informacji od IZ RPO WD/IP RPO WD o odmowie zawarcia umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu/podjęcia uchwał o dofinansowanie projektu – z żądaniem ponownego sprawdzenia przez IZ RPO WD zasadności odmowy zawarcia umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu/podjęcia uchwały o dofinansowanie projektu.

Okres referencyjny – okres czasu, w którym rozpatruje się projekt (inwestycję) na okoliczność wystąpienia przychodu netto. Jest to okres, za który należy sporządzić prognozę przepływów pieniężnych generowanych przez projekt, liczony od roku poniesienia pierwszych wydatków w ramach projektu. Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostały wskazane w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód.

Organizacje pozarządowe – zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.) organizacjami pozarządowymi są nie będące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki nie posiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4 (przedmiotowej ustawy).

Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki – podmioty określone w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Otwarty dostęp – pojęcie to najłatwiej można zdefiniować jako stworzenie możliwości podłączenia do zbudowanej w ramach RPO WD infrastruktury każdego operatora (bez dyskryminacji któregokolwiek z nich). Należy pamiętać o tym, że bezpośrednie finansowanie instalacji i sprzętu, który nie jest otwarty dla wszystkich, ale jest przeznaczony dla jednego lub więcej operatorów, nie kwalifikuje się do finansowania jako projekt „otwartej infrastruktury". Wyjątkiem od powyższej zasady jest infrastruktura WAN (Wide Area Network) służąca zapewnieniu komunikacji pomiędzy różnymi lokalizacjami danej jednostki organizacyjnej lub różnymi jednostkami organizacyjnymi w przypadku, gdy zasadna jest bezpośrednia wymiana informacji pomiędzy nimi, a istniejące sieci nie mogą jej zapewnić w ekonomicznie efektywny sposób. Infrastruktura tego typu z definicji nie powinna być udostępniana innym użytkownikom ze względu na poufność i bezpieczeństwo przesyłanych danych.

Park technologiczny – zespół wyodrębnionych nieruchomości wraz z infrastrukturą techniczną, utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami, w którym oferowane są przedsiębiorcom wykorzystującym nowoczesne technologie, usługi w zakresie doradztwa w tworzeniu i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne, a także stwarzający tym przedsiębiorcom możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez korzystanie z nieruchomości i infrastruktury technicznej na zasadach umownych.

Park przemysłowy – zespół wyodrębnionych projektowo, organizacyjnie i własnościowo nieruchomości i gruntów, stwarzający możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcom, w szczególności MŚP.

Podmiot prawa publicznego – określony w art. 1 pkt. 9 Dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r., z późn. zm.).

Pomoc publiczna – zgodnie z 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), pomocą publiczną jest wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych, w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Z art. 107 ust. 1 TFUE wynikają podstawowe kryteria pomocy publicznej, które służą Komisji Europejskiej do badania czy ma do czynienia z występowaniem pomocy publicznej:

- wsparcie jest przyznane przez państwo lub przy wykorzystaniu zasobów państwowych,
- wsparcie uprzywilejowuje konkretne przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw, bądź produkcję określonych towarów,
- wsparcie zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji,
- wsparcie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Priorytet – jeden z obszarów programu operacyjnego obejmujący grupę powiązanych ze sobą działań posiadających szczególne wymierne cele.

Program operacyjny – dokument przedłożony przez państwo członkowskie i przyjęty przez Komisję Europejską określający strategię rozwoju obejmującą spójny zestaw priorytetów, które mają być osiągnięte za pomocą jednego z Funduszy lub, w przypadku celu „Konwergencja", za pomocą Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zgodnie z zapisami art. 2 pkt 1) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 [Dz. Urz. L 210 z 31.07.2006 r. z późn. zm.].

Przedsiębiorstwa – podmioty zgodne z załącznikiem I do Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych)

Remont – zgodnie z art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.) należy przez to rozumieć wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym.

Samorząd gospodarczy (inaczej samorząd przedsiębiorców) - jest organizacyjną formą zrzeszania się przedsiębiorców i podmiotów gospodarczych w celu reprezentowania ich interesów wobec władz państwowych i samorządu terytorialnego. Jego zadaniem jest także organizowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości. W przeciwieństwie do samorządu zawodowego przynależność do samorządu gospodarczego jest dobrowolna, a samorząd nie realizuje żadnych uprawnień władczych w stosunku do osób zrzeszonych.

Samorząd zawodowy – powołana przez ustawę organizacja skupiająca osoby fizyczne wykonujące określony zawód zaufania publicznego i realizująca zadania określone w przepisach prawa oraz w statucie danego samorządu zawodowego. Samorząd zawodowy nazywany jest także izbą zawodową, a potocznie korporacją zawodową. Istnienie samorządów zawodowych ma swoją podstawę w Konstytucji RP, której art. 17 ust. 1 stanowi: w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów. Przynależność do samorządu zawodowego jest obligatoryjna dla osób chcących wykonywać dany zawód. Specyficznym źródłem prawa dla osób zrzeszonych są kodeksy etyki zawodowej, obowiązujące w ramach określonego samorządu.

Sieć Natura 2000 (Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000) – jest przyjętym przez UE systemem ochrony wybranych elementów przyrody, które są najważniejsze z punktu widzenia całej Europy. System ten ma uzupełniać systemy krajowe, będąc merytoryczną podstawą do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega on na wybraniu i skutecznym chronieniu określonych obszarów. Sieć obszarów Natura 2000 w Polsce obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków i specjalne obszary ochrony siedlisk. Jest ona regulowana przez Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.).

Sieć naukowa - grupa jednostek naukowych podejmujących na podstawie umowy zorganizowaną współpracę związaną z prowadzonymi przez nie w sposób ciągły wspólnymi badaniami naukowymi lub

pracami rozwojowymi, służącymi rozwojowi specjalności naukowych tej sieci (zgodnie z art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615).

Sieć dostępowa – część sieci telekomunikacyjnej, która obejmuje infrastrukturę pomiędzy użytkownikiem końcowym a najbliższym punktem dystrybucji Internetu.

Sieć dystrybucyjna – część sieci telekomunikacyjnej, która agreguje wiele łączy abonenckich i łączy sieci dostępowe z siecią szkieletową.

Sieć szkieletowa (rdzeniowa) – sieć telekomunikacyjna, która ma za zadanie zapewnienie optymalnej transmisji danych między lokalizacjami. Najczęściej jest budowana jako bardzo szybka sieć przełączana. Infrastruktura sieci szkieletowej (zwanej również rdzeniową) winna się charakteryzować nadmiarowością połączeń w celu zapewnienia wymaganego poziomu niezawodności (zapewnienie stabilności i szybkości działania sieci w przypadku awarii łączy lub urządzeń).

Społeczeństwo informacyjne – nowy typ społeczeństwa, kształtujący się w krajach postindustrialnych, których rozwój technologii osiągnął najszybsze tempo. W społeczeństwie informacyjnym zarządzanie informacjami, ich jakość i szybkość przepływu są zasadniczymi czynnikami konkurencyjności zarówno w przemyśle, jak i usługach. Główne zasady odnoszące się do społeczeństwa informacyjnego to: powszechny dostęp wszystkich ludzi do podstawowego zakresu techniki komunikacyjnej i informacyjnej, otwarta sieć, czyli nieskrępowany dostęp do sieci wszystkich operatorów i usługodawców, zdolność współpracy wszelkiej techniki umożliwiająca pełen kontakt bez względu na miejsce pobytu ludzi, stworzenie warunków dla konkurencji w tej dziedzinie.

Strategia Lizbońska – program społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej, który ma na celu stworzenie do 2010 r. na terytorium Europy najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, opartej na wiedzy, zdolnej do długotrwałego rozwoju, tworzącej większą liczbę lepszych miejsc pracy oraz charakteryzującej się większą spójnością społeczną. Uchwalona została w 2000 roku podczas szczytu Rady Europejskiej w Lizbonie (Communication from the Commission: Common Actions for Growth and Employment: The Community Lisbon Programme, 20.7.2005, COM(2005) 330 final).

Szkoły wyższe – jednostki działające na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 164, poz.1365 ze zmianami).

Środki własne – należy przez to rozumieć środki finansowe Beneficjenta, przeznaczone na realizację Projektu, z wyłączeniem środków pochodzących z części budżetowych poszczególnych dysponentów, funduszy celowych lub innych środków publicznych oraz pożyczek preferencyjnych.

Termomodernizacja – ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynków na potrzeby ogrzewania oraz podgrzewania wody użytkowej lub wykonanie przyłączy technicznych do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła w celu zmniejszenia kosztów zakupu ciepła dostarczanego do budynków lub zamiana konwencjonalnych źródeł energii na źródła niekonwencjonalne.

Turysta - osoba, która podróżuje do innej miejscowości poza swoim stałym miejscem pobytu na okres nie przekraczający 12 miesięcy, dla której celem podróży nie jest podjęcie stałej pracy w odwiedzanej miejscowości.

Uzdrowisko – obszar, na terenie którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego obszarze naturalnych surowców leczniczych, spełniających warunki określone w Ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, któremu nadano status uzdrowiska. Wg rejestru prowadzonego przez Ministra Zdrowia status uzdrowiska w woj. dolnośląskim posiadają następujące gminy:

Cieplice Śląskie-Zdrój (Jelenia Góra)
Czerniawa-Zdrój (Świeradów-Zdrój)
Długopole-Zdrój
Duszniki-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Kudowa-Zdrój
Lądek-Zdrój
Polanica-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój
Szczawno-Zdrój
Świeradów-Zdrój

Wkład własny – należy przez to rozumieć środki finansowe (w przypadku beneficjenta będącego jednostką samorządu terytorialnego lub jednostką podległą – pochodzące przynajmniej częściowo ze środków

własnych lub pożyczek) albo rzeczowe zagwarantowane przez Beneficjenta w kwocie niezbędnej do uzupełnienia dofinansowania Projektu.
Wskaźniki – miara celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (w szczególności ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska).
Wskaźniki produktu – wskaźniki odnoszące się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych (np. długość zbudowanej drogi, ilość firm, które uzyskały pomoc).
Wskaźniki rezultatu – wskaźniki odpowiadające bezpośrednim z natychmiastowych efektów wynikających z programu. Dostarczają one informacji o zmianach np. zachowania, pojemności lub wykonania, dotyczących beneficjentów. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba skutecznie przeszkolonych, liczba wypadków drogowych itp.) lub finansowych (zwiększenie się środków finansowych sektora prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu).